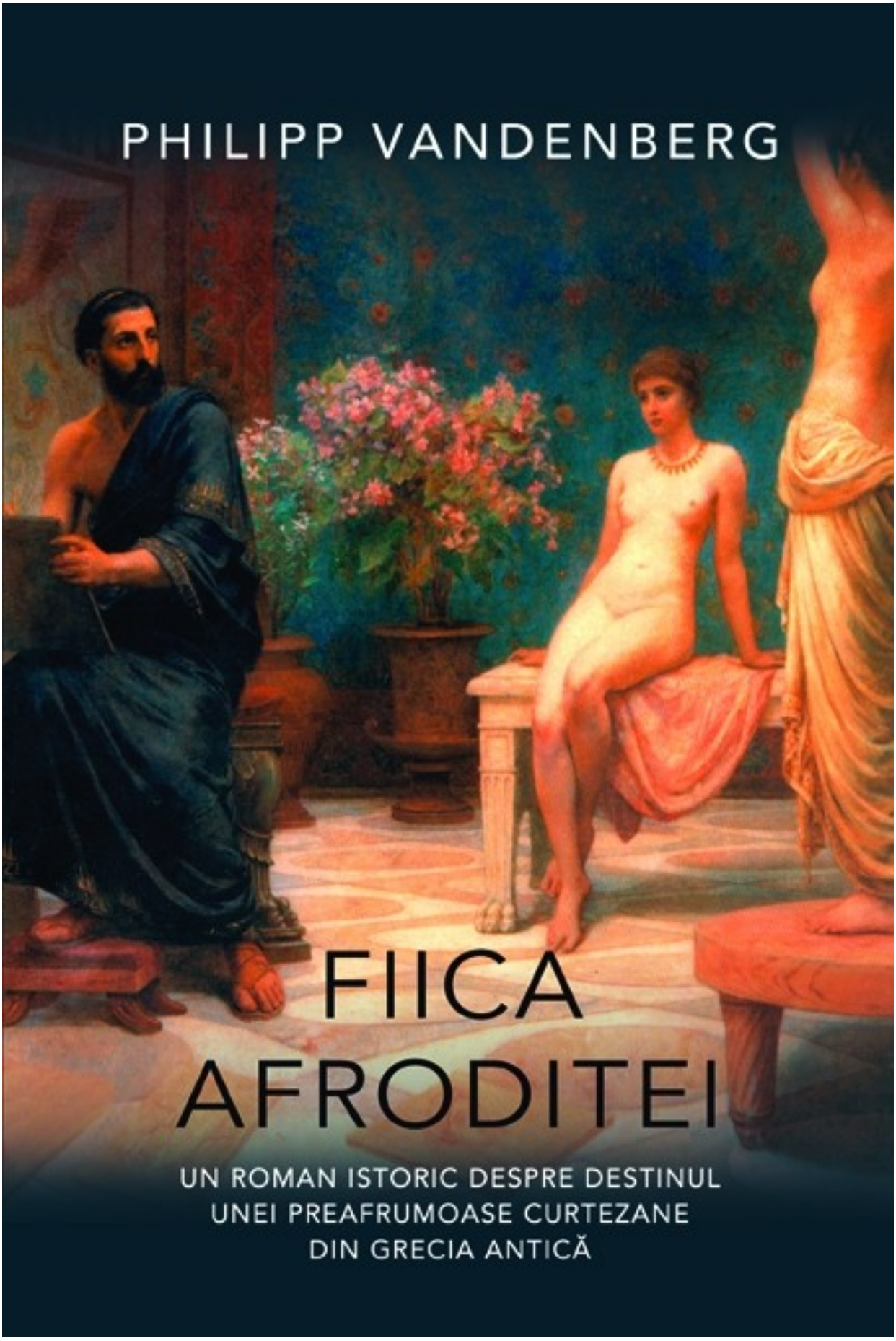
PHILIPP VANDENBERG
FIICA AFRODITEI
UN ROMAN ISTORIC DESPRE DESTINUL UNEI PREAFRUMOASE CURTEZANE DIN GRECIA ANTICĂ

PHILIPP VANDENBERG

FIICA AFRODITEI

PHILIPP VANDENBERG

FIICA AFRODITEI

Traducere din limba germană
CORNEL STOENESCU

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României
VANDENBERG, PHILIPP
Fiica Afroditei / Philipp Vandenberg;
trad.: Cornel Stoenescu. - Bucureşti:
RAO International Publishing Company, 2007

ISBN 978-973-103-448-5

I. Stoenescu, Cornel (trad.)

821.112.2-31=135.1

RAO International Publishing Company
Grupul Editorial RAO
Str. Turda nr. 117-119, Bucureşti, ROMÂNIA
www.raobooks.com
www.rao.ro

PHILIPP VANDENBERG
Die Tochter der Aphrodite
© 2003 by Verlagsgruppe Lübbe GmbH & Co. KG, Bergisch Gladbach

© RAO International Publishing Company, 2007
pentru versiunea în limba română

2007

ISBN 978-973-1G3-448-5

CAPITOLUL 1

Simţi o înţepătură în zona inimii, ca şi cum un cuţit cu lama rece şi ascuţită îi fusese înfipt printre coaste şi, o clipă, crezu că îşi va pierde cunoştinţa. Poteca prăfuită din faţa ochilor săi se estompă şi se pierdu într-un nor de nepătruns; se poticni şi se prăbuşi, căutând să-şi protejeze faţa cu cotul mâinii stângi. Gâfâind, se rostogoli într-o parte, scuipă nisipul roşcat-maroniu care îi intrase în gură şi trase cu sălbăticie de cureaua coifului, pe care îl azvârli departe de el. Se ridică apoi clătinându-se. O voce îi ceru:

- Diomedon, trebuie să fugi, nu poţi să te dai bătut acum! Aleargă, Diomedon, aleargă!

Luptătorul îşi smulse apărătorile din piele de pe umeri, se descotorosi de armura de pe piept şi îşi îndreptă, eliberat, bustul gol. Mecanic, ca de la sine, picioarele lui se puseră în mişcare, la început anevoios şi cu dificultate, păşind greoi. Apoi, deodată, Diomedon începu să alerge, sărind peste rădăcinile noduroase ale măslinilor ce i se iveau în cale. Piciorul drept îi sângera.

Trebuie să fi alergat patru ore, gonise şi se împiedicase, cu lumina nemiloasă a soarelui de toamnă la asfinţit în faţă, patru ore în care în tâmplele sale zvâcnea un singur cuvânt:

- Victorie, victorie, victorie!

Poteca îngustă, impracticabilă, se desprinse din desişul de măslini argintii şi traversa o zonă cu piatră carstică ascuţită, care îl apăsa dureros în tălpi. Deodată, în faţa lui Diomedon se deschise o privelişte care îl făcu să uite toate chinurile îndurate: la picioarele sale se afla Atena, iar deasupra oraşului tronau Acropolele.

Victorie! Diomedon vru să strige, dar gâtleju-i uscat nu scoase nici un sunet, plămânii lui respirau cu greutate, tâmplele îi zvâcneau de parcă erau pe punctul de a exploda. Victorie! Miltiade, conducătorul victorios de oşti, îi ordonase lui, Diomedon din Phyle Leontis, cel mai rapid alergător din Attica:

- Aleargă la Atena cât de repede te ţin picioarele şi dă-i de ştire arhontelui: am învins!

De opt sau nouă ore aveau nevoie hopliţii atenieni ca să ajungă din mlaştinile Marathonului în agora. Diomedon era de abia de patru ore pe drum şi avea deja destinaţia în faţa ochilor, totuşi ultima porţiune de drum părea să nu se mai sfârşească. Plecase sprinten din mlaştini, dar acum picioarele sale apăsau greu pe pavajul cetăţii. Fiecare pas îi producea

dureri în regiunea inghinală, şi obrajii lui supţi tresăreau în ritmul alergatului.

Diomedon nici nu îi remarcă pe oamenii care alergau ciorchine în urma lui, întrebându-se neliniştiţi ce veste aduce alergătorul. Nici un atenian dintre cei care i se alăturau solului ce alerga în transă de pe străzile laterale nu cuteza să spere cu adevărat într-o victorie. Cum ar fi fost posibil ca mica armată din Attica, sprijinită de doar câteva sute de plateeni din Beoţia, să învingă falanga de mai multe sute de mii de luptători a perşilor? Darius, regele perşilor, ceruse din partea atenienilor, ca semn al supunerii de bunăvoie, două urcioare cu pământ şi cu apă, dar ei îi aruncaseră în fântână pe solii ahemenizilor. Acum, barbarii se răzbunau cumplit.

La altarul celor doisprezece zei, unde, ca de obicei, cerşetori şi sărmani implorau pomeni generoase de la concetăţenii lor, alergătorul, aproape total epuizat, coti spre agora, piaţa cetăţii. Ca printr-un văl, Diomedon zări statuia din bronz a tiranicizilor, *bouleuterion-ul* strălucitor, din marmură de Paros, unde senatul se deda la dispute oratorice aprinse, şi Heliaia, tribunalul poporului, unde mii de drepţi judecau un singur nedrept.

Paşii lui Diomedon deveniră mai înceţi şi mai greoi, dar, cu o siguranţă de somnambul, corpul său se îndreptă către Stoa, casa arhontelui. Larma făcută de atenieni, femei, oameni în vârstă şi copii, care îl însoţeau pe drum, crescu devenind un muget tumultuos şi îl chemă pe arhonte pe treptele de la intrarea în hală.

Diomedon înălţă capul, părând că observă abia acum îmbulzeala oamenilor din jurul său; îşi îndreptă corpul slăbit ca şi cum ar fi vrut să se prezinte într-o ţinută demnă în faţa celui mai înalt funcţionar al statului. Arhontele, îmbrăcat în alb, ridică binevoitor braţele în semn de salut. Atunci Diomedon se opri - se clătina. Larma făcută de atenieni se potoli brusc.

Toate privirile se îndreptară spre alergătorul care se clătina sfârşit şi care se străduia din răsputeri să-şi ridice ochii obosiţi către arhonte. Acesta făcu un pas înainte şi îi întinse solului mâinile. Diomedon încercă să le apuce, dar în aceeaşi clipă picioarele îi cedară şi genunchii i se îndoiră. Frica de a nu-şi duce la bun sfârşit misiunea îi mobiliză ultimele forţe şi, în timp ce se prăbuşea, din piept îi răzbătu strigătul:

- *Nenikekamen!* Am învins!

Victorie! Nemişcaţi, ca loviţi de trăsnetul lui Zeus, atenienii stăteau acolo şi îl priveau pe alergătorul prăbuşit. Vestea neaşteptată, de neimaginat, îi paraliză.

- Am învins! se auzi de undeva un strigăt uşor, şovăitor. În sfârşit un al doilea: Am învins!

Şi deodată răsună din sute de piepturi:

- Am învins! Perşii au fost învinşi!

Ameţiţi, atenienii se năpustiră spre alergătorul prăbuşit la pământ, trăgându-l de picioare şi de mâini; câţiva bărbaţi reuşiră să îl ridice pe Diomedon şi îl purtară deasupra capetelor. Acum văzură cu toţii: solul victoriei murise. Capul şi braţele îi atârnau lipsite de viaţă. Fără să scoată un cuvânt, bărbaţii îşi făcură loc prin mulţime către monumentul ucigaşilor

de tirani. Acesta trecea drept simbol al libertăţii şi îl reprezenta pe tiranul Hipparchos înjunghiat de doi atenieni. Cei care îl purtau pe alergător îi lăsară cu grijă cadavrul pe soclul de marmură albă al monumentului. Femei şi fete veniră pe rând şi îl sărutară pe solul victoriei.

Amurgul cuprinsese câmpia Marathonului. Ţârâitul a milioane de cicade răsuna în capul soldaţilor greci. Miltiade, atenianul învingător, îl lăsase pe Aristide, căpetenia, cu soldaţii săi pe câmpul de luptă. Ei trebuiau să vegheze asupra prăzii şi a prizonierilor, şi să îi adune pe grecii ucişi. El însuşi se îndrepta spre Atena împreună cu ceilalţi opt comandanţi; aceasta deoarece, după înfrângerea suferită de perşi, se aştepta la un atac al flotei ahemenizilor asupra cetăţii.

În centrul taberei formate din care de luptă şi din împrejmuiri, pâlpâia un foc. În jurul lui se adunaseră hopliţi în armuri grele, care mestecau ramuri de sălcie şi scuipau scoarţa în flăcări, ca să sfârâie. Alţii aduceau în coifuri apă din râul din apropiere şi o ofereau şi celorlalţi ca să o bea.

- Acolo, priviţi! spuse Aristide şi arătă dincolo de mare.

În faţa siluetei înceţoşate a insulei Eubeea, umbre negre înaintau spre sud: erau vasele persane.

- Vor ocoli capul Sunion şi vor ataca Atena dinspre sud la revărsatul zorilor. *O popoi* - înfiorător!

- *O popoi!* repetă Kallias, purtătorul făcliei. Cu barba lui lungă şi neagră, putea fi confundat cu un prizonier persan; Kallias era, după hierofant, cea mai înaltă personalitate preoţească din lăcaşul sfânt al Misterelor din Eleusis.

- Le-am capturat şapte vase, dar ce înseamnă acestea în comparaţie cu multele sute în spatele cărora se baricadează perşii?! De ne-ar fi căzut în mână măcar unul dintre comandanţii lor!

- Ambii au luptat înconjuraţi de câte o hoardă de purtători de scuturi mascaţi şi de arcaşi redutabili. Nici măcar Zeus, stăpânul trăsnetelor, nu l-ar fi putut ucide pe Ahemenid! Aristide făcu un gest de nemulţumire cu mâna.

Kallias privi spre orizont, unde întunericul se aşternea peste insulă.

- Şapte zile a rezistat Eretria asediatorilor. Şi astăzi? Astăzi cetatea insulei este o uriaşă grămadă fumegândă de ruine. Fie ca Atena, fiica egală bărbaţilor a lui Zeus, să ne păzească cetatea!

- Zeiţa Atena nu va permite ca templele ei strălucitoare ca aurul să fie transformate în parf şi pulbere, răspunse Aristide. Căci, dacă Atena nu şi-ar fi întins mâna ei protectoare asupra hopliţilor noştri, nu am fi fost niciodată învingători. Mobilitatea redusă a dispozitivului nostru de luptă şi vulnerabilitatea flancurilor noastre ar fi fost tot pradă uşoară pentru cavaleria experimentată a barbarilor. Dar, la atacul nostru, caii lui Artaferne erau pe vase...

Strigătele răniţilor mai răsunau încă deasupra câmpiei Marathonului. Prevăzuţi cu făclii, soldaţii lui Aristide patrulau prin valea peste care se lăsase noaptea şi peste tot dădeau de răniţi din trupele lor. Kallias se repezi să ia din foc o ramură noduroasă aprinsă şi căută o cale către nord-est, spre terenul mlăştinos în care îi mânaseră pe perşii învinşi. Păşea

peste barbari care, murind, îşi strânseseră armele la piept, şi unii dintre ei păreau că îl privesc zâmbind. O privelişte înspăimântătoare.

La mai puţin de cinci stadii de tabără, Kallias se împiedică de un arc persan minunat curbat, încrustat cu sidef scânteietor. Când se aplecă să-l ridice, observă că o mână acoperită cu o crustă de sânge îl strângea. Kallias se opri, puse piciorul pe antebraţul războinicului pentru a-l deposeda de preţiosul obiect, dar acesta urlă ca un leu rănit, se răsuci brusc, se ridică, dar se prăbuşi imediat în genunchi în faţa purtătorului făcliei. În măsura în care gesturile sale puteau fi înţelese, implora îndurare. Kallias puse mâna pe spadă.

Atunci barbarul, cuprins de frica morţii, îşi smulse de la gât ceva sclipitor şi i-l întinse preotului din Eleusis, înclinând capul respectuos. Kallias examină cadoul la lumina făcliei: un lanţ alcătuit din nenumărate plăcuţe subţiri din aur. Mulţumit, lăsă bijuteria să dispară după o cută a veşmântului său.

Persanul, încă în genunchi, se străduia din răsputeri să schiţeze un zâmbet, îşi agita braţele anapoda şi indica în direcţia mlaştinilor, de parcă ar fi putut să-i arate acolo grecului o mulţime imensă de astfel de obiecte de preţ. Kallias ezită. Aurul şi bogăţia ahemenizilor erau vestite şi, cu siguranţă, comandanţii barbarilor duceau cu ei o parte a prăzii obţinute în ani de campanii, dar să o fi ascuns ei tocmai aici, în golful de la Marathon?

Curiozitatea lui Kallias era mai mare decât temerea de a cădea într-o cursă a barbarului. Putea să-i strige pe soldaţii greci din apropiere. Aşa că, având în mână spada, îl urmă pe persan luminând cu făclia fiecare tufiş, fiecare denivelare de teren. Barbarul se opri brusc în faţa a doi chiparoşi izolaţi şi scurmă pământul afânat, indicând că aici era locul. Purtătorul făcliei îşi înfipse spada în pământul nearat şi simţi că într-adevăr ceva tare îi opune rezistenţă.

- Dezgroapă! îi porunci el soldatului inamic.

Persanul scurmă cu mâinile goale pământul uscat. Kallias apropie făclia când barbarul scoase din ascunzătoare un vas cu toartă. Radiind, acesta i-l arăta grecului, ca şi cum ar fi vrut să-i spună: „Ei, ţi-am promis prea mult?“

Kallias apucă lacom preţiosul obiect, îl cântări suspicios în mâna stângă şi îi făcu semn barbarului să scormonească mai departe. Persanul îngenunche din nou şi reîncepu să scurme: scoase la lumină o vază cu capac, două brăţări şi mai multe talere. Bănuitor, grecul privi în jur, ridică făclia sus deasupra capului, lumină împrejurimile ca să verifice dacă într-adevăr nimeni nu îl supraveghea. Pe lângă ţârâitul asurzitor al cicadelor, se mai auzeau strigătele soldaţilor greci care descoperiseră pe câmpul de luptă un rănit şi cereau ajutor.

Kallias înfipse făclia în pământ. Trecu în spatele persanului, apucă spada cu ambele mâini şi o împlântă în spinarea duşmanului. Acesta scoase un sunet hârâit, gutural, şi căzu în groapa din faţa lui. Când grecul trase spada, din rana persanului ţâşni un şuvoi de sânge care se revărsă asupra aurului pe care barbarul îl îngropă sub el.

Ca să cureţe sângele, preotul înfipse spada în pământ. Când îşi ridică privirea, în faţa lui se afla o fată delicată. Purta un peplu scurt, fără mâneci, ce îi atârna ud şi zdrenţuit pe corpul ca de ceară. Un piept de

copil, ascuţit, îl împingea în afară. Părul blond îi cădea în şuviţe peste faţa trasă. Picioarele goale până la coapse reflectau lumina. Frumoasa copilă ţinea în mână arcul încrustat în sidef al persanului ucis şi îl privea pe grec cu ochii mari.

Kallias îşi şterse fruntea cu antebraţul. I se arătase Artemis, vânătoarea arcaşă, sora aducătoare de moarte a lui Apollo? Pe Zeus, nu era un vis, în faţa lui apăruse ca din pământ o fată în carne şi oase, frumoasă ca o tânără zeiţă. Preotul îngheţă la gândul că ea ar fi putut fi martoră la crima sa laşă şi se ridică.

- De unde vii? o întrebă în limba sa, căci îi era clar că era vorba de o grecoaică.

Fata arătă cu arcul spre plajă. Tăcea.

- Ai văzut ceva? întrebă nerăbdător Kallias.

Frumoasa copilă ridică din umeri.

- Vreau să ştiu dacă ai văzut ceva! strigă Kallias ameninţător şi se apropie de fată tot mai mult.

Ea dădu febril din cap.

- Mă cheamă Daphne, spuse direct, vin din Lesbos.

- Din Lesbos?

- Tatăl meu este Artemidos din Mitilene.

Kallias ridică făclia de la pământ studiind-o pe fată de parcă nu prea ar fi dat crezare povestirii ei.

- Şi cum ai trecut marea? întrebă el în cele din urmă şi lăsă făclia iarăşi pe nisip.

Daphne privi în direcţia din care se auzea zgomotul mării, şi spuse:

- Barbarii s-au năpustit ca nişte fiare sălbatice asupra Insulelor Ioniene. Au jefuit, au devastat, au cărat pe vasele lor tot ce le-a căzut în mână, au păcătuit faţă de averi, de bărbaţi, de femei...

- Şi faţă de tine?

Daphne coborî privirea şi tăcu. Când Kallias îi atinse pieptul micuţ cu degetele stângace, ea se retrase timidă.

- Ce vârstă ai? se interesă purtătorul făcliei şi o luă pe fată de bărbie.

- Am venit pe lume la a 69-a Olimpiadă, răspunse ioniana în timp ce îşi îndepărta de pe faţă şuviţele de păr. Zeus mi-a dăruit paisprezece ani de viaţă.

Pe figura bărboasă a lui Kallias alunecă un zâmbet înfumurat. Tăcut, se dădu câţiva paşi înapoi. Fără să o piardă din ochi pe fată, se aplecă, îl scoase pe barbarul mort din groapă, împinse cu piciorul obiectele din aur în ea şi le acoperi cu puţin nisip. Apoi, luând făclia în mâna stângă şi spada în mâna dreaptă, se apropie încet şi ameninţător de Daphne.

- Vino! şuieră el încet, ca şi cum nimeni nu ar mai fi trebuit să audă. Hai!

Fata urmărea cu ochii larg deschişi fiecare mişcare a bărbatului. Dar privirea ei nu trăda frică. Tânăra de paisprezece ani reacţiona atentă la fiecare mişcare a purtătorului făcliei, retrăgându-se un pas, pregătită să scape în orice secundă de vigurosul luptător.

- Hai, vino odată! repetă Kallias şi vocea lui răsună rece şi ameninţător.

Într-o clipă de neatenţie, purtătorul făcliei se împiedică şi căzu în faţă, în iarba de stepă bătătorită, care se aprinse. Kallias păru că nici nu observă, poate şi pentru că în cădere se lovise cu capul de mânerul spadei, aşa că pentru scurtă vreme îşi pierdu cunoştinţa.

Daphne apucă doar să vadă cum flăcările cuprinseră hainele bogate ale vârstnicului, apoi se întoarse şi alergă cât putu de repede în direcţia taberei grecilor. În lumina fantomatică a lunii, fata merse împiedicându-se de soldaţii persani loviţi şi străpunşi, până când ajunse la tabăra luminată de făclii. La intrarea formată din care de aprovizionare cu roţi mari, doi hopliţi în armură completă îşi ţineau lăncile încrucişate. Fără un cuvânt, înhăţară copila gingaşă şi sumar îmbrăcată şi o târâră până la cortul luxos al comandantului. Sosiră şi alţi soldaţi să caşte gura la frumoasa fată.

Aristide ieşi din cort.

- Am prins-o în faţa taberei, spuse unul dintre hopliţi şi o împinse la picioarele comandantului.

Daphne se lovi dureros în coate şi de pe jos întoarse capul într-o parte, măsurându-l cu o privire mânioasă pe bărbatul care o supusese acestei umilinţe.

Aristide o ajută pe fată să se ridice şi, înainte ca el să poată să pună o întrebare, copila spuse cu respiraţia tăiată:

- Nu mă loviţi, sunt ioniană şi sunt de partea voastră!

Strategul îi îndepărtă cu un gest pe soldaţi.

- De unde vii? se interesă mirat Aristide şi Daphne îi poveşti cu întreruperi cum hoardele persane îi răpiseră pe ea şi pe tatăl ei, Artemidos, de pe insula Lesbos. În toiul luptei de la Marathon, ea reuşise să sară împreună cu tatăl ei de pe vas. Dar, în vreme ce ea a ajuns înot la mal, Artemidos s-a scufundat sub grindina de săgeţi ale barbarilor.

- Dă-ne-o ca dar pentru victorie! strigă unul dintre soldaţi.

Şi un altul răcni:

- În fond, am meritat-o cu vârf şi îndesat!

Ceilalţi loveau cu săbiile scuturile şi scandau:

- Încoace cu fata din Lesbos! Încoace cu fata din Lesbos!

Daphne îl imploră din priviri pe strateg. Disperată, încerca să desluşească pe chipul dur al bărbatului o reacţie oarecare. Dar nici buzele lui subţiri şi strânse, nici privirea rece şi pătrunzătoare a ochilor săi nu trădau vreun sentiment, şi poate că o clipă chiar şovăise dacă nu ar trebui să le facă pe plac soldaţilor, dar apoi ordonă cu voce fermă:

- Duceţi-vă înapoi pe câmpul de luptă! Aprindeţi focurile pentru morţi!

Soldaţii se supuseră, mormăind şi suduind.

- Să vină Melissa! strigă Aristide, şi un sclav alergă grăbit la unul din corturile din primul rând.

Trase perdeaua, şi din cort se ivi o femeie într-un chiton subţire, o îmbrăcăminte lungă, fără mâneci, care mai mult îi decora decât îi acoperea formele voluptoase ale trupului.

- Ai trimis după mine, stăpâne, spuse Melissa cu un zâmbet care îngheţă brusc când dădu cu ochii de Daphne.

- Am prins-o pe câmpul de luptă, explică Aristide, ea susţine că perşii ar fi răpit-o din Lesbos. Vorbeşte în dialect ionian. Ocupă-te de ea, cel puţin pentru început.

Melissa se apropie de fată, o măsură din cap până în picioare şi, în sfârşit, o întrebă:

- Cum te cheamă, copilă?

- Daphne, răspunse fata privind cu admiraţie pieptul plin şi mare al Melissei, care se ridica şi se lăsa în mişcări uşoare.

Melissa zâmbi.

- Daphne, ca pe iubita lui Apollo, care a scăpat de iubirea lui prin fugă. Apollo a transformat-o într-un dafin. Îţi doresc să fii scutită de o asemenea soartă.

O apucă de mână pe fată şi o conduse în cortul ei. În interiorul acestuia, copilei i se dezvălui o lume străină. Lămpi cu ulei ce pâlpâiau gălbui în candelabrele aurite aflate la înălţimea capului împrăştiau o lumină caldă, difuză şi desenau totodată umbre bizare pe pereţii de un galben-şofran. Din tavan atârna un baldachin multicolor, decorat cu şiraguri sclipitoare de perle, iar pământul bine bătătorit era acoperit cu covoare persane scumpe. Daphne era fermecată.

O duzină de femei frumoase ca Afrodita, dintre care două erau de vârsta lui Daphne, şedeau tolănite pe perne moi, feniciene. Şi peste toate domnea parfumul ameţitor al substanţei aprinse în arzătoarele gingaşe aflate pretutindeni. Deşi în cort era o căldură plăcută, Daphne îşi încrucişă braţele peste sâni, ca şi cum i-ar fi fost frig. Se simţea goală.

Melissa păru că intuieşte simţămintele fetei. Arătă către o draperie aflată într-un colţ al cortului, în spatele unor urcioare de lut uriaşe, pictate în negru şi roşu, pline cu apă parfumată.

- Aici poţi să te speli de praful de pe câmpul de luptă; sclavele te vor ajuta.

Lipsită de voinţă, Daphne le lăsă pe sclave să îşi facă treaba. Ele o dezbrăcară de veşmântul zdrenţuit, turnară peste ea apă frumos mirositoare şi îi masară pielea din cap până în picioare cu steatit moale. Ştearsă cu prosoape fine, Daphne trebui să îngenuncheze, pentru ca sclavele să-i poată pieptăna părul blond, lung şi să i-l împletească în numeroase cozi subţiri. În faţa ochilor ei, Poseidon nud se îndrepta către frumoasa lui soţie, Amphitrita care, îmbrăţişată de valuri, se oferea privirilor zeului mărilor. Pictura aflată pe un urcior mare prinse brusc viaţă şi Daphne căzu într-un gen de visare. O cuprindeau îndoielile: ceea ce se întâmpla în jurul ei să fie realitate ori amăgire?

Departe, atât de departe se aflau copilăria şi adolescenţa ei, dincolo de marea inundată de soare, pe stâncoasa insulă Lesbos, unde în cercul frumoasei Gongyla din Kolophon învăţase creaţia poetică şi modul de viaţă al legendarei Safo. Artele frumoase ale muzelor, obiceiurile bune şi treburile casnice îi umpleau viaţa şi existenţa de elevă, promiţând un viitor mare alături de un bărbat. Totuşi, nebănuite, la orizont apăruseră, dinspre sud, vasele înalte ale barbarilor; asupra insulei se revărsase o ploaie teribilă şi aparent interminabilă de săgeţi inamice, ucigând jumătate dintre locuitori. Triştii supravieţuitori au rămas pradă hoardelor de ucigaşi din nesfârşita Asie. Soarta lor părea pecetluită.

Dar rugile lor fierbinţi către Zeus fură auzite. Moirele care ţes soarta oamenilor au făcut ca Daphne şi tatăl ei să sară de pe vasul pe care erau prizonieri. În tumultul, larma şi haosul bătăliei de la Marathon, Daphne a reuşit să ajungă pe malul attic, lăsându-şi însă tatăl, pe Artemidos, jertfă talazurilor lui Poseidon. După ore de teamă, tristeţe şi disperare, lacrimile i se uscaseră. Ce soartă îi rezervase oare Lachesis, zeiţa destinului? Sau oare Atropos, „cea de neclintit“, îi tăiase deja firul vieţii?

Din spatele draperiei apăru Melissa cu un peplu fin pe braţ. Întâlnind privirea nedumerită a fetei din Lesbos, aceasta o încurajă:

- Bucură-te, copilă, Atena a câştigat o bătălie pe care toţi o credeau pierdută, toată Attica jubilează. Miltiade a distrus oştirea de milioane de luptători a perşilor!

Daphne nu reacţionă. Privea prin Melissa, încremenită, fără să riposteze; îi era frică. Atunci femeia înaintă, o trase pe fata goală spre ea şi o mângâie cu gingăşie pe spate. Melissa simţi cum corpul fragil se lipea de ea, mai întâi reticent, apoi cu dăruire şi în cele din urmă supus.

- Nu te teme, spuse Melissa, Aristide te-a scutit de viaţa de sclavă atunci când te-a eliberat din mâinile hopliţilor. Se dădu un pas înapoi şi o examină pe Daphne. Şi-a dat seama că ar fi foarte păcat că o fată ca tine să fie a unui singur bărbat.

Daphne o privi întrebătoare pe Melissa.

- Am fost învăţată ca, legată prin dragoste, să slujesc unui singur bărbat. Ştiu să cânt la flaut, să dansez în cerc, să cânt şi să port cu aceeaşi graţie scurtul peplu ca şi veşmântul lung de sărbătoare.

- Tocmai la asta mă refeream, o întrerupse Melissa, tu nu eşti o fată pe care să o întâlneşti pur şi simplu în agora, însoţită grijuliu de *gynaikonomos.* Majoritatea atenienelor sunt fără vlagă, proaste ca un luptător cu pumnii în palestră şi inutile ca o sclavă paflagonică. Tu, dimpotrivă, ai un corp de spartană antrenată, iar exprimarea ta este înţeleaptă ca o odă a lui Safo; zeii nu vor permite ca tu să-ţi pierzi zilele în gineceul unui avar scârbos, care să te ţină ascunsă de toată lumea şi să te considere doar născătoare a unui număr anume de copii gălăgioşi, asta presupunând că tu aduci în căsnicie o zestre, care să depăşească averea lui!

- Tatăl meu a strâns o avere respectabilă, pe care voia să mi-o dea în căsnicie, dar după catastrofa cu perşii...

- Nu trebuie să îţi faci griji. Eşti tânără, corpul şi capul tău sunt un capital suficient pentru a finanţa chiar şi războaie.

- Dar eu nu vreau să mă vând! ripostă Daphne. Acasă, în Lesbos, m-au învăţat toate virtuţile vieţii.

Melissa zâmbi.

- Virtute! Este o virtute să-ţi jertfeşti viaţa unui bărbat, doar pentru că el are grijă de tine, te îmbracă, îţi dă să mănânci, îţi administrează averea? Ca femeie ai aceleaşi drepturi ca un bărbat pentru că nu eşti mai puţin deşteaptă şi nu eşti nici mai puţin voinică decât un efeb. Uită-te la tinerii ăştia molatici! Fiecare din ei este însoţit la şcoală de către un *paidagogos* fără nimic în cap, care îi duce tăbliţa şi care ia parte la lecţii pentru ca flăcăiaşul să nu se suprasolicite. În Sparta, femeile învaţă lupta corp la corp, sunt puternice şi trec drept cele mai sănătoase şi mai

frumoase dintre femeile elenilor. Dar tinerii noştri nici nu au trecut de vârsta copilăriei, că cel puţin zece dintre bărbaţii noştri îi şi pândesc pe fiecare dintre ei. Nu fac excepţie nici vitejii strategi. Nici Miltiade, nici Aristide, nici Temistocle. Se spune că duşmănia dintre Aristide şi Temistocle îşi are originea în rivalitatea pentru frumosul tânăr Stesileos din insula Keos. Fiecare voia să-l aibă pe frumuşel numai pentru sine. De atunci se înfruntă pe unde pot. Este o minune că atenienii au câştigat bătălia în care cei doi au stat unul lângă celălalt în falangă.

- Dar nu este deloc infamant ca un bărbat să iubească un tânăr, spuse Daphne, ne sunt exemplu zeii din Olimp: Zeus l-a iubit pe Ganimede, Apollo pe Hyakinthos, iar Poseidon pe frumosul Pelops. Doar bărbaţii reprezintă sexul cel mai frumos!

Melissa făcu apoi cu mâna un gest de indignare.

- Despre infamie nu am spus nimic. Dar unde scrie că bărbatul ar fi sexul frumos? În orice caz, eu găsesc că dansul în cerc al băieţilor la sărbătoarea lui Hyakinthos este mult mai puţin graţios decât cel al fetelor de la templul Afroditei din Corint.

- Tu, se interesă prudentă Daphne, preferi femeia bărbatului în orice situaţie?

- Oh, nu! râse Melissa. Aş mai fi devenit altfel hetairă? Pentru o femeie, a simţi penisul unui bărbat înfierbântat este încă cel mai excitant sentiment. Dar asta exclude ca o femeie să caute farmecul, dragostea şi gingăşia unei semene?

La aceste cuvinte, Melissa o mângâie delicat pe fată pe curbura trandafirie a abdomenului, astfel că Daphne făcu un mic pas înapoi, ca pentru a se apăra. Şi ripostă agitată:

- Eu am fost educată în spiritul celor mai nobile simţăminte...

- Pe Zeus şi pe fiica sa născută din spuma mării, Afrodita! râse zgomotos Melissa. Nimeni nu vrea să-ţi conteste nobleţea caracterului. Numai că nobleţea caracterului este o chestiune supraomenească şi se clatină precum trestia în vânt. Ceea ce unul consideră drept cea mai înaltă virtute, altuia i se pare reprobabil. Suntem noi, hetairele, de condamnat pentru că îi însoţim pe bărbaţi în războaie şi ne oferim lor pentru a le ridica moralul în luptă? Nici un elen nu gândeşte aşa; căci soţiile lor evită lupta. Dar inamicul consideră acţiunile noastre reprobabile. De asta sunt sigură.

Daphne dădu tăcută din cap, trase pe ea îmbrăcămintea cea nouă, dădu la o parte draperia şi le privi pe celelalte femei:

- Şi ele toate sunt...?

- Desigur. Cele mai dorite zece hetaire ale Atenei pentru cei mai vestiţi zece strategi atenieni. Iar noi, noi suntem mândre...

Fata o privea îngrozită pe Melissa, căreia la ultimele cuvinte, i se prelinse brusc din gură un şuvoi de sânge. Un val lat şi roşu i se scurgea peste îmbrăcăminte.

Daphne vru să strige, dar nu putu scoate nici un sunet. Privea în ochii larg deschişi ai Melissei, care se ridicau încet spre cer, văzu cum femeia se îndoi şi în sfârşit se prăbuşi în faţă. În spatele ei era înfiptă o săgeată. Înspăimântate de prăbuşirea Melissei, celelalte femei începură să

ţipe sălbatic şi să se agite. Una dintre ele arătă către un perete al cortului în care apăruse o gaură.

Zorii trandafirii învăluiau coloanele templului lui Poseidon, sus, peste stâncile de la Capul Sunion. De jos, de departe, zgomotul talazurilor pătrundea până sus, la sanctuarul liniştit, abandonat hoardelor persane. Doi preoţi, care se ascunseseră în depozite, îşi alungară somnul din priviri şi se furişară apoi, uitându-se cu prudenţă în jur, până la altarul pentru jertfe care reprezenta punctul central al spaţiului amplu din faţa templului. Ajunşi la zidul împrejmuitor, priviră la spuma mării din adâncuri, şi scrutară malul în căutarea duşmanilor.

Deodată, unul dintre preoţi îl trase de mânecă pe celălalt şi, fără nici un cuvânt, îi arătă un punct dincolo de mare, la orizont, unde începea să se vadă o flotă care părea să nu se mai sfârşească.

Poziţia joasă a soarelui îngreuna vizibilitatea, şi, în timp ce-şi ţineau palma deasupra ochilor, amândoi murmurară încontinuu:

- Poseidon, ocrotitor al mărilor, îndură-te de ţara noastră!

Trebuie să fi trecut minute întregi şi ochii lor începură să lăcrimeze. Unul din ei îl trase deoparte pe celălalt spunându-i:

- Am impresia că vasele devin din ce în ce mai mici, şi nu mai mari!

- Da, răspunse celălalt şovăind, şi mie mi se pare.

În cele din urmă izbucniră amândoi într-un strigăt de bucurie:

- Se retrag! Fug, perşii fug!

Între timp, Miltiade, care în cursul nopţii se grăbise cu armata ateniană către capitală, ocupase poziţie în şcoala de lupte de la Kynosarges, în apropiere de Olympieion, de unde putea supraveghea bine Golful Phaleron. După moartea comandantului armatei ateniene, Kallimachos, Miltiade fusese nevoit să preia comanda supremă.

Lângă el, cu o ceafă de taur şi îndesat, dar de o tinereţe plină de viaţă, se afla Temistocle. Hopliţii se odihneau, sprijiniţi în scuturi. Marşul nocturn rapid de nouă ore, în armură completă, le epuizase forţele, dar conştiinţa luptei câştigate le mobilizase ultimele rezerve.

- Ar fi trebuit să fie de mult aici! îi strigă Temistocle polemarhului.

Miltiade ridică din umeri, îşi plimbă neîncrezător privirea peste mare şi răspunse cu un oftat:

- Nu pot să cred că barbarii se dau bătuţi atât de uşor. Desigur, lupta au pierdut-o, dar acest lucru nu este nici pe departe pentru regele Persiei un motiv de a renunţa la Elada.

- Pierderile lor sunt de mii de ori mai mari! gândi cu voce tare Temistocle, dar bătrânul bărbos Miltiade dădu din cap dezaprobator.

- Chiar dacă au pierdut cinci sau zece mii dintre arcaşii lor, tot au la dispoziţie sute de mii pregătiţi să înlocuiască un om căzut cu alţi zece bărbaţi. Flota lor a pierdut şapte vase. Şapte din şase sute de vase! Iar cavaleria persană nici măcar nu a intrat în acţiune. În timp ce comandantul nostru a fost străpuns de săgeţile barbarilor, ce doi polemarhi ai lor au putut să fugă. Nu, ar fi o minune dacă la orizont nu ar apărea imediat catargele negre ale flotei barbare!

- Dar atunci am fi pierduţi! se repezi Temistocle. Oamenii mei sunt la capătul puterilor. Pe Zeus, cum am putea apăra Atena?

Expresia feţei lui Miltiade deveni severă.

- Roagă-te ca Atena, fiica fără de mamă, născută din capul lui Zeus, roagă-te ca ea să nu permită ca acest oraş al ei să cadă pradă barbarilor.

- Taci! Temistocle duse mâna la gură şi trase cu urechea.

Acum auzeau şi ceilalţi. Din vest se auzeau bătăile înfundate ale unor tobe mari, care dictau ritmul de marş al unei armate. Primii hopliţi săriră îngroziţi şi puseră mâna pe lănci. Ritmul bătăilor de tobă se apropia de tabără ameninţător. Toate privirile erau îndreptate către Miltiade. Atunci un alergător pătrunse în tabără strigând de departe:

- Spartanii!

Strategii atenieni se uitară uluiţi unul la celălalt. Înainte de bătălie ei îl trimiseseră la Sparta pe Pheidippides, cel mai rapid sol al lor, cu rugămintea să trimită trupe auxiliare căci insula Eubeea era deja subjugată. Dar Pheidippides se întorsese cu răspunsul că spartanii ar fi gata să dea ajutor, dar un verdict al zeilor le interzicea să pornească înainte de a fi lună plină. Aceasta era a nouă zi a lunii lunare. Aşa că atenienii, sprijiniţi de o trupă trimisă de plateeni, câştigaseră singuri lupta.

- Aceşti spartani sunt luptători temerari, observă Temistocle la vederea trupelor în marş.

Războinicii înarmaţi până în dinţi purtau coifuri înspăimântătoare, trase adânc peste faţă, cu orificii pentru ochi şi cu protecţie pentru nas. Corpurile lor cu apărători de piele dispăreau în spatele scuturilor semirotunde, înalte aproape cât un om.

- Viaţa lor este războiul, răspunse Miltiade şi ridică braţul în semn de salut. Dacă ar fi mai mulţi, i-ar putea înfrunta singuri pe barbari. Dar se pare că nu au luat prea în serios cererea de ajutor. Nu numai că armata a sosit prea târziu, dar nici nu este condusă de unul din regii lor.

Hopliţii atenieni le făcură loc spartanilor bombănind. Aceştia, în număr de vreo două mii, formară patru careuri şi comandantul lor se prezentă în faţa lui Miltiade spunând:

- Regii spartani mă trimit pe mine, polemarhul Lysias, pentru a sprijini armata ateniană în lupta împotriva barbarilor!

Miltiade râse ironic:

- Prea târziu, prea târziu! Dacă voi, bărbaţii din Sparta, vă lăsaţi bătăliile guvernate de cornul Lunii, în curând veţi putea admira steaua ahemenizilor ca robi colonizaţi în provincia Elam sau ca perieci în capitala Susa. Noi, atenienii, cu sprijinul plateenilor, i-am pus pe fugă pe barbari şi până acum nu s-au întors.

Lysias, un spartan înalt şi deşirat, cu părul negru ciufulit, luă o mină prostească şi bolborosi scuze cum că Sparta se afla la peste o mie de stadii de Attica şi că o armată, chiar şi în marş forţat, ar avea nevoie de trei zile pentru a parcurge această distanţă, iar voinţa zeilor ca niciodată să nu pornească în marş înainte de a fi lună plină este lege pentru ei.

Fără să aştepte un răspuns, comandantul spartan le dădu o scurtă explicaţie oştenilor săi, îi salută pe strategii atenieni cu mâna ridicată şi ordonă întoarcerea.

- Ar fi în stare, remarcă Temistocle, să parcurgă drumul de întoarcere tot în marş forţat, doar aşa, pentru călire prin mişcare.

Atunci interveni cel de al treilea strateg al atenienilor, Eschil:

- Tu admiri destoinicia fizică a spartanilor? îi şopti el lui Temistocle. Este părerea ta. Dar gândeşte-te că noi, grecii, nu suntem făcuţi numai din muşchii membrelor. În spatele frunţii tale sălăşluieşte un spirit treaz. Fie puterea unui bărbat cât de mare, el poate îmblânzi forţele năprasnice ale mării, ale aerului şi ale pământului doar prin spiritul său.

Temistocle privi jignit înainte, şi, în timp ce spartanii constituiau o nouă formaţie de marş, Eschil continuă:

- Crezi că hopliţii noştri ar fi câştigat bătălia de la Marathon datorită superiorităţii lor fizice? Cu siguranţă că nu. Barbarii au căzut victimă înţelepciunii militare a polemarhului nostru. Kallimachos şi Miltiade i-au depăşit pe conducătorii barbarilor, Datis şi Artaferne, nu prin forţa muşchilor, ci prin şiretenie. Tactica noastră, de a-i ataca pe barbari în pas alergător pentru ca astfel să scăpăm de ploaia de săgeţi, i-a zăpăcit atât de tare pe asiaticii mai înapoiaţi spiritual, încât nu au mai fost capabili de o acţiune de luptă coordonată. A fost o victorie a spiritului asupra trupului.

Eschil, cel mai tânăr dintre strategii atenieni, fu întrerupt de Miltiade:

- La tine vorbeşte lipsa de experienţă şi de aceea nu ar trebui să-ţi dai de tot drumul la gură. Căci, ca de atâtea ori, adevărul se află undeva la mijloc. La ce foloseşte cea mai pricepută tactică militară dacă ea este pusă în aplicare de soldaţi lipsiţi de vlagă, firavi? Ar fi la fel de fatal ca soldaţi foarte vânjoşi să lovească la întâmplare orice duşman, cu măciuci grele.

Temistocle se întunecă la faţă.

- Dar nu este corect să-i privim pe spartani drept conducători ai Greciei. Noi suntem la fel de tari ca şi ei, am dovedit-o pe câmpul de luptă!

- Uşurel, uşurel! ceru Miltiade. Cutezanţa victoriei face ca multe să fie uitate. Multe victorii au fost obţinute din disperare şi nu ştiu dacă nu cumva şi această victorie intră în această categorie. Aţi uitat de teama care a precedat această victorie? Epizelos, unul dintre hopliţii noştri cei mai curajoşi, a fost orbit de teamă când, în toiul luptei, s-a aflat deodată faţă în faţă cu strategul Artaferne, a cărui barbă neagră umbrea întregul scut.

În timp ce strategii atenieni discutau despre valoarea victoriei, din estul şi din sudul Atticii au sosit soli care au anunţat că flota persană a dispărut în direcţia Cicladelor, iar hopliţii scoaseră un răcnet de satisfacţie. Uitate erau teama în faţa morţii şi oboseala luptei. Cei care cu o clipă înainte se simţeau epuizaţi, săriră în picioare, loviră scuturile cu lăncile şi spadele, se îmbrăţişară şi se sărutară, dansară într-un delir extatic al victoriei. Doar înţeleptul Miltiade ridica întrebarea dacă nu cumva retragerea flotei negre nu era decât un şiretlic al barbarilor.

În acest răstimp hopliţii atenieni îşi odihneau membrele obosite. Victoria nesperată de pe câmpul de luptă împotriva supremaţiei barbarilor deveni abia acum certitudine. Unul dintre soldaţi îşi smulse coiful de pe cap, îl umplu cu pământul nisipos, scuipă în el şi urlă:

- Trimiteţi-l marelui rege Darius ca semn al supunerii!

Şi ceilalţi din jurul lui scuipară în coifurile lor şi strigară:

- Apă şi pământ pentru barbari!

Spre prânz, soarele lunii de toamnă *metageitnion* dogorea deasupra taberei militare aflate în faţa oraşului şi un iz de terci cu grăsime şi de zeamă acră se ridică dintre rândurile de hopliţi. Sosi un alergător şi ceru să fie primit de Temistocle.

- Sper că aduci veşti bune, i se adresă strategul solului.

Dar acesta coborî privirea şi scutură capul.

- Este vorba despre Melissa, hetaira inimii tale...

- Ce este cu ea? Vorbeşte!

- O săgeată persană rătăcită a lovit-o azi-noapte în cortul ei. A murit fără să scoată un cuvânt, fără să se plângă.

Temistocle îl privi pe sol cu o faţă inexpresivă. Apoi, întunecat de durere şi de furie, strategul înşfăcă spada, o strânse puternic, de parcă s-ar căzni să ia o hotărâre dificilă, şi strigă:

- Înşeunaţi-mi calul! Plec la Marathon! Să mă însoţească Phrynichos!

O zi după victoria asupra perşilor, agora din Atena se transformase într-o casă de nebuni. Teama şi disperarea zilelor dinainte lăsaseră loc unei exuberanţe nemaiîntâlnite până atunci şi unei cutezanţe gălăgioase. Din străzile prăfuite, cu case din pământ galben, şi din ateliere, mii de oameni se înghesuiau în piaţa cu hale susţinute de coloane de marmură, cu temple albe, luminoase şi cu altare aurite pentru jertfe.

Focurile jertfelor ce ardeau în faţa templelor lui Zeus şi Ares, alimentate cu uriaşe bucăţi de carne de către preoţi înveşmântaţi în alb, împrăştiau un fum greu deasupra centrului oraşului. Soldaţii întorşi acasă erau purtaţi pe umeri şi fiecare încerca să le atingă suliţa sau, dacă era posibil, să îi sărute. Lectici luxoase rămâneau blocate în mulţimea de oameni, cerşetorii şi hoţii răsturnau coşurile negustorilor şi culegeau de pe jos smochinele verzi şi pâinicile crocante, pentru a le face dispărute în propriile buzunare. Efebi mici la stat, cu buclele în formă de tirbuşon, unse cu ulei, îşi înmuiau degetele în recipientele scumpe ale negustorilor de mirodenii şi aruncau în mulţime cu tulpini de silphion puternic mirositoare. În încercarea disperată de a-şi pune în siguranţă stofele şi covoarele feniciene, dantelele egiptene şi voalurile siriene, negustorii se încăierau cu adolescenţii îndrăzneţi. Îngrozite şi stârnite de larmă de pe stradă găinile şi raţele, câinii şi pisicile, măgarii şi vacile, contribuiau şi ele la sporirea agitaţiei.

- *Nenikekamen!* Am învins! strigau oamenii din nou şi din nou.

Cântăreţi la ţiteră pestriţ îmbrăcaţi, cu păr lung atârnând sau prins în jurul frunţii cu o diademă, cântau acompaniaţi de sunetul de coarde al instrumentelor lor de ciupit cântece emfatice de slavă închinate zeului războiului, Ares, care a fost hrănit din plin cu sângele barbarilor căzuţi. Alţii o ridicau în slăvi cât îi ţinea gura pe Pallas Atena, cea cu ochi de bufniţă, purtătoare de scut şi suliţă, care îşi ţinuse ocrotitor mâna deasupra oraşului.

Pe treptele clădirii cu coloane a poporului, îşi dădeau întâlnire saltimbanci, prezicători şi codoşi. Saltimbancii purtau lupte teatrale, bine

puse în scenă, se loveau cu spada şi se împungeau cu suliţa fără a-şi cauza nici cea mai mică rană. Doi profeţi orbi, ghemuiţi pe podea cu picioarele încrucişate, strigau mulţimii vorbe de neînţeles. Între ei, codoşi cu bastoane împodobite cu flori, ce aminteau că formă de nişte falusuri, îşi prezentau oferta:

- Doriţi o mică plăcere? Sclave vânjoase de toate culorile pielii şi tinerei subţiri, de la trei oboli în sus.

În agora, bărbaţii predominau de departe ca număr, căci atenienele îşi părăseau casa rar, şi atunci doar în compania bărbatului ori a unei persoane respectabile de sex bărbătesc, a unui *gynaikonomos*. Iar atunci ele purtau toalete ample, lungi, cu talia înaltă, cu decolteuri adânci, cu părul buclat legat, fardate cu miniu şi alb de plumb. Cu cât tenul le era mai deschis la culoare cu atât erau mai distinse. Femeile care pătrundeau în mulţime singure erau pipăite, înghesuite şi împinse, ele fiind ori precupeţe pe piaţă, ori fete cu o reputaţie îndoielnică, cărora, în trecere, le puteai arunca un compliment sau le puteai face o ofertă, fără a trece pe dată drept un nelegiuit.

În spatele primăriei, unde mirosul înţepător al cărnii jertfite şi al tămâiei se amesteca cu putoarea stătută a marelui canal rezidual, două femei din Alopeke, o suburbie a Atenei, se certau. Incidentul abia dacă ar fi trezit atenţia, dacă femeile nu ar fi fost soţiile unor bărbaţi de vază despre care toată lumea ştia că nu se puteau suporta încă din prima tinereţe: Polykrite, soţia lui Aristide, fiu al lui Lysimachos, şi Archippe, soţia lui Temistocle, fiu al lui Lysandros.

Se certau în gura mare, peste stradă, care din soţii lor ar fi avut cele mai mari merite în victoria de la Marathon. Polykrite, o femeie de cincizeci de ani, cu spume la gură de furie, căreia părul negru îi atârna încâlcit pe faţă, îl califica pe Temistocle drept un parvenit fără experienţă, ale cărui vorbe erau întotdeauna mai mari decât faptele. Ceea ce Archippe, ce-i drept mai tânără cu aproape două decenii decât adversara ei, dar înaltă şi uscăţivă, cu faţa brăzdată de griji, în nici un caz mai atractivă, nu voia cu nici un chip să accepte. O numea pe Polykrite menajeră demnă de compătimire, căci nu mai putea fi numită soţie a lui Aristide din moment ce în Atena toată lumea ştia că Aristide îşi petrece zilele în compania băieţilor frumoşi, iar nopţile în cea a hetairelor de mâna a treia. Aceasta o enervă la culme pe Polykrite.

- Tocmai tu, striga ea de pe o parte a străzii către cealaltă parte, în timp ce se aduna tot mai multă lume, tocmai tu îmi reproşezi că mi-aş neglija îndatoririle de soţie! Nu tu l-ai neglijat în aşa hal pe fiul tău cel mai mare, încât acesta, zile la rând nesupravegheat, a fost muşcat de un cal şi a murit? Oare nu soţul tău, Temistocle, şi-a pierdut orice plăcere pentru tot ce este feminin, de când l-a văzut pe frumuşelul de Stesileos dansând în hora băieţilor şi l-a acoperit cu daruri?

- Zeii să te ierte, râse Archippe cu răutate, dar nu Temistocle a fost cel care i-a făcut mai întâi curte băiatului de pe insula Keos, ci bărbatul tău, Aristide! A vrut să îl imite pe marele Solon, dar un amant nu este nici pe departe un om de stat!

Printre auditori se formaseră două tabere, care le susţineau pe cele două femei, aţâţându-le. Bătrânul Mnesiphilos, care o însoţea pe soţia lui

Temistocle, încerca să o potolească pe Archippe cu cuvinte moderate, arătând că atât unul, cât şi celălalt au merite de stat, că Atena are nevoie atât de strategi înţelepţi şi chibzuiţi, cât şi cutezători şi temerari, că probabil victoria asupra barbarilor a fost obţinută tocmai pentru că Aristide şi Temistocle au luptat alături.

Dar Polykrite nu dorea să accepte această remarcă. Dimpotrivă, încercarea împăciuitoare a bătrânului o irită şi mai mult.

- Tu să taci, Mnesyphilos! strigă ea peste stradă. Gură-mare de Temistocle nu este decât rezultatul vizibil al educaţiei primite de la tine de-a lungul anilor, este un intrigant dornic de recunoaştere, care îşi vârâ nasul în toate treburile de stat şi în planurile de înarmare, cu toate că şi la una, şi la alta se pricepe la fel de puţin.

Nici nu terminase Polykrite ce avea de spus, că Archippe se şi năpusti asupra adversarei ei şi Mnesiphilos reuşi doar cu mare greutate să le despartă pe cele două femei furibunde. Archippe scuipa şi ţipa că o să îi scoată ochii acestei târfe respingătoare. Asistenţa jubila.

- Faceţi loc, faceţi loc pentru clarvăzătorul orb Euphrantides!

Un tinerel încerca să îi facă loc bătrânului prin mulţime. Orbul îşi lăsase mâna dreaptă pe umărul tânărului, iar cu stânga ţinea strâns un băţ alb cu care căuta drumul de obstacole.

Euphrantides era cunoscut în tot oraşul. Născut orb, fusese abandonat de părinţi. A dobândit o cultură respectabilă audiind pe ascuns cursurile şcolii de filozofie şi, într-o zi, previziunile sale au devenit realitate. De atunci trecea drept clarvăzător. Nu se bucura chiar de faima unui Teisamenos din Elis, ale cărui previziuni influenţau planurile de luptă, dar Euphrantides se declara mulţumit şi cu un obol când era consultat de cineva.

Atenienii îi făcură loc bătrânului. Cineva aruncă o monedă pe jos, o a doua se rostogoli cu un sunet metalic, o a treia, şi un atenian obraznic strigă:

- Hei, bătrâne, spune-ne ce vezi!

Tinerelul ridică monedele.

Euphrantides se opri, lăsă capul pe o parte şi îşi îndreptă ochii către cer.

- Da, ce vezi? repetă un altul, şi clarvăzătorul orb păru că se ascultă pe sine. Gloata din jurul lui nu mai scoase nici un sunet.

- Văd doi bărbaţi, bâigui Euphrantides.

- Ascultaţi, ascultaţi! strigă o voce din mulţime. Alţii încercară să potolească cu fluierături râsetele răutăcioase.

Clarvăzătorul continuă:

- Văd doi bărbaţi şi un fluture, un fluture galben ca şofranul, cum sunt doar aceia de pe insula Lesbos. Bărbaţii încearcă să prindă fluturele. Unul din ei cade, celălalt prinde fluturele în plasă. Dar fluturele scapă.

- Şi cine sunt cei doi bărbaţi? întrebă un atenian impertinent.

Orbul şovăi, apoi răspunse:

- Cei doi bărbaţi sunt Aristide şi Temistocle.

Între atenieni începură discuţii aprinse privind semnificaţia fluturelui. Sfada celor două femei fu dată uitării. Ele fură scoase din

mulţime de către însoţitorii lor. Orbul se îndepărtă şi el de mulţime. Când tinerelul puse cei trei oboli în mâna bătrânului, Euphrantides spuse încet:

- Am văzut mult mai mult. Dar, vezi tu, băiete, câteodată este mai bine să-i laşi pe oameni needificaţi asupra sorţii lor.

Temistocle sări de pe cal şi îi întinse hăţurile lui Phrynichos. Lui Phrynichos nu i-a fost uşor să-şi urmeze prietenul până la tabăra din Marathon. Tăcut şi cu privirea fixă, acesta îşi mâna calul peste dealuri şi pe poteci înguste. Acum păşea cu capul sus, cu bărbia împinsă în faţă, către cortul de un galben strălucitor al hetairelor, din care răsunau bocete înspăimântătoare. Cei doi lăncieri care păzeau zi şi noapte intrarea ridicară braţul în semn de salut. Strategul nici nu-i observă.

Când Temistocle dădu la o parte draperia de la intrare, în faţă îl izbi un nor de fum de tămâie. Bocetele şi rugăciunile celorlalte hetaire care plângeau moartea Melissei cu pieptul dezgolit şi cu părul nepieptănat, se întrerupseră. În mijlocul cortului, pe o năsălie, zăcea Melissa goală, acoperită doar cu un voal fin. Puteai crede că doarme.

- Ce s-a întâmplat? întrebă încet Temistocle, fără a-şi lua privirea de la moartă. Şi cum nici una dintre hetaire nu îndrăzni să îi răspundă, strigă furios: Să vină Aristide!

Hetairele tăcute se traseră cu teamă înapoi, când intră Aristide. Toate cunoşteau aversiunea reciprocă a celor doi şi în această situaţie trebuiau să se teamă de ceea ce putea fi mai rău.

Aristide, marcat de durere, păşi lângă Temistocle, cu privirea aţintită asupra Melissei, îi întinse mâna acestuia şi îi spuse:

- Durerea ta este şi a noastră.

Temistocle respinse mâna întinsă. Privi nemişcat înainte, apoi întrebă:

- Cum s-a putut întâmpla asta?

Aristide ridică din umeri.

- Era noapte când s-a întâmplat. Melissa vorbea cu fata din Lesbos, o ostatică părăsită de barbari pe câmpul de luptă. Brusc s-a prăbuşit la podea. O săgeată persană o lovise în spate.

Atunci ochii lui Temistocle, până atunci inexpresivi că ai unui orb, începură să ardă în vâlvătăi. Fără un cuvânt, Aristide îi întinse săgeata. Celălalt îi examină vârful, îşi trecu mâna peste penele din capătul opus şi se uită la gaura din peretele cortului.

Aristide dădu din cap.

- În spate se află tabăra barbarilor prinşi, şi după o pauză lungă continuă: ce-i drept, la mai mult de o jumătate de stadion distanţă. Nici un războinic, cu excepţia lui Hercule, nu poate trage de la o asemenea distanţă o săgeată ucigătoare.

- I-aţi percheziţionat pe prizonieri? se răsti Temistocle la strateg.

- Barbarii au fost dezbrăcaţi până la piele, răspunse Aristide.

- Şi?

- Nimic. Câţiva barbari aveau legate de corp stilete scumpe, dar nici urmă de vreun arc.

- Dar este totuşi o săgeată persană! strigă Temistocle.

Celălalt tăcu.

Atunci Temistocle se năpusti din cort către tabăra prizonierilor persani. La câţiva metri de el se aflau hopliţii attici care păzeau împrejmuirea taberei. Aristide, fără să ştie cum să procedeze, îl urmă în fugă pe strategul turbat de furie şi îi strigă:

- Gărzile nu au observat nimic. L-am întrebat pe fiecare în parte. În acea noapte a fost linişte.

- De undeva trebuie să fi plecat săgeata persană, pe toţi zeii!

Temistocle îl împinse la o parte pe unul dintre paznicii din faţa împrejmuirii şi intră în tabără. Feţe întunecate, pline de ură, îl priveau în tăcere. Simţi furia neputincioasă ce izvora din privirile acestor barbari, însă el îi privea la fel de furios. Barbarii îi deschiseră un drum; erau cam o sută. Amenințător, strategul se apropia de fiecare, îl privea în ochi cu dispreţ rece, aşteptând parcă la infinit, trecea la următorul şi reluă acelaşi joc. Apoi zbieră cu o voce plângăreaţă, care amenința să se sugrume în orice clipă:

- Fiecare dintre ei să fie torturat, biciuit, împuns cu vârfuri de săgeată din bronz, până când unul dintre ei mărturiseşte cine a comis crima. Şi acela trebuie să moară după ritualul barbar. I se va zdrobi capul între două pietre de moară.

Phrynichos îl apucă prudent de braţ pe Temistocle. El, poetul şi prietenul care se bucura de viaţă, exercita o mare influenţă asupra strategului iute la mânie.

- Arată-le liniştit zeilor durerea ta, spuse calm Phrynichos, dar nu amesteca mânia cu tristeţea, căci poate ceea ce noi numim viaţă este moarte, iar moartea noastră este în adâncul ei viaţă.

Temistocle se opri. În faţa lui se afla Daphne, fata din Lesbos, mică, gingaşă şi fragilă. În faţa strategului vânjos părea şi mai mică, şi mai gingaşă, şi mai fragilă.

Fără a-l privi pe bărbat, fata începu să povestească, vorbind repede, cum a primit-o Melissa, cum a îmbăiat-o şi a îmbrăcat-o, care au fost ultimele ei cuvinte, mândră de faptul că era hetaira unuia dintre cei mai remarcabili strategi...

- Taci! întrerupse Temistocle relatarea fetei. Cum ai ajuns aici?

Daphne răspunse speriată:

- Barbarii ne-au răpit pe mine şi pe tatăl meu din Lesbos. Eu am reuşit să fug, dar tatăl meu s-a înecat. Aristide mi-a acordat protecţie.

- Aşa, aşa, Aristide ţi-a acordat protecţie, repetă Temistocle cu un surâs superior. De fapt, îi plac mai mult băieţii. Vorbea încet, dar suficient de tare ca Aristide să îl audă, mai ales că ştia că acesta se afla în spatele lui. Chiar dacă este aşa, continuă Temistocle, alăturaţi-o prizonierilor şi vindeţi-o la târgul de sclavi!

- Stăpâne! strigă Daphne şi se aruncă la picioarele strategului. Dar acesta se întoarse şi în faţa ochilor săi străluci vârful ascuţit al unei spade. Aristide ţinea braţul întins şi spuse cu un calm aparent:

- Fata rămâne cu celelalte hetaire!

Având spada în faţa ochilor, Temistocle, care nu se aşteptase la această întorsătură, nu se încumetă să se mişte. Încercă să iasă din această situaţie într-un fel. Rânji prefăcut şi zise:

- Ea face parte din pradă de război, banii obţinuţi pe ea se vor împărţi soldaţilor învingători.

- Este grecoaică, răspunse Aristide pe un ton ameninţător, vorbeşte limba noastră. Trebuie să fie liberă ca orice cetăţean al Atticii.

După care lăsă spada jos. Temistocle îşi văzu acum şansa şi ridică el spadă. Dar o aruncă sfidător, pe pământ. Cu capul între umeri şi pândind ca un luptător care aşteaptă săritura adversarului, se apropie cu paşi grei de Aristide pentru a se repezi asupra lui brusc, dintr-o săritură.

Acesta, deşi fizic inferior lui Temistocle, îl apucă şi, folosindu-şi toate forţele, încercă să îl pună jos. Totul se petrecu în doar câteva secunde, aşa că Phrynichos putu să intervină abia acum şi să-i facă pe cei doi cocoşi să-şi vină în fire.

- Nu ajunge, strigă el cu respiraţia tăiată, că barbarii ne-au lăsat fără cei mai viteji oameni ai noştri? Acum atenienii trebuie să se mai şi omoare între ei?

Stăteau faţă în faţă, gâfâind, fiecare fixându-l pe celălalt cu o privire pătrunzătoare, plină de ură. Bineînţeles că fata îi era indiferentă lui Temistocle; ce însemnau cinci sute de drahme mai mult ori mai puţin din pradă de război? Dar numai faptul că Aristide acţionase în favoarea fetei era suficient, iar acest episod aparent nesemnificativ risca să se transforme într-o dramă fatală. Temistocle îşi îndreptă spinarea, scuipă dispreţuitor pe pământ şi zise:

- Bine, Aristide, fă-o hetairă. Dar va sosi timpul când această fată îşi va dori să fi fost vândută la târgul de sclavi şi să fi ajuns slujnica fidelă a unui bărbat onorabil.

CAPITOLUL 2

De fiecare dată când tulpinile aspre de urzică coborau vâjâind pe corpul ei gol, Daphne ţipa uşor. Iniţial fuseseră ţipete de durere, dar nu a durat mult şi ele s-au transformat în suspine de plăcere. Daphne îi oferea hetairei Megara pielea ei înroşită şi se întorcea când pe o parte, când pe cealaltă.

Loviturile Megarei deveniră tot mai delicate şi treptat ajunseră să semene mai mult cu o mângâiere grijulie. Două sclave aduceau căldări cu apă fierbinte, mirosind a ierburi, o turnau în cupe de argilă neagră, pe care le deşertau asupra lui Daphne.

- Pielea ta trebuie să fie roz şi delicată că aceea a zeiţei din Cipru, spunea Megara, căci este o onoare să-ţi sacrifici trupul Misterelor de la Eleusis.

- Vorbeşte-mi despre mistere! o rugă Daphne în timp ce îşi întorcea corpul gingaş pe masa de marmură a camerei albe a băii. Şi în Ionia se povestesc minunăţii despre acel sanctuar misterios.

Megara, o femeie mai durdulie decât Melissa, care preluase conducerea în casa hetairelor, duse arătătorul la buze. Apoi şopti cu o mină serioasă:

- Să ştii, fiică a Afroditei, că nimeni dintre cei care au aruncat măcar o privire dincolo de zidurile sanctuarului eleusiniac nu trebuie să scoată un cuvânt despre ce au văzut căci sunt pierduţi. Părăsind locul, trebuie să jure solemn că au uitat totul. Preoţii din Eleusis sunt cumpliţi, ei îi pedepsesc cu moartea chiar şi pe cei care scapă cea mai mică aluzie.

- Tu ai aruncat vreodată o privire dincolo de zidurile de la Eleusis? întrebă Daphne.

Pe faţa Megarei trecu, pentru o clipă, un zâmbet. Ea închise ochii şi îşi lăsă capul pe spate, iar părul ei roşu îi atinse fermecător spatele.

- Sunt zece ani de atunci, oftă ea, eram la fel de tânără ca tine, la fel de frumoasă ca tine şi aveam aceleaşi speranţe că tine. Şi *eu* treceam pe atunci drept cea mai frumoasă hetairă şi am fost aleasă pentru mistere. Mi s-a spus că le voi servi pe Demetra şi pe Persefona în sanctuarul lor. Mă şi vedeam îmbrăcată în alb, păşind în spatele unui grup de preoţi cucernici şi ridicând cu veneraţie rugi în templul mirosind a tămâie; dar pe urmă... Megara se opri brusc.

- Ce s-a întâmplat pe urmă? Daphne se ridică. Hai, spune ce s-a întâmplat apoi!

Megara clătină capul.

- Nimic. Nu am spus nimic şi nu voi spune nimic.

- Te-au chinuit? Au folosit forţa?

Hetaira continuă să tacă, desfăcu năframa lungă şi albă pe care şi-o înfăşurase peste coapse şi îşi şterse cu ea sudoarea de pe corp. Daphne admiră nuditatea Megarei, sânii ei îndesaţi, laţi, talia subţire şi coapsele rotunde şi, în timp ce îi întindea mâna, îi spuse:

- Eşti frumoasă ca Afrodita. Eşti mai frumoasă decât toate celelalte.

- Pst, nu aşa de tare! Dacă află frumoasa Attis, începe războiul civil.

Daphne chicoti.

- Attis se consideră cea mai frumoasă, continuă Megara, ar putea fi cea mai deşteaptă, în orice caz discută chiar şi cu cei mari de la şcoala de filozofie, dar cea mai frumoasă? Eu cred că inteligenţa ei o face atât de iubită de oamenii de stat.

- Tu ce crezi că apreciază cel mai mult bărbaţii Atenei la femei? se interesă Daphne şi se întinse din nou pe masa de marmură.

Megara râse.

- Depinde despre ce fel de femei vorbeşti. Poetul spune că cele mai frumoase podoabe ale femeii sunt tăcerea şi modestia, şi liniştea în casă. Dar acest lucru este valabil pentru femeile de casă. Orice atenian de rang cinsteşte pe lângă ea o femeie cu calităţi contrare: femeia cu dialog inteligent, amuzantă, plină de spirit, cu care poate ieşi în lume. O nebunie, nu?

- De fapt, acest comportament nu reprezintă tocmai o nobleţe de caracter.

- Nobleţe de caracter! Megara bătu din palme. Ce este nobleţea de caracter? Fiecare vede în ea altceva, şi majoritatea vede în ea ceea ce este cel mai convenabil. Uită-te doar la Temistocle şi la Aristide...

- Eu nu mă îndoiesc de nobleţea caracterului lui Aristide, o întrerupse Daphne.

- Tu nu! Dar pune-i odată întrebarea lui Temistocle despre nobleţea caracterului adversarului său şi vei auzi o cu totul altă părere. El îl va califica pe Aristide ca însetat de putere, orgolios şi răzbunător.

- Pe mine el m-a salvat din ghearele hopliţilor şi de la viaţa de sclavă. Eu numesc asta nobleţe de caracter!

- Pe Zeus! În tine vorbeşte lipsa de experienţă a celor paisprezece ani ai tăi. Să nu îţi închipui că Aristide te-a adus aici din nobleţe de caracter!

- Tu... tu crezi că el...

Daphne pierdu şirul vorbelor, Megara confirmă cu o mişcare a capului şi nu scoase o vorbă.

- Dar mi-ar putea fi bunic! se scuză fata.

- Tocmai, zise Megara, tocmai.

Stăteau aliniaţi în faţa altarului celor doisprezece zei, legaţi la încheietura mâinilor, îmbrăcaţi sărăcăcios, cu părul creţ şi cu feţe întunecate. Erau prizonierii de război persani, câteva sute, pe care îi aştepta o viaţă amară de sclav. Atenienii îşi băteau joc de barbarii înlănţuiţi care cu numai câteva zile în urmă le inspirau frică doar când li se rostea numele. Acum puteau fi cumpăraţi ca animale de muncă pentru două sute de drahme. Chiar şi la preţul acesta afacerea mergea prost.

Atenienii erau mult mai interesaţi de armele capturate, de dispozitivele expuse pe rânduri: care, scuturi şi lănci, dar mai ales de arcurile persane şi de săgeţile a căror precizie era vestită.

- Ce să faci cu un astfel de barbar, îi spunea Temistocle prietenului şi partizanului său Phrynichos, care nici nu vorbeşte limba noastră. Cel mult poţi să îl baţi ca să muncească, şi tot nu înţelege ce să facă.

Phrynichos dădu din cap aprobator.

- Stăpâne! strigă o voce din rândul celor înlănţuiţi, eu vorbesc limba voastră!

Temistocle se opri consternat, trecu peste scuturile expuse şi ajunse în faţa barbarului, un bărbat înalt, slab, care îl privea pe grec cu o figură gravă.

- Sunt Artanameneş, interpretul.

Temistocle îl privi mirat pe prietenul său Phrynichos, apoi îl strigă pe cel care supraveghea vânzarea sclavilor, *demosios,* şi îi spuse:

- Două sute de drahme pentru acest bărbat, de la Temistocle din Phile Leontis!

Demosios-ul desfăcu lanţul. Temistocle, înconjurat de o droaie de cerşetori zdrenţuiţi, pentru care altarul celor doisprezece zei reprezenta o a doua patrie, plăti douăzeci de monede de aur. *Sitophilax*-ul notă preţul şi cumpărătorul pe o tăbliţă de ceară.

- Nu o să îţi pară rău, spuse barbarul şi se înclină în faţa elenului.

- Pentru un barbar vorbeşti ioniana excepţional! se miră Temistocle.

Iar Phrynichos, poetul, adăugă:

- S-ar putea crede că ai învăţat limba noastră pe una dintre insule. Artanameneş dădu din cap.

- Chiar dacă nu am învăţat limba acolo, tatăl meu a fost născut acolo. În insula Cicladelor, Sikinnos. O ştiţi, cu siguranţă. Eu m-am născut în Ekbatana persană. Tatăl meu, ca şi mine, era interpretul ahemenizior.

- Care este numele tău? se interesă Phrynichos.

- Artanameneş, răspunse barbarul.

- Nici un om din Elada nu poate reţine acest nume! protestă Temistocle, noi îţi vom spune Sikinnos, după patria strămoşilor tăi. Ţie îţi va merge bine atâta timp cât îmi vei fi de folos, spuse Temistocle în timp ce se îndreptau către casa sa din suburbia de vest.

Cele spuse nu-i părură prea promiţătoare barbarului şi el se interesă prudent ce fel de servicii va îndeplini. Strategul îi răspunse că aceasta depinde de măsura în care va putea să îi acorde încredere. Nu arareori, sclavii serviabili se dovedeau a fi spioni.

La poalele Acropolei, unde printre chiparoşi umbroşi pornea drumul sfânt către Eleusis, barbarul se opri, căzu în genunchi şi întinse braţele spre cer.

- Pe Mithras, care a vegheat asupra vieţii mele până acum, şi pe Zeus, care de acum îmi va hotărî destinul, în venele mele curge sângele Eladei şi niciodată nu îi voi trăda pe greci! Apoi se ridică şi se apropie de Temistocle, ca şi cum ar fi vrut să-i şoptească ceva la ureche.

Acesta îl respinse.

-Vorbeşte tare fără nici o grijă. Phrynichos este prietenul meu. Între noi nu există secrete.

- Bine, zise Sikinnos, vreau să îţi spun ceva care probabil că te va nelinişti, dar este adevărul. Cei doi greci îl priviră tensionaţi pe sclav. Tu i-ai ameninţat pe prizonieri cu tortura, pentru nefericita moarte a hetairei. Sikinnos făcu o lungă pauză, apoi continuă: Ai fi făcut astfel o mare nedreptate; cel de la care a pornit săgeata mortală nu a fost din rândul prizonierilor persani.

Temistocle îl apucă pe Sikinnos de ambele braţe şi îl scutură de parcă, procedând aşa, ar fi putut smulge adevărul de la el.

- L-ai văzut pe asasin! strigă el şi repetă: L-ai văzut pe asasin!

Efortul lui Phrynichos de a-şi linişti prietenul fu mare. Apoi sclavul continuă:

- Arcurile persane sunt vestite pentru forţa lor, pentru precizia cu care îşi ating ţinta la mare distanţă, dar tabăra prizonierilor se afla la o jumătate de stadiu de cortul hetairelor. Doar săgeata lui Hercule ar fi ajuns până acolo! Dar ca să nimereşti un om prin peretele cortului, pe toţi zeii, asta este vrăjitorie.

- Cine a fost? L-ai văzut? se năpusti strategul asupra sclavului.

- Da, răspunse Sikinnos, era lună plină, l-am văzut cu toţii pe misteriosul arcaş. S-a strecurat până lângă cort şi părea că trăgea cu urechea la discuţiile din interior. Era unul dintre ai voştri, un grec, nici un persan nu poartă pe umeri o hlamidă.

- Dar săgeata, strigă Temistocle incitat, săgeata era una barbară!

Sikinnos făcu un gest de calmare cu mâna.

- Pe câmpul de luptă se află zeci de mii de săgeţi persane. Astăzi, în agora, erau grămezi întregi spre vânzare.

Temistocle dădu absent din cap.

- L-ai recunoaşte pe arcaş? întrebă el după un timp.

Sclavul se gândi şi răspunse cu ochii închişi:

- Da. Îl văd exact în faţa mea, îi văd mersul furişat, mişcările lui ciudate, ca şi cum ar fi fost copleşit de o mare durere. Părea foarte agitat şi mereu îşi ducea mâna la frunte. Chiar dacă nu i-am văzut faţa, l-aş recunoaşte dintre mulţi alţii.

- Şi de ce ai convingerea că nu era un barbar?

- Gardul lagărului nostru era de netrecut.

- Dar nu putea fi un barbar rătăcit?

Faţa lui Sikinnos exprima îndoiala.

- Mare strateg al atenienilor! Eu sunt doar un interpret necunoscător, arta războiului îmi este străină. Dar, spune-mi, nu ţi se pare că un luptător învins care se strecoară în tabăra inamicului s-ar arunca de bunăvoie în gura leului?

Phrynichos se alătură sclavului şi acceptă că un barbar nu ar fi avut nici un motiv să tragă într-o hetairă a elenilor. Un asasin din rândul inamicilor ar fi ucis un strateg, nu pe iubita acestuia. Nu, arcaşul ucigaş trebuia căutat în propriile rânduri.

- Să îl lovească fulgerul lui Zeus! şuieră Temistocle într-o furie cumplită.

- Mânia nu te va ajuta în continuare! încercă Phrynichos să-şi liniştească prietenul. Mai bine mulţumeşte zeilor Olimpului că tu ai scăpat

cu viaţă. Dezveleşte o statuie lui Apollo şi întreabă oracolul de la Delphi unde trebuie să îl cauţi pe asasinul Melissei.

Atunci Temistocle izbucni, spunând că nu are nevoie de nici un oracol pentru a-l găsi pe perfidul asasin al unei hetaire, că nu crede în ştiinţa atotcunoscătoare a Pythiei, a cărei duplicitate este oricum proverbială.

Phrynichos îşi întrerupse prietenul, amintindu-i că Pythia a prezis atât cazul din Milet, cât şi cucerirea insulei Eubeea. De fapt nu Pythia fusese cea cu viziunile, ci Apollo, zeul profeţiilor, vorbise prin gura ei.

- Pentru monede sunătoare! ripostă ironic Temistocle.

- Da, pentru monede sunătoare, repetă supărat Phrynichos, pentru că în această ţară nu primeşti nimic cadou. Brutarul cere doi oboli pentru lipia sa, pentru o casă cu teren trebuie să plăteşti un talant şi chiar la adunările populare fiecare cetăţean îşi încasează obolii ce i se cuvin. De ce nu şi oracolul de la Delphi?

Între timp ajunseseră la casa lui Temistocle din Phile Leontis. Clădirea, doar cu parter, cu un hol la intrare, nu era deosebit de reprezentativă şi corespundea mediei caselor cetăţenilor din periferie. În spatele *andronitis*-ului, partea frontală a casei, care folosea reprezentării stăpânului casei, cu cameră de locuit, sufragerie şi cameră de aşteptare se afla *gynaikonitis*-ul, acea parte unde trăiau Archippe cu cele două sclave ale ei şi cu cele două fiice. Ea părăsea aceste încăperi doar rar, numai la ocazii deosebite.

Sikinnos primi o încăpere aflată chiar lângă coloanele holului de la intrare, micuţă şi fără ferestre, dar gestul arăta clar că Temistocle îi acorda mare încredere noului sclav.

- Unde este vinul? strigă Temistocle şi bătu din palme, în timp ce Phrynichos, neinvitat, se cufundă în canapeaua acoperită cu pânză albă şi râgâi cu plăcere. O a doua canapea şi o măsuţă joasă reprezentau întregul mobilier al încăperii. O sclavă aduse două urcioare de lut negre şi recipiente pentru băut, pe care le aşeză pe măsuţă fără a scoate un cuvânt. Phrynichos ridică mâinile în spatele capului, iar Temistocle turnă vin şi apă în recipientele plate, mai mult apă decât vin.

- Dacă vrei, propuse Phrynichos fără a-şi lua privirea de pe tavan, dacă vrei mă duc la Delphi ca să consult oracolul pentru tine.

Temistocle trase o înghiţitură lungă, lăsă jos farfurioara şi răspunse cu un oftat adânc:

- Phrynichos, prietene, dacă barbarul are dreptate, dacă asasinul Melissei este un grec, atunci mi-ar fi de folos orice mijloc pentru a-l prinde pe trădător. Adu-mi sentinţa Pythiei, dar să nu te prezinţi cu o spadă cu două tăişuri, ci cu o armă invulnerabilă şi rezistentă, care să-mi dea posibilitatea să mă răzbun. Îi vei da din partea mea o statuie sfinţită din bronz strălucitoare. Glaukias să toarne un chip asemănător Afroditei.

Doar o duzină dintre barbarii prizonieri şi-au găsit, precum Sikinnos, un stăpân. Mai ales problemele legate de comunicare i-au reţinut pe atenieni de la a cumpăra sclavi perşi. Aşa că majoritatea acestora a ajuns la minele din Laurion, pe coasta de est a Atticii, de unde atenienii scoteau

argint de sute de ani. În ultimul timp se exploatase puţin şi existau chiar planuri de a înceta exploatarea.

Sclavii barbari au fost trataţi omeneşte de către greci. Ei trăiau în locuinţe comune în apropierea galeriilor, nu trăiau în abundenţă, dar hrana era suficientă şi primeau chiar premii pentru munca destoinică. Nu erau bătuţi sau loviţi, cu toate că supraveghetorii veneau la lucru cu bice. Barbarii aveau avantajul că doi dintre ei lucraseră în minerit acasă, în Persia, şi le împărtăşeau bucuroşi cunoştinţele lor şi celorlalţi.

Sikinnos sosi la terminarea programului de muncă. Barbarii şedeau leneşi, mestecau lipii şi îşi spălau vasele pentru terci. Când barbarul s-a apropiat, l-au recunoscut, l-au înconjurat, întâmpinându-l cu strigăte prietenoase, şi s-au interesat de locul unde nimerise. Când au aflat că el se afla în serviciul unuia dintre strategii grecilor, şi le confirmă că elenii erau un popor civilizat, cu o înaltă cultură, l-au asigurat că trăsese lozul cel mare.

Apoi le destăinui motivul venirii sale:

- Vă amintiţi de noaptea de după bătălia de la Marathon?

- De lagărul de prizonieri?

- De lagărul de prizonieri. Câţiva dintre voi l-au observat atunci pe arcaş.

- Grecul care ţintea cortul? întrebă un barbar mai bătrân.

Sikinnos se îndreptă spre el.

- De ce crezi că era un grec?

- În măsura în care am putut să îl văd, era îmbrăcat ca un grec, tăietura bărbii şi a părului era grecească. De ce întrebi?

Sikinnos îl privi lung pe bătrân, apoi spuse:

- Săgeata a lovit-o pe iubita stăpânului meu şi Temistocle vrea să răzbune crima. L-ai recunoaşte pe arcaş?

Bătrânul scutură gânditor din cap, atrăgându-i atenţia că era noapte, iar necunoscutul se afla la două aruncături de piatră distanţă. L-ar recunoaşte, probabil, după mişcările sale ciudate. Sikinnos se declară satisfăcut de cele auzite. În timp ce încă vorbea, bătrânul îl trase deoparte. Ceilalţi se uitau în jur suspicioşi, dacă nu îi urmărea cineva. Acum spuse încet:

- Ahriman, zeul răului, a făcut ca noi să cădem la duşmani, dar Ahura Mazda, zeul binelui, ne-a dat un semn.

- Un semn?

Sikinnos se uită întrebător la bătrân. Acesta zâmbi viclean. Apoi continuă în timp ce îl trăgea de mânecă pe vizitator către una dintre nenumăratele intrări în galerii:

- Acasă, în Elam, am săpat atât de adânc în pământ, încât căldura a devenit de nesuportat şi lucrătorii credeau că se află la porţile lumii de jos. Acolo vorbeam de noroc când dădeam peste o vână de aur ori de argint, dar aici...

Bătrânul alunecă agil ca o maimuţă pe o bară în puţul din faţa lor. Lui Sikinnos îi veni mult mai greu să facă acelaşi lucru. Prinse ager o făclie ce i se aruncase de sus.

- Hai! spuse bătrânul şi dispăru încovoiat într-o galerie care, după câţiva metri, îşi schimbă direcţia şi se termină câţiva paşi mai departe, în faţa unui perete de stâncă impenetrabil.

- Ia făclia!

Cu o îndemânare de necrezut, bătrânul cerceta un bloc de piatră după altul, apoi le scotea din peretele de stâncă, până când în perete apăru o deschizătură prin care un om putea trece fără greutate.

-Hai!

Îngustimea presantă, aerul plin de praf pe care abia îl puteai respira, lumina pâlpâitoare şi nesiguranţa, toate acestea îi dădură lui Sikinnos o senzaţie chinuitoare, încât ar fi preferat să o ia la fugă. Totuşi, în spatele peretelui de stâncă se afla o galerie lungă, înaltă, care îi trezi curiozitatea, iar bătrânul sprijini făclia de perete.

- Priveşte, spuse el cu evlavie, în tot Elamul mama-pământ nu a fost atât de generoasă cu comorile ei.

Abia acum Sikinnos îşi dădu seama ce spunea celălalt: peste tot străluceau vine, o reţea de vine sclipitoare în piatră.

- Argint, spuse bătrânul şi din tonul lui răzbătea mândria, argint pur!

Sikinnos rămase mut. În viaţa lui nu mai văzuse un astfel de spectacol, adânc sub pământ. Îşi puse întrebarea de ce tot acest mister, dar înainte de a deschide gura bătrânul începu să vorbească, încet, nesigur, poticnindu-se:

- Prietene, această descoperire este mai preţioasă decât comoara ahemenizilor, valoarea ei ajunge să-i hrănească pe toţi elenii timp de un an, să-i îmbrace, această comoară reprezintă o forţă uriaşă. De aceea noi am jurat să păstrăm acest secret ca lumina ochilor noştri. Tu eşti unul dintre noi, trebuia să afli.

- Dar noi suntem sclavi într-o ţară străină, nu suntem liberi, nu avem nici un drept. Chiar dacă veţi reuşi să exploataţi neobservaţi acest metal preţios, să îl ascundeţi, ce aţi face cu el?

- Argintul deschide toate uşile, răspunse bătrânul.

- Nu mă îndoiesc, dar nu crezi că primul care va fi mituit de către un sclav asiatic cu argint, va deveni bănuitor?

Bătrânul tăcu şi în sinea lui îi dădu dreptate celuilalt, totuşi nu îi venea să creadă că pur şi simplu această comoară incomensurabilă nu avea pentru ei nici o valoare. Acasă, în Elam, acum ar fi fost un om bogat, căci acolo toţi şi-ar fi luat partea din descoperire. Dar aici, pe pământul Eladei, stăteau pe o comoară cu care se putea finanţa un întreg război, comoară care lor nu le era de nici un folos.

- Crezi că Darius se dă bătut? se interesă bătrânul.

Sikinnos nu se gândi prea mult:

- Atenienii i-au învins numai pe Datis şi pe Artaferne, strategii noştri. Regele Darius domneşte de treizeci de ani şi niciodată nu s-a dat bătut.

- Tu crezi că Darius se va întoarce cu o nouă armată şi va răzbuna înfrângerea de la Marathon?

- Asta o ştie Iştar, zeiţa luptelor! Sikinnos mângâie cu degetele peretele pe care strălucea argintul. Nu este sigur dacă Darius chiar va mai da o luptă împotriva grecilor, totul este scris în stele.

Nouă ne mai rămâne doar o speranţă de ani de zile. Nu, părerea mea este că noi ar trebui să negociem totul pe o carte. Dacă planul îmi reuşeşte, suntem liberi. În caz contrar...

- În caz contrar? Bătrânul îl privi întrebător pe Sikinnos.

Marile Mistere de la Eleusis începură în cea de a paisprezecea zi a lunii de toamnă *boedromion.* Cu o ţinută demnă, cu faţa împietrită, hierophantul, preotul superior al sanctuarului eleusic, ca întotdeauna un membru al familiei Eumolpiden, încadrat de un grup de preoţi îmbrăcaţi în alb, purta portretul zeului, acoperit cu un voal, pe drumul sfânt către Atena, pentru a-l aşeza în sanctuarul Demetrei de la poalele Acropolelor.

Două zile şi două nopţi hierophantul şi călugării săi se închiseseră în sanctuar, refuzând orice hrană şi murmurând pioase rugăciuni către Demetra, zeiţa fertilităţii; apoi marele preot deschise porţile templului, păşi pe treptele late ale sanctuarului, în faţa căruia aşteptau un număr imens de oameni şi strigă:

- Atenieni! Ascultaţi prin gura mea cuvintele Demetrei, care s-a unit cu Iason pe câmpul de trei ori arat. Vă invit pe voi toţi, liberi şi sclavi, care vorbim limba noastră, la sărbătoarea sfântă a eleusinilor!

- Aşa să fie, în numele Demetrei! izbucni din mii de piepturi. În numele Demetrei, fie!

Preoţii, unii dintre ei purtând obiecte asemănătoare făcliilor, în formă de falus, alţii ducând spice, croiau drum hierophantului cu chipul cioplit înfăşurat în voal. Flancaţi de cunoscute cântăreţe la flaut şi de frumoşi suflători în corn, cucernicii bărbaţi luară drumul către poarta de vest a oraşului, la care erau postaţi doi membri ai Areopagului. Ei îi examinau pe fiecare dintre cei care părăseau oraşul cu cortegiul: criminalilor şi celor pedepsiţi pentru fapte grave le era interzisă participarea la misterele de la Eleusis.

La stânga şi la dreapta porţii în care începea sfântul drum către Eleusis, aşteptau şapte lectici drapate cu voaluri scumpe. În fiecare dintre ele se aflau câte două femei, o copilandră şi însoţitoarea ei. Prima lectică o împărţeau Daphne şi Megara.

După ce cucernicii bărbaţi au trecut de poartă, fiecare lectică purtată de câte patru sclavi se încolonă în procesiunea în care se cânta şi se făceau rugăciuni.

- Îmi bate inima să-mi spargă pieptul, spuse Daphne şi se ghemui înfrigurată în interiorul alb al lecticii. Purta un peplu scurt, transparent, părul îi era strâns în vârful capului, aşa încât buclele blonde, lungi, îi căzeau pe umeri. În picioare avea sandale joase, ale căror curele îi înconjurau pulpa.

Megara, într-un chiton lung, dar tot atât de transparent, încercă să o liniştească pe fată:

- Chiar dacă ceea ce se petrece în spatele zidurilor de la Eleusis reprezintă un secret de nedivulgat, Demetra încă nu a mâncat pe nimeni, toată lumea s-a întors de acolo.

Buzele lui Daphne tremurau, îşi frângea mâinile, îi era frică.

- Spune-mi, Megara, la ce lucruri îngrozitoare să mă aştept de la mistere, că tu ştii!

- Sigur că ştiu, răspunse Megara, dar sfântul jurământ mă obligă la tăcere. Dacă aş vorbi, viaţa mea nu ar mai valora nici măcar un obol. Dar gândeşte-te că este o deosebită onoare să fii participantă la misterele de la Eleusis. Pentru aceasta sunt alese doar cele mai frumoase fete, şi numai şapte pe an! Toată viaţa te va însoţi faima de participantă la mistere.

- Nu înţeleg de ce am fost aleasă tocmai eu. Sunt la Atena doar de puţin timp şi nimeni nu avea habar de prezenţa mea.

Megara râse şi spuse:

- Copilă, hierophantul are spioni în toată ţara şi o fată frumoasă ca Afrodita nu are nici o şansă de a rămâne nedescoperită.

Daphne trase puţin perdeaua de pe partea stângă şi aruncă o privire afară, la şirul ca un şarpe pestriţ al celor care cântau şi dansau. Reptila formată din oameni se deplasa ca un vierme spre nord-vest, peste înălţimile plantate cu chiparoşi, cu soarele puternic al după-amiezii în ochi. Perspectiva ospeţelor animalice, a chefurilor, a prostituatelor şi a trândăviei timp de două zile şi două nopţi trezea în oameni o veselie plină de aşteptări.

- Să fie, în numele Demetrei! Să fie!

Mulţi atenieni, în mare majoritate bărbaţi, căci o femeie serioasă nu se amesteca cu poporul vesel, cărau cu ei o legătură cu cele strict necesare dormitului. Nopţile de toamnă puteau fi uneori răcoroase şi, cu toate că în Eleusis erau numeroase hanuri şi fuseseră deschise chiar hale şi depozite pentru popor, unii tot mai trebuiau să înnopteze pe sub pini sau sub cerul liber. Erau orele productive ale prostituatelor.

Se lăsă înserarea şi focurile cetăţii Eleusis pâlpâiau în depărtare. Zidurile oraşului reflectau luminile torţelor. Când hierophantul aflat în capul alaiului ajunse la poarta oraşului, Eleusis era scăldat într-o lumină misterioasă. Drumul din faţa Sfântului Izvor din Marile Propilee era mărginit de tinere fete cu făclii în mâini.

În sala coloanelor, în faţa celor şase trepte de marmură albă, oficialii se separau de restul alaiului. Hierophantul, preoţii, muzicanţii şi purtătorii lecticilor dispărură repede în spatele înaltelor coloane doriene. Poporul se lăsă istovit pe lângă zidurile ce înconjurau sanctuarul şi primi cu mulţumiri apa, vinul şi prăjiturelele cu miere împărţite de sclavii eleusiaci.

Megara îndepărtă perdeluţa lecticii şi Daphne privi curioasă curtea interioară luminată blând. Purtătorii lecticilor rămaseră aici. Fetele fură conduse printr-o poartă înaltă, în spatele căreia se afla Sfânta Curte. În partea stângă era o sală lungă, neîmpodobită, cu ferestre mici - grânarul. Dimensiunea lui trăda bogăţia nemăsurată. În dreapta erau trei temple mici, visteria, statui şi altare. Totul era dominat de sanctuarul Demetrei, ascuns de coloane enorme, scufundat în întuneric.

- Să fie, în numele Demetrei! spuse Megara şi o sărută pe Daphne pe amândoi obrajii.

Şi celelalte fete se despărţeau de însoţitoarele lor. Doi călugări o apucară strâns de braţe şi o împinseră spre treptele templului. O ultimă privire înapoi, şi Daphne fu cuprinsă de atmosfera sinistră a *telesterion*-ului, o sală cu coloane, de necuprins cu privirea, a cărei şarpantă dispărea în construcţii încâlcite.

De fiecare coloană erau fixate făclii. Din ele se scurgea spre podea un fum alb, împrăştiind un parfum ameţitor. Căldura era insuportabilă. Ochii lui Daphne se obişnuiau treptat cu semiîntunericul, şi ea observă în mijlocul sălii un alt templu mai mic, ale cărui ziduri strălucitoare se înălţau până la plafonul aurit. De peretele exterior erau sprijiniţi snopi de cereale şi între ei, pe tronuri de marmură, şedeau preoţi pe jumătate dezgoliţi, cu pântece generoase, strălucitoare. Aceştia murmurau rugăciuni de neînţeles.

Întoarse capul spre stânga şi văzu cum din fumul albicios apărură animale fantomatice: o vacă, o măgăriţă, un porc, o capră, o oaie, o căţea, o pisică, toate cu burţile umflate, gestante. În faţa lor se aflau stivuite stupi de albine şi ouă.

Ca la o comandă neauzită, preoţii încetară să se mai roage, se ridicară şi se îndreptă fiecare către una din fete. Pe Daphne o cuprinse din nou teama ce o stăpânise în ultimele ore, frica de necunoscut, de interzis, de tainic. Respiraţia i se accelera şi fruntea i se umplu de transpiraţie.

Preotul care o apucă pe Daphne cu ambele mâini era scund şi mai gras decât toţi ceilalţi, mişcările lui şi mai ales mersul erau efeminate. O conduse către tronul de marmură pe care şezuse el însuşi, îi smulse dintr-o singură mişcare îmbrăcămintea şi, goală, o împinse pe tron. Doi sclavi aduseră un vas plat, de bronz, mare ca o roată de car, plin cu lapte. Daphne urcă în vas şi preotul începu să-i şteargă corpul cu un burete înmuiat în lapte.

Izul acidulat dovedea că era vorba de lapte de măgăriţă şi Daphne simţi că pielea îi devenea moale ca mătasea. Conform sfintei legi străbune, acum faţă era considerată cultic pură şi putea fi oferită mamei pământului, Demetrei.

Când văzu animalele gestante, şapte la număr, ca şi numărul fetelor, Daphne avu o bănuială înspăimântătoare despre ceea ce se va întâmpla. Preotul cel gras presără o pulbere, obţinută din testicule uscate de măgar, într-o cupă de vin pe care i-o întinse fetei. Daphne bău cu aviditate. Turta oferită de preot avea un gust picant, acrişor şi era făcută din aluat nedospit, amestecat cu sânge de porumbel, oase de şarpe măcinate, pene mărunţite de strigă şi creier de viţel şi coaptă pe un foc din cimbru şi ramuri de laur. Efectul fu ameţitor şi excitant.

Din vârful degetelor de la picioare, Daphne începu să simtă fiori de plăcere în tot corpul. Se rezemă obosită de tronul de marmură. Ca printr-un văl urmări straniile acţiuni ce aveau loc în jurul ei. Respira greu, sunetele îi ajungeau la urechi ca printr-o mare pâlnie şi se topeau într-un lălăit ireal, celest, iar Daphne se credea în infern. Treptat, frica îi dispăru, fiind înlocuită de o aşteptare calmă. Simţi dorinţa de a se dărui unui bărbat. Capul începu să-i fiarbă. Un surâs inexplicabil îi apăru pe buze. Ochii îi priveau în gol.

Urmări aproape indiferentă cum preoţii se năpustiră cu săbii, topoare şi cuţite asupra animalelor gestante. Preotul lui Daphne apucă sabia cu ambele mâini, îşi luă avânt şi, dintr-o singură lovitură, reteză picioarele din faţă ale unui animal. Se auzi un muget înfundat, scos de animalul cuprins de frica morţii, şi vita gestantă se prăbuşi la podea. Cu o rutină rece, preotul îşi luă din nou avânt şi îi vârî animalului sabia în gât.

Luă un blid şi, după ce extrase sabia, prinse în el şuvoiul roşu. Celelalte animale zăceau şi ele în câte o baltă de sânge.

Daphne înregistra cele petrecute, dar simţurile îi erau amorţite, incapabile să trăiască scârba şi oroarea. Vedea cum preoţii spintecau animalele ucise, le tranşau şi sortau carnea aburindă. Intestinele fură scoase şi cercetate, apoi aruncate în coşurile pregătite şi luate de către sclavi. În dreptul peretelui din faţă al *telesterion-ului* pâlpâia focul pentru jertfe, protejat de patru coloane mari, cu baldachin, deschis în plafon, pe unde ieşea fumul înţepător de la carnea pregătită pe cărbunii încinşi.

Nu, aici nu domnea atmosfera sfântă a zeităţilor Olimpului, la care visase Daphne, acestea nu erau ritualuri solemne în cinstea unor zeităţi demne de venerat, aici nişte spirite primitive îşi dezlănţuiau instinctele josnice.

În timp ce îşi spălau sângele de pe corpurile goale, cântând rugi monotone către Demetra, mama pământului aducătoare de fertilitate, preoţii se scăldau pe rând în butoaie de înălţimea unui om, pline cu apă fierbinte şi rece, până ce pielea de pe corpurile lor grase se înroşea. Apoi îşi fixau olisbos-ul, un falus din piele tare, ca acelea pe care atenienele le utilizau în singurătatea caselor lor, şi se năpusteau asupra unei fete, fără a o mai alege.

Daphne îl văzu venind pe acest bătrân întunecat, care privea prin ea dispreţuitor. Se ghemui pe marmura rece. Nu se putea gândi să scape prin fugă, aşa că se pregăti să se supună procedurii în numele Demetrei. Închise ochii.

Preotul îşi împinse *olisbos-ul* în ea. Dar corpul de fată se opuse puternic mădularului artificial de grosimea braţului, lucru ce îl incită şi mai mult pe bărbatul cu barbă neagră. Când propriul falus atinse aproape aceeaşi dimensiune ca a *olisbos*-ului din piele, preotul îi vârî lui Daphne în gură o capsulă de mac, mare cât o prună, din care ţâşni o spumă uscată, albă, ce o ameţi şi îi anulă orice rezistenţă.

Preoţilor Demetrei le era interzis să întreţină contacte sexuale normale cu fetele; conform legii sfinte, ei trebuiau să producă o revărsare de sămânţă prin colaborarea fetelor pure, dar sperma aparţinea stăpânei din Eleusis.

Ceva sălbatic puse stăpânire pe corpul firav al lui Dalphine şi fata începu să se zvârcolească; dar nu apărarea îi făcea mişcările tot mai violente, ci dorinţa, plăcerea. Ea simţi cum *olisbos*-ul ameninţa să o sfâşie, dar gemea extatic şi ţipă răsunător:

- De-me-tra!

Ţipătul ei fu ca un semnal care le dezlănţui şi pe celelalte fete, la fel de aţâţate, şi, dintr-odată, toate şapte urlară într-un cor al orgiei:

- De-me-tra! De-me-tra!

Gâfâind şi asudând, bărbosul îşi vărsă sămânţa pe podeaua albă de marmură. Imediat veni hierophantul cu un vas cu orz, pe care îl împrăştie deasupra, murmurând:

- Demetra, mamă a vieţii rodnice, primeşte această jertfă curată ca semn de mulţumire din partea servitorilor tăi!

Cuvintele preotului superior o aduseră la realitate pe Daphne şi ea deschise ochii. În lumina difuză din *telesterion* în faţa ei apăru o figură

înspăimântătoare, respingătoare. Deasupra ei, foarte aproape. Barba preotului părea încâlcită, inegală, se vedea prin ea şi pielea bărbiei. În partea dreaptă a frunţii avea o pată albăstruie de mărimea unei palme.

Daphne recunoscu faţa, deşi în amintirea ei era mai puţin pocită. Într-o fracţiune de secundă îşi dădu seama: criminalul de la Marathon! Nu avea nici o îndoială, era Kallias, perfidul purtător al făcliei care, noaptea, sub privirile ei, îl ucisese pe barbarul îngenuncheat. Cel care nu ar fi lăsat-o nici pe ea în viaţă dacă nu s-ar fi împiedicat de arcul persanului şi nu ar fi incendiat iarba uscată. Crezuse atunci că flăcările stepei l-au ucis pe Kallias, dar acum el se afla în faţa ei în carne şi oase.

Cu ce simţăminte diavoleşti se desfătase bătrânul desfrânat la vederea ei, în situaţia ei fără de speranţă? Ce planuri îngrozitoare îi făurise creierul ameţit în timp ce *olisbos-ul* o penetra? Daphne îşi simţi corpul crispându-se şi plăcerea ce o simţise până atunci dispăru. Sângele păru că i se opreşte în vene şi doar creierul îi mai lucra.

Daphne nu se mişcă, ci încercă, indiferentă, să privească prin Kallias, ca şi cum nu l-ar cunoaşte. Totuşi, în interiorul ei fierbea, clocotea. Dacă ar sări şi ar încerca să fugă? Unde? Cât de departe ar ajunge? Groaznicul preot o va prinde şi îi va înfige în spate spada precum nefericitului barbar, precum bietelor animale fără apărare oferite ca jertfă. Nu, trebuia să se controleze, trebuia să privească moartea în faţă!

Aceste gânduri aproape că o înnebuniră pe Daphne, care încă se mai afla acolo, goală şi ţeapănă. Respingătoarea figură mai era încă deasupra ei. Ba se părea că acum se şi apropia, ca şi cum ar fi vrut să-i şoptească ceva. Ochii lui, sub sprâncenele negre şi stufoase, îi fixau pe ai ei. Daphne încercă să întoarcă faţa, dar nu reuşi. Muşchii gâtului pur şi simplu nu o mai ascultau. În loc de asta, deschise larg gura. Respiraţia i se linişti şi stafia din faţa ochilor ei se topi ca nisipul de pe mal luat de valurile mării. Totuşi, o voce aspră pătrunse până la ea:

- Niciodată buzele tale nu vor spune ce ai văzut în spatele zidurilor de la Eleusis. Ar însemna moartea ta...

CAPITOLUL 3

Răcoarea dimineţii de toamnă încă nu se împrăştiase deasupra oraşului, când mii de atenieni se înghesuiau deja pe Pnyx, colina stâncoasă din faţa Acropolei. Şase *lexiarhoi* înveşmântaţi în roşu controlau fiecare cetăţean la intrarea în zonă împrejmuită; numai cetăţenii liberi aveau acces la adunarea populară.

Această adunare populară, numită Ekklesia, era foarte respectată de bărbaţii Atenei, şi numai ei erau admişi aici. Aici aveau loc dezbateri aprinse şi se decideau afacerile de stat; fiecare participant primea trei oboli diurnă. *Lexiarhoi-i* de la intrare dădeau fiecăruia câte o tăbliţă. Cine o preda la sfârşit primea banii pentru ziua respectivă. Cei care soseau prea târziu şi în special cei grăbiţi, care plecau prea devreme, trebuiau să renunţe la ei.

Cam opt mii de atenieni stăteau îngrămădiţi pe treptele de piatră sau pur şi simplu pe pământ când adunarea populară fu deschisă. Pritanul urcă demn pe podiumul vorbitorilor, un bloc dreptunghiular de piatră de înălţimea unui om, rosti o rugă către olimpianul Zeus şi fiica sa, Pallas Atena, şi anunţă ordinea de zi.

Miltiade, căruia după moartea polemarhului Kallimachos i-a revenit onoarea de învingător la Marathon, se înscrise la cuvânt.

Bărbatul în vârstă de şaizeci de ani, cu barbă albă, ridică braţul în semn de salut şi spuse:

- *Chairete,* bucuraţi-vă, cetăţeni ai Atenei, vitejii noştri bărbaţi i-au învins pe barbari şi i-au pus pe fugă. Să-i mulţumim lui Pallas Atena!

Din public izbucniră urale timide, iar obişnuitele aplauze fură înlocuite de câteva bătăi din palme din politeţe. În orice alt loc, cetăţenii l-ar fi purtat pe umeri prin întreaga capitală pe victoriosul strateg, jubilând, dar la Atena totul era altfel. Nu că atenienii i-ar fi contestat meritele lui Miltiades, cu siguranţă că nu, dar victoria nu era doar a sa, ci a întregului popor. Iar atenienii nutreau o adâncă neîncredere faţă de oricine părea să fie mai influent, mai iubit decât toţi ceilalţi. Atenienii mai aveau încă vie amintirea ororilor domniei tiranilor, încheiată cu douăzeci de ani în urmă într-o baie de sânge.

Miltiade nu era dezamăgit de primirea reţinută care i se făcuse, nici nu se aşteptase la altceva. Şi când în urmă cu puţine săptămâni, în acelaşi loc, îi convinsese pe cetăţenii atenieni să se deplaseze la Marathon cu un contingent de hopliţi, avusese parte doar de o majoritate minimă. Cum să îi convingă pe concetăţeni să fie de partea noilor sale planuri?

Miltiade începu modest:

- Mulţi dintre voi, bărbaţi ai Atenei, aţi văzut cu propriii ochi trădători ai cauzei elene luptând în rândurile barbarilor. Nu numai că locuitorii Parosului le-au deschis barbarilor năvălitori porţile oraşului, dar le-au pus la dispoziţie propriile trireme, ca şi cum un vas într-o flotă de şase sute de vase ar fi însemnat o întărire considerabilă a forţelor inamicului.

- Jos cu cei din Paros! strigă un atenian nervos, şi o a doua voce adăugă: Să ardă Parosul! şi, în sfârşit, un glas sălbatic ceru în numele poporului răzbunare pentru insulele din Ciclade.

Miltiade nici nu se aşteptase la altceva. Cu câteva mişcări ale braţului încercă să-i potolească.

- Nu credeţi că ne-am comporta nechibzuit dacă am distruge Parosul, am incendia cetatea şi ne-am întoarce cu setea de răzbunare satisfăcută? Insulă este bogată, preţioasa marmură din munţii lor i-a făcut cei mai înstăriţi oameni din Ciclade. De aceea noi, cei din Atena, ar trebui să-i asediem pe cei din Paros şi să le cerem ca pedeapsă o sută de talanţi. Cu aprobarea voastră, eu însumi voi ocupa insula până când locuitorii ei vor plăti suma.

Cele câteva murmure aprobatoare fură întrerupte de un tânăr zdravăn, Xanthippos, fiul lui Ariphron din Demos Cholargos, aflat la nord-vestul Atenei.

- Vezi să nu te asedize cei din Paros pe tine! strigă el şi culese un val de râsete din partea adunării. Zidurile cetăţii lor sunt înalte şi de netrecut, şi, dacă barbarii nu le-ar fi capturat proviziile, cei din Paros ar fi putut să aştepte liniştiţi până când asediul se termina.

- Daţi-mi treizeci de vase, strigă Miltiade provocat, cu barbă albă tremurându-i, şi dacă în patru săptămâni nu mă întorc cu o sută de talanţi, mă veţi trage la răspundere în acest loc!

Xanthippos sări pe podium, lângă strateg, şi strigă:

- S-a făcut, Miltiade! Dacă într-o lună nu îţi îndeplineşti făgăduiala, toţi cei care astăzi ţi-au auzit vorbele se vor îndrepta împotriva ta.

Pritanul dădu semnalul pentru vot. Marea majoritate a atenienilor îşi făcu astfel cunoscut acordul pentru cele spuse, agitând tăbliţele. Miltiade părăsi adunarea populară în pas vioi.

Un alt tânăr, muşchiulos şi mic de statură, privise totul critic cu ochii săi apropiaţi. Era Temistocle. Acum se ridică şi urcă cu bărbia în piept pe podiumul vorbitorilor. Cunoştea drumul, ştia fiecare treaptă, fiecare piatră. Temistocle parcursese deseori acest drum, nu pierduse nici o discuţie cu caracter politic. El era capabil să-şi captiveze auditoriul, şi ştia asta.

Şi de data aceasta îşi începu cuvântarea adresându-se pe nume unui atenian care nu avea nici o poziţie în viaţa publică:

- Bărbaţi, cetăţeni ai Atenei, ascultaţi, ascultă şi tu Diphilides, ceea ce am să vă spun.

Atenienii râniiră pentru că Diphilides, un crescător de cai, era bine cunoscut nu numai pentru bogăţia sa, ci şi pentru prostia lui tot atât de mare.

- Ia spune, Diphilides, tu crezi cu adevărat că regele barbarilor, Darius, se va da bătut după înfrângerea de la Marathon? Crezi în mod serios că el nu va întreprinde nimic când strategii lui, Datis şi Artaferne, îi

vor transmite că zece mii de eleni au învins şase sute de mii de barbari şi i-au pus pe fugă? Oh bărbaţi ai Atenei, cât de mult v-a orbit această victorie! Aţi uitat oare cum aceşti ahemenizi au invadat întreaga Ionie? Aţi uitat cum au înăbuşit prin forţă brutală disperată răscoală a ionienilor? Aţi uitat cum cetatea Eubeei a fost făcută una cu pământul în numai câteva zile?

Auditorii din *ekklesia* fură cuprinşi de un sentiment neplăcut. Ei îşi dădeau seama că Temistocle dădea glas gândurilor lor pe care însă nici unul nu avusese curajul să le rostească. Bineînţeles că barbarii nu se vor da bătuţi, bineînţeles că vor reveni cu o armată şi mai puternică, şi mai mare. Pe ei îi chinuia o întrebare, pe care în cele din urmă o formulă Xanthippos:

- Presupunând că tu, Temistocle, ai dreptate şi că Darius va reveni cu o armată întărită şi va invada întreaga Eladă cu nenumăraţii săi barbari, ce ne va rămâne altceva de făcut decât să le deschidem porţile şi să le implorăm îndurarea?

Din partea unde se aflau cei cu rang înalt răsunară strigăte dispreţuitoare:

- Trădătorule! Molâule!

Temistocle ridică mâna.

- Xanthippos, în tine vorbeşte înţelepciunea pentru că nu îţi faci iluzii referitoare la apărarea cetăţii noastre. Dacă perşii ajung la porţile noastre, orice săgeată, orice lance aruncată de hopliţii noştri va fi inutilă. Barbarii sunt mai puternici, mai numeroşi, ne sunt mult superiori. Dar în tine vorbeşte şi prostia pentru că presupui că Darius ar ajunge în faţa porţilor noastre. De ce vrei să îl laşi să ajungă atât de departe?

Vorbitorul primi aprobări entuziaste. Fiecare se simţea dator să se opună barbarilor, să le pregătească un al doilea Marathon. Ce strateg, acest Temistocle!

Înainte că starea de bună dispoziţie a atenienilor să se transforme în ovaţii sonore pentru Temistocle, din primele rânduri se ridică Aristide. Atenienii aşteptau acest gest pentru că Aristide totdeauna se opunea propunerilor lui Temistocle, şi invers.

- Ceea ce ai spus tu, Temistocle, este inteligent, începu el zâmbind amical, Atena nu este o fortăreaţă ce poate fi apărată. Zidurile ei sunt slabe şi nu rezistă unui asediu. Până la mare sunt mai mult de douăzeci şi cinci de stadii şi Phaleron este lipsit de apărare în faţa unei flote inamice. Aşadar, apărarea noastră cea mai bună este atacul. Totuşi, eu vă întreb, bărbaţi ai Atenei, cum o va înfrunta armata noastră pe cea a barbarilor, care ne depăşeşte numeric de şaizeci de ori? Pentru flota persană, flota noastră nu reprezintă mai mult decât o jucărie. De aceea, cuvântării lui Temistocle îi lipseşte orice perspectivă. Cred că ea reprezintă chiar o batjocură.

- Da, pură batjocură! se auzi din mulţime. Şi: Temistocle face glume pe seama slăbiciunii noastre. Sau: Daţi-l jos de pe podium pe acest trădător!

Temistocle ignoră în aparenţă aceste invective, nu se arătă iritat şi aşteptă răbdător până când strigătele se potoliră. El ştia un lucru: acum venise timpul lui. De mult pregătise acest plan de bătaie, îl refăcuse de

mai multe ori. Dacă zeii vor fi de partea lui, atunci nu numai că îl va pune pe linie moartă pe Aristide, ci îl va reduce la tăcere pentru totdeauna. Îşi începu discursul cu o indiferenţă jucată:

- Bărbaţi ai Atenei, ştiu că sunteţi mult prea abili pentru a da crezare cuvintelor nesocotite ale unui bătrân furios, care nu au alt scop decât să mă discrediteze în faţa poporului pe mine, inamicul său politic. De aceea, nici nu vreau să mă refer la învinuirile aduse de el pentru că pentru mine nimic nu este mai preţios decât binele statului.

Atenienilor le plăceau cuvinte ca stat, *polis,* cuvinte foarte respectate. Când vorbitorul îşi reluă discursul, câţiva aveau lacrimi în ochi.

- Eu, Temistocle, din neamul Lykomizilor, am depus sfânt jurământ în faţa lui Zeus şi a fiicei sale cu ochi de bufniţă, Atena, să apăr cetatea şi pământul de barbari, şi mi-aş da şi viaţa pentru a-l respecta.

Aplauze.

- Tocmai l-aţi trimis pe Miltiade la Paros, ca şi cum nu ar exista nimic mai important de făcut. Credeţi-mă, pe Zeus, barbarii se vor întoarce! Poate că peste doi, cinci sau zece ani, dar regele perşilor va încerca să şteargă ruşinea pe care i-am provocat-o la Marathon. Să nu credeţi cumva că Darius ar fi un prost. Conducătorul unui popor de milioane de oameni este mai viclean şi mai înţelept decât ne-ar plăcea să credem şi va căuta să nu dea bătălia în munţii ţării noastre, unde uriaşa forţă de lovire a barbarilor nu se poate desfăşura. Darius ne va ataca de pe mare. Pentru a rezista acestui atac avem nevoie de o flotă eficientă.

- Bine spus, Temistocle! strigă impertinentul Xanthippos, dar cine să plătească pentru construirea ei? Cu ce avem noi nu ajunge să dotăm nici o navă de război!

Temistocle ripostă:

- Ai perfectă dreptate, Xanthippos. Avem nevoie de o nouă sursă de venituri. Şi eu, Temistocle, fiul lui Neokles, vă zic: Am găsit această nouă sursă. Da, cetăţeni ai Atenei, suntem bogaţi fără să ştim. Sclavii barbari care lucrează în minele de argint de la Laurion au descoperit un zăcământ de nepreţuită valoare. La început ei au ascuns descoperirea, apoi mi-au încredinţat mie taina lor, dar cu o condiţie: trebuie să îi eliberăm şi să le punem la dispoziţie un vas.

Ekklesia, care până acum îl ascultase într-o linişte deplină pe vorbitor, se transformă într-o mare gălăgioasă. Unii erau de părere că sclavii erau sclavi şi nu puteau pune condiţii, alţii argumentau cu voce tare că o sută de sclavi barbari cu care tot nu te puteai înţelege nu însemnau mare lucru. Alţii se temeau că barbarii se puteau întoarce în Persia, unde să trădeze regelui secrete aflate de ei aici. Diphilides fu se părere că barbarilor li se putea da drumul, pentru că, dacă argintul descoperit la Laurion era într-adevăr atât de valoros, din ce rămânea se puteau cumpăra o sută de sclavi care cunoşteau limba lor. Ceea ce atrase aprobarea tuturor.

Diphilides, crescătorul de cai, mai întrebă:

- Temistocle, spune-ne, de fapt ce valoare are zăcământul de argint de la Laurion?

- Valoarea lui este apreciată la cinci sute, o mie de talanţi, răspunse Temistocle, stârnind mii de „Ah!“ şi „Oh!“ apoi continuă: Ştiu că sunt

foarte mulţi bani, care ne aparţin nouă, tuturor, fiecăruia dintre voi i-ar reveni din beneficiu o mie de drahme, suficient pentru a acoperi cheltuielile pe un an. Totuşi, eu vă întreb: Vă merge prost? Gândiţi-vă că, dacă barbarii ar fi tăinuit descoperirea, în aşteptarea întoarcerii perşilor, noi ar fi trebuit să trăim fără această bogăţie şi nimeni dintre voi nu s-ar fi plâns. De aceea, părerea mea este că fiecare dintre noi trebuie să renunţe la partea lui şi să folosim comoara pentru a ne apăra cetatea, pământul şi libertatea. Să construim o flotă şi un port fortificat. Şi pe urmă, bărbaţi ai Atenei, barbarii vor putea să vină!

Izbucniră aplauze, strigăte de bucurie, fiecare se vedea viitor învingător al perşilor. Iată cât de uşor puteau fi entuziasmaţi atenienii, cât de uşor puteau fi influenţaţi, cât de uşor puteau fi convinşi!

Când Megara deschise uşa camerei lui Daphne, o rază a soarelui de dimineaţă traversă încăperea în diagonală. Daphne, în pat, era chinuită de coşmaruri provocate de febră, corpul i se zvârcolea, scrâşnea din dinţi şi striga cuvinte de neînţeles.

Megara îşi puse ambele mâini pe corpul scuturat de frisoane şi strigă:

- Daphne, Daphne, trezeşte-te!

Încerca să stăpânească mişcările necontrolate ale feţei. Brusc Daphne strigă:

- Nu, nu săgeata!

- Liniştеşte-te! îi răspunse Megara şi îi privi faţa acoperită de broboane de transpiraţie.

- Revino-ţi! Trezeşte-te din visele tale!

Dar Daphne începu să lovească în jurul ei, ca ieşită din minţi.

- Nu îngrozitoarea aceea de săgeată! imploră ea.

Vocea Megarei deveni ameninţătoare:

- Daphne! lovi ea obrajii fetei cu palma. Trezeşte-te!

Daphne încercă să se ridice sprijinindu-se în coate şi hohoti:

- Nu am văzut comoara barbarilor, părinte! Nu trage cu săgeata în mine!

Deschise ochii şi încercă să tragă aer în piept cu sete.

Vocea Megarei o mai linişti pe fată, care se lăsă, epuizată, din nou pe pat.

- Liniştеşte-te! Morpheus, fiul somnului, te-a urmărit cu vise urâte. Încearcă să le uiţi!

Daphne apucă mâna Megarei.

- În viaţa mea nu am avut un vis atât de groaznic. Cum aş putea să-l uit?!

- Este de înţeles, în ultimul timp ai trecut prin prea multe. Ai fost răpită de barbari, evadarea ta curajoasă, teribila moarte a Melissei, apoi misterele eleusiene...

- Megara, Daphne se agăţă de mâna ei ca şi cum s-ar fi înecat, port în mine o taină îngrozitoare; totuşi, sfântul jurământ de la Eleusis îmi interzice să vorbesc despre ea.

- Când visai, ai spus ceva despre un preot. Cu siguranţă că te apasă pe suflet cele întâmplate în Eleusis. Şi mie mi s-a întâmplat acelaşi lucru.

Dar fii sigură că în viaţa ta vei mai avea parte de bărbaţi care nu corespund idealului tău. Acesta este destinul unei hetaire: îndepărtează coapsele, se gândeşte la Afrodita cea născută din spuma mării şi zâmbeşte...

- Preotul... începu Daphne nehotărâtă.

- Ştiu ce vrei să spui, o întrerupse Megara, misterele de la Eleusis sunt o ceremonie discutabilă în cinstea Demetrei. Eu cred că ele corespund mai curând fanteziei anormale a preoţimii libidinoase.

- Nu numai asta mi-a chinuit somnul, răspunse Daphne. În vis mi-a apărut preotul sortit mie la mistere. A trebuit din nou să-i fac voia. Dar de data aceasta nu avea olisbos-ul, ci încerca să introducă în mine o săgeată persană. Orice făceam, nu reuşeam să-mi apropii picioarele. Preotul a încordat arcul, a ţintit, şi atunci s-a interpus între noi Melissa, şi săgeata a lovit-o pe ea în spate.

Megara părea consternată.

- Un vis impresionant, spuse ea după un timp.

- Oare filosofii atenieni nu ne învaţă, începu Daphne, că trăirile din visele noastre au un mare conţinut de realitate?

- Sigur că da, şi mulţi interpreţi de vise trăiesc din asta.

Daphne se ridică.

- Nu am nevoie de un interpret de vise pentru a înţelege conţinutul real al acestui vis. Prin el se dezleagă şi misterul morţii Melissei.

- Crezi că săgeata aducătoare de moarte îţi era destinată ţie, nu Melissei?

- Da, răspunse calmă Daphne, mie îmi era destinată.

Megara zâmbi.

- Dar, copilă, din toată Attica cine ar fi fost interesat să te omoare, şi încă acolo, pe câmpul de luptă?

- Preotul din Eleusis.

Daphne o privea pe Megara fix în ochi, implorând-o să nu râdă şi să nu spună: „Copilă, eşti tulburată, adună-ţi minţile, nu mai spune asemenea prostii“. Megara nu spuse nimic, aştepta o explicaţie.

- Pe acest preot din Eleusis nu l-am văzut pentru prima dată aici, continuă Daphne. Atunci, la Marathon, când rătăceam prin noapte, neajutorată, am observat în lumina slabă a lunii doi bărbaţi. Unul din ei era un barbar, el îl conducea pe cel de al doilea către o ascunzătoare în care persanii îşi îngropaseră prada de război. Dar abia a apucat să-i arate locul, că preotul l-a şi înjunghiat pe la spate. Am vrut să fug, dar parcă prinsesem rădăcini acolo, eram incapabilă să mă mişc. Atunci grecul m-a văzut. Nu ştia cât văzusem din faptele sale. în orice caz, a încercat să mă omoare. Am scăpat doar pentru că s-a împiedicat de un arc. A căzut cu făclia în mână, iarba uscată s-a aprins şi câmpia a luat foc. Aşa am putut să fug. Am crezut că el a murit în flăcări, dar el trebuie să se fi strecurat până la cort. A ascultat discuţia mea cu Melissa, după care a tras, dar, în loc să mă nimerească pe mine, a nimerit-o pe Melissa.

- Şi pe acest bărbat l-ai întâlnit în Eleusis...

- Mai rău. I-am fost *kora* oferitoare de plăceri.

Megara îşi lovi palmele şi zise:

- Pe toţi zeii Greciei, ce destin de nepătruns! Şi eşti sigură că acesta era preotul?

- Aşa cum eu sunt Daphne, fiica lui Artemidos din Mitilene. Faţa i-a fost însemnată de foc.

- El te-a recunoscut?

Daphne ridică din umeri.

- La vederea lui, simţurile m-au părăsit.

Megara îi mângâie lui Daphne buclele blonde.

- Ce ţi-au hărăzit ţie zeii în primii tăi ani de viaţă nu au trăit alţii într-o viaţă întreagă. Tânărul Aischylos, pe care nu arareori l-ai văzut pe aici şi care, din când în când, găseşte cuvinte frumoase, spunea odată: „Cei care îngenunchează în faţa sorţii sunt înţelepţi...“

Daphne confirmă cu o mişcare a capului.

O sclavă băgă capul pe uşă şi anunţă că baia era pregătită, iar Megara îi recomandă fetei să nu piardă timp pentru că trebuia să fie înainte de prânz în atelierul lui Glaukias.

Glaukias era turnător în bronz şi trecea drept un geniu. Statuile sale din bronz păreau atât de pline de viaţă, încât umbla zvonul că Glaukias, care lucra totdeauna după model, îşi îmbrăca modelele în viaţă cu metalul topit.

Până acum, Glaukias, care se trăgea din insula Egina, turnase în bronz doar figuri de bărbaţi. Sensibilului sculptor îi erau mult mai dragi bărbaţii decât femeile, cu care nu prea avusese de-a face. Cei care îi făceau comenzi erau tineri bogaţi, distinşi cu lauri la jocurile olimpice. În semn de mulţumire, aceşti olimpici donau câte unui sanctuar o sculptură din bronz, înfăţişându-i ca învingători.

Însă acum Glaukias trebuia să facă o statuie în bronz a Afroditei, un dar scump pentru Delphi, iar lui Glaukias îi era clar de la bun început că cea născută din spuma mării în dreptul insulei Cipru nu trebuia să arate ca un zeu din marmură de Paros. Glaukias vedea în zeiţa iubirii mai curând o făptură băieţoasă decât una cu caracteristici materne, aşa că el le convocase pe cele şapte *korai* participante la misterele din Eleusis în atelierul său, pentru a alege dintre ele modelul ideal.

Artistul, uşor plinuţ, purta un chiton fenician preţios şi borduri purpurii, cu catarame de aur pe braţe. Părul îi era tuns scurt, ca al unui sclav, dar nu din vanitate sau din dorinţa de a impune, ci pentru că încerca astfel să ascundă cele câteva locuri în care podoaba capilară era mai rară. Glaukias le primea pe fiecare în parte, sălta în jurul lor şi în timp ce le examină atent din cap până în picioare, cu arătătorul dus la gură, spunea de fiecare dată acelaşi lucru:

- Foarte, foarte frumos, copilă!

Când îi veni rândul lui Daphne, lui Glaukias îi pierise deja cheful. Toate korai-le de până acum arătaseră la fel. Oricare dintre ele ar fi putut să fie un model la fel de bun sau de prost pentru Afrodita. Iar de la ultima dintre ele, nu se aştepta la mai mult. Aşa cum i se ceru, Daphne îşi scoase peplul şi rămase goală în faţa artistului. O mică agrafă i se desprinse însă, din păr. Căzu pe podea şi fata se aplecă pentru a o ridica.

- Stai! strigă Glaukias în plin extaz. Nici o mişcare, rămâi cum eşti!

Daphne, care nu pricepea ce i se întâmplă, nici nu cutează să mişte. Ghemuită, în sprijin pe călcâiul drept, cu piciorul stâng îndoit, cu bustul într-o parte, aproape paralel cu picioarele.

- Acum îţi ridici braţele şi îţi dai drumul la păr! îi ceru Glaukias.

Daphne făcu ce îi spusese acesta, eliberându-şi buclele până atunci strânse la un loc.

Glaukias jubila.

- Da, tu eşti Afrodita, cea născută din spuma mării! Aşa a ieşit ea din marea Ciprului pentru a-şi usca părul de aur. Am să te torn în bronz. Am să te fac nemuritoare!

Corpul lui Temistocle strălucea asemenea unei statui din marmură poleită. Era gol, ca toţi bărbaţii aflaţi la *gymnasion.* Ca şi concurenţii săi, îşi legase penisul cu un şnur de abdomen. Aşa se proceda la lupte.

Gymnasion Kynosarges se afla în afara zidurilor Atenei, pe drumul către Phaleron, şi era, de fapt, un centru de antrenament de categoria a doua. Era utilizat de bărbaţii care nu aveau acces în centrul oraşului pentru că nu erau cetăţeni deplini. Temistocle, în ciuda înaltei consideraţii de care se bucura, nu putea să arate că avea o mamă atenianã, aşa că, pentru călirea corpului, trebuia să se mulţumească doar cu *gymnasion*-ul de la periferie. Adversarul său, Xanthippos, mai înalt decât el, dar nu atât de puternic, în schimb, antrenat ca un învingător olimpic, prefera să se antreneze aici, unde se practica cel mai bun sport.

Sunetul pătrunzător produs de scutul lovit cu spada de către arbitrul luptei îi chemă pe cei doi în centrul spaţiului de luptă, un pătrat cu latura de douăzeci de paşi, cu podea de piatră albă. Xanthippos, ghemuit şi cu degetele încordate, îl pândea pe Temistocle, a cărui privire aluneca neliniştită încoace şi încolo. Xanthippos se deplasa cu atenţie în jurul adversarului, căutându-i punctele slabe. Amândoi luau totul foarte în serios, deşi era vorba despre o verificare prietenească a forţelor; dar adversari în ring de talia lui Temistocle şi a lui Xanthippos trezeau interesul publicului şi fiecare înfrângere sau victorie le era comentată zile de-a rândul. Cel puţin o sută de spectatori îi urmăreau concentraţi.

Se aşteptau la un atac al lui Xanthippos, căci el era cel mai mobil dintre cei doi, dar, surprinzător, greoiul Temistocle se repezi la adversar, îl prinse de bust, îl ridică în aer şi îl trânti de podea cu o răsucire. Lovitura de umăr aşteptată nu se produse totuşi. Adversarul ieşi rapid din capcană, cuprinse gamba lui Temistocle, care se prăbuşi şi el. Acum se tăvăleau amândoi, gemând, cu figurile schimonosite de durere. Spectatorii îi încurajau pe luptători cu strigăte, cu aplauze şi cu tropăit de picioare, îl încurajau în special pe cel mai slab, ameninţat să piardă lupta.

Temistocle scoase un strigăt de durere. Xanthippos apucase braţul drept al adversarului său şi îl răsucise spre spate. Temistocle se cabră lipindu-şi ambii umeri de podeaua dură şi se declară învins. Spectatorii bătură din palme.

Împreună se îndreptară către sanctuarul lui Hercule, aflat în cealaltă parte a *gymnasion*-ului. Pe mica platformă din faţa intrării ardea un foc cu cărbuni. Temistocle şi Xanthippos aruncară în jăratic câteva boabe de tămâie, înclinară capetele şi cu asta lupta luă sfârşit.

Sikinnos ieşi în întâmpinarea stăpânului său cu un prosop şi îi şterse sudoarea de pe corp.

- S-a întors Phrynichos de la Delphi, spuse încet, ca să nu mai poată fi auzit de altcineva, aşteaptă la baia de aburi.

Temistocle dădu din cap fără a mai spune ceva şi se îndreptă cu Sikinnos către baie.

Îl rodea înfrângerea din faţa lui Xanthippos.

Văzându-l pe sclav că voia să rămână la intrare, Temistocle îi spuse:

- Vino cu mine, Sikinnos, la noi sclavii îl însoţesc pe stăpân şi la baie. Doar nu suntem barbari!

Sclavul se dezbrăcă şi intrară amândoi.

În partea din faţă a sălii, în ai cărei pereţi erau locuri pentru aşezat, se afla un bazin de înot. Totuşi, acesta era mai puţin utilizat în acest scop, şi mult mai mult pentru jocuri amuzante cu băieţi frumuşei, practicate de o duzină de bărbaţi cam grăsuţi.

- *Chaire,* Temistocle, îşi salută Phrynichos prietenul.

- Aduci veşti bune? se interesă precaut Temistocle.

Phrynichos ridică din umeri şi îi întinse o tăbliţă cât podul palmei, pe care erau gravate două rânduri:

> Agită făclia eleusinică! În lumina lunii
> Vei pătrunde moartea din smârcurile Marathonului.

Temistocle îl privi pe Phrynichos, încruntat, încercând să găsească un înţeles versurilor Pythiei. Pe Zeus, ce aveau de-a face făclia şi Eleusis cu moartea Melissei?

- Într-adevăr, o sentinţă bună a oracolului, comentă el în cele din urmă, dar dificil de explicat. Tu, Phrynichos, prietene, o ştii mai de mult şi ai meditat asupra ei. Care este soluţia?

În timp ce se aşezau pe treptele de piatră ale bazinului, Phrynichos se dezbrăcă, îi întinse hainele lui Sikinnos, apoi spuse:

- Şi eu sunt de părere că Pythia mi-a încredinţat o sentinţă bună. Pentru mine este clar: acestea nu sunt versuri confuze, oracolul ştie mai mult. Cred că de fapt îl cunoaşte pe asasinul Melissei.

- Surprinzător, vorbi ca pentru sine Temistocle, noi, cei în cauză, ştim mai puţine decât fecioara aceea de departe, de pe versanţii stâncoşi ai Parnasului. Până acum am fost sceptic în privinţa mesajelor de la Delphi, însă acest răspuns îmi dă de gândit. Mă întreb de unde ştie Pythia atâtea? Este chiar Apollo cel care vorbeşte prin gura ei? Ori sunt preoţii, care au spioni peste tot în ţară?

- Una nu o exclude pe cealaltă, interveni Phrynichos, şi recunosc că eu însumi am avut reţineri până acum faţă de oracol. Apoi am văzut tezaurele diferitelor state, am văzut darurile primite din toată lumea, şi de atunci încerc să-mi regăsesc încrederea în oracol.

Temistocle tot recitea cele scrise pe tăbliţă.

- În noaptea bătăliei a fost lună plină, spuse el absent şi, când Sikinnos reapăru, îl întrebă care era stadiul actual al lunii.

Sikinnos, inteligent şi mai ales foarte priceput în ale astronomiei, răspunse fără a sta pe gânduri:

- Astăzi este lună plină, stăpâne.

- Atunci să nu mai pierdem timpul, spuse Temistocle, vom merge călare la Marathon, ca să vedem dacă se împlinesc cele spuse de Pythia. Voi mă veţi însoţi, nu-i aşa?

Vestitorul purta o haină lungă, roşie, iar în mână ţinea un toiag aurit, de înălţimea unui om. Încadrat de patru hopliţi în uniforme din piele strălucitoare, cu coifuri pe cap, lovind în tobe, urcă cu o ţinută demnă pe înaltul altar al lui Zeus Agoraios, unde arhonţii depuneau jurământul, păşi pe ultima treaptă şi lovi de trei ori cu toiagul în piatră. Din sălile, din templele şi din clădirile oficiale aflate în piaţă se adunau oamenii, funcţionari respectabili, filosofi cu elevii lor, negustori care îşi părăseau mărfurile, cerşetori şchiopătând în cârje, copii care se înghesuiau în faţă pentru a fi cât mai de aproape la eveniment. Doi funcţionari îi croiau drum de la *bouleuterion* până la altarul arhontelui îmbrăcat în alb, care pe timpul funcţiei sale nu avea voie să atingă nici o bucată de metal.

Acum vestitorul ridică vocea şi toată larma încetă în acel moment:

- Voi, cetăţenii liberi ai Atenei şi ai Atticii, ascultaţi-mă. Conform dorinţei sfinte a olimpicului Zeus, care l-a învins în luptă pe tatăl său, Cronos, cetăţenii Olimpiei îi invită pe toţi cetăţenii greci liberi care nu s-au făcut vinovaţi de fapte criminale ori îndreptate împotriva zeilor la sărbătoarea jocurilor celei de a 73-a olimpiade în dumbrava sfântă de la Olimpia. Sunt excluşi sclavii, barbarii şi femeile măritate. Întrecerile de pe stadionul din Olimpia cuprind următoarele discipline: alergarea pe distanţa de un stadiu, alergarea în doi, alergarea de durată, pentatlonul, luptele, cursa de care, ca şi jocuri hipice. Cei care participă la acestea vor dovedi *hellanodiken*-ului că sunt cetăţeni greci liberi, acesta le va face cunoscute numele şi acceptarea la jocuri. Începând cu ziua de astăzi şi până la sfârşitul jocurilor celei de a 73-a olimpiade intră în vigoare sfânta pace a lui Zeus. Părţile aflate în luptă sunt somate să înceteze imediat ostilităţile. Nu se pot începe noi războaie. În numele olimpianului Zeus, aşa să fie!

- Să fie! răsună un strigăt entuziast din mii de piepturi.

Daphne şi Megara urmăriseră anunţul de pe treptele *gymnasion*-ului. Aici, unde atenieni influenţi şi bogaţi intrau şi ieşeau, cele două hetaire erau salutate fără vorbe, dar cu plecăciuni adânci şi zâmbete prietenoase. Ele atrăgeau atenţia nu numai prin frumuseţea lor deosebită şi prin bordurile de purpură ale hainelor lor lungi, ci şi prin faptul că nu erau însoţite de bărbaţi în agora.

- Trebuie să dispărem de-aici rapid, şopti Megara prietenei ei, altfel ne va merge vestea de prostituate ieftine şi lucrătoare pe salariu ale respectivei Afrodita. Astea îşi vânează clientela prin faţa *gymnasion*-ului.

Fără a băga în seamă privirile binevoitoare ce li se aruncau din toate părţile, cele două femei apucară drumul Panathenaen care, umbrit de chiparoşi, ducea prin faţa Acropolei, spre ieşirea din oraş.

- Ţine minte un lucru, spuse Megara şi ridică ameninţător degetul, o hetairă nu intră niciodată în vorbă cu cineva pe stradă. Este sub demnitatea noastră. Vopseşte-ţi faţa cu ceruză, încadrează-ţi ochii cu

ardezie neagră, ca egiptenele, împleteşte-ţi în păr coada lungă a unui cal, strânge-ţi talia şi poartă pieptul sus, ca o cretană, şi arată-te în agora cu un surâs pudic, dar nu răspunde nici unui cuvânt de apreciere care ţi se adresează! Cine vrea să-ţi câştige bunăvoinţa are nevoie de intervenţia unui prieten. Acesta îţi va zugrăvi avantajele favorurilor sale, îţi va face daruri generoase, îţi va trimite mesageri, îţi va adresa scrisori şi dacă nici atunci nu îţi este pe plac, cere-i un preţ care să depăşească pe departe posibilităţile sale.

Daphne râse.

- Acasă, la şcoala din Lesbos, am fost învăţată fraza: întinde fiecărui bărbat degetul mic, dar refuză-l pe cel care este pe punctul de a-ţi lua întreaga mână.

- Cuvintele tale îi aparţin divinei Safo. Adevărul este următorul: dacă un grec a pus stăpânire pe o femeie, ea nu mai are valoare; ca protectoare a casei este de ajuns să supravegheze sclavele, iar ca mamă să-i îngrijească progeniturile. Odată cu căsătoria, o femeie face primul pas spre mormânt. Dimpotrivă, bărbatul are înţelegere, pentru dorinţele lui tainice plăteşte o prostituată, el are rang şi nume, întreţine o hetairă şi face ofrande pe altarele lui Priapos ca ele să-i facă voia.

Megara şi Daphne nu au băgat de seamă că, în timp ce se îndreptau spre casa hetairelor, erau urmărite. Necunoscutul se lipea de intrările caselor când cele două se opreau şi se ţinea la distanţă tot timpul, ca să nu fie recunoscut. Când Megara şi Daphne dispărură în casă, acesta rămase pe cealaltă parte a străzii.

Se părea că Zeus dezlănţuise toate fulgerele pe care le ţinuse liniştite în timpul primăverii. Nori negri, grei de ploaie, atârnau deasupra dealurilor şi îşi goleau umezeala strânsă în săptămâni de-a rândul asupra a trei călăreţi care goneau către Marathon.

- Nu ar fi mai bine să facem o oprire? Phrynichos încerca să se facă auzit peste zgomotul neîncetat al tunetelor.

Călăreţul din faţă, Temistocle, se întoarse, dar nu înţelese ce strigase prietenul său şi strigă la rândul său:

- Mai departe! Mai departe!

Caii aproape că musteau de apă, suflau din greu prin nările larg deschise şi, de fiecare dată când un fulger rupea amurgul, tresăreau speriaţi, îşi lăsau urechile pe spate şi loveau ameninţător în aer cu picioarele din spate.

Temistocle strângea hăţurile calului, mânându-l pe o strungă pe care calul şi călăreţul erau ameninţaţi în fiecare clipă să se prăbuşească, şi, în cele din urmă, conduse animalul pe o înălţime împădurită unde se opri. Phrynichos şi Sikinnos îl urmară cu greutate. Strategul cunoştea fiecare cută de pământ în zona aceasta şi ştia că de acolo de sus aveau o perspectivă largă asupra câmpiei Marathonului, până la smârcuri; dar cerul încărcat de nori negri bloca vederea.

- Nu ar fi mai bine să ne întoarcem? repetă aproape fără suflare Phrynichos şi îşi şterse cu mâneca apa de pe faţă.

Dar Temistocle arătă în direcţia câmpiei.

- Nu mai este mult. Trebuie să ajungem la smârcuri, altfel toată călătoria nu a folosit la nimic.

- Dar este întuneric beznă, se va face noapte până când ajungem acolo, protestă Phrynichos.

Temistocle nu îl auzi. Dădu pinteni calului şi începu să coboare dealul, ramurile măslinilor lovindu-l peste faţă. În mintea lui răsunau cuvintele Pythiei:

> Agită făclia eleusinică! La lumina lunii
> Vei pătrunde moartea din smârcurile Marathonului.

Pe olimpianul Zeus, cum să-l găsească pe asasinul Melissei pe vijelia asta? Unde să caute? Câmpia este lungă de câteva stadii! Va apărea oare misteriosul arcaş brusc în faţa lui şi îşi va recunoaşte odioasa faptă? În dezorientarea lui, Temistocle se îndreptă către movila funerară a celor o sută nouăzeci şi doi de atenieni căzuţi în luptă. Zece coloane de marmură aveau înscrise pe ele numele căzuţilor, în ordinea ginţilor.

Un fulger sfâşie cerul, şi movila se ivi din întunericul câmpiei, fantomatică precum o cetate părăsită. În vârful ei, Temistocle recunoscu coloanele şi, o clipă, crezu că zăreşte o siluetă între ele. Refuză să creadă aşa ceva. Pe timpul unei astfel de vijelii, stâncile şi arborii par să ia forme umane, dispărând imediat ce fulgerul se topea.

Deşi marea nu se vedea din pricina ploii biciuitoare, dinspre est pătrundea acum urletul talazurilor. Temistocle călări reţinut, lăsă movila la stânga, căută disperat pârâul care împărţea câmpia în două. Fiecare fulger, fiecare lumină a cerului îi ofereau o privelişte de până la o aruncătură de piatră. Phrynichos şi Sikinnos îl urmau îndeaproape. Cei doi simţeau că Temistocle era posedat de cripticul oracol, că era mai degrabă hotărât să-şi dea viaţa decât să lase lucrurile nelămurite. Phrynichos, care îşi cunoştea prietenul din tinereţe, tăcea. Ştia că în situaţia aceasta nu avea nici un sens să intervină. Sikinnos nu cuteza să amintească de întoarcere. Ca sclav, era obligat la supunere necondiţionată faţă de stăpânul său.

Temistocle se opri. Ascultă. Zgomotul venea acum din faţă. Greşise cumva direcţia? Sau ceea ce auzea era pârâul? În mod normal, dintr-o săritură ar fi trecut de partea cealaltă a firului de apă; aşa trebuia să procedeze şi acum dacă voia să ajungă la zonă mlăştinoasă amintită de Pythia. Atunci un fulger ilumină câmpia şi îşi dădu seama că de pârâu îl despărţeau numai câţiva paşi. Dar firul de apă se transformase într-un torent puternic şi nu putea să-i vadă celălalt mal.

În clipa următoare tună. Tunetul veni zgomotos dinspre mare spre malul gemând de apă, se frânse în lanţul de înălţimi din vest şi se înfipse în câmpie cu un zgomot care făcu pământul să se cutremure. Calul sclavului tresări, lovi scurt cu picioarele din spate şi o rupse la fugă către râu, împreună cu călăreţul său.

- Siiikinnos! urlă Temistocle în întunericul clocotitor şi fremătând.

Sări de pe cal, îşi croi drum prin noroi înainte şi trase cu urechea.

- Aici! se auzi de undeva din faţă.

Temistocle făcu câţiva paşi de-a lungul râului. Acolo!

- Pe aici!

Nu şovăi, se afundă tot mai mult în apa ce clocotea. „Olimpianule Zeus, îşi spuse în sinea lui, acum trimite-ţi fulgerul ca să văd!“

De parcă stăpânul fulgerelor i-ar fi ascultat ruga, din nori coborî o rază în zigzag împrăştiind pentru o fracţiune de secundă deasupra vârtejului maroniu o lumină sticloasă. Temistocle îl descoperi pe Sikinnos zbătându-se în apă, se îndreptă spre el strigând, cu ambele mâini întinse în faţă prin întuneric.

- Sikinnos! Sikinnos!

- Aici! veni neajutorat răspunsul, dar mai de aproape.

Temistocle simţi că se afla poate la numai câţiva paşi, pipăi, întinse mâna în apa învolburată şi brusc dădu de o cârpă. Trase de ea şi apucă apoi un braţ.

- Sikinnos!

Sclavul se agăţă de Temistocle. Acesta îl trase după el. Strigă:

- Phrynichos!

Şi primi răspunsul:

- Aici!

Se îndreptă în direcţia de unde venise răspunsul. Când se apropie de mâl şi apa îi ajunse până la genunchi, ştiu că reuşise.

- Calul, calul! şoptea Sikinnos pierdut.

- Ce importanţă are calul, pe lângă viaţa ta! îi strigă Temistocle şi îl împinse pe omul epuizat în faţa sa. Phrynichos le veni în ajutor şi amândoi reuşiră să îl tragă pe sclav până la cai.

- Tu ai grijă de Sikinnos, caii îi iau eu! Temistocle arătă spre un pâlc de pini din apropierea movilei funerare. Acolo vom găsi şi adăpost.

Legă caii strâns. Ramurile dese ofereau oarecare protecţie împotriva şiroaielor de apă ce cădeau neîncetat din cer. Cei trei se aşezară lângă trunchiul unui arbore. Strânşi unul într-altul priveau în întuneric, în direcţia colinei cu mormintele. La fiecare fulger ea se desprindea din peisaj, apăsătoare, iar coloanele pâlpăiau ameninţător, ca nişte făclii cu smoală.

Într-o scurtă străfulgerare, Temistocle întrezări acolo un bărbat care se agăţa temător de o coloană. Dar nu, nu încercă să-i facă atenţi şi pe însoţitorii lui. Cu siguranţă că în această situaţie tensionată simţurile îi jucau o festă. Vru să închidă ochii, să-şi sprijine capul pe genunchii îndoiţi, să nu mai vadă şi să nu mai audă nimic până când nu se potolea vijelia; dar nu putea. Lui, marelui strateg, îi era ruşine de ceilalţi. Aşadar, cu ochii larg deschişi, fixa întunericul aşteptând să vadă ceva. Degeaba.

Ploaia se mai linişti, bubuitul tunetelor slăbi în spatele şirului de dealuri, caii fornăiau neliniştiţi, dar nimeni nu îndrăznea să scoată un cuvânt. Atunci, un fulger ca o spadă de foc lovi colina mortuară, despică una din înaltele coloane şi, înainte ca ecoul bubuiturii să se fi stins, se auzi un urlet teribil.

Temistocle sări în picioare.

- Aţi auzit? Phyrnichos şi Sikinnos confirmară. Veniţi! strigă Temistocle şi porni în fugă spre colină.

Pământul era moale şi alunecos, bărbaţii fură nevoiţi să se folosească şi de mâini pentru a putea urca. Ajunşi sus, rămaseră

împietriţi: în faţa lor, lovit de furia fulgerului, trântit la pământ, zăcea trupul despicat al unui bărbat îmbrăcat în negru.

Oare ce îl adusese pe acest om, într-o astfel de noapte, în acest loc? Să fi fost vorba despre fiul ori despre tatăl căzut în luptă şi îngropat aici? Temistocle îl apucă de umăr pe bărbatul care zăcea cu faţa în jos şi îl întoarse. Capul şi braţele acestuia căzură moi, lipsite de viaţă. Era, fără îndoială, mort.

- Ciudat, spuse Phrynichos.

Sikinnos tremura din tot corpul. Temistocle privi în jur, ca şi cum ar fi încercat să găsească în întuneric un indiciu, când, deodată, deasupra lor, cerul se deschise şi, pentru scurt timp, luna dezvălui faţa celui mort, o faţă schimonosită de durere, cu o arsură pe frunte...

- Kallias! strigă Temistocle. Pe toţi zeii Greciei, de ce tocmai tu?

CAPITOLUL 4

În curtea casei hetairelor înfloriseră magnoliile. Soarele blând al primăverii din luna *elaphebolion* ademenea hetairele în aer liber. Daphne şedea pe o bancă din marmură roz în faţa altarului Afroditei şi încerca să respingă ofertele făcute de doi bărbaţi în vârstă, dornici de iubire.

- De luni de zile, mărturisea Diphilides, te urmăresc pas cu pas. Îţi ştiu toate drumurile, îţi cunosc toate obiceiurile; totuşi, niciodată nu am îndrăznit să-ţi trec pragul. Anakreon, căruia i-am împărtăşit suferinţa mea, m-a încurajat să mă apropii de tine. Aşa că implor bunăvoinţa ta.

- Prietene, râse Daphne, soarta ţi-a înscris pe faţă ridurile unui om de şaptezeci de ani. Nu este nimic defăimător; dar gândeşte-te că eu am cincisprezece ani. Crezi că simţămintele noastre concordă?

Anakreon, ale cărui cântece de petrecere şi de dragoste erau atât de cunoscute, încât atenienii i-au ridicat bătrânului beţivan o statuie, îşi trase prietenul deoparte şi, plin de vin, bâigui:

- Daphne, trandafir cu sclipiri de aur în păr, nu îl asculta! El este doar un crescător de cai, un ţărănoi, bogat ca nimeni altul în Atena, însă prost ca măgarul sclavului meu. Dar nici chiar zeii Olimpului nu au fost înzestraţi cu toate darurile. Doar Zeus are tot ce este omenesc mai bun. Restul l-a lăsat şi celorlalţi zei. Diphilides este bogat şi prost, eu sunt sărac, dar inteligent. Aşa că împreună alcătuim un om tocmai bun.

Cei doi bătrâni îngenunchează în faţa lui Daphne şi îşi plecară capetele. Când Anakreon încercă să îi atingă piciorul, Daphne îi făcu uşor vânt poetului ameţit care se dădu peste cap, lucru ce îl amuză, stârnindu-i râsul.

- Nu eu trebuie să vă învăţ, zise Daphne zâmbind, că o hetairă nu este o femeie pentru o oră. O hetairă nu este plătită pentru a fi folosită. Un bărbat este fericit dacă ea îl ascultă.

- Graţioasă Afrodită, începu Anakreon cu gesturi teatrale, aflat încă la pământ, părul tău de aur este mai frumos decât mirosul şi culoarea florilor. Sclipirea argintie a pielii tale este precum lumina soarelui în mare. Oh, de-am putea numai să-ţi atingem braţele, pieptu-ţi gol. În Hades să ajungem dacă această favoare...

Diphilides îşi dădu seama că nu o scoate la capăt cu prietenul său ameţit de băutură. Scânci:

- Desigur, nu sunt frumos, nu sunt tânăr, dar caii mei sunt consideraţi cei mai buni din Elada şi îmi aduc mai mult decât tot comerţul cu purpură al flotei feniciene. Primeşte ca dar moşia mea din Sunion.

Acest mic gest nu te va obliga la nimic. Moşii am destule şi aceasta nu înseamnă mult pentru mine.

- Păstrează-ţi moşiile, le-ai obţinut prin muncă cinstită, nu trebuie să le dai pe câteva clipe de plăcere. Caută-ţi o prostituată frumoasă, plăteşte-o cu un *diobolos* şi ea îţi va fi veşnic recunoscătoare.

Discuţia vioaie le atrase şi pe celelalte hetaire. Frumoasa Attis apăru îmbrăcată sumar, se aşează pe bancă lângă Daphne şi simulă participarea, sfătuind-o să nu se fandosească aşa pentru că o ofertă ca aceasta nu se primeşte în fiecare zi, şi, în orice caz, *ei* nu i s-a făcut până acum nici una. Spunând aceste cuvinte, îşi expuse aprecierii, cu mişcări lascive, corpul perfect, desigur, nu fără gânduri ascunse.

Megara, care urmărea foarte îngrijorată starea de tensiune dintre Attis şi Daphne - frumoasa Attis se simţea tot mai mult pusă în umbră de către considerabil mai tânăra, dar cu certitudine nu mai puţin frumoasa Daphne -, încercă să curme cearta amintindu-i celei mai în vârstă de bogatul armator din Thassos care trimisese la Phaleron o corabie ca să o aducă pe insulă. Nici ea nu-l urmase atunci pe armator. De ce? Pentru că era cocoşat.

- Dacă v-ar auzi cineva cum vorbiţi, interveni Daphne, clătinând din cap s-ar crede într-un bordel din port!

Megara o aprobă:

- Este o ruşine. Şi să ne-o spună tocmai Daphne, cea mai tânără dintre noi!

Attis şuieră cu o voce care trăda o ură adâncă:

- Este o vrăjitoare, ştiu asta, este o vrăjitoare! Farmecă bărbaţii ca vrăjitoarea Circe şi face din ei sclavi şi porci. Şi pe noi ne va urmări cu farmecele ei, până când îi vom cădea la picioare la fel ca bărbaţii aceştia!

- Muşcă-ţi limba! ripostă Megara. Daphne trăieşte în mijlocul nostru, nu are secrete. Şi dacă îi farmecă totuşi pe bărbaţi, o face prin nurii ei.

- Este o vrăjitoare! repetă Attis dispreţuitoare. Am văzut cu ochii mei: Daphne se joacă cu broaşte şi cu şerpi. Aici, în curtea cu coloane, ea ascultă animalele, le ia în mână şi vorbeşte cu ele, ca o vrăjitoare!

Megara se supără.

- Ajunge cu fanteziile! Nu suport să-i mai faci astfel de reproşuri lui Daphne. Daphne este una dintre noi şi nu este altfel decât tine sau decât mine.

Daphne se lupta cu lacrimile. Se ridică fără să spună un cuvânt, apoi se întoarse şi o luă la fugă spre camera ei. Îngenunche în faţa patului cu lenjerie albă şi îşi vârî suspinând capul în rufăria moale. Apoi dădu de o parte pătura şi înlemni: în faţa ochilor ei se încolăcea o viperă groasă cât braţul.

Plaja de la Phaleron era aglomerată cu un imens număr de schele uriaşe. Atena se pregătea să devină o putere maritimă. Cu veniturile obţinute de pe urma argintului, la Phaleron chilele a două sute de trireme erau deja construite, două sute de schelete din lemn, numite trireme datorită celor trei nivele suprapuse în care se rânduiau vâslaşii, câte o sută şaptezeci pe fiecare vas, în plus câte zece, doisprezece matrozi şi doisprezece, optsprezece soldaţi marini.

Lemnul fusese adus cu vasele din Eubeea şi din Creta, lemn elastic de frasin pentru pintenul corăbiei. Într-un oraş haotic de barăci, colibe şi dughene erau cazaţi sărăcăcios zece mii de sclavi şi mai multe mii de meseriaşi, aduşi în special din apropiatul Corint. De aceea nici nu a bătut la ochi când vreo o sută de barbari au urcat într-o triremă veche, ale cărei scânduri putrezite ridicau semne de întrebare asupra rezistenţei la o călătorie pe mare.

- Acum trebuie să recunoşti ce răi sunt aceşti greci! îşi exprimă dispreţul unul dintre barbari. Legătura îngustă de sub braţul lui era toată agoniseala din munca de miner în Laurion. Vom putea spune că am avut noroc dacă ajungem pe coastele Asiei Mici cu nava asta!

În mijlocul prietenilor săi persani, Sikinnos ridică din umeri.

- Temistocle a propus să vi se dea o triremă mai bună, cu condiţia de a o înapoia, dar Aristide, adversarul lui, s-a opus, fiind de părere că, odată ajunşi pe pământ asiatic, barbarii nu vor mai înapoia corabia.

- Şmecher acest Aristide, spuse un barbar şi un altul oftă.

- Ahura Mazda ne va proteja. În perioada aceasta furtunile sunt rare.

- Numai să nu pierdeţi vântul!

Sikinnos îi îmbrăţişă pe fiecare şi îi sărută pe obraji. El se decisese să rămână în Grecia. Se simţea obligat faţă de Temistocle, de când acesta îi salvase viaţa. Oricare altul ar fi salvat atunci din apele învolburate calul cel scump, iar pe sclav l-ar fi lăsat să se înece. De atunci îi vedea altfel pe eleni. Ca profesor particular şi educator al fiicei lui Temistocle, avea un venit frumos. Ce să-şi dorească mai mult?

- Şi să nu vă mai întoarceţi niciodată! râse Sikinnos şi îl bătu cu putere pe căpitan pe umăr. Scoase la iveală o tăbliţă şi i-o întinse marinarului. Este o descoperire grecească, dar nu este rea.

Pe tăbliţă erau schiţate contururile Atticii, insulele Ciclade şi, în marginea din dreapta, coastele Asiei Mici.

- Descoperirea îi aparţine lui Anaximandros, un elev al lui Thales din Milet. Ai aici micşorată Marea Egee, iar aici ai drumul pe care trebuie să îl urmezi, spuse Sikinnos care scoase şi un condei de ardezie, îl puse în sudul Atticii şi trasă o linie pe tăbliţă: mai întâi te îndrepţi spre sud, ocoleşti capul Sunion, iei cursul spre est, spre insula Delos. Până la Delos vei avea permanent în câmpul vizual câte o insulă a Cicladelor. Apoi te aşteaptă marea deschisă, dar numai timp de o jumătate de zi, după care în stânga apare insula Ikaria, pe urmă Samos şi coasta Miletului. Mithras să vă călăuzească drumul!

Celălalt confirmă cu un gest al capului, puse bine tăbliţa şi fu ultimul care sări în barcazul ce scârţâia din toate încheieturile. La ordin, barbarii întinseră pânza şi vâslele lungi se cufundară în apă. Prora se îndreptă leneşă către mare, răsunară câteva comenzi şi un vânticel blând umflă pânza.

În timp ce Sikinnos, pierdut în gânduri, privea în urma vasului, pe plajă neliniştea se amplifică. Supraveghetorii atenieni arătau înspre mare. Dar atenţia lor fusese atrasă nu de vasul barbarilor, ci de pânzele ce apăruseră la orizont. Privirea lor pricepută recunoscuse forma pânzelor, şi ei ştiau că nu putea fi decât flota lui Miltiade.

Încă înainte ca vasul lat şi greu al sclavilor persani să treacă pe lângă flota ce se întorcea, pe plaja de la Phaleron se produse o schimbare. Sikinnos, care nu înţelegea supărarea atenienilor, îl întrebă pe unul dintre şefii de echipă pe care îl întâlni în drum despre cauza ei:

- Faptul că flota se întoarce într-un port sigur nu este un motiv de a vă bucura?

Interlocutorul îl măsură pe Sikinnos din cap până în picioare, îşi dădu seama că este sclav după tunsoarea scurtă şi spuse cu amărăciune:

- Sclavule, tu nu ştii că elenii semnalizează încă de departe succesul sau insuccesul cu ajutorul pânzelor?

Sikinnos duse palma deasupra ochilor, ca să îi protejeze de soare, şi privi vasele care se apropiau.

- Uite, spuse celălalt, au pus pânzele negre, ceea ce nu înseamnă nimic bun.

Când prima triremă trase la ţărm, Miltiade fu coborât de la bord cu o targă. Rapid se răspândi vestea înfrângerii.

Miltiade, cu cele treizeci de vase ale sale, înconjurase insula inamică Paros şi luase câţiva prizonieri în afara zidurilor capitalei. Dar zidurile se dovediseră a fi de netrecut, aşa că strategul se hotărî să asedieze insula şi să o înfometeze. Timp de douăzeci şi şase de zile nu se întâmplă nimic. Ceea ce însemna că proviziile se epuizaseră, cel puţin ale asediatorilor. Pe învingătorul de la Marathon, care îi pusese pe fugă pe temuţii barbari, îl păştea o ruşine nemaivăzută: pe perşii cu cele şase sute de nave ale lor îi spulberase, dar trebuia să capituleze în faţa locuitorilor din Paros.

De aceea, Miltiade se agăţă de un ultim fir de pai: printre insularii capturaţi se afla şi o preoteasă a Demetrei. Ea îi prezisese strategului atenian că nu va putea cuceri Parosul atâta timp cât obiectele sfinte din templu rămâneau în posesia locuitorilor insulei. Dacă el îşi va însuşi aceste obiecte, va cădea şi insula. Ea cunoştea şi o cale de a-l trece zidurile.

În timpul nopţii se lăsă condus peste fortificaţii, se strecură în spatele preotesei până la intrarea în templu care îi fu deschisă cu bucurie, însă strategul fu cuprins de o tulburătoare bănuială, şi anume că preoteasa îl atrăsese într-o cursă. A luat-o la fugă cât îl ţineau picioarele înapoi la ziduri, le-a escaladat prin aceleaşi locuri pe unde intrase, dar a căzut de la înălţime suferind răni grave. În ziua următoare, atenienii ridicară asediul şi plecară spre casă.

Kimon, fiul său, plânse când Miltiade fu coborât de la bordul corăbiei. În loc de compătimire, atenienii l-au primit pe strategul ghinionist cu dispreţ şi batjocură. Xanthippos, care de la bun început nu-i dăduse acţiunii nici o şansă, l-a acuzat pe strateg de inducerea în eroare a adunării poporului. Pentru asta se primea pedeapsa cu moartea.

Se afla deja pe moarte când judecătorii din Areopag i-au dat sentinţa lui Miltiade: nefericitul strateg trebuia să plătească din propriul buzunar costurile expediţiei la Paros, cincizeci de talanţi, adică trei sute de mii de drahme. Miltiade muri în ziua următoare.

Atunci când Glaukias organiza vestitele lui petreceri în atelier, la ele participau toată nobilimea Atenei. Unii veneau chiar din insule şi de peste

mări, poeţi, filosofi, naturalişti, muzicieni, politicieni, oratori, sportivi, clarvăzători şi femei frumoase. Epikles din Hermion recită acompaniat de ţitera sa versuri ale lui Homer şi culese aplauze zgomotoase. Simonides, spiritualul poet din insula Keos, prezentă poezii vesel-ironice despre bătălia de la Marathon şi nimeni nu a considerat deplasat gestul câte unui oaspete de a-i întinde o drahmă bătrânului până atunci neobservat. Căci frica lui de a muri de foame de pe urma artei era proverbială şi se transformase de mult în lăcomie. Anakreon, prietenul său din Teos, beat ca întotdeauna şi în compania a două prostituate ieftine, se produse cu poezii de dragoste bombastic-grosolane, în care de cele mai multe ori era vorba de fete mici. Tigva lui pleşuvă şi dantura proastă nu ofereau însă o privelişte îmbucurătoare.

Oriunde apărea prietenul lui Temistocle, Phrynichos, el devenea imediat centrul atenţiei. Atenienii considerau destul de îndrăzneaţă iniţiativa scriitorului şi a actorului de a cutreiera ţara însoţit de doi mimi, cu drama sa *Cazul din Milet.* Aceasta provocase un scandal în toată regulă pentru că autorul ei introdusese în ea roluri pentru femei. Şi se zvonea că Eschil din Eleusis, al cărui frate, Kynegeiros, se stinsese atât de tragic la Marathon, se ocupa acum de o dramă privind războiul cu perşii. Până acum nu avusese vreun succes mai mare, deşi participase de mai multe ori la concursurile dionisiace ale tragedienilor.

Glaukias, îmbrăcat cu un chiton lung, roşu-purpuriu, trecea parcă în paşi de dans printre iluştrii săi oaspeţi, bătea din palme pentru că sclavii să mai aducă apă şi vin, oferea platouri abundente cu fructe şi-i prezenta pe musafiri. Grecii numeau acest gen de evenimente mondene *symposion,* la începutul cărora gazda anunţa în ce proporţie va fi combinat vinul cu apa. Doar barbarii beau vinul simplu! Glaukias propuse „cinci la doi“, în recipiente mari. Ceea ce însemna cinci părţi apă, două părţi vin. Pentru a bea la jumătate-jumătate, ceea ce era considerată graniţa superioară a frivolităţii, se foloseau vase mici.

Pe o canapea, în partea din faţă a amplului atelier, între sculpturi de bronz şi modele din lut, luase loc un bătrân demn, cu barbă albă, unduitoare, care imediat fu înconjurat de un grup de tineri care îl asaltau cu întrebări. Numele lui era Heraclit din Ephes, dar atenienii îi spuneau „Profundul“, pentru că majoritatea vorbelor sale nu erau înţelese. El aduse la cunoştinţa ascultătorilor că focul ar fi originea tuturor lucrurilor. Din foc rezultaseră apa, pământul şi aerul, în această ordine, şi *panta rhei,* totul curge.

- Aceasta înseamnă că şi frumoşii băieţi şi frumoasele femei din jurul nostru au apărut tot din foc? întrebă amuzat Glaukias.

- Sigur că da! răspunse filozoful. Trebuie doar să te întorci ceva mai mult în evoluţia lucrurilor. Şi dacă omul şi focul ţi se par în contradicţie, fii sigur că totul se petrece ca urmare a existenţei contradicţiilor. Chiar contradicţia contradicţiei, armonia, este în sine o contradicţie.

Cum auditoriul îl privea mut, Heraclit se simţi obligat să explice ideea.

- Credeţi-mă, organele voastre de simţ nu sunt prea de încredere. Hai să luăm acea statuie plăcută de acolo - şi arătă spre o statuie a

Afroditei, ce abia se observa într-un colţ - în cei cincizeci şi cinci de ani ai vieţii mele nu am văzut o imagine a unei femei mai frumoase.

Glaukias, flatat, lăsă capul uşor într-o parte, iar ceilalţi oaspeţi priviră cu toţii, atenţi, sculptura sclipitoare.

- Este un dar al lui Temistocle către oracolul din Delphi, explică Glaukias şi întoarse privirea către strateg.

- De ce credeţi că Afrodita apare atât de minunată? Este o contradicţie internă între femeie şi copil, între lasciv-senzual şi pueril-pur. Armonia nu este un rezultat al elementelor de acelaşi fel, ci al elementelor contradictorii, aşa cum armonia în muzică apare nu din aceleaşi tonuri, ci din tonuri diferite.

Explicaţiile lui Heraclit îndreptară tot mai mult atenţia către statuie. Oaspeţii se îngrămădeau în jurul bronzului cu sclipiri verzui, admirând farmecul lui nud, care te îndemna să îl mângâi. Anakreon, care, deşi era ameţit binişor de băutură, era un remarcabil poet, improviză o odă dedicată minunatei opere artistice.

- Oh, de-ai putea să simţi, bronz sclipitor, cum braţele tale mă ating gingaş...

Temistocle veni în faţa statuii, îngenunche pentru a aprecia mai amănunţit opera lui Glaukias, care întrebă:

- Ei, cum îţi place Afrodita?

Ochii strategului sorbeau imaginea, privirea lor plecă de la părul despletit, coborî pe gâtul suplu, spre pieptul arcuit gingaş, spre talia uşor marcată, spre coapsele arcuite, încântătoare.

- Felicită muzele care ţi-au dăruit această artă, răspunse Temistocle. Tu trezeşti viaţa divină în bronzul rece. Este o operă minunată.

Glaukias fu evident mişcat de toate aceste imnuri laudative şi răspunse modest:

- Totuşi, este doar o copie palidă a realităţii, natura nu poate fi niciodată egalată.

- Deci în spatele acestei statui se află un model viu? Temistocle aştepta nerăbdător un răspuns de la artist.

- Desigur, răspunse Glaukias, cel mai bun model este realitatea. Nici nu a trebuit să caut prea mult până l-am găsit; când am văzut-o, am ştiut că ea este Afrodita născută din spuma mării.

Nici nu termină Glaukias fraza, că fu asaltat de întrebări privind numele frumoasei, unde putea fi găsită, dacă este din Atena, dacă există un bărbat care se bucură de favorurile ei.

Glaukias râse şi răspunse:

- Este aici, în mijlocul nostru, gură-cască, unde v-au fost ochii?

Toţi îl priveau uimiţi pe Glaukias, care tocmai spusese ceva de necrezut, inimaginabil.

Nici unul dintre cei prezenţi nu îndrăznea să se uite în jur, să caute din priviri modelul frumoasei Afrodita. Dacă se afla chiar în spatele lor, lângă ei?

În cele din urmă Glaukias se îndreptă către Daphne care urmărise jocul împreună cu Megara, îi întinse mâna şi o conduse pe fată lângă statuia din bronz.

- Aici aveţi modelul viu al Afroditei, hetaira Daphne.

La mulţimea de „Oh!“ şi „Ah!“ Daphne roşi, dar gustă totuşi privirile admirative.

Temistocle nu părea deloc tulburat, o privea neclintit şi doar buzele-i tremurânde trădau că era răscolit de ceva. Lui Daphne i se păru o eternitate până când strategul vorbi:

- Tu nu eşti fata care, atunci, la Marathon...

- Da, răspunse Daphne, fără a-l lăsa pe strateg să termine fraza, eu sunt.

Temistocle nu-şi dezlipea privirea de pe fată, ai cărei ochi sclipeau limpezi şi verzi ca bronzul admiratei statui. Ochii începură să tremure neliniştiţi, Daphne nu mai putu să suporte privirea subjugătoare a strategului şi încercă inutil să-şi dea seama de ceea ce simţea cel din faţa ei. Era admiraţie în privirea lui, ori ea reflecta dispreţul şi ura? Tâmplele îi zvâcneau: „Melissa!“ Melissa a fost iubita acestui bărbat şi pe undeva se simţea vinovată de moartea frumoasei femei; căci săgeata care o străpunsese pe Melissa îi fusese destinată ei, lui Daphne. Nu se îndoia de acest lucru. După ce Kallias fusese trăsnit, Temistocle făcuse cunoscut oracolul şi declanşase scandalul: un preot din Eleusis, asasinul hetairei! Hopliţii din tabăra militară confirmaseră faptul că preotul Kallias se strecurase către cortul hetairelor. De unde să fi bănuit ei că acela avea intenţii ucigaşe? Motivul infamei fapte era şi acum învăluit în întuneric şi reprezenta un mister nedezlegat. Doar Daphne cunoştea întreg adevărul. Ştia Temistocle mai mult? Pe toţi zeii, de ce o privea atât de pătrunzător?

Bărbatul acesta era greu de citit. Daphne aproape că nici nu putea să-şi imagineze că buzele groase ale acestuia, colţurile gurii înclinate în jos, a căror linie era accentuată de mustaţa deasă de deasupra buzei superioare erau capabile vreodată de un râs fericit. Capul său lat, cu urechi mici lipite de el, sugera o enormă forţă, dar şi o imprevizibilitate periculoasă. Nu era figura unui filozof predicator al generozităţii, capul lui sugera mai degrabă gândirea clară, lineară a unei inteligenţe superioare, dublată de o aroganţă irezistibilă. Oricum, Temistocle era o excepţie marcantă în peisajul atenian.

- De ce vă holbaţi aşa? strigă Glaukias şi bătu din palme. Să ne veselim!

Vraja se topi. Epikles ciupi corzile ţiterei sale şi în spatele draperiei înalte, roşii, care separa partea din spate a atelierului apărură doi splendizi tineri goi. Ambii erau bine cunoscuţi în oraş: unul din ei, Hierophon, fiul unui metec, un sclav eliberat, şi Antiphates, un efeb cu piele măslinie, de ale cărui graţii se bucurase şi Temistocle, treceau drept cei mai buni dansatori de *kordax* din Atena.

Tânguitoare acorduri de corzi acompaniau mişcări lente, ce sugerau multiplele modalităţi de contopire drăgăstoasă între bărbaţi. După fiecare figură finalizată, publicul îi răsplătea pe interpreţi cu aplauze entuziaste. *Kordax*-ul era considerat un dans deosebit de frivol, dar nu lipsea de la nici un *symposion* cu pretenţii, mai curând s-ar fi renunţat la prostituate şi la hetaire decât la reprezentaţia artistică a efebilor goi.

Antiphates, cel mai voinic din cei doi, făcu un pod pe spate, şi Hierophon, cu capul pe spate, realiză un stând în mâini pe oasele bazinului prietenului său, de unde, încet, alunecă spre falusul lui

Antiphates. Oaspeţii lui Glaukias erau entuziasmaţi. Temistocle nu mişcă un deget. Privirea lui fixa umerii îmbrăcaţi de bucle ai lui Daphne care încă se mai afla în faţa lui.

Daphne simţea privirea bărbatului şi, neştiind ce putea să însemne, era vizibil neliniştită. Ar fi preferat să fugă din faţa imprevizibilităţii puternicului strateg, dar s-ar fi stârnit mai multă vâlvă. I s-ar fi pus întrebări. Aşa că suportă cu o linişte aparentă apropierea fizică tulburătoare a lui Temistocle şi viziona printr-un voal des discutabila reprezentaţie a dansatorilor.

După ce efebii îşi terminară numărul, dispărură după draperia roşie şi Anakreon, în compania vinului, un mare maestru, propuse să se joace *kottabos,* un joc de atenţie iniţial nevinovat care la Atena avea faima de a fi deosebit de frivol. În mijlocul atelierului fu aşezat un baston de înălţimea unui om, *kottabos.* Pe acest baston, Glaukias puse un disc metalic mare cam cât o farfurie, la un cot sub vârful aplatizat. Apoi puse în vârful băţului un al doilea disc de metal cât o farfurie şi, la distanţa cuvenită, trase o linie cu creta în jurul *kottabos-ului.* De dincolo de această linie, jucătorii trebuiau să doboare discurile mai mici din bronz, în aşa fel încât ele să cadă cât mai aproape de *kottabos,* zdrăngănind pe discurile mai mari. Ca proiectil era folosit conţinutul vasului de băut pe care îl avea fiecare în mână. Cel care făcea ca placa din bronz să zdrăngăne avea dreptul să-şi exprime o dorinţă ce trebuia îndeplinită de către cei prezenţi.

Impertinentul Anakreon încercă primul. O privi pe Daphne, îşi roti ochii în cap cu subînţeles şi îşi luă un scurt avânt. Spre satisfacţia celor din jur, vinul nu atinse vârful *kottabos*-ului, ci faţa poetului Simonides, aflat în faţa lui.

- Atât de tare îl urăşti? râse Glaukias şi îi aruncă avarului stropit un prosop.

Anakreon rosti cu greu:

- Nici o minune că nu ating ţinta cu vinul acesta mai mult apă!

Glaukias înţelese aluzia şi strigă:

- Goleşte paharul, prietene, de acum vom bea vin şi apă în proporţii egale!

Anunţul declanşă un urlet sălbatic, urmat de strigăte haotice. Fiecare voia să fie următorul concurent, pentru că, de regulă, dorinţa de îndeplinit se referea la unul dintre băieţii prezenţi sau la una dintre târfele scumpe, pentru o noapte, depinzând de gusturi. Aşa se face că se aruncau priviri lacome, zâmbete de invitare şi chiar respingeri prin mişcarea capului.

Eschil refuză mulţumind, Phrynichos rată, apoi sorţii căzură pe Temistocle. Acesta îi întinse sclavului paharul spre a-i fi umplut, luă din el o înghiţitură şi restul îl aruncă spre *kottabos.* Acesta clipoci, discul se clătină şi bronzul în cădere se rostogoli cu zgomot pe marele disc, ceea ce îi făcu pe oaspeţi să jubileze.

Dar aplauzele fură moderate. Fiecare dintre cei prezenţi ştia că de la moartea Melissei Temistocle era certat cu zeiţa destinului, Tyche, şi, pentru a-i face în ciudă sau pentru a uita, umbla cu frumuşelul Antiphates, un exploatator lipsit de scrupule, care se tăvălea doar prin paturile bărbaţilor bogaţi. Şi pentru că Temistocle în nici un caz nu făcea parte

dintre aceştia, era doar o problemă de timp până când strategul va fi ruinat.

Temistocle îi întinse din nou sclavului paharul; apoi îl duse la gură şi începu să bea cu înghiţituri mari. După care se roti, măsurând pe fiecare cu o privire evaluatoare. Omul de la marginea cetăţii se bucura de mare cinste la Atena. Capacitatea sa de a se impune, elocinţa şi genialul proiect cu flota l-au evidenţiat din rândul strategilor, făcând uitată până şi originea lui, chiar dacă unii îl mai socoteau un parvenit.

Când privirea lui Temistocle trecu peste hetaira Attis, aceasta surâse provocator, îşi umezi buza superioară cu limba, prinse decolteul rochiei lipsite de mâneci şi îşi expuse sânul stâng plinuţ. Antiphates părea sigur pe el, îşi clătină provocator posteriorul mic şi rotund, şi apoi închise ochii.

În cele din urmă o privi pe Daphne, aflată în apropierea lui, şi, o clipă, fata crezu că vede în colţul gurii lui un semn de cinism. Daphne nu reacţionă. Temistocle îi era indiferent şi l-ar fi uitat de mult dacă nu ar fi fost funesta întâmplare de după bătălia de la Marathon, care i-a legat pe amândoi într-un mod ciudat.

Temistocle lăsă jos paharul golit şi, ca şi cum ar fi spus cel mai firesc lucru din lume, zise:

- Oh, *kottabos,* tu care dai viaţă viselor, iată ce îmi doresc în sunetul bronzului sclipitor, încă un pahar din acest vin grozav! şi întinse braţul după pahar.

La început fu linişte. Nimeni nu era sigur dacă nu cumva strategul îşi permitea o glumă.

Abia după ce primi paharul şi îl înălţă ca pe un trofeu, izbucniră strigăte sălbatice. Toţi urlau:

- Îşi bate joc de noi!
- Pe Hades, asta nu este o dorinţă pentru *kottabos!*
- Tu, nelegiuit al sorţii!

Doar Eschil găsi cuvinte de laudă pentru strateg.

- Oh, nebunilor, de-aţi putea înţelege că un pahar de vin poate bucura deseori inima mai mult decât un pat plin de hetaire şi că o scurtă clipă de fericire înseamnă pentru cineva mult mai mult decât sute de talanţi de argint!

Indiferent la remarcile lipsite de sens ale chefliilor, Temistocle îşi croi drum către statuia Afroditei şi, înainte ca cineva să poată interveni, lovi minunata operă de artă de soclul ei de marmură. Se auzi un sunet înfundat şi statuia de bronz se sparse. Capul, braţele şi bustul se împrăştiară pe podeaua albă de piatră, rămânând ca bucăţile dintr-o păpuşă stricată de un copil furios.

Temistocle privi la ceea ce făcuse, examină fiecare fragment, apoi se întoarse şi, cu capul sus, fără să dea vreun semn de beţie, ieşi din atelier.

Daphne, care trăise neaşteptata reacţie a strategului din imediata apropiere, simţi o durere fizică atunci când văzu opera lui Glaukias făcându-se ţăndări. Ca şi cum părţi din corpul ei ar fi fost smulse, ca şi cum ar fi fost torturată de toţi acei bărbaţi beţi şi sfâşiată în bucăţi. Dar pe

Temistocle, pe care la început îl compătimise, de care apoi se temu, de acum înainte îl va urî.

CAPITOLUL 5

Cine va câştiga alergarea în jurul stadionului? Nimic nu îi preocupa mai mult pe cei care urmăreau jocurile olimpice decât această întrebare. Pentru că doi dintre competitori erau atât de rapizi, încât păreau că zboară: Ephialtes din Trachos şi spartanul Philles. În orice caz, elenii vor denumi după învingător perioada de timp până la următoarele jocuri, până la ceea de-a 74-a olimpiadă.

În mijlocul masei de oameni care vorbeau multe limbi, Daphne şi Megara nu atraseră la început atenţia; puteai vedea aici multe femei şi fete frumoase, toate nemăritate. Căci numai femeile nemăritate aveau acces în zona sfântă şi la întreceri. Pe vremuri, obiceiurile fuseseră şi mai severe. Existase o lege care le interzicea tuturor femeilor ca în timpul jocurilor să traverseze râul Alpheios, cele care o încălcau urmând să fie aruncate de pe o stâncă înaltă, dar care nu a fost aplicată niciodată. Nici Pherenike, o mamă foarte grijulie, costumată în antrenor, care şi-a însoţit fiul, Peisirodos, la întreceri, nu a fost aruncată de pe stânci când s-a dovedit clar că nu era bărbat; la o săritură de la tribună, o parte a hainelor i-au fluturat în vânt. Legea a fost modificată de mai multe ori şi s-a dispus ca pe viitor sportivii şi antrenorii să apară goi.

- Uită-te la muşchii îngâmfatului ăstuia! chicoti Daphne şi arătă către una dintre statuile de marmură din faţa treptelor albe ale altisului.

Mulţi sportivi, înainte de întreceri, promiteau templului Herei ori olimpicului Zeus o statuie, dacă doreau să iasă învingători. Şi astfel a luat naştere o zăpăcitoare piaţă a vanităţii, unde erau expuse, înşirate una lângă alta, inscripţionate cu litere mândre, sute de statui, cele mai vechi din lemn de chiparos şi de smochin, precum cea a acestui luptător cu pumnii, Praxidamas, din insula Egina, ori cea a luptătorului Rhexibios.

Megara, care nu se afla pentru prima oară la Olimpia, putea să povestească multe despre statuile învingătorilor şi ea îi dădu lui Daphne detalii despre înfumuratul cu muşchi care îi treziseră atenţia.

- Din păcate, adăugă Megara, este mort, l-au mâncat lupii în îndepărtatul Kroton.

- Lupii?

- Da, când era singur în pădure, a găsit o cursă pentru lupi şi a vrut să-şi măsoare forţele cu ea. Îl chema Milon, fusese victorios în lupte de şase ori. Din plăcere le arăta oamenilor tot felul de acrobaţii: astfel, nimeni nu reuşise să-l împingă pe Milon de pe un disc uns cu grăsime. O

coardă din intestin, ce nu se putea rupe, el a sfâşiat-o, înfăşurând-o în jurul frunţii, inspirând adânc şi încordându-şi tâmplele. Dar se pare că a subapreciat forţa capcanei pentru lupi, care l-a prins, nu a mai putut-o desface şi a căzut pradă lupilor.

- Ce erou! se miră Daphne şi bătu din palme.

În faţa unui cal din bronz, un exeget îmbrăcat în roşu arăta că animalul, de fapt o iapă a corintianului Pheidolas, îşi trântise călăreţul, dar fusese urmată de stăpânul ei, ocolise corect ultima coloană şi trecuse prima linia de sosire. A urmat-o Pheidolas. După verificarea regulilor întrecerii, arbitrii au proclamat-o câştigătoare pe iapa Aura şi Pheidolas i-a făcut statuie.

Pe departe cea mai vestită statuie a fost cea a luptătorului cu pumnii Theagenes din bogata insulă Thassos. Provenea din atelierul lui Glaukias. Când Megara i-a amintit numele, Daphne privi cerul pierdută în gânduri. Megara păru că îi ghiceşte gândurile şi se grăbi să-i alunge amintirile urâte povestind următoarele:

- Când avea nouă ani, Theagenes a ridicat în piaţa oraşului statuia grea a unui zeu de pe soclul ei şi a dus-o pe umeri până acasă, atât era de puternic. Mai târziu, ca luptător cu pumnii, el a mers din victorie în victorie. Nu doar la Olimpia, ci şi la jocurile din Mantineia, din Delphi şi din Corint i-a învins pe cei mai puternici adversari şi a strâns o mie patru sute de coroane de învingător. După moartea sa, locuitorii insulei Thassos au comandat această statuie în cinstea sa şi, într-o noapte, un bărbat pe care Theagenes îl învinsese în luptă s-a strecurat în templu şi a biciuit bronzul prelucrat artistic, ca să se răzbune. Dar Theagenes a fost mai tare şi după moarte: biciul se agăţă de statuie, care se răsturnă şi îl ucise pe nelegiuit.

- O poveste frumoasă, spuse Daphne ca pentru sine.

- Şi nu s-a terminat, continuă Megara, fiii mortului au acuzat statuia ucigaşă. Conform legilor severe ale lui Drakon, lucrul acesta era posibil. Iar sentinţa suna astfel: exil. Aşa că au scufundat statuia în mare...

- Şi cum a ajuns Theagenes din nou aici?

- Insula Thassos a fost lovită de secetă şi Pythia din Delphi i-a avertizat că prin scufundarea statuii şi-au atras mânia zeilor. Deci pescarii au scos-o folosindu-şi plasele şi locuitorii Thassosului i-au amenajat un loc unde să o cinstească. De atunci păşunile şi câmpurile insulei sunt înverzite şi pomii poartă fructe bogate.

- Tu nu eşti Daphne, hetaira din insula Lesbos?

Ioniana privi îngrozită în jurul ei.

- Da, răspunse ea cu voce abia auzită când văzu în faţa sa figura cu barbă neagră a străinului. Ce doreşti de la mine?

Megara încercă să o ţină departe pe fată.

- Numele meu este Aiakides şi vin din oraşul Magnesia, de pe malurile Meanderului.

- Şi ce mă priveşte pe mine? spuse arogantă Daphne şi o urmă pe Megara.

- Îţi aduc veşti de la tatăl tău! strigă străinul în urma ei.

Daphne se opri, se întoarse şi îi râse bărbatului în faţă:

- Prost gândit, străine, tatăl meu, Artemidos, s-a înecat în golful Marathon. Zeii să-l ierte! Şi îşi continuă drumul.

Dar Aiakides nu se dădu bătut; le urmă pe cele două femei şi se adresă lui Daphne:

- Tatăl tău nu este mort. Trăieşte ca sclav în Magnesia ocupată. În retragerea lor, Datis şi Artaferne l-au lăsat acolo.

Acum interveni Megara, care se aşeză protectoare în faţa fetei şi îl privi pe străin în faţă.

- De unde ştii tu asta? Hai, dispari!

Aiakides se uită suspicios în toate părţile, evident nu dorea ca întâlnirea lor să atragă atenţia.

- Nu vorbi atât de tare! se rugă el şi duse degetul la gură. L-am văzut.

Daphne ieşi şovăitoare din spatele Megarei şi îi spuse ironică:

- Tu, Aiakides din Magnesia, pretinzi că l-ai văzut pe tatăl meu, Artemidos din Mitilene?

Străinul confirmă energic:

- Mai mult, am vorbit cu el, şi el m-a rugat să te caut. Nu era sigur că ai supravieţuit bătăliei.

Daphne o privi în faţă pe Megara, care părea nesigură, apoi îşi îndreptă privirea către Aiakides şi îl întrebă cu o falsă indiferenţă:

- Bine, ai vorbit cu el. Cum arăta?

Acum Aiakides păru încurcat, răspunse cu greutate:

- De înălţime mijlocie, păr negru, barbă deasă...

- Ce culoare aveau ochii lui?

- Pe Hades, de unde să ştiu! Tu crezi că eu remarc culoarea ochilor la toată lumea cu care vorbesc?

- Dar priveşte în jur! ripostă Daphne. Toţi bărbaţii sunt de înălţime mijlocie, au părul negru şi barba deasă.

Aiakides răspunse:

- Trebuie să îţi dau dreptate.

Dar Daphne fu aceea care nu renunţă la discuţie:

- Să zicem că te-aş crede că l-ai văzut viu pe tatăl meu, Artemidos, ce ar urma?

- Să urmeze ceva? Nimic. Asta înseamnă doar că eu mi-am închipuit că te vei bucura de această veste.

- Nu ţi-a încredinţat nici o informaţie pe care să mi-o transmiţi?

- Nu, răspunse Aiakides. Tatăl tău nu era sigur că tu trăieşti. Când a auzit că afacerile mele mă îndreaptă către Atena, m-a rugat să mă interesez de tine. Ca să fiu sincer, aproape că uitasem de el, când la un *symposion,* unde se povesteau ultimele bârfe de la mesele bogaţilor, am auzit ceva despre o statuie a Afroditei, făcută după o hetairă, Daphne din Lesbos, care a fost distrusă de cel care o comandase şi nimeni nu ştia de ce. Atunci mi-am amintit de bărbatul din Magnesia şi am întrebat unde poate fi găsită fata.

- Cuvintele tale par adevărate şi neadevărate în acelaşi timp, interveni Megara. Sper că înţelegi neîncrederea noastră. Pentru noi, tu eşti un străin, şi încă unul din Magnesia ocupată de duşmani. Vii şi ne spui că tatăl lui Daphne ar trăi, deşi ea însăşi l-a văzut înecându-se în valuri şi atunci ne este greu să-ţi sărim de gât şi să-ţi mulţumim pentru veste.

Daphne, care în acest răstimp îşi revenise treptat, îşi duse mâinile la faţă şi se frecă disperată la ochi, de parcă ar fi vrut să treacă de la vis la realitate.

- Bărbatul despre care afirmi că ar fi tatăl meu, cu ce se ocupă în Magnesia?

- Este la curtea satrapului şi vopseşte lâna oilor.

- Tatăl meu nu a făcut aşa ceva în viaţa lui! strigă Daphne scuturând energic din cap.

Aiakides ridică din umeri.

- Ca sclav nu el îşi alege munca. În orice caz, eu l-am cunoscut făcând această muncă. Eu fac comerţ cu stofe scumpe, vasul meu este acum descărcat în portul Phaleron.

- Dar el este mort! Este totuşi mort! Am văzut cu ochii mei cum a dispărut în valurile întunecate din faţa Marathonului!

Daphne se năpusti asupra lui Aiakides, îl lovi cu pumnii în piept şi izbucni într-un plâns disperat.

- Nu este posibil, străine din Magnesia, nu este posibil!

Megara o trase înapoi pe Daphne şi o ţinu îmbrăţişată până când aceasta se linişti.

Magnesianul dădu scurt din cap, se întoarse şi se îndreptă, prin faţa statuilor, în direcţia intrării în stadion. Daphne îl ajunse din urmă din câţiva paşi, duse mâna la lănţişorul pe care îl purta în jurul gâtului şi îi întinse străinului medalionul reprezentând un porumbel.

- Ia-l cu tine la Magnesia şi întreabă-l pe omul care ar fi tatăl meu, ce semnifică acesta pentru el şi, atunci când drumurile tale te vor aduce din nou la Atena, adu-mi răspunsul. Nu îţi va părea rău.

Aiakides se uită la porumbelul cu o ramură de măslin de pe medalion şi îl băgă într-un buzunar al hainei.

- În primele zile ale lunii *elaphebolion,* când soarele primăverii netezeşte talazurile încununate de spuma iernii, vasul meu va ancora din nou în portul de la Phaleron.

- Hermes să fie cu tine! îi ură Daphne, şi Aiakides se pierdu în mulţimea spectatorilor de pe stadion.

Stadionul avea o capacitate de treizeci de mii de spectatori şi în el se intra printr-o poartă îngustă din zona sfântă Altis sau trecând peste povârnişul muntelui Kronion. Tribuna era deschisă numai celor mari, invitaţilor oficiali, conducătorilor şi tiranilor, strategilor şi conducătorilor poporului, *hellanodiken-ilor,* care, zece la număr, decideau ca arbitri ai luptelor şi îi încoronau pe câştigători cu cununi de laur, *theokolen*-ilor care administrau sanctuarele sfinte, exegeţilor care se ocupau de străini şi care proveneau din cele mai bune familii din Elis.

Masele populau povârnişurile muntelui Kronion şi, sus de tot, erau spectatorii din rândul femeilor. Acolo se opriră şi Daphne cu Megara, urmărite de privirile plebei, pe care deocamdată o interesau mai puţin pregătirile de start efectuate pe pistă decât priveliştea lor.

După cum proroceau evlavioşii clarvăzători, fiecare prevestire a lor fiind onorată cu monede sunătoare, câştigătorul alergării de un stadion era deja stabilit, el se numea Philles. Totuşi, nimănui nu-i prea venea să

creadă în victoria tânărului spartan, care, modest, venise însoţit de frate şi de tată şi câştigase uşor, dar strâns cele cinci runde anterioare.

Ephialtes, o apariţie înaltă, strălucitoare, un bărbat cu păr buclat negru şi corp vânjos, venise însoţit de tot neamul. Locuitori ai Trachisului, tăcuţi, veneau din valea lui Asopos, de la vest de Termopile, unde erau atât de puţini încât în glumă se spunea că în Trachis toţi se cunoşteau după nume. Oriunde apărea în aceste zile Ephialtes era înconjurat şi ocrotit de oameni devotaţi din patria lui. Ceea ce impunea consideraţia şi respectul spectatorilor.

- Dacă va câştiga, râse Megara şi arătă cu mâna întinsă către ţăruşii de unde se da startul şi unde cei şapte concurenţi luau poziţie, atunci cei din Trachis îl vor purta pe umeri până la Termopile.

- Eu merg pe Philles, parie Daphne. Nu ştiu dacă este cel mai rapid, dar în orice caz, îmi place mai mult.

- Pfui! Un spartan!

- Ei, şi? Da, într-un moment greu i-au lăsat pe atenieni de izbelişte. Dar nu mi-ai spus chiar tu că politica încetează dincoace de malurile Alpheiosului, chiar şi războaiele, pentru că inamicii să se poată măsura într-o întrecere paşnică?

Megara nu găsi nici un răspuns şi chiar se ruşină puţin.

Linia de start era reprezentată de un prag de marmură cu lăţimea de un cot, cu câte o tăietură triunghiulară pentru fiecare dintre alergători. Stâlpi cât un stat de om marcau poziţia fiecăruia. Pe pista de alergare nu existau marcaje, ea era acoperită cu nisip galben, uscat, prăfos, de care se temea orice alergător mai slab. Cel care alerga în spatele unui atlet mai rapid primea în faţă nori de praf, nu mai vedea nimic şi, nu de puţine ori, trebuia să abandoneze când ochii începeau să îi lăcrimeze. De aceea startul era de mare importanţă şi fiecare alergător se baza pe o metodă proprie.

Majoritatea se aşezau oblic pe linia de start şi, cu braţele întinse la spate, a căror mişcare în momentul startului îi ajuta la avânt, pândeau semnalul. Despre cei doi favoriţi se ştia că fiecare din ei avea o altă tactică: Ephialtes se ghemuia cu braţul stâng pe genunchiul stâng îndoit şi cu piciorul drept sprijinit înapoi. De Philles chiar s-a râs pentru că, îngenuncheat pe pământ cu piciorul drept, se sprijinea cu ambele mâini pe linia de start.

Dintr-un vas, cu care arbitrii îmbrăcaţi în roşu treceau prin faţa alergătorilor, fiecare dintre atleţi trăgea la nimereală un beţişor care în partea de jos avea un număr, numărul locului de start. Ephialtes păru mulţumit de ceea ce trăsese, făcu o săritură în aer, se duse la locul său de start şi începu să se concentreze. Philles nu reacţionă în nici un fel, părea că îi era indiferent locul startului. Îşi ocupă poziţia, făcu un salt înainte, câţiva paşi în nisip şi se întoarse. Ceilalţi se adunau la linia de start sau păşeau neliniştiţi încolo şi încoace.

Nerăbdători, spectatorii priveau spre mijlocul pistei, unde arbitrul încadrat de doi exegeţi cu făclii se postă în faţa altarului Demetrei împodobit cu lauri şi anunţă lista de start:

- Conform voinţei olimpianului Zeus, supunându-se sacrului jurământ olimpic, următorii concurenţi se aliniază la startul alergării de un stadion, pentru a-l stabili pe cel mai bun dintre ei:
- pista 1: Charmides, fiul lui Kleitos din Kroton;
- pista 2: Androkles, fiul lui Myron din insula Melos;
- pista 3: Philles, fiul lui Dameos din Sparta;
- pista 4: Neon, fiul lui Thessalos din Atena;
- pista 5: Ephialtes, fiul lui Isagoras din Trachis;
- pista 6: Saron, fiul lui Thaliades din Elis;
- pista 7: Attalos, fiul lui Kleitors din Syrakusa.

Acela dintre voi care îl poate acuza pe vreunul dintre atleţi că nu este cetăţean liber al Eladei, că este incestuos ori că a săvârşit o faptă infamantă împotriva zeilor, acela poate să ridice vocea şi să facă acest lucru cunoscut tuturor!

În stadion se făcu linişte, alergătorii încremeniră. O singură exclamaţie, rostirea numelui unui atlet ar fi însemnat eliminarea pe loc. Nu se întâmplă nimic şi arbitrul continuă:

- Să se dea semnalul pentru cursă!

Izbucniră aplauze. Sus, femeile fluturau baticuri colorate. Bărbaţi respectabili ridicau braţele deasupra capului şi strigau numele favoritului lor, alţii săltau de emoţie sau lansau încurajări:

- Aleargă mai repede decât Hermes, solul zeilor!
- Zdrobeşte-i pe ceilalţi!
- Arată-le ălora albul tălpilor tale!

Nu era nici o îndoială că Ephialtes, gol şi uns cu ulei, îşi expunea cel mai elegant pielea bronzată şi muşchii coapselor şi ai braţelor. Atenianul Neon, care era lângă el, părea un barbar diform pe lângă supraantrenatul sportiv. Era mic, cu coşul pieptului căzut, cu picioare ce păreau că întreaga viaţă înconjuraseră pântecul umflat al unui cal thessalian.

Cât despre Philles, el era atletul pe care îl puteai trece cu vederea cel mai uşor dacă nu l-ar fi precedat o faimă legendară. Oricum îl luai, reprezenta ceva mediu. Nici înalt, nici scund, nici un pachet de muşchi, dar nici slab ca un păr de start. Nu se putea spune despre el nici că era respingător, dar din păcate nici că era frumos. Şi mulţi se întrebau, la fel ca Daphne: de unde îşi lua forţa acest spartan?

Cel care dădea startul, gol ca şi concurenţii, ridică legătura de vreascuri în aer şi, în clipa următoare, mulţimea amuţi. Alergătorii se foiră neliniştiţi, până când îşi găsiră poziţia convenabilă de start: Charmides şi Androkles în picioare, Philles cu ambele mâini pe linia de start, Neon ghemuit şi cu braţele îndoite, Ephialtes sprijinit pe genunchiul stâng, Saron şi Attalos în picioare.

Observându-i din tribună pe cei şapte tineri bărbaţi, în faţa ochilor cu altarele, templele şi statuile dăruite de alteţi şi cu peisajul din Elis dominat de pini şi chiparoşi, cu cerul ca azurul, puteai fi uşor vrăjit atât de farmecul sacrelor jocuri, cât şi de generozitatea atleţilor care nu alergau pentru altceva decât pentru laurii din mâna arbitrului. Totuşi, privite din apropiere, lucrurile stăteau altfel: alergătorii miroseau puternic a sudoare. Nici măcar arşiţa verii nu le izgonea această sudoare din pori. Fiecare dintre ei se pregătise cel puţin un an pentru această clipă, erau obişnuiţi

cu arşiţa, căci se antrenau cu tenacitate. Totuşi, acum erau stăpâniţi de frica de a da greş, de a eşua.

Pe fiecare dintre ei l-ar fi aşteptat faima, bunăstarea materială, stima celorlalţi, femei frumoase. Dacă atenianul câştiga, îi erau asigurate pe viaţă mesele în pritaneu, poate chiar şi o casă la ţară scutită de chirie, şi o carieră de funcţionar. În cele din urmă, un *olympionike* aducea faimă întregii cetăţi.

Nu arareori banii daţi ca mită de către un necunoscut îl ademeneau pe câte un atlet să alerge mai încet decât ar fi putut. Dacă toate acestea nu foloseau la nimic, alergătorul promitea, fiind sigur pe vreo finanţare primită de la un binefăcător important, că templului Afroditei din Akrokorinth ori templului lui Apollo din Delphi îi vor fi cumpărate o sută de prostituate sfinte sau un talant de argint.

- Start!

Un strigăt izbucni din mii de piepturi când starterul coborî legătura.

Philles, spartanul, ţâşni de jos ca o broască de Beoţia, dar Ephialtes nu-i lăsă nici o şansă de a i-o lua înainte năpustindu-se din poziţia sa de pândă asupra unui adversar invizibil, trecu peste el şi, cu forţă, călca în picioare nisipul stadionului. După primii paşi se văzu clar că toţi ceilalţi nu aveau nici o şansă.

Spectatorii se împărţiseră în două tabere.

- Philles! Philles! strigau unii, pe când ceilalţi îşi încurajau favoritul lor:

- Ephialtes!

Nici unul din cei doi nu luase încă un avans în favoarea lui. Philles alerga în forţă, făcea paşi rapizi şi scurţi; Ephialtes cucerea prin eleganţă. Cu pas uşor, ca o căprioară hăituită, părea că nici nu atinge pământul. Corpul lui gol se alungea, câştiga în lungime, devenea mai înalt, cel puţin asta era impresia spectatorilor. Philles, dimpotrivă, era o maşină de luptă, în imediata lui apropiere, cu doi, trei paşi înaintea celorlalţi, Neon fiind ultimul.

Paşii rapizi şi tropăitori ai lui Philles stârneau norii galbeni de praf de care se temeau toţi alergătorii şi care îi învăluiau pe cei din urmă lui, în aşa fel încât era greu acum să-i mai deosebeşti. Cei doi favoriţi nu se priveau. În faţa lor se afla soarele orbitor, strălucitor, din Elis. Sudoarea usturătoare le curgea în ochi, transformând şirurile de oameni din cele două părţi ale pistei de alergare într-un alb lăptos.

Ephialtes auzea tropăitul furios al spartanului, dar bătăile pulsului în tâmplele sale erau şi mai zgomotoase; nu băga în seamă larma făcută de public. Plămânii păreau că îi fierb, scoteau sunete ca de clocot, deveniseră deodată prea mici, cereau mai mult aer, dar alergătorul nu cuteza să respire mai adânc.

Philles gâfâia şi mai tare. Stilul lui de alergare cerea mai mult efort. Va rezista el oare? Împingea aerul cu braţele, cu pumnii strânşi, de parcă ar fi vrut să dea la o parte rezistenţa aerului. Dar de fiecare dată când credea că adusese umerii săi la două lăţimi de palmă înaintea celor ai trahinianului, ultimul revenea şi menţinea egalitatea.

Deşi jumătate din distanţă fusese parcursă, nici unul din cei doi favoriţi nu căuta din ochi linia de sosire. Privirile lor erau înţepenite în

nisipul fierbinte. Nu se vedeau unul pe altul, dar se auzeau, se simţeau şi se urau. Când te antrenezi atât de mult timp, atât de dur, când îţi chinui trupul şi toate acestea au că singur ţel victoria, îl vei urî din tot sufletul pe cel care vrea să îţi conteste acest ţel, chiar de ţi-ar fi cel mai bun prieten.

Deşi Ephialtes se străduia să-şi întrebuinţeze ultimele rezerve ale trupului său călit, el nu reuşea pur şi simplu să scape de spartan. Pe Zeus, de unde avea acest Philles atâta putere?

Philles înălţă capul, îl lăsă uşor într-o parte ca şi cum l-ar fi privit pe adversar, dar ochii lui păreau închişi. Când până la linia de sosire mai rămăsese un *plethron,* treizeci de paşi, se întâmplă ceva neobservat de nimeni, dar decisiv.

Philles, care ca şi până acum dădea din braţe ca turbat, deschise pumnul stâng şi îi aruncă în faţă lui Ephialtes o mână plină de nisip galben, luat de el la start. Ephialtes, neştiind ce s-a întâmplat, trase instinctiv capul spre piept, strânse ochii şi apoi încercă să se orienteze, pe jumătate orb.

Această clipă fu suficientă: Philles îl devansă cu doi, trei paşi. Spectatorii scandau:

- Philles! Philles!

Ephialtes, scos din ritm, vedea conturul adversarului doar ca o umbră; renunţă, se poticni şi căzu pe pistă ca un animal înjunghiat, provocând un nor de praf în urma lui. Philles trecu linia de sosire.

- Trăiască Philles, învingătorul din Sparta!

Daphne sări şi bătu din palme entuziasmată.

- A câştigat! strigă ea plină de elan şi, peste măsură de curajoasă, o împinse pe Megara cu coatele: Victorie a spartanului!

Ca totdeauna, punctul culminant colectiv al jocurilor era ospăţul învingătorului în *bouleuterion,* chiar lângă intrarea în zona sacră şi exegeţii erau mituiţi cu mari sume ca să lase câte un fudul să treacă, pentru a se bucura de faima învingătorului. După regulile olimpice, aici erau invitaţi doar concurenţii, cei care aveau grijă de ei şi reprezentanţii statului, o întâlnire ce ar fi fost numai a bărbaţilor, dacă hetaire din întreaga Grecie nu ar fi destins atmosfera ospăţului prin frumuseţea lor şi prin discuţii pline de spirit. Şi multe dintre aceste frumuseţi se vor afla la următoarea olimpiadă la curţile unor cârmuitori de ţări îndepărtate, ca iubite sau ca soţii ale unor potentaţi bogaţi.

Neon, atenianul, nu a făcut nimic şi, dacă nu s-a ales cu victoria, i-a rămas consolarea participării. Cât de în serios este luat acest aforism în Elis a arătat-o plasarea atenianului la masa în formă de potcoavă: exegetul ironic le-a indicat lui Neon şi oamenilor lui coada rândului de mese.

Daphne şi Megara l-au încadrat pe alergătorul mai curând timid şi au găsit pentru el cuvinte de consolare. Tinereţea sa îi va permite să participe încă la multe jocuri. Ephialtes, la celălalt capăt al mesei, care trecuse penultimul linia de sosire, evita să-l privească pe învingătorul în jurul căruia roiau oamenii. Arbitrii răspunseseră protestului său ridicând din umeri, căci nimeni nu văzuse nimic şi nimeni nu îl credea.

Jurământul olimpic nu permitea părăsirea jocurilor în semn de protest. Acest gest ar fi adus dezonoarea asupra întregului popor al

trahinienilor. Aşadar, Ephialtes privea încremenit înainte, încercând să uite trista sa înfrângere, lucru greu de făcut, având în vedere dimensiunea incidentului. Îl ura pe Philles ca pe ciumă, îl ura pe el şi pe toţi spartanii.

Megara se furişă de acolo. Ea găsea că trahinianul avea acum mai multă nevoie de consolare decât atenianul. Brusc, Daphne îşi dădu seama că stătea cineva în spatele ei. Se întoarse, şi, ca din pământ, în faţa ei se ivi Temistocle, plin de forţă ca un taur thessalian. Strategul nu spunea nimic. Nici un salut, nici măcar un înclinat din cap. Nu părea surprins, părea chiar că o căutase. Daphne încercă zadarnic să găsească o urmă de zâmbet pe figura lui. Nimic.

Atunci ea prinse curaj şi spuse:

- Ce te holbezi aşa la modelul a cărui imagine ţi s-a părut atât de respingătoare? Trebuie poate să-mi fie frică că voi fi aruncată imediat de pe această canapea?

- Statuia era un dar închinat lui Apollo din Delphi, ce urma să fie trimis prin cineva. *Eu* l-am plătit, *eu* pot să îl şi distrug, răspunse Temistocle.

- Apollo se va mânia dacă te porţi astfel cu darurile închinate lui.

- Am să-i plătesc un alt dar. Pe tine ce te priveşte?

- Nu, nu mă priveşte, sper doar că noua statuie închinată lui are să îi placă mai mult.

- De ce?

- Ei, pentru că numai astfel ai putea motiva celui care a omorât şerpoaica fapta ta infamă!

- Faptă infamă? Nu mă ştiu vinovat de ceva. Şi ar fi trebuit să-ţi trag una, ca să îţi reduc la tăcere gura obraznică!

Daphne se ridică, îi oferi provocator strategului obrazul şi strigă cuprinsă de mânie, aproape cu deznădejde:

- Hai, loveşte, mitocan violent, de ce altceva ai fi în stare!

Nici nu îşi termină fraza, că îşi dădu seama clar că mersese prea departe. Privirea ei sfidătoare deveni nesigură, chiar temătoare, când observă că bustul lui masiv se apropie, se apleacă asupra ei şi, cu o mişcare bruscă, furtunoasă, se repede la ea.

În acest moment Daphne fu părăsită de orice sentiment. Simţea doar un gol nesfârşit, lung, până când, în cele din urmă, remarcă faptul că nu opunea nici o apărare acestui atac. Părea că aştepta cu adevărată plăcere pedeapsa, ca şi cum ea şi-ar fi dorit pedeapsa atenianului.

Mâinile lui ca de fier îi cuprinseră umerii şi o ridicară, capul ei se plecă pe spate; totuşi, nu fu aruncată cu mânie, aşa cum se aştepta. Prinsoarea mâinilor sale nu slăbi. Temistocle o lipi pe Daphne de el. Ea îşi simţi pieptul tremurând pe bustul lui, îi simţi căldura, forţa irezistibilă. Şi, deodată, gura lui fu deasupra gurii ei, buzele lui puternice se îndepărtară, limba lui o căuta pe a ei. Daphne simţi că se prăbuşeşte într-o altă lume.

Braţele îi atârnau lipsite de voinţă. Încercă instinctiv să se apuce de ceva, dar nu găsi nimic. Atunci îşi petrecu mâinile după spatele musculos al bărbatului, îşi înfipse unghiile în carnea lui, ca să îl doară, şi se pierdu într-o senzaţie de lipsă de voinţă.

Daphne nu voia să se gândească la ceea ce se petrecea în această clipă şi la ceea ce încă urma să i se întâmple. Larma ospăţului, acei gură-

cască din jurul lor, totul îi era indiferent, la fel de îndepărtat ca ţărmul Indiei şi îşi dorea ca această clipă de uluială, de perplexitate, de necrezut, să nu se mai sfârşească niciodată.

Dar Daphne îşi reveni după un timp şi îl privi în ochi pe Temistocle, care se uita la ea ca şi până atunci, inexpresiv, ca şi cum nimic nu s-ar fi întâmplat. Ioniana îşi reveni. Se auzi vorbind, deşi nu asta voia să spună:

- Tu nu eşti marele Temistocle, care mi-a prezis că odată am să-mi doresc să fi fost vândută în piaţa de sclavi?

- Da, eu sunt. Aşa am spus.

Daphne aşteptă o explicaţie, un pretext, o scuză. Dar strategul nu zise nimic. Stătea în faţa ei, masiv şi drept ca un stejar thessalian cu mii de ramuri, căruia nu îi pasă dacă furtuna îi rupe una dintre ele.

Dar fata, răscolită în cele mai intime simţiri, îl întărâtă în continuare:

- Nu eşti tu marele Temistocle, care din trufie a distrus statuia închinată lui Apollo din Delphi?

- Nu din trufie! răspunse Temistocle.

- Dar ce alt motiv să fi existat? Când Glaukias a explicat că modelul pentru imaginea Afroditei a fost Daphne, te-a cuprins furia. Tocmai aceea pe care tu ai fi destinat-o pieţei de sclavi.

Temistocle trase adânc aer în piept. Daphne simţi cât de greu îi era să răspundă.

- Glaukias este un geniu. Afrodita a fost capodopera lui. Niciodată în viaţa mea nu am văzut o operă mai frumoasă. Mi-am ieşit din minţi când am văzut-o pentru prima dată. Bineînţeles, am crezut că este rodul măiestriei lui Glaukias, care se străduise să creeze imaginea ideală a femeii. Deodată te-am văzut alături, pe tine, modelul, Afrodita în persoană. Am văzut feţele libidinoase ale acelor gură-cască, le-am auzit cuvintele murdare, am observat cum în faţa statuii îşi numărau banii şi averile, ştiind că poţi fi cumpărată; nu mai puteam să suport. Orice privire, orice remarcă mă durea. Nu voiam să se holbeze la statuia Afroditei şi să te recunoască pe tine în ea. De aceea am doborât-o de pe soclu.

Daphne tăcea. Era tot mai evident că acest bărbat nu putea fi evaluat cu unităţile normale de măsură. În spatele măştii împietrite se ascundea o inimă simţitoare. Dar cum să-l trateze pe acest bărbat? Cum să răspundă acestei izbucniri sentimentale a lui Temistocle? Ceva trebuia să spună.

Tăcerea penibilă fu tulburată de vocea calmă, dură, a strategului:

- Te vreau, Daphne. Doar pentru mine. Tu eşti Afrodita mea.

Daphne înghiţi în sec. Se temea că orice ar spune ar fi greşit.

Aşa că zise:

- O Temistocle, uiţi că eu sunt hetairă, şi o hetairă nu aparţine niciodată unui singur bărbat.

Abia termină de vorbit, că regretă cele spuse şi se luptă să nu izbucnească în lacrimi.

În timp ce Daphne, în faţa oglinzii din argint neînrămate, îşi farda faţa cu ceruză sclipitoare şi îşi întărea contururile ochilor cu pastă de ardezie verde întunecată, Megara încerca să o convingă:

- Crede-mă, Daphne, nimeni nu vrea să-ţi facă rău aici. Toate te iubim!

În casa hetairelor din Karameikos domnea tensiunea. De când Daphne găsise un şarpe în pat, pe fată nu o mai părăsea senzaţia că viaţa îi era în pericol.

- *Tu* mă iubeşti, Megara, răspunse Daphne, aşa cum şi eu vin în întâmpinarea sentimentelor tale. Dar celelalte râd când mă întâlnesc; în spatele minei lor prietenoase se ascunde ura.

Megara clătină din cap.

- Da, desigur că tinereţea ta, farmecul şi frumuseţea ta nu sunt uşor de suportat de orice femeie. Ele impun criterii înalte. Dar eu cred că mergi prea departe simţindu-te persecutată de toate.

- Nu de toate! Dar frumoasa Attis este cu ochii pe mine, sunt sigură. Sau încă mai susţii că vipera se urcase încolăcindu-se pe picioarele patului? Nu, Megara, frumoasa Attis spune minciuni când povesteşte tuturor că mă joc cu şerpi şi broaşte. Nu îmi este frică de ele, nu! Acasă, în Lesbos, le-am urmărit deseori cu privirea în grotele munţilor, dar niciodată nu mi-ar fi trecut prin cap să pun aşa ceva în patul meu! Cred că Attis a inventat povestea asta pentru a acoperi atentatul.

- Attis! Mereu Attis! Ea seamănă vrajba în casa asta!

Daphne ripostă:

- Nu, nu Attis este aceea care seamănă vrajbă, *eu* sunt aceea. Cearta şi invidia au început când am venit *eu* aici. *Eu* sunt sămânţa de scandal care a adus cu ea tulburare şi murdărie. *Eu* ar trebui să plec.

Megara puse deoparte chitonul tivit cu purpură pe care îl pregătise pentru Daphne, o apucă pe fată de încheietura mâinii şi îi spuse:

- Copilă, unde vrei să te duci? Nu te lăsa orbită de complimentele bărbaţilor. Sigur, ei umblă după favorurile tale, te adoră mai mult decât pe oricare alta. Dar nu uita că fiecare dintre ei are acasă o soţie în searbădul pat conjugal, care nu este nici frumoasă, nici spirituală, dar penibil de calculată în a-i impune influenţa şi situaţia materială. Este valabil şi pentru Temistocle.

Ultima observaţie o atinse pe Daphne, care se apără:

- Pe Temistocle scoate-l din joc!

- Ştiu, este un bărbat de onoare, un excepţional strateg şi îţi face curte. Îţi doresc succes. Dar Temistocle are o soţie şi doi copii, pe care nu îi va părăsi niciodată.

- Te rog, taci! se supără Daphne şi se îndepărtă de prietenă. Nu m-am gândit niciodată să-i răspund lui Temistocle cu intenţii serioase. Sunt hetairă şi ştiu ce am de făcut.

O servitoare anunţă că a sosit lectica pentru Daphne.

- Lectica? întrebă surprinsă Megara. Cine îţi trimite ţie o lectică?

- Diphilides, răspunse Daphne şi îşi puse chitonul. M-a invitat prin cuvinte atât de prietenoase la unul dintre banchetele lui. Mi-a spus că nu mă va atinge, cea mai mare plăcere pentru el fiind simpla mea prezenţă. Diphilides este un moşneag, nu spune lucruri înţelepte, dar cunoaşte pe toată lumea. Nu am vrut să-l refuz.

Megara zâmbi şi în trecere îi puse în mână lui Daphne un mic recipient roz. Hetaira îl respinse fără să scoată un cuvânt, dar Megara rămase de neclintit.

- O femeie nu ştie niciodată ce va fi!

În cele din urmă Daphne îl luă cu ea.

Recipientul cu unguent era din sticlă mată, avea forma unui măr şi conţinea cel mai bine păzit secret al hetairelor, balsamul Afroditei. Pentru că, spre deosebire de prostituatele obişnuite, care legau în jurul falusului partenerilor băşici de animale pentru a le proteja de concepţie, hetairele rămâneau foarte rar gravide, deşi aparent renunţau la orice protecţie anticoncepţională.

Soluţia-minune se numea mandragora, o plantă cu rădăcini de forma falusului, care, uscată, pisată şi amestecată cu tot felul de ingrediente mirositoare, pregătea partenerilor în jocul dragostei o cale lipsită de griji.

Cei patru sclavi cu lectica priveau posomorâţi, fără ca vreunul dintre ei să scoată vreun cuvânt. În pas alergător se grăbeau prin străduţele întunecoase, al căror freamăt se evapora odată cu amurgul. Nu exista iluminare stradală, aşa că la fiecare intersecţie purtătorii lecticii strigau cu putere.

Era timpul lui *agoraioi,* al haimanalelor, al tăinuitorilor şi al proxeneţilor, pe scurt era vremea afacerilor la negru, aşa că Daphne fu bucuroasă când lectica trecu de poarta Dipylon, în spatele căreia se afla cartierul ales, şi când, în sfârşit, coti pe aleea cu chiparoşi din parcul vilei lui Diphilides. Statuile de marmură de pe ambele părţi ale drumului purtau făclii cu lumină roşie. Datorită lor, tot terenul se transformase într-un decor teatral pâlpâitor.

Lui Diphilides îi plăceau astfel de serbări, deşi nu erau puţini cei care strâmbau din nas; totuşi, succesul obţinut cu creşterea cailor, bogăţia sa legendară, care îl obliga la dotarea a jumătate din flotă, îl făcuseră să se bucure de stimă şi de influenţă la Atena. De la moartea tinerei sale soţii, care se spune că în urmă cu un deceniu căzuse victimă sifilisului, Diphilides se înconjurase de o echipă costisitoare de servitori, secretari, sclavi şi prostituate, care îi citeau din privire orice dorinţă. Ceea ce îl mulţumea pe bătrânul îndărătnic.

Dacă şi-ar fi irosit banii pe băuturi sau cu petreceri scumpe, atenienii l-ar fi pedepsit, dispreţuindu-l. Dar Diphilides trecea şi drept un susţinător al artelor şi îi ajuta pe sărmani.

Pe măsură ce se apropiau de coloanele doriene ce încadrau portalul de la intrarea vilei, convingerea lui Daphne că era ceva în neregulă se întărea. Unde erau oaspeţii gălăgioşi care dansau, unde era muzica veselă a cântăreţelor din flaut? Câţiva bărbaţi îmbrăcaţi festiv, în grupuleţe împrăştiate, discutau cu gesturi teatrale.

Când sclavii lăsară jos lectica, Daphne fu pe punctul de a le cere să o ducă imediat înapoi, dar îi veni în întâmpinare *demarchos-ul* Exekias, guvernatorul acestei părţi a oraşului, şi, la distanţa cuvenită, doi *demosioi,* grefieri.

- Tu eşti Daphne, fata lui Artemidos din Mitilene?

- Da, eu sunt. Dar spune-mi, ce vrea să însemne asta?

Onorabilul *demarchos* nu răspunse, făcu doar un gest de invitare cu mâna şi cei doi *demosioi* o încadrară pe Daphne. Doi sclavi deschiseră uşa de la intrare, oferind priveliştea halei strălucitoare de marmură, în care erau cel puţin o sută de oaspeţi. În mijlocul halei, pe o năsălie, era Diphilides. Mort.

- Vino! ceru Exekias cu răceala funcţionarului care îşi face datoria, şi o conduse pe Daphne în mica pinacotecă, decorată cu picturi şi statui scumpe, ce fusese folosită de stăpânul casei drept încăpere de lucru.

Demarchos-ul se aşeză la placa pentru scris cu picioare înalte, desfăşură un papirus şi, pe un ton plictisit din care înţelegeai că mai făcuse ceva asemănător de sute de ori, începu să citească:

- Eu, Diphilides, fiul atenianului Cleofon, întocmesc acest testament în prezenţa martorilor mai jos numiţi şi în faţa *demarchos-ului* Exekias, care a jurat să îl aducă la îndeplinire după legile lui Solon...

Daphne auzea cuvintele *demarchos-ului* ca de la mare depărtare: nume, legături de rudenie, case, moşii şi domenii. Deodată, funcţionarul ridică vocea şi continuă:

- Domeniul din Sunion, cu tot personalul şi cu veniturile pe fiecare an, ca şi casa de pe drumul sfânt către Eleusis, cu tot personalul ei, le las hetairei Daphne, fiica lui Artemidos din Mitilene. O rog pe aceasta insistent să-şi înfrângă mândria şi să-mi facă această plăcere după moarte, dacă în timpul vieţii mele mi-a refuzat orice favoare din partea ei. Funcţionarul îşi drese jenat glasul, rosti câteva formule de drept succesoral şi încheie cu cuvintele: Cu aceasta eu mi-am îndeplinit obligaţiile.

CAPITOLUL 6

Cel mai tare strigau vânzătorii de peşte, fără a se da în lături de la comparaţii care mai de care mai ciudate:

- Sardine, mai dulci ca mierea! Sepii fine ca pielea tăbăcită!

Portul din Phaleron, aflat în golful nisipos de la sud-vest de Atena, gemea de vase şi de mărfuri aduse din toată lumea. Bărcuţe cu pânze jerpelite, cârpăcite, deseori cu echipaj format doar din doi oameni, aduceau din insule struguri, smochine, pepeni, dude, rodii, pere şi prune. Dintr-un vas de marfă lat şi confortabil din insula Eubeea, văcari care blestemau şi biciuiau, mânau pe punţile scârţâitoare de debarcare oi grase şi vaci cu ugere mari. Mauri din africana Kyrene, pe care grecii din insula Thera o populaseră acum un secol şi jumătate, aduceau, sprijinite pe cap, legături cu tulpini de silphion şi saci cu fasole, linte sau ceapă. Pe corabia celor din Siracusa controlorii portuari se sfădeau cu negustorul dacă brânza cu mucegai este sau nu complet maturată. Un velier egiptean cu tachelaj înalt aştepta să fie descărcată preţioasa sa încărcătură de papirus. Alături, era un velier din Tracia cu cufere din lemn şi cu lăzi, cu schelete de paturi şi cu mobilier. Din Thessalia cai, câini din Epir, fildeş din Libia, stafide din Rhodos.

Negustorii se tocmeau pentru cele mai mici preţuri, încărcau produse în roabe şi alergau pe aglomeratul drum principal către Atena, pentru a fi primii care oferă noua marfă în agora. Nişte funcţionari speciali, *metronomoi,* urcau de pe un vas pe altul şi comparau greutăţile negustorilor străini cu cele proprii. Greutăţile false erau aruncate în mare fără a se ţine seama de lamentările negustorilor. Alţi supraveghetori, *sytophilakeoi,* notau preţurile şi calitatea produselor şi îi temperau pe

speculanţi. În cazul unor preţuri prea mari, vasul era trimis înapoi cu întreaga încărcătură.

Peste toate acestea plutea mirosul mirodeniilor exotice, putoarea peştelui stricat şi izul animalelor înghesuite în ţarcuri strâmte. Păsările erau tăiate la faţa locului, masivii peşti-spadă erau tranşaţi, sepiile la fel. Fumul de tămâie, parfumurile şi unguentele nu puteau birui mirosurile urâte.

- Doar în Milet, înainte de a fi distrus, am văzut un port mai mare, remarcă Sikinnos, care îl însoţea pe Temistocle pe drumul către partea nordică a portului Phaleron, unde se construia noua flotă atenianã.

Temistocle spuse:

- Portul acesta pocneşte din toate încheieturile. Atenienii l-au primit în timpuri vechi ca pe un dar al zeilor, golful natural nu necesită nici o lucrare. Astăzi, el este un risc de securitate. Orice flotă rivală, chiar şi una mică precum cea din Egina, poate să impună blocada şi să ne împiedice să ieşim din port. Pe uscat, portul nu beneficiază nici măcar de un zid, care să-i ofere protecţie în faţa duşmanului. Avem nevoie de un nou port, de un oraş întărit şi de un zid care să meargă de la mare şi până la Atena.

Sikinnos râse.

- Nu mai există sclavi barbari care să poată descoperi în Laurion un zăcământ de argint.

- Ei nu au ieşit în pierdere. Preţul libertăţii mi se pare rezonabil. Iar tu, Sikinnos, eşti liber să te întorci în patria ta chiar şi astăzi, să pregăteşti totul cu Darius şi să revii ca inamic.

- Nu, stăpâne, răspunse Sikinnos, patria mea este Elada. Deşi în această ţară nu sunt om liber şi am mai puţine drepturi decât o prostituată din port, eu aparţin ţării strămoşilor mei.

Temistocle se opri, puse mâna pe umărul însoţitorului său şi spuse:

- Sikinnos, priveşte lucrurile astfel: tu nu eşti sclavul meu, nici servitorul meu, eşti prietenul meu, învăţător în casa mea şi scrib, iar pentru munca ta primeşti retribuţia cuvenită, la fel ca un metec eliberat.

Cei doi bărbaţi se îmbrăţişară în tăcere şi îşi reluară drumul. Larma îndepărtată făcută de negustori era acum acoperită de lovituri sonore de ciocan şi de zgomotul înfundat al berbecilor ce loveau cu forţă. Primele trireme suple erau pe terminate. O privelişte mândră. Mirosea a lemn despicat, a răşină fierbinte, şi Temistocle fremăta.

- Spune, Sikinnos, provele acestor vase nu seamănă cu gâtul frumos arcuit, cu pieptul avântat şi cu părul fluturând al unei hetaire? Velierul acesta suplu are în el forţa unui pentatlonist, o sută şaptezeci de vâslaşi sunt înşiraţi pe trei nivele. Tu ce crezi, triera aceasta se poate împotrivi barbarilor?

- Este mai suplă decât vasul de luptă al ahemenizilor, spuse Sikinnos după ce o privi lung, ceea ce înseamnă că este şi mai rapidă. Mi se pare că şi vâslele sunt mai scurte.

- Privirea ta nu te înşală, răspunse Temistocle entuziasmat, vâslele fiind mai scurte, înseamnă că vasele sunt mai mobile şi pot accelera mai rapid. Vâslele acestea măsoară nouă *ellen,* pe când vâslaşii lui Darius se chinuie cu unele de zece *ellen,* ceea ce înseamnă că noi vom opune supremaţiei barbare forţă şi mobilitate.

Sikinnos confirmă şi îl urmă pe Temistocle peste grinzi şi bolovani de sprijin, în structura de lemn a unui doc, în care o duzină de vopsitori erau ocupaţi cu primul strat ruginiu ce se aplica astfel corpului vasului. Aproape cu evlavie, doi şefi de echipă pictau un ochi uriaş în partea din faţă a navei, sub etravă.

Temistocle se întoarse ca să îl aştepte pe Sikinnos, care abia se apropia.

- Acum am să îţi arăt ce este cel mai bun la noile nave greceşti. Ştii că velierele negre ale barbarilor au câte *un* pinten. Noi avem *doi!*

Sikinnos aprecie construcţia aducătoare de moarte de pe prora triremei. Aproape la jumătatea distanţei, lung de cam două măsuri de braţ, un pinten ieşea din corpul navei, împodobit cu un cap de lup ascuţit. La doi *ellen* mai jos, deci sub linia de plutire, era înfipt unul de două ori mai lung şi de trei ori mai robust, care se termina cu un trident viguros, ascuţit ca o lamă de cuţit, fiecare dinte fiind de grosimea unui braţ.

- Acest *proembolion,* spuse Temistocle şi mângâie aproape cu gingăşie pintenul superior, este destinat să distrugă suprastructura corabiei inamice. Totodată, el trebuie să evite o pătrundere prea adâncă a pintenului inferior, când trebuie să ne îndepărtăm de un velier care se scufundă. Tu ce crezi, Sikinnos, îi vom putea învinge pe barbari cu acestea?

Cel întrebat nu răspunse. Privea pe deasupra învălmăşelii de bârne şi scânduri groase către docul învecinat, unde doi bărbaţi cu rigle măsurau un pinten şi notau cu zel ceva pe o tăbliţă. Temistocle urmări şi el activitatea febrilă a celor doi, fără a se face observat; totuşi, când bărbaţii părăsiră grăbiţi docul, spuse:

- Vino! şi împreună cu Sikinnos porni pe urmele lor.

Una dintre trăsăturile personale de excepţie ale lui Temistocle era că el îl cunoştea pe fiecare atenian, celor mai mulţi dintre ei spunându-le chiar pe nume. Pe aceştia doi însă nu îi mai văzuse niciodată. De aceea îi urmăreau, de la o distanţă adecvată. Orice suspiciune trebuia clarificată. Cei doi necunoscuţi se grăbeau să treacă prin fiecare colţ al portului în care erau ancorate vase comerciale, se înghesuiau pe lângă roabele supraîncărcate, pe stive de saci plini ochi, până la un velier de marfă, *Phillis,* sub a cărui punte dispărură.

Temistocle şi Sikinnos se priviră fără să scoată un cuvânt, apoi strategul îi făcu semn prietenului său să îl urmeze. În clădirea administraţiei portului, mică, murdară, deschisă peste tot, folosită de funcţionarii atenieni ca serviciu fiscal, vamal şi circulaţie, Temistocle îl căută pe *demosios,* de la care să afle de unde venea vasul, ce a încărcat şi cum se numea căpitanul acestuia.

Funcţionarul îşi plimbă degetul pe o tablă agăţată de perete, pe care erau trecute în ordine alfabetică numele vaselor ancorate.

- *Philis?* Vasul vine din Milet.

- Din Milet? Sikinnos se sperie. Pe toţi zeii, ştiam că l-am mai văzut pe acel bărbat!

- Îl cunoşti pe cel cu barbă neagră?

- Cunoscut este prea mult spus, doar l-am întâlnit.

- Unde?

- În Milet. Când Datis şi Artaferne au venit din interiorul continentului pe litoral, în Milet au fost audiaţi spioni şi colportori din insulele Ionice şi din oraşele greceşti, pentru a-şi face o imagine cât mai precisă asupra situaţiei din Elada. Eu eram unul dintre cei zece interpreţi.

- Şi printre spioni se afla şi acest bărbat cu barbă neagră?

- Sunt sigur. Dar numele nu mi-l mai amintesc. Cred că de meserie este negustor de pânzeturi şi că spionează relaţiile de pe partea continentală a Greciei, nu este vorba despre secrete de stat, dar sunt, poate, amănunte importante.

Temistocle îl apucă pe prietenul său, Sikinnos, de umeri, îl scutură ca pe un nuc în luna *boedromion,* şi strigă:

- Sikinnos, tu sol al zeilor, ştii că prin asta i-ai salvat pe greci de la o înfrângere ameninţătoare?

- Tu crezi, spuse Sikinnos în care abia acum se ivi o suspiciune groaznică, tu crezi că bărbatul cu barbă neagră măsura pintenii vaselor greceşti pentru a le trăda perşilor?

Temistocle confirmă cu o mişcare a capului, se uită fix în colbul străzii şi îl scurmă neliniştit cu piciorul drept, ca şi cum nu ar ştii ce trebuia să facă. Deodată se îndreptă, îi dădu un ghiont lui Sikinnos şi porni în fugă către chei. Sclavul se străduia să-l urmeze pe impetuosul strateg, care se strecură printre şirurile de pescari, negustori şi cărăuşi. Şi când ajunseră la locul unde mai înainte se aflase vasul din Milet, locul de ancorare era gol. *Phillis* naviga în afara radei şi vântul fierbinte din sud-vest îi umfla pânzele albe.

Temistocle şovăi o clipă, privi neliniştit spre stânga, spre dreapta, apoi alergă către un vas attic comercial, al cărui echipaj stivuia lăzi cu olărie fină, şi strigă:

- Sunt Temistocle, fiul lui Neokles din Phyle Leontis. Cine este stăpânul vostru?

Un marinar arătă peste umăr către un bărbat care îşi făcea de lucru pe tachelaj şi care veni imediat la Temistocle.

- Sunt Oleanos, căpitanul vasului. Ce doreşti?

- Acolo, vasul care tocmai pleacă! Strategul arătă spre mare, către sud. Are spioni la bord! Pe Hermes şi pe toţi zeii Greciei, trebuie să îi urmărim!

- Spioni! Oleanos se sperie.

- Nu putem pierde timpul!

- Dar încărcătura mea, stăpâne...

- Oraşul te va despăgubi pentru cele mai mici pierderi. Jur pe numele tatălui meu, Neokles!

Oleanos dădu câteva porunci scurte, vâslele fură coborâte în apă, trinca fu pusă spre sud-vest şi vasul ieşi încet din port.

Temistocle, Sikinnos şi Oleanos stăteau la proră, unde soarele le ardea nemilos feţele. *Phillis* avea un avantaj de patru, poate cinci stadii; totuşi, încet, vasul attic se aşternu la drum.

- Un vas din Milet, spuse Oleanos şi privi protejându-şi ochii cu palma larg deschisă. A rămas în port cam mult. În orice caz, mai mult decât ar fi fost necesar pentru descărcare.

Căpitanul le făcu celor doi cârmaci care ţineau cursul cu vâsle lungi, aflaţi de o parte şi de alta a pupei, semne de neînţeles.

- Îi vom ajunge? se interesă Temistocle îngrijorat.

Oleanos spuse:

- Este un vas al naibii de rapid. Nu pare să aibă încărcătură la bord. Dar Poseidon este de partea noastră. Spioni, spuneai?

- Am observat doi bărbaţi care măsurau pintenii noii flote. Au dispărut în interiorul acestui vas şi, la scurt timp, corabia a ieşit în larg.

- Pe Zeus, exclamă căpitanul, trebuie să îi ajungem!

Oleanos le dădu noi ordine cârmacilor şi vasul schimbă cursul uşor, apropiindu-se de coastă, unde orice grec ştia că pândesc sub nivelul apei stânci periculoase.

Strategul îl privi întrebător pe căpitan. Oleanos observă şi îl linişti:

- Dacă vasul are într-adevăr spioni la bord, va cârmi spre coasta Asiei şi, pentru aceasta, în curând, se va îndrepta spre est.

Noi navigăm acum de-a lungul coastei, spre Sunion, pentru a avea avantajul vântului mai puternic, apoi ne îndreptăm spre sud. Astfel le tăiem drumul.

În timp ce Temistocle scruta adâncul, din care recife ameninţătoare se înălţau sub suprafaţa turcoaz a apei, iar Sikinnos urmărea cu privirea vasul din Milet, ce părea tot mai departe, Oleanos îşi comandă cârmacii cu o siguranţă de somnambul:

- Când plec spre Eubeea, strigă el contra vântului, urmez totdeauna acest drum, este cel mai scurt şi cel mai rapid, poate puţin cam periculos, dar îl cunosc ca pe parcursul Bnateneelor.

Temistocle râse, dar imediat redeveni serios şi îl întrebă pe căpitan:

- Ai arme la bord?

- Arme? Câteva lănci, spade şi pumnale, dar nu am nici un arc. Oleanos făcu o faţă îngrijorată. Acesta nu este un vas de război. Te aştepţi la o încăierare?

- Sper că nu, răspunse strategul, trebuie să îi surprindem. Totuşi, fiecare dintre noi va trebui să aibă pregătită câte o armă.

Oleanos dădu din cap şi dispăru sub punte, în timp ce corabia trecea prin dreptul portului Anaphlystos, care deservea minele de la Laurion. În faţa lor se afla insula Patroklos, un petic de pământ stâncos, înalt, şi, când prova se îndreptă către abruptul cap Sunion, cel mai sudic punct al Atticii, cârmacii schimbară brusc direcţia, matrozii desfăşurară impunătoarea pânză principală pe cealaltă parte şi corabia luă curs sud.

Întregul echipaj, căpitanul, cârmacii şi şase matrozi, se afla pe punte ascultându-l pe Temistocle. Strategul le spunea că spionii barbarilor puteau fi învinşi doar cu ajutorul unui şiretlic, şi Oleanos confirmă. Nu se ştia dacă cei din Milet sunt înarmaţi, aşa încât vor trebui să se comporte astfel încât spionilor să nu le treacă prin cap să pună mâna pe arme. Cel mai bine ar fi să le lase impresia că vasul ar fi în primejdie şi că au nevoie de ajutor. Când celălalt vas se va apropia de ei, fiecare va scoate arma şi va ataca vasul. Temistocle însuşi dorea să îl captureze pe bărbatul cu barbă neagră, Sikinnos nu îl va scăpa din ochi pe tânărul însoţitor al acestuia, iar matrozii vor năvăli asupra marinarilor din Milet. Doar Oleanos şi cârmacii nu îşi vor părăsi posturile.

Phillis se apropia încet dinspre vest. Aşa cum apreciase Oleanos, ea trebuia să-şi încrucişeze drumul cu cel al grecilor. În privirile matrozilor se citea teama, şi însuşi Sikinnos părea nervos.

Temistocle se străduia să îi liniştească:

- Ştiu, nici unul dintre voi nu este soldat, şi mânuirea unei lănci este pentru voi mai dificilă decât mânuirea odgoanelor. Dar gândiţi-vă că nici vasul din Milet nu are soldaţi la bord, ci numai marinari ca şi voi. Iar avantajul se află de partea voastră pentru că numai voi ştiţi ce se va întâmpla.

Matrozii confirmară dând din cap în tăcere, fără să-şi desprindă privirile de pe *Phillis,* care se tot apropia. În măsura în care se putea aprecia de la această distanţă, echipajul celor din Milet nu era mai numeros decât cel al atenienilor. Cele două vase erau încă despărţite de o distanţă de un stadiu. Oleanos duse amândouă mâinile la gură şi strigă:

- Pe Poseidon, avem nevoie de ajutor!

Pe puntea lui *Phillis* îşi făcu apariţia chipul bărbatului cu barbă neagră.

- Pe Poseidon, ajutaţi-ne! repetă Oleanos.

Bărbosul alergă neliniştit de la proră la pupă, înapoi, şi le dădu marinarilor instrucţiuni.

Ambele vase strânseră pânza principală şi corăbiile se îndreptară în unghi ascuţit una către cealaltă.

- Ce vi s-a întâmplat? strigă bărbosul.

Oleanos făcu câteva gesturi neinteligibile şi ceru ca vasul din Milet să se apropie. Imediat ce corăbiile se atinseră, atenienii îşi scoaseră armele, săriră pe celălalt vas şi îi siliră pe inamicii surprinşi de lăncile îndreptate înainte şi de spadele ridicate să se întindă pe jos.

Temistocle îi răsuci mâinile la spate bărbosului, îl îmbrânci în faţa sa şi strigă:

- Unde vă sunt armele?

Bărbatul cu barbă neagră îşi dădu seama de situaţia fără ieşire în care se afla, coborî neîndemânatic sub punte şi făcu un semn din cap către o ladă din lemn.

- Surprinzător! spuse Temistocle după ce ridică capacul greu şi dădu cu ochii de o duzină de arcuri şi de spade. Surprinzător pentru o navă comercială din Milet!

Strigă, şi Sikinnos apăru în tambuchi.

- V-aţi ocupat de toţi? întrebă Temistocle.

- Toţi sunt legaţi în cabina de la proră, răspunse sclavul.

Atunci strategul se întoarse către negustorul de pânzeturi, care se prăbuşise pe un sac, şi, cu un zâmbet răutăcios, spuse:

- Priveşte-l pe acest bărbat în faţă. Poate că îţi aminteşti de el!

Bărbosul îl privi pe Sikinnos.

- Ai tradus pentru Datis şi pentru Artaferne, murmură el, atunci, în Milet.

Pe faţa lui Temistocle apăru acel gen de zâmbet care exprima contrariul bunăvoinţei.

- Deci nu negi faptul că eşti un spion josnic al ahemenizilor?

Bărbosul dădu din cap.

- Sunt Aiakides din Magnesia.

- Ştii pe cine ai în faţă? Nu? Eu sunt Temistocle, strategul atenian din neamul Lykonizilor.

Bărbatul din Magnesia ţipă ca din gură de şarpe:

- Oh, voi, zei ai Olimpului, de ce mă pedepsiţi atât de aspru? Eram un modest şi cinstit negustor de pânzeturi, cumpăram pânzeturi feniciene şi lână din Asia în baloturi şi trăiam dintr-un sfert din ce câştigam. Niciodată nu am înşelat pe nimeni cu mai mult de două drahme. Dar era prea puţin pentru a trăi, prea mult pentru a muri. De aceea am cumpărat vasul acesta, m-am îndatorat enorm şi am sperat că voi face afaceri mai importante. Speranţele mi-au fost înşelate şi, la un cămătar, ca din întâmplare, am dat peste cel mai mare spion al ahemenizilor...

- Povestea ta nu este un caz singular, îl întrerupse Temistocle, barbarii sunt un popor perfid. În dorinţa lor de a supune cu forţa înfloritoarea Eladă, nu se dau în lături de la nici o faptă mârşavă.

Bărbosul căzu în genunchi în faţa strategului, se dădea cu capul de scândurile aspre ale podelei şi susţinea cu voce plângăreaţă că până acum nu le spusese barbarilor altceva decât mărunţişuri, lucruri care nu le puteau aduce elenilor nici o pagubă.

- Minţi! strigă Temistocle şi îl ridică pe bărbos trăgându-l de părul creţ.

- Focul pâlpâit al lui Hades te va arde atunci când în faţa Areopagului vei fi osândit la moarte prin strivirea capului între pietre de moară. Ar trebui să-ţi vâr această spadă în piept, pentru a-ţi ispăşi faptele murdare în faţa zeilor Greciei. Dar eu sunt grec, şi nu un barbar care cunoaşte răzbunarea sângelui şi care omoară pe oricine care îi stă în cale!

- O stăpâne! ţipa Aiakides, şi râuri de lacrimi i se scurgeau pe faţă. O stăpâne, gândeşte-te că eu însumi sunt grec şi că nici un asediu de o viaţă al perşilor nu ar fi făcut din mine un barbar.

- Pfui! Deja eşti un barbar, un mizerabil mic duşman al Greciei, care pentru câteva *mine* a trădat ţara strămoşilor lui. Nu mai eşti grec şi îţi meriţi moartea. Am văzut cu ochii mei cum măsurai pintenii flotei noastre. Dacă însemnările tale ar fi ajuns la perşi, Grecia ar fi fost pierdută!

Bărbosul se prăbuşi la podea cu un ţipăt şi începu să suspine ca o bocitoare. Dar pe Temistocle îl impresionă prea puţin. Îşi puse piciorul pe umărul lui Aiakides, îl întoarse cu faţa în sus şi îi puse spada la rădăcina nasului.

- Unde îţi ţii însemnările? Scoate-le!

Aiakides se ridică apoi cu greu pe puntea ce se clătina pentru că mâinile încă îi erau legate la spate, aşa că strategul îl ajută. Se duse clătinându-se la o placă de scris fixată în peretele vasului şi susţinută de două frânghii. Sub ea erau două sertare uzate din lemn. Aici! făcu semn cu capul Aiakides.

Temistocle trase sertarul din dreapta: creioane de ardezie, câteva drahme, un stilet lucrat artistic în argint şi - nu, strategul îşi trase mâna înapoi, ca de pe o piatră fierbinte pe care doctorul prăjeşte ierburi făcătoare de minuni: avea în faţă, în sertar. Nu, nu era nici o îndoială, acel medalion cu porumbelul, pe care îl purta Daphne la gât. Daphne!

Mii de gânduri îi trecură lui Temistocle prin cap, fragmente de gânduri, care în primul moment păreau că se înlănţuie logic, dar care imediat îi păreau iraţionale, fantastice ori prosteşti. Daphne! Cu mâna tremurândă apucă porumbelul şi îl strânse ca şi cum ar fi vrut să îl zdrobească, să-l distrugă, să spulbere incidentul ca pe coşmar. Totuşi, când redeschise palma, recunoscu în medalion fermecătorul chip al fetei, ochii ei clari, serioşi, pometii înalţi, buzele rotunde, provocatoare, ce tremurau. Daphne spioană, Afrodita trădătoare? Pe Zeus, Temistocle se rugă ca aşa ceva să nu fie posibil.

Existau multe medalioane! Poate că din modelul acesta existau *două.* Sau se înşelase? Se gândise prea mult la Daphne şi orice medalion obişnuit îi amintea de ea.

Îl privi serios pe Aiakides.

- De unde ai asta?

- La medalionul acesta te referi? Bărbosul părea jenat. Se gândea ce să răspundă. Să spună adevărul? Sau era mai bine să mintă? Podoaba simplă putea aparţine oricui. Dar de ce atenianul îl întrebase de proveniența ei? Mi l-a dat o fată. Trebuie să i-l transmit tatălui ei, ca semn că se află în viaţă. Este Daphne, hetaira, spuse pripit omul din Magnesia.

- Taci! îl întrerupse Temistocle, care vârî medalionul în buzunar, şi, pentru a-şi acoperi reacţia, continuă: un trădător ca tine nu poate fi crezut. Unde sunt notiţele despre vase?

Temistocle găsi ceea ce căuta în al doilea sertar, o tăbliţă pe care era schiţa unei trireme greceşti, cu toate cotele şi mai ales cu cele ale pintenilor. Turbat de mânie, apucă tăbliţa cu ambele mâini şi o scoase pentru a o sparge de marginea mesei, dar brusc se opri, se întoarse şi se duse la bărbos.

- Ştii ce te aşteaptă dacă te duc pe tine şi vasul tău înapoi, la Phaleron?

Aiakides înclină capul şi figura i se schimonosi.

- Dacă a fost să-mi merit moartea, stăpâne, redă-i fiului meu Medon libertatea. Până să urce pe acest vas, el nu a ştiut nimic despre infama mea activitate. Abia pe mare l-am pus la curent şi nu i-a rămas altceva de făcut decât să se supună ordinelor tatălui său.

- Deci cu fiul tău ai cutreierat docurile din Phaleron?

Bărbatul din Magnesia confirmă.

- Bine, spuse Temistocle, foarte bine. Şi prin tambuchi strigă sus: Sikinnos! Adu-l pe Medon încoace! Să fie închis cu echipajul!

Medon, un tânăr cu barbişon scurt, sclipitor, cu părul capului pieptănat pe frunte, se comporta mai calm decât tatăl său, care încă îşi deplângea cu lacrimi grele soarta:

- Ştiam că această nelegiuire va avea un final rău, bâiguia el îndepărtându-şi cu mâinile legate şuviţele de păr de pe faţă, omului îi este dat să se plece în faţa destinului şi nu să se ridice împotriva moirelor. Dar...

- Pe tatăl tău, Aiakides, i se adresă Temistocle lui Medon, care îşi privea amărât tatăl în faţă, pe tatăl tău îl aşteaptă un proces de înaltă trădare în faţa Areopagului, iar instituţia arhonţilor nu se dă în lături de la a pronunţa pedeapsa cu moartea. Dar...

- Dar? Medon îl privi rugător pe strateg.

Se vedea că lui Temistocle nu-i venea uşor să răspundă:

- Poate că tatăl tău ar putea să-şi salveze viaţa. În privinţa asta am un plan.

Uluiţi, cei doi din Magnesia îl urmăreau pe Temistocle care scoase din sertar un stealit şi şterse cu degetul umezit cotele de pe tăbliţă; luă apoi creionul de ardezie şi, în locul cifrelor anterioare, puse altele noi. În cele din urmă puse tăbliţa în faţa sa, pe masă, şi îi spuse lui Aiakides:

- Acum ai să iei din nou cursul spre Milet şi îi dai tăbliţa celui care ţi-a cerut datele. Noi ne întoarcem la Phaleron. Şi cu asta amândoi uităm incidentul. Stai, ar mai fi un amănunt: fiul tău, Medon, bineînţeles că merge cu *noi.* Va aştepta în închisoarea de stat de lângă *bouleuterion* până când te întorci. Nu va duce lipsă de nimic.

Bărbosul îşi privi fiul, şi în privirea lui era ruga fierbinte a unui părinte pocăit. Dacă până acum strategul atenian mai avusese îndoieli cu privire la planul său, de acum era sigur: Aiakides îşi va îndeplini misiunea conform planului. Fără să aştepte răspuns, Temistocle urcă prin tambuchi, spre punte. Se întoarse şi strigă:

- Medon, vii sus după ce îţi iei rămas-bun de la tatăl tău!

Pe punte, Sikinnos îşi aştepta stăpânul în lumina soarelui ce apunea. După puţin timp apăru Medon. Temistocle îl dezlegă şi tânărul trecu pe corabia atenianã.

- Coboară şi dezleagă-l şi pe bătrân! îi ordonă strategul lui Sikinnos, care îl privea întrebător. *Phillis* pleacă mai departe, la Milet.

- Cu bătrânul?

- Da, cu bătrânul.

Sikinnos nu pricepea dispoziţiile stăpânului său; dar observă că Temistocle elibera şi echipajul şi făcu ce i se ceruse. El fu ultimul care sări pe vasul atenian, apoi Oleanos ordonă direcţia nord-vest. Marinarii ridicară pânzele şi corabia se puse în mişcare. Medon stătea la pupă şi privea după *Phillis,* care se îndepărta în direcţie opusă. Nimeni nu văzu lacrimile din ochii tânărului, astfel că nu se putea şti dacă erau de durere sau dacă Medon plângea de mânie.

- Cine este acela? Oleanos se apropie de Temistocle, care privea apa sprijinit de balustradă ascultând zgomotul valurilor.

- Fiul trădătorului, răspunse el fără să ridice privirea.

Oleanos clătină din cap.

- Şi bătrânul?

Absent, Temistocle arătă în direcţia corăbiei din Milet, care dispărea încet de sub privirile lor.

- Crede-mă, Oleanos, bătrânul va reveni. Şi atenienii nu vor avea de pierdut.

Sikinnos îi făcu din privire un semn căpitanului să dispară. Sclavul simţi că Temistocle era cu gândul departe, şi tăcu. Marea lua o culoare violet-închis şi litoralul Atticii, care la lumina zilei avea o nuanţă deschisă, ca a şofranului, se pierdea într-un maro şters. Atunci Temistocle scoase un obiect mic dintre faldurile îmbrăcăminţii sale şi, în timp ce îl privea, spuse ca pentru el însuşi:

- Cred că astăzi am salvat Grecia de la pieire şi, odată cu asta, mi-am pierdut fericirea...

Sikinnos nu îl înţelegea.

CAPITOLUL 7

- Nu, nu pot şi nu vreau să accept această moştenire! Daphne bătu cu piciorul în podea. Părea iritată.

Megara încercă să îşi calmeze prietena:

- Nu fi nechibzuită, Daphne! Doar mândria ta îţi interzice să fii stăpână peste o moşie considerabilă şi peste un palat luxos aflat la marginea oraşului.

- Da, este mândria mea, dar gândeşte-te numai la bârfele oamenilor şi la întrebările lor penibile!

- Întrebări penibile? Crezi cumva că în Atena se crede că noi ne facem datoria pe o lipie? Şi prin *aceasta* ne deosebim de prostituatele din port. Cu cât este mai avută o hetairă, cu atât consideraţia pentru ea este mai mare. Iar refuzul moştenirii te va expune şi mai mult vorbelor.

Era evident.

- Să lăsăm zeii să decidă! strigă brusc Megara.

Daphne şovăi, se mai gândi şi, în cele din urmă, acceptă să fie căutat înţeleptul clarvăzător Euphrantides, să-i fie jertfit lui Apollo un ied şi să i se ceară sfatul orbului.

Casa lui Euphrantides se afla nu departe de zidul oraşului, era o bijuterie, împodobită artistic cu picturi murale, cu mobilier scump şi cu o curte interioară plină de flori, în mijlocul căreia se afla un altar pentru jertfe, împrejmuit de patru coloane înalte. Cu excepţia unui sclav, care făcea toate muncile, Euphrantides trăia singur şi, deşi era orb, în clădire

se deplasa cu o siguranţă incredibilă. Părea să cunoască fiecare colţ, fiecare piesă de mobilier şi fiecare distanţă şi chiar şi pe uriaşa pictură murală reprezentându-le pe fiicele lui Poseidon o descria vizitatorilor până în cel mai mic detaliu, deşi nu o văzuse niciodată.

Când Daphne şi Megara păşiră în clădirea pitorească, fură întâmpinate de Euphrantides cu braţele deschise. Pe faţă avea un zâmbet gol.

- Câtă frumuseţe într-o dimineaţă atât de minunată! Apropiaţi-vă!

Cele două părură uimite, şi Daphne spuse:

- Eu sunt Daphne, hetaira, şi mă însoţeşte Megara.

- Ştiu, răspunse zâmbind clarvăzătorul, cele mai frumoase două femei din Atena!

- Linguşitorule! râse Megara.

- Pe lumina lui Apollo, nu linguşesc, aud cât sunteţi de frumoase. Nu numai din cele povestite de oameni, dar frumuseţea se cunoaşte şi după vocea omului.

Daphne scoase o monedă de aur şi o puse pe o farfurioară special destinată.

- Eşti generoasă, spuse clarvăzătorul, zeii te vor răsplăti. Ştii, copila mea, mulţi aruncă cu zgomot un *diobolos* în farfurioară pentru că ei cred că oricum orbul nu vede. Dar sunetul diferă aşa cum diferă şi plânsul răguşit al unei vânzătoare de peşte de o odă de Anakreon. Dar să revenim la voi!

- Crescătorul de cai Diphilides, începu şovăielnic Megara, i-a lăsat moştenire lui Daphne o moşie în Sunion şi o minunată casă în oraş. Scrupulele o chinuie pe Daphne, îndemnând-o să nu accepte moştenirea. Vrem să-i jertfim un ied lui Apollo şi apoi să-ţi auzim profeţia.

Euphrantides ascultase cuvintele hetairei cu faţa îndreptată spre cer aşa, că barba lui lungă şi albă stătea orizontală. Rămase un timp aşa, apoi, fără să scoată un cuvânt, se duse la altarul din mijlocul curţii, puse pe grătar două scândurele noduroase de lemn de cedru, şi, ca prin minune, imediat se înălţă un fum alb, aromat. Hotărât, Euphrantides porni spre ieşire. Când se întoarse, ţinea de picioare un ied care tremura şi se îndreptă spre piatra de marmură neagră pentru jertfe. Cu o mişcare rapidă ridică animalul, îl lovi cu capul de piatră, ameţindu-l, şi îi tăie gâtul.

Printr-un jgheab, sângele de culoare deschisă curgea într-o căldare. Daphne se întoarse şi îşi lăsă capul pe pieptul Megarei. În timp ce clarvăzătorul tranşa cu tăieturi ample animalul jertfit, murmura rugi neinteligibile. Fiecare tăietură, fiecare mişcare trăda rutina de o viaţă a bătrânului. În cele din urmă, bucăţile de carne şi organele interne ale animalului omorât se înşirau pe piatra neagră.

După ce puse carnea pe lemnul incandescent, ceea ce produse un fum gros negru, înţepător, Euphrantides pipăi după ficatul animalului.

- Veniţi! le strigă el pe hetaire. Ce culoare are acest organ? Nuanţa lui este deschisă sau închisă, este roşu ori maro?

Daphne şi Megara fixau cu scârbă ficatul alunecos din mâinile mânjite cu sânge ale clarvăzătorului.

- Este roşu, răspunse Daphne, roşu-deschis.

Megara confirmă.

- Dar contururile? Sunt netede sau cu crestături?

Ele se aplecară asupra organului, pentru a desluşi mai bine forma.

- Văd două crestături, late de câte un deget, pe ambele părţi, spuse Daphne, dar în rest ficatul este neted, rotunjit.

Atunci bătrânul aruncă ficatul pe masa de jertfe şi ceru:

- Fetele mele, aduceţi-mi un vas cu apă, ca să mă pot curăţa! Şi se spălă temeinic de sângele iedului. Se aşeză pe o bancă din piatră încadrată de oleandri înfloriţi şi, cu o mişcare a mâinii, le invită să se aşeze la picioarele lui. Moirele, şovăielnicele fiice ale lui Zeus, începu el în cele din urmă, ţi-au destinat ţie, Daphne, o viaţă neuniformă. Lahesis, cea care hotărăşte destinele, se află în permanentă luptă cu Klotho, cea care ţese firul vieţii, în timp ce Atropos, cea care taie firul vieţii, aşteaptă la distanţă.

Daphne şi Megara se priviră întrebătoare.

- Asta înseamnă, continuă clarvăzătorul orb, că vei avea o viaţă lungă, cu perioade de înălţare care vor fi mai înalte şi cu perioade de cădere care vor fi mai adânci decât la majoritatea oamenilor. Şi ca răspuns la întrebarea ta: trebuie să accepţi moştenirea, altfel vei păcătui împotriva zeilor. Pentru că pe unul ei îl copleşesc cu averi şi bani, conform voinţei lor de necercetat, iar pe altul îl lipsesc chiar de cele necesare hranei zilnice. Totuşi, cu siguranţă că vei fi tot timpul doar administratoare a comorilor tale, date ţie de către zei. Dacă au chef, ei ţi le iau pe toate.

- Deci să accept moştenirea de la Diphilides? mai întrebă o dată hetaira.

Euphrantides răspunse:

- Ia-o, aşa cum ea corespunde voinţei zeilor!

Din oglindă, pe Daphne o privea o femeie frumoasă, de douăzeci de ani, o vârstă la care femeile din Elada spuneau „da“ unui bărbat şi, după ce aduceau o zestre respectabilă, dispăreau pentru totdeauna în spatele zidurilor locuinţei comune, pentru a se ocupa de copii şi de bucătărie. La hetaira Daphne totul era altfel.

Pe de o parte ea era bogată. Dacă până acum fusese doar dorită de către cei mai de seamă atenieni, de acum ea era şi admirată pentru respectabila ei avere pe care o dobândise în ultimii ani. Mai ales pentru o tânără femeie, o moşie de dimensiunile celei de la Sunion, nu era uşor de condus ca ea să aducă un câştig la fel de mare ca înainte.

Daphne procedase foarte inteligent când îi chemase pe administrator, Phenos, şi pe cei două sute de colaboratori ai lui şi le ceruse ca totul să rămână ca mai înainte, exploatarea şi câştigul. Fiecare primea în plus a zecea parte din venitul lui de până acum şi sclavii deveneau meteci eliberaţi. Stimulaţi, foştii sclavi munceau cu mai mult sârg, aşa că moşia, cu toate majorările veniturilor lucrătorilor, obţinea venituri mai mari.

Rezidenţa din umbra zidurilor oraşului, pe care bătrânul Diphilides o folosise mai ales ca loc de desfăşurare al banchetelor pline de excese, Daphne o transformase într-o locuinţă plăcută. Intrarea se făcea printr-un portic cu coloane înalte, în spatele căruia se deschidea o grădină opulentă. O tăblie de marmură anunţa cu încredere în sine: „Aici locuieşte

Daphne, hetaira“. Holul de la intrare, cu marmură albă şi verde pe pereţi şi pe plafon, emana tihnă şi fineţe. În spate, despărţite printr-un coridor îngust, se găseau două încăperi de dimensiuni egale cu ferestre către grădina unde susura un izvor şi creşteau chiparoşi umbroşi şi lămâi deschişi la culoare. Toate acestea acopereau casa sclavilor, împărţită în multe mici încăperi şi în care se mai găseau cămara de alimente şi magazia.

Şi aici Daphne le dăruise libertate sclavilor, adică îi plătea pentru munca depusă. Rhea, una dintre tinerele care se evidenţia prin şiretenie şi isteţime, deveni subreta ei; l-a păstrat chiar şi pe prostănacul smintit, căruia i se dăduse numele de Koalemos, ceea ce însemna cap-sec. Adevăratul lui nume nu îl ştia nimeni.

Koalemos era un uriaş, înalt ca o coloană dorianã şi tot atât de viguros. Ridica statuile de marmură de pe soclu ca pe nişte păpuşele şi câteodată se lupta cu o jumătate de duzină de bărbaţi deodată. Expresia prostească de pe faţa lui îi apăruse după un accident petrecut în minele de la Laurion, în urmă cu două decenii, unde fusese îngropat după un accident şi dezgropat abia după cinci zile. De atunci, de fiecare dată când mergea singur pe stradă, ţinea deasupra capului un scut, spre bucuria copiilor, care din acest motiv îşi băteau joc de el. Diphilides îl luase din milă, pe care Koalemos o răsplătise printr-un devotament nemăsurat. Pentru o femeie ca Daphne era tocmai potrivit pentru postul de gardă personală.

Daphne se privi în oglindă: era frumoasă, desigur, frumoasă ca o cadră şi atât de demnă de dorit încât mulţi atenieni erau gata să-şi ofere veniturile anuale în schimbul graţiilor hetairei. Totuşi, banii aveau o importanţă secundară pentru ea. Ar fi putut să-şi abandoneze profesia, să plece într-o provincie îndepărtată şi să-şi lase în urmă trecutul. Totuşi, cum arăta alternativa? Trebuia să ducă o viaţă aşa-zis onorabilă, exilată între cei patru pereţi ai unei căsnicii plicticoase?

Nu, Daphne era născută pentru a fi hetairă. Şi voia să rămână aşa.

Philles, sărbătoritul învingător de la Olimpiadă, veni cu propria delegaţie, o duzină de bărbaţi cu aspect marţial, bine antrenaţi, care parcurgeau orice drum în pas alergător şi nu îşi pierdeau din ochi protejatul. Distanţele Sparta - Olimpia, Olimpia - Atena, nu reprezentau pentru Philles şi echipa lui mai mult decât un antrenament, era de neimaginat ca vreunul dintre ei să se folosească de corabie, de car sau de lectică!

Conform vechiului obicei spartan, învingătorul de la Olimpia avea dreptul la o dorinţă, de a cărei îndeplinire se ocupa însuşi regele. Sarcina lui era şi de a-l convinge pe atlet să ceară un alt premiu, dacă ceea ce ceruse nesocotea dreptul şi legea. Philles, învingătorul cursei de un stadion, pusese o condiţie ce nu încălca legea spartană: Philles dorea o femeie. Bineînţeles că nu una dintre spartane, care se sacrificau numai pentru păstrarea neamului, ci o femeie rafinată, una dintre hetairele ateniene, despre care în Pelopones se vorbea enorm. Se zicea că ar fi fost mai bună decât adolescenţii.

- Şi cum de ai venit tocmai la mine?

Daphne râse atât de zgomotos, încât Philles, care strângea cu putere în braţe o casetă din lemn de pin de nuanţă deschisă, ar fi preferat atunci să facă drumul înapoi; totuşi, hetaira îi puse tânărului sfios mâinile pe umeri şi el simţi o căldură de nedescris ce emana din corpul ei.

- Nu pe tine te-am vrut, răspunse Philles, am vrut o hetairă. Şi despre tine se povestesc lucruri minunate.

- Lucruri minunate?

- Atenienii spun că un crescător de cai ar fi onorat un singur zâmbet de-al tău cu o casă şi cu o moşie!

- Ei, dacă asta spun oamenii...

- Regele meu, Leonida, îţi trimite această casetă. Ar fi de ajuns, spunea el.

Philles păru vizibil dezamăgit, când Daphne puse caseta de lemn deoparte, fără a-i acorda vreo atenţie.

- Este aur pur! o asigură tânărul. O jumătate de mină. O familie de perieci trăieşte la ţară un an întreg din ea!

- Se poate, Philles, ripostă Daphne, tu eşti de fapt grec, dar neamul tău, care dă naştere celor mai viteji războinici, este pentru restul elenilor străin şi de neînţeles, ca un popor barbar. Voi lăsaţi doar pe puţini să vă intre în ţară, iar să iasă au voie numai câţiva privilegiaţi.

Tânărul spartan dădu din cap.

- Ştiu. Dacă nu ar fi intervenit victoria mea la proba de alergare pe distanţa de un stadion, probabil că în viaţa mea nu aş fi părăsit Lakedemionul, poate doar ca luptător împotriva unui popor duşman.

- Acesta este motivul pentru care voi, spartanii, plecaţi cu atâta plăcere la război?

Philles deveni serios.

- Licurg, legiuitorul nostru, spunea că odată cu străinii vin şi ideile străine. Dar pentru că legile noastre sunt cele mai bune, el a blocat la graniţă intrarea popoarelor străine. Pe de altă parte nouă, spartanilor, ne este interzis să ne părăsim ţara, pentru a nu lua ca model obiceiuri străine şi forme de viaţă imorale.

- O Philles! râse Daphne. înseamnă că nu eşti un bun spartan! La prima ocazie care ţi se oferă, uiţi de educaţia şi de ordinea spartană şi dai fuga la Atena pentru a oferi aurul victoriei tale unei hetaire apetisante.

La aceste cuvinte, spartanul roşi şi, cu capul plecat, răspunse după un timp:

- Aurul nu înseamnă nimic pentru mine. Este aurul regelui Leonida, premiul pentru victoria mea. Noi, spartanii, suntem cu toţii la fel de bogaţi şi la fel de săraci. Este voia legii şi de aceea la noi nu există invidie, trufie şi crimă. Fiecare cetăţean are bucata sa de pământ, de aceeaşi mărime cu a altuia, care produce un venit de şaptezeci de baniţe de orz pentru bărbat şi douăsprezece pentru femeie. De mâncat, se mănâncă la mese comune, bărbaţii separat de femei, noi numim aceste mese sistii.

- Pe Zeus! strigă îngrozită Daphne. Şi tu a trebuit să-ţi târăşti zilele atât de meschin, cu mâncare modestă la comun, care lipseşte trupul de orice energie?

Philles inspiră adânc, îşi încrucişă braţele pe pieptul voluminos şi o privi sfidător pe Daphne.

- Priveşte, acesta este rezultatul sistiilor spartane. Fiecare tânăr este mândru când este acceptat într-o comunitate de meseni, când ceilalţi sunt de acord cu primirea lui. Ei iau fărâmiturile de pâine de pe masă şi le aruncă într-un vas care trece din mână în mână. Cine este de acord cu primirea lasă bucăţelele de pâine aşa cum sunt; cine se opune, le zdrobeşte între degete. Bucăţelele zdrobite au valoarea unei pietre de vot găurite. Un singur vot împotrivă anulează primirea pentru că noi credem că oamenii care nu pot fi suportaţi la masă devin şi în viaţă duşmani aprigi.

- Deci toată viaţa ta, în fiecare seară, tu mănânci împreună cu aceiaşi oameni?

- Aşa este, Daphne.

- Şi dacă o dată nu îţi este foame pentru că peste zi ai primit o invitaţie...

- Aşa ceva nu există la spartani. Cine nu vine la cina comună este suspectat că a mâncat pe ascuns şi este supus dispreţului celorlalţi.

Daphne dădu din cap şi spuse:

- Te compătimesc, sărmane spartan, şi le mulţumesc zeilor Olimpului că m-au ferit de a mă fi născut în valea Eurotasului.

- În Sparta nu există hetaire! interveni Philles.

- Ştiu! La voi nenorocirea de a fi femeie este mai mare decât aici, la Atena. Atenienele suporta destinul de a nu fi fericite, dar destinul femeilor din Sparta pare acela de a fi nefericite.

- Femeile nu există pentru a fi fericite!

- Ah, şi cine spune asta?

- Licurg, legiuitorul.

- Şi bărbaţii?

- Fericirea supremă a unui bărbat este să plece în război şi să moară pentru patrie.

Daphne puse palma pe faţa spartanului. Zâmbi.

- Tânăr prostuţ de pe valea Eurotasului! Fericirea supremă a bărbatului este femeia. Nici măcar legile voastre nu pot împiedica asta. Tu, cu o femeie, încă nu...

- Nu! o întrerupse Philles. Era fericit că o spusese. Nu că i-ar fi fost ruşine. Nu, în Sparta existau relaţii sexuale înainte de căsătorie doar între bărbaţi. Asta o ştia orice copil. Dar Philles se temea că se purta stângaci cu o femeie.

- Deci eu sunt prima femeie din viaţa ta? Daphne zâmbi, dar nu pentru a-l umili. Ce vârstă ai, Philles?

- Tocmai am lăsat în urma mea a douăzecea vară.

- Nu trebuie să îţi fie ruşine. Mulţi atenieni de aceeaşi vârstă cu tine sunt în aceeaşi situaţie. De fapt, nici nu sunt cei mai slabi amanţi.

Philles trase adânc aer în piept. I se luase o piatră de pe inimă.

- Se spune, murmură el timid, că ar fi cu totul altfel cu o femeie decât cu un bărbat.

- Pe Afrodita, profesoară a tuturor plăcerilor, râse Daphne, aşa şi trebuie să fie! şi înclină capul spartanului pe pieptul ei. Philles simţi cum sub peplu sânii ei se ridicau şi coborau, simţi un flux ciudat pe care aceştia îl emanau. Daphne continuă: trebuie să uiţi de tine, spuse în timp

ce îi mângâia tânărului părul buclat, trebuie să uiţi tot trecutul, toate ideile legate de patria ta şi să dai frâu liber doar simţămintelor tale.

Vocea lui Daphne suna atât de liniştitoare, de caldă şi de apropiată, încât lui Philles nu îi fu greu să-i urmeze chemarea. Se prăbuşi într-un leşin adânc, plăcut, fără a-şi pierde însă simţurile întărâtate de atingerile delicate ale hetairei. Şi astfel se îngropa tot mai adânc în corpul acestei frumoase femei, răspundea mângâierilor şi atingerilor mai întâi prin mişcări atente ale mâinilor şi, în cele din urmă, descoperi liber şi spontan ceea ce îi fusese oferit atât de dezinvolt.

Ca şi cum ar fi fost la o mare depărtare, Philles sesiză că i se luase chitonul ce îi acoperea bustul, se trezi întins jos şi Daphne, goală, îngenuncheată deasupra lui se juca cu degetele în inelele părului său de pe piept. El respira greu, trăgea adânc aer în plămâni, ca şi cum ar fi lăsat toată senzualitatea să i se scurgă în cele mai ascunse colţuri ale corpului său, şi, fără să vrea, trupul lui călit, antrenat, începu să descrie o mişcare ondulatorie tensionată, ce pleca din călcâie, continua pe coapse şi prin pântec şi bust se ridica treptat spre gât. Încet, dar cu din ce în ce mai multă putere repetă aceste mişcări, până când acestea i se transmiseră lui Daphne şi pielea ei catifelată se întinse.

În aceeaşi măsură neajutorat şi doritor, spartanul puse mâinile pe sânii ei tari şi nu le mai dădu drumul. Atunci îşi simţi falusul zvâcnind către o poartă moale ca mătasea, împingând, solicitând lacom intrarea, dar nu găsi îndurare. Pe Zeus, până acum nu mai simţise în el niciodată atâta forţă, o pornire atât de nestăpânită şi nici o împotrivire atât de puternică. Căci, pe măsură ce se străduia să-şi atingă scopul, hetaira reacţiona mai liniştitoare şi mai răbdătoare. Nu, în nici un caz nu îl respingea. Dimpotrivă, reţinerea ei aparentă îi producea spartanului o încordare care îl făcea să o dorească şi mai mult pe această femeie.

Pleoapele lăsate ale lui Daphne trădau că fata gusta această luptă a sexelor. Îl făcea pe spartan să simtă că ea va ieşi învingătoare în acest duel. El, atletul omagiat, râvnitul învingător de la Olimpia o va implora, îi va cerşi cedarea.

Iar Philles era pe punctul de a scânci, de a ţipa ca ea să nu se mai arate atât de stăpânită. Puţin mai lipsea ca spartanul să-i blesteme pe toţi adolescenţii care l-ar fi adus pe el în această supremă bucurie a simţurilor. Atunci simţi cum Daphne se deschidea, cum falusul său era strâns şi aşternut în nori şi începea fericirea în doi. Mişcările ei deveniră una cu simţămintele ei, şi Philles fu transportat într-o altă lume, ridicat pe norii albi ai Olimpului, acolo unde Cronide s-a unit cu Dione spre a o zămisli pe Afrodita - ce divin!

Daphne începu în mişcările ei să geamă, să sufere, să plângă încet, ca în culmea fericirii. Niciodată spartanul nu auzise asemenea sunete ale plăcerii, ale totalei dăruiri de sine. Cea mai uşoară mişcare îşi găsea ecoul în hetairă. Philles îşi recunoscu puterea şi îi oferi fiori de plăcere fetei care îl amăgise atâta timp. Da, tânărul spartan găsi suprema plăcere în a plăti cu aceeaşi monedă, de a o chinui, de a o tortura cu nesiguranţa, fiind convins că vine în întâmpinarea reacţiilor ei.

Era nevoie doar de o reacţie dibace, şi hetaira îl stăpânea total pe impetuosul amant. Încet, fără ca Philles să observe, Daphne alunecă pe

trupul spartanului, îi dezmierdă gâtul puternic, bărbia uşor despicată şi îşi vârî limba între buzele lui uscate. Se petrecu atât de neaşteptat, de rapid, încât Philles crezu că o spadă pătrundea în el. Această clipă dintre şoc şi cea mai mare plăcere fu suficientă ca el să-şi atingă ţelul. Se mai cabră o dată, doar scurt, apoi se prăbuşi în sine.

Rămase aşa mult timp, acoperit de corpul aducător de fericire al hetairei, incapabil să facă vreo mişcare. Abia când Daphne se desprinse de gura lui, când se sprijini în braţe şi îl privi întrebătoare în ochi, abia atunci ştiu că hetaira câştigase, că acest mare eveniment din viaţa sa fusese pentru frumoasa fată doar un episod, ceva cotidian.

Îşi trase răsuflarea, inspiră adânc şi încercă să tragă în el şi să reţină cât mai mult din ameţitorul parfum al acestei femei. Cu siguranţă că în clipa următoare îl va împinge, îi va aminti de aurul datorat prestaţiei ei şi cu răceală îi va spune: „Asta a fost, spartanule!“ I-ar fi dat orice de pe lume acestei femei, victoria sa olimpică şi toată bogăţia Spartei!

Încet, fără a scoate un cuvânt, Daphne se ridică, ieşi goală cum era din încăpere şi reveni cu un vas verde din bronz, care răspândea un miros de mentă şi de ierburi înviorătoare. Vârî un şervet în vasul verde şi apoi îl şterse pe tânăr cu el, din cap până în picioare, supusă ca o servitoare. După care spuse:

- Sper că nu eşti dezamăgit...

Dezamăgit? Philles avu nevoie de timp pentru a fi capabil de un răspuns, până când se convinse că hetaira nu râdea de el.

- Dezamăgit? repetă el oftând adânc. Nu ştiam că plăcerea simţurilor poate fi atât de excitantă.

- Deci te-am învăţat ce înseamnă plăcerea?

- Într-adevăr, răspunse Philles, eşti o fiică a Afroditei, eşti o zeiţă!

Daphne râse uşor şi, vrând să-l readucă pe spartan de pe înălţimile Olimpului în realitatea ateniană, îi întinse acestuia hainele, care se aflau nebăgate în seamă pe podea.

Philles se ridică şi ceremonios îşi trase chitonul peste cap.

- Te iubesc! spuse el brusc şi direct.

Ceea ce suna neajutorat şi nepotrivit, precum discursul unui metec eliberat, şi hetaira trebui să se stăpânească pentru a nu izbucni într-un râs răsunător. În loc să facă asta, puse arătătorul pe gura spartanului şi îi spuse:

- Nu spune asemenea vorbe mari, Philles al meu, plăcerea simţurilor ţi-a zăpăcit spiritul, nu pe mine mă iubeşti, ci îmi doreşti corpul, sânii, picioarele...

- Nu, pe tine te iubesc, strigă spartanul indignat, pe tine, aşa cum eşti. Îmi doresc să stau la picioarele tale!

- Nu o face! ripostă Daphne şi îl prinse de braţe pe tânăr. Eşti sub influenţa simţurilor; simţuri pe care le-ai plătit cu aur, nimic mai mult.

Spartanul parcă primi o lovitură în faţă. El implora ca iubita sa, prima sa iubire pentru o femeie, să îl asculte - doar ei i s-ar destăinui.

Daphne încercă să se apere de afirmaţiile bombastice ale tânărului atlet:

- Oh Philles al meu, spartan înstrăinat de lume, nu ai venit la mine pentru a-ţi împlini o plăcere a simţurilor? Nu ţi-am îndeplinit dorinţa?

- Mult mai mult de atât! Nu a fost numai pasiune ceea ce ai trezit în mine, luminoasă ca stelele Carului Mare din Pleiade, tu emani atâta căldură şi încredere cum nu mi-a mai fost dat să întâlnesc.

- În Sparta poţi să-i acorzi încrederea oricui te priveşte în faţă.

- Pe Zeus, la ce te gândeşti! într-un stat ca Sparta, în care domneşte biciul, neîncrederea cetăţenilor este mare. Dacă unul singur se ridică din egalitate, sute de ochi îi urmăresc fiecare pas. Am încredere doar în tine şi vreau să-ţi dovedesc cât de mare este încrederea mea. Am să-ţi trădez un secret care mă va face sclavul tău.

- Ţine-l pentru tine, Philles. Nu mă priveşte, şi tu s-ar putea să regreţi mai târziu.

- Oh, nu, o asigură spartanul, trebuie pur şi simplu să ţi-l spun. Povara mă apasă prea tare.

Daphne îl privi curioasă pe atlet. Philles începu greoi:

- Nu am meritat să-mi satisfac plăcerea cu cea mai râvnită hetairă a Atenei, ba mai mult, ar fi trebuit, aşa cum se obişnuieşte în Sparta, să împart o soţie cu fratele meu...

- Ai plătit în aur! îl întrerupse Daphne.

- Da, am plătit, dar banii nu i-am primit pe drept.

- Dar este premiul tău ca învingător!

- Da, premiul ca învingător. Numai că eu nu am câştigat corect la Olimpia.

- Ce vorbeşti, eu te-am văzut cu ochii mei câştigând, şi odată cu mine multe alte mii de spectatori!

- Dar nu am câştigat datorită rapidităţii mele, ci cu mână de nisip, pe care i-am aruncat-o în ochi lui Ephialtes din Trachis, ca să se poticnească.

- Şi atletul din Trachis nu a protestat?

- Oh, ba da, dar nu a fost crezut pentru că nici unul dintre arbitri nu a observat nimic.

Daphne privea podeaua din marmură de Paros, şi nu spunea nimic. Părea marcată.

Dimpotrivă, Philles părea uşurat şi păru serios atunci când spuse calm:

- Ei, acum mă poţi spune *hellanodiken-ului,* ca să mă arunce de pe stânci.

Hetaira tăcea în continuare. Apoi dădu din cap energic şi spuse:

- Eu am să tac. Ceea ce tu ai făcut este treaba ta. Va trebui să trăieşti cu asta. Dar nu pricep un lucru: de ce a renunţat Ephialtes atât de simplu?

Philles ridică din umeri.

- Ce ar fi trebuit să facă? Nu putea dovedi nimic, aşa că protestul lui nu ar fi avut succes. Dar ura lui era mare. Când s-au încheiat jocurile şi mi s-a înmânat cununa de lauri, a venit la mine, m-a scuipat şi mi-a spus că se va răzbuna pe mine ori pe poporul spartan imediat ce va avea ocazia.

- Ar trebui să fii cu ochii în patru, un atlet căruia i s-a furat victoria este la fel de periculos ca un vier rănit.

Spartanul confirmă. În aceeaşi clipă simţi că în spatele lui se afla cineva şi se întoarse într-o reacţie de apărare. În faţa lui era un bărbat vânjos, cu o faţă împietrită, Temistocle.

- Nu m-a ascultat, explică subreta şi dispăru pe uşă.

Temistocle făcu un gest dispreţuitor cu capul către spartan, ca şi cum ar fi vrut să spună: dispari! Philles o privi întrebător pe Daphne. Ea plecă privirea şi dădu din cap. Fără un cuvânt de despărţire, atletul se retrase.

Cu mâinile la spate, Temistocle se plimba încoace şi încolo, între canapeaua răscolită şi coloanele albe ale nişei; apoi se opri în faţa hetairei şi deschise palma dreaptă. Daphne încremeni.

Avea în faţa ochilor medalionul cu porumbelul.

- De unde îl ai? întrebă ea şi ochii îi străfulgerau nelinişti ţi.

Răspunsul strategului se lăsă aşteptat. Gusta nesiguranţa fetei şi o pedepsea prin tăcerea lui. De-abia după repetarea sfâşietoarei întrebări, Temistocle spuse cu o nuanţă de amărăciune în glas:

- Eşti frumoasă ca Afrodita, dar cugetul tău este înfiorător precum capul retezat al Gorgonei.

Oricât se strădui, Daphne nu îl înţelese pe strateg.

- Cine ţi-a dat medalionul? întrebă ea stăruitor.
- Deci al tău este?
- Da. Tatăl meu mi l-a dăruit în copilărie.
- Cum de a ajuns în mâinile unui spion barbar?
- Spion? Daphne nu înţelegea. Un locuitor din Magnesia m-a abordat în Olimpia, strigă ea, afirmând că l-ar fi întâlnit pe tatăl meu.
- Credeam că tatăl tău, Artemides, este mort!
- Şi eu credeam, răspunse hetaira luptând cu lacrimile. Dar individul cu barbă neagră zicea că l-a văzut pe tatăl meu la curtea satrapului şi că tatăl meu l-ar fi rugat să mă găsească.

Temistocle râse sarcastic.

- L-am surprins pe tipul cu barbă neagră în largul mării. Fugea către Milet. în bagaje avea o tăbliţă cu dimensiunile vaselor noastre de război. Iar tu eşti complicele lui murdar! O spioană a barbarilor!
- *O popoi!* Daphne plângea în hohote. Vai mie! Oh, zei ai Olimpului, fiţi alături de mine! Sunt Daphne din insula Lesbos. În pieptul meu bate o inimă de elenă, niciodată nu mi-aş trăda patria!

Buzele groase ale strategului se strânseră ca o linie. Temistocle tremura de furie şi strigătul lui fu reflectat ca un ecou de către pereţii goi:

- Orice cuvânt spus de tine este inutil. Această amuletă te-a demascat: eşti înţeleasă cu bărbosul. Câţi bărbaţi atenieni ai orbit până acum şi i-ai descusut cu masca ta de frumuseţe? Probabil că la curtea ahemenizilor se cunoaşte fiecare cuvânt spus în pat de către conducătorii atenieni şi ei se amuză pe seama măsurilor noastre de apărare.
- Taci! Cu un strigăt strident Daphne se prăbuşi la podea. îngenuncheată pe podea, îşi ascundea faţa în mâini. Buclele moi atingeau piatra. Plângea.

Ca un învingător după bătălie, Temistocle gusta clipa răzbunării, şi din gura lui zbură sarcastica observaţie:

- Aristide şi toţi ceilalţi molâi au cedat farmecelor tale, dar pe un Temistocle nu l-ai învins! Nu tu!

Daphne înălţă capul şi îl privi pe strateg cu ochii plini de lacrimi. Privirea ei nu cerea compătimirea cu care ar fi trebuit să se lupte Temistocle, nici măcar furie nu era în ea. Daphne îşi şterse lacrimile şi spuse încet:

- Temistocle, fiul al lui Neokle, ascultă-mă. În faţa tribunalului orice acuzare presupune posibilitatea de apărare.

- O vei avea şi tu în faţa Areopagului!

- Dar până una-alta, numai tu mă acuzi. Deci dă-mi ascultare: cum aş fi putut să ştiu că în spatele acestui om cu barbă neagră se ascunde un spion? El a apărut în faţa mea şi m-a anunţat că tatăl meu ar fi în viaţă. Am vrut să am certitudinea că străinul nu urmărea doar să-mi intre pe sub piele. În definitiv, în Atena se cunoaşte că tatăl meu, Artemidos, s-a înecat în valuri la Marathon. Dar aveam un licăr de speranţă. I-am dat bărbosului medalionul cu porumbelul ca să îl arate bărbatului care se pretindea tatăl meu. Căci numai Artemidos din Mitilene cunoaşte taina. Dar acum toate speranţele mi s-au năruit.

- Bine gândit! mârâi strategul nesigur dacă nu cumva hetaira spunea adevărul. Cum ai să dovedeşti ceea ce susţii?

- Pune-mă faţă în faţă cu bărbatul cu barbă neagră. Îţi va confirma fiecare cuvânt de-al meu!

- Nu este posibil. Bărbosul se află în drum spre Milet.

- Dar tocmai ai spus că l-ai prins pe spion pe mare!

- L-am eliberat şi l-am trimis la barbari cu o solie secretă. Temistocle remarcă privirea neîncrezătoare a interlocutoarei şi adăugă: va fi în avantajul atenienilor. Îl avem ca zălog pe fiul lui, Medon. Îl cunoşti?

- Nu, răspunse Daphne. Îl cunosc doar pe tată.

- Ceea ce nu pare a fi bine pentru tine, explică realist strategul. Ar trebui să jertfeşti o hecatombă de vite pentru ca magnesianul să se întoarcă înainte de a ţi se face proces.

Din vestibul se auzeau zgomote. Koalemos îi burduşea pe doi sclavi comunitari care îi interziseseră accesul în numele legii. Unul din *demoisioi* năvăli înăuntru şi strigă aproape fără suflare:

- Tu eşti Daphne, fiica lui Artemidos din Mitilene?

- Eu sunt, răspunse hetaira.

- Atunci scapă-ne mai întâi de monstrul acesta, servitorul tău!

Daphne îi făcu semn lui Koalemos să le dea drumul sclavilor comunitari. Prostănacul rânji cu toată faţa, lălăi ceva neinteligibil şi dispăru.

- În numele legilor lui Solon, spuse *demoisios-ul* punând braţul lui drept pe umărul lui Daphne, eşti învinuită că ai făcut spionaj pentru barbari şi că ţi-ai trădat poporul. Pentru această faptă va trebui să răspunzi în faţa Areopagului, cea mai înaltă instanţă a polisului. Eşti arestată!

Temistocle se trase într-o parte şi coborî privirea, ca şi cum s-ar fi temut să o privească în ochi pe hetairă.

- Arestată? repetă fata perplexă.

- Eşti liberă să îţi alegi un apărător, care să reprezinte cauza ta pe colina lui Ares, ripostă sclavul comunitar.

Daphne zâmbi forţat şi strigă spre a se auzi afară:

- Nu am nevoie de nici un apărător pentru că mă consider nevinovată. Un nevinovat ştie să se apere. Întorcându-se către strateg, care privea neutru afară pe fereastră, continuă: şi dacă în acest oraş există nişte bărbaţi care mă urăsc pentru că nu le răspund sentimentelor lor, pentru că nu le-am satisfăcut pornirile josnice şi care nu doresc altceva decât să-mi întindă o cursă, atunci nici cel mai mare orator nu va reuşi să mă scoată din bucluc.

Pentru că Temistocle îi arăta în continuare spatele, Daphne păşi în faţa lui şi spuse:

- Arhonţii din Areopag, învestiţi cu ocrotirea legii, nu se vor lăsa înşelaţi de învinuirile ieftine ale unui *sicofant* şi nu vor vota împotriva unui nevinovat; dar se vor îndrepta împotriva oricărui acuzator făţarnic care pune statul în pericol punând propriile interese mai presus decât adevărul!

Temistocle tresări uşor. Duşmanul lui de moarte, Aristide, nu-l numise niciodată *sicofant,* acuzator calomniator. De unde avea această femeie curajul de a vorbi astfel?

CAPITOLUL 8

Aiakides, bărbatul cu barbă neagră, se grăbea. Milet, un oraş odinioară înfloritor din punct de vedere economic şi cultural, încă mai era în ruine în urmă distrugerii pustiitoare realizate de perşi cu mai bine de un deceniu în urmă. Străzile late odinioară şi arcadele umbroase erau dărăpănate ori invadate de hăţişuri, martori muţi ai sfârşitului groaznic al răscoalei oraşelor ioniene împotriva jugului barbar. Peste tot mişunau soldaţi perşi.

La *bouleuterion-ul* din spatele pieţei ducea doar o potecă îngustă, pietroasă. Nu mai rămăsese mult din fosta primărie, cioturi de coloane care se înălţau în soare într-o curte exterioară, spaţii reconstruite provizoriu, cu pereţi nefinisaţi, vechea hală a poporului sub cerul liber.

Greci şi perşi trândăveau prin faţa uşilor şi urmăreau fiecare străin cu priviri curioase; neîncrederea domnea peste tot.

- Anunţă-l pe Terillos că a sosit Aiakides din Magnesia, ceru bărbosul unuia dintre paznicii de la uşi.

Acesta dispăru, se întoarse şi îi făcu semn cu capul să îl urmeze. Terillos, şeful reţelei de spionaj din vest, dispunea, se spunea, de vreo

două mii de agenţi, în majoritate greci, şantajaţi într-o formă oarecare de către barbari. La fel ca Aiakides.

Centrala pentru spionaj era o încăpere lungă, întunecată, pe lângă ai cărei pereţi înalţi erau înghesuite mii de role de scrieri şi tăbliţe. Terillos, scund, gras şi cu chelie, cu sprâncene stufoase, stătea la o masă lată, ţeapănă, încadrat de o hoardă de personaje aventuriere.

- Sper că ai avut succes, magnesianule! îi strigă Terillos celui care intrase, şi bărbosul îl salută reverenţios.

- Desigur, Terillos, îţi aduc cifrele dorite.

Cu aceste cuvinte scoase tăbliţa, o puse înaintea cheliosului, pe masă, şi îl observa răbdător, în timp ce acesta citea.

- Garantezi pentru dimensiunile pintenilor vaselor greceşti? întrebă suspicios Terillos.

- Cu viaţa fiului meu, Medon! îl asigură Aiakides. Am verificat noile trireme ale grecilor din Phaleron, mândre vase şi suple, cu pinteni care sădesc frica.

- Unde l-ai lăsat pe Medon, fiul tău?

Zâmbetul cheliosului îl zăpăci pe magnesian.

- În port! răspunse Aiakides pripit, dar imediat încercă să se corecteze: asta înseamnă că este...

- Unde?

Bărbosul tăcu, pe frunte îi apăru sudoarea, respira cu greutate. Doi dintre aventurierii din jurul şefului spionajului îl încadrară ameninţător pe Aiakides.

- De ce nu vrei să ne spui unde a rămas fiul tău, Medon? rânji viclean Terillos.

Aiakides, strâns cu uşa, nu văzu altă scăpare decât să spună adevărul sau cel puţin jumătate din el:

- Medon este la Atena, stăpâne!

Cheliosul se aplecă peste masă şi, sprijinit în cot, rânji:

- Aţi fost atacaţi, mi s-a spus. Vezi tu, informatorii mei sunt mai rapizi decât vântul care a adus vasul tău pe coasta ioniană.

Pe Zeus, de unde ştia de atac? Doar Aiakides obligase tot echipajul la tăcere severă. Unul dintre matrozi trebuie să fi fost spion. Ce mai ştia cheliosul acesta? Magnesianul simţea cum îi zvâcneşte sângele. Cum să se comporte în această situaţie? „Oh, Medon, fiul meu, Medon!“ Chinuitoarele gânduri nu îl ajutară pe negustorul de pânzeturi din Magnesia; Terillos venea cu dovezi una după alta: lângă tăbliţa adusă de el, Terillos puse o a doua, apoi o a treia, toate de aceeaşi mărime, apoi spuse:

- Remarcabil, Aiakides, tu eşti unicul care furnizezi alte date. În timp ce datele din acestea două corespund, într-a ta datele sunt cu totul altele. Noi ce să credem de aici?

Terillos folosea acel ton de prietenie provocatoare care în orice moment ameninţa să se transforme într-un acces de furie necontrolată. La asta se aştepta Aiakides şi simţea cum i se înmoaie genunchii. Barbarii procedau la un proces scurt cu spionii descoperiţi. Îi legau între două pietre de moară groase de un metru; dar, dacă în joc era pusă viaţa *lui,*

atunci era în joc şi viaţa fiului său de la Atena. Pe toţi zeii, oare nu exista o cale de ieşire?

- Ţi-au oferit atenienii mai mult pentru serviciile tale? Ţi-au scris dimensiuni false pentru a ne induce pe noi în eroare? L-au reţinut pe fiul tău, Medon, drept garanţie? Vorbeşte! urlă cheliosul şi cei doi aventurieri îi îndoiră braţele la spate, făcându-l să simtă durerea.

Aiakides nu ştia ce să răspundă. Orice ar fi spus ar fi fost greşit, mai mult i-ar fi dăunat decât i-ar fi folosit. Barbarii îi descoperiseră misiunea, îl demascaseră ca spion dublu. Cum s-ar fi putut apăra?

- Am făcut totul numai pentru fiul meu, Medon, spuse în cele din urmă bărbosul, este singurul meu fiu şi reprezintă totul pentru mine. Ei îl reţin la Atena până când mă întorc...

- Nu te vei întoarce la Atena! strigă iritat Terillos. Ştii ce facem noi cu trădătorii. Aş putea să te las să alegi între a fi zidit într-un spaţiu foarte mic până când putrezeşti şi te mănâncă viermii sau să fii pus între două pietre de moară. Dar, cum timpul ne presează, vom alege ultima variantă.

Daphne, hetaira, este spioană a barbarilor! Vestea s-a răspândit ca vântul la Atena şi oamenii se înghesuiau cu sutele la procesul ei din Areopag, la vest de Acropole, unde cincizeci de foşti arhonţi, demni funcţionari ai statului, făcând parte din nobilimea polisului, urmau să-i decidă soarta.

În timp ce judecătorii îmbrăcaţi în roşu, conduşi de arhontele-eponim, preşedintele curţii, îşi făceau intrarea cu paşi măsuraţi în sala cu coloane şi luau loc în spatele balustradei de marmură, doi sclavi comunitari o conduseră pe hetairă la banca acuzaţilor. Daphne, liniştită, ridică doar scurt privirea în faţa judecătorilor şi ascultă actul de acuzare.

> Se făcuse vinovată de crimă împotriva polisului, furnizând secrete de stat barbarilor. Fusese participantă la o conspiraţie, printre ai cărei membri s-ar fi numărat şi călugărul Kallias din Eleusis. Misterioasa lui moarte i-a încâlcit planurile, dar nu le-a zădărnicit. Aşa că barbarii i-au trimis un alt curier, Aiakides din Magnesia, care fusese surprins făcând măsurători asupra flotei atenienilor. încercarea de a-l utiliza pe spion în scopuri proprii eşuase. Ca un infam, acesta îl părăsise la greu pe fiul său, Medon.

- Ce ai să ne spui, Daphne, împotriva acestei acuzări?

Printre rândurile de spectatori se înălţă un murmur, când Daphne se ridică. Purta un chiton lung, strâns în talie, cu poalele atârnând până la podea precum canelurile unei coloane doriene. Partea superioară era fixată doar pe umărul drept, cu o gemă. Buclele ei lungi îi acopereau umerii goi. Oferea privelişte plăcută a unei statui, lucru ce nu a rămas fără efect asupra atenienilor sensibili la tot ce era frumos. Simpatiile erau de partea ei. De ce şi cum ar fi putut o fată atât de frumoasă să spioneze pentru barbari?

Daphne răspunse cu voce calmă, sigură:

- Ceea ce mi se atribuie în acuzare, arhonte-eponim, este lipsit de orice temei, deci este greşit. Aparenţa poate fi împotriva mea, dar nu îmi

este greu să combat fiecare dintre învinuiri. Şi aş vrea apoi să-l văd pe acela dintre arhonţi care în mod greşit va ridica împotriva mea piatra votului!

Cuvântul curajos al lui Daphne plăcu spectatorilor şi, aşa cum era permis şi uzual, aceştia o răsplătiră cu aplauze puternice. în mod obişnuit, un acuzat angaja pe bani grei un orator şi demagog care, spre deliciul spectatorilor, purta grele dueluri oratorice cu instanţa. Cel care se apăra singur era fie sărac, fie aprecia că talentul său oratoric era superior celui al unui orator plătit. Şi nu arareori, din public apărea cineva pentru a vorbi cu cuvinte abile pentru acuzat.

- O chem pe hetaira Megara ca martoră! ceru arhontele.

Megara ieşi în faţă, cu figura împietrită.

Arhontele ridică un medalion.

- Megara, cunoşti această podoabă?

Megara confirmă că aceasta aparţinea lui Daphne.

- Şi cum a ajuns ea în posesia acelui spion al barbarilor, care se numea Aiakides?

- Daphne însăşi i-a dat-o, ca semn de recunoaştere pentru tatăl ei, care, aşa afirma Aiakides, ar fi încă în viaţă.

- Asta se întâmpla la jocurile din Olimpia.

- Aşa este.

- Ai avut impresia că cei doi, Daphne şi Aiakides, se cunoşteau?

- Nu.

- De ce nu?

- Daphne părea deosebit de marcată de incident. Nu voia să creadă că tatăl ei ar mai fi în viaţă; dar se crampona ca de o ultimă speranţă.

- Şi nu crezi că ar fi fost posibil ca Daphne să joace teatru în faţa ta?

- Nu.

- Îl chem pe strategul Temistocle ca martor!

Temistocle veni în faţa balustradei arhonţilor fără a arunca o privire asupra lui Daphne.

La nici zece paşi de hetairă, îşi ţinea mâinile la spate şi răspundea întrebărilor arhontelui-eponim.

- Tu l-ai observat pe nemernicul din Magnesia cercetând vasele noastre din Phaleron şi apoi l-ai abordat în largul mării.

- Aşa a fost.

- Aiakides a mărturisit?

- Da, a spus că din motive financiare s-a lăsat recrutat de barbari.

- Şi de ce l-ai lăsat să fugă?

- Am crezut că ne va fi mai de folos dacă le-ar furniza barbarilor informaţii false, decât să nu se mai întoarcă la ei. Ca măsură de siguranţă l-am oprit pe fiul său, Medon, ca garanţie. Nu puteam bănui că Aiakides este atât de lipsit de scrupule încât să-l dea morţii sigure pe fiul său.

- În mărturisirea sa, Aiakides a amintit că Daphne spiona de asemenea pentru barbari, că ar fi complicea lui?

- Nu.

- L-ai întrebat despre Daphne?

- Nu a fost nevoie să îl întreb, am găsit amuleta cu porumbelul.

- Cunoşteai această amuletă? De unde?

Temistocle se împotmoli. În rândurile spectatorilor se făcu linişte. Toate privirile erau îndreptate către strateg, care trebuia să răspundă. Atunci arhontele încercă să îl salveze pe Temistocle şi spuse prieteneşte:

- Te bucuri de graţiile hetairei!

Dacă Temistocle ar fi confirmat, spectatorii nici măcar nu ar fi murmurat; căci oricare dintre cei aflaţi în Areopag considera acest lucru ca de la sine înţeles. Dar după o scurtă şovăială, strategul spuse:

- Nu, nu m-am bucurat de graţiile hetairei!

Ceea ce declanşă strigăte vii şi speculaţii cu voce tare.

Netulburat, arhontele Eponimos continuă:

- Dar ţi-ar fi făcut plăcere să te bucuri de graţiile hetairei?

Temistocle răspunse:

- Când încă nu ştiam că se află în serviciul barbarilor, desigur.

În tribuna spectatorilor izbucniră râsete răutăcioase, iar Daphne sări şi strigă:

- Fiecare cuvânt din cele spuse de Temistocle este adevărat; dar nici unul dintre ele nu susţin acuzarea.

Arhontele ceru să fie adus arestatul Medon. La întrebările dacă el a întâlnit-o vreodată pe Daphne ori dacă tatăl lui i-a amintit numele vreodată, fiul magnesianului a răspuns negativ. Nu putea fi vorba de o conjuraţie. Tatăl său, Aiakides, negociase doar pentru el, aceasta fusese pentru el prima misiune. Cu lacrimi în ochi, Medon afirmă cu tărie că tatălui său i se întâmplase ceva, pentru că niciodată nu şi-ar fi lăsat fiul de izbelişte.

Arhontele respinse observaţia cu un gest dispreţuitor al mâinii. Puse să fie chemat Aristide. Printre spectatori aşteptarea se tensionă. Oricine din Atena cunoştea rivalitatea dintre cei doi strategi ca şi ura dintre ei. Cum se va comporta Aristide în acest proces?

- Tu, Aristide, ai prins-o după bătălia de la Marathon pe hetaira acuzată de trădare? începu arhontele-eponim.

Strategul, pe care ei îl numeau şi Dreptul, îşi aminti:

- Am eliberat-o pe fată din captura soldaţilor. Ei o descoperiseră pe Daphne noaptea, pe câmpul de luptă, şi credeau că ar fi o barbară şi că trebuia să aibă soarta unei sclave. Am dat-o în grija hetairei Melissa.

- Unde se afla Kallias în acel timp?

- Pe câmpul de luptă. Se ocupa de strângerea atenienilor căzuţi.

- A avut loc o întâlnire între Kallias şi Daphne?

- Din câte ştiu, cei doi nu s-au aflat faţă în faţă.

- Se spune că săgeata lui Kallias era destinată lui Daphne, dar a nimerit-o pe Melissa. Ce motiv ar fi avut preotul din Eleusis să o omoare pe Daphne?

- Poate că voia să înlăture un complice. Spionii trăiesc periculos.

Adresându-se lui Temistocle, arhontele spuse:

- Ai fost de faţă când Kallias a murit de o moarte misterioasă?

- Oracolul de la Delphi mi-a cerut să fiu pe lună plină la Marathon, unde îl voi găsi pe asasinul Melissei. L-am văzut pe colina mortuară. Un fulger înspăimântător al lui Zeus i-a curmat viaţa.

- Ce făcea Kallias în acea noapte în mlaştinile Marathonului?

- Poate era o întâlnire secretă a conjuraţilor care se ridicau împotriva patriei.

- Nu te pândea pe *tine,* Temistocle?

Temistocle tăcu. Se gândea. Atenienii discutau pe locurile lor. Atunci se ridică Daphne, ca şi cum ar fi vrut să spună ceva, şi murmurele încetară pe loc.

Hetaira vorbi tare, cu voce sigură, ce putea fi auzită până în ultimele rânduri:

- Arhonţi ai Areopagului, distinşi bărbaţi ai Atenei, ascultaţi-mă: Kallias, preotul din Eleusis era tot atât de puţin spion al barbarilor ca şi mine. O coincidenţă nefericită a sorţii a făcut ca eu să fiu martora unei groaznice crime. În acea noapte de după bătălia de la Marathon, când am fost aruncată fără cunoştinţă pe malul mării şi căutam ajutor, în lumina lunii am văzut două siluete. Un barbar rătăcit l-a condus pe Kallias la un loc din smârcuri unde războinicul îşi ascunsese prada de război. Abia dezgropase barbarul obiectele de valoare, că preotul i-a şi înfipt spada în spate. Am vrut să fug, dar parcă prinsesem rădăcini şi nu puteam face nici un pas. Eleusianul m-a descoperit. A văzut în mine un martor şi cu siguranţă că m-ar fi aşteptat aceeaşi soartă ca a barbarului, dacă atotputernicul Zeus nu m-ar fi salvat, Kallias căzând pe un arc. Am fugit şi am ajuns la tabără.

Arhonţii îmbrăcaţi în roşu şuşotiră şi Eponimos zise:

- O poveste ciudată, într-adevăr!

Daphne continuă:

- La ceea ce v-am relatat am fost martor ocular. Ceea ce urmează este rezultatul gândirii mele: dacă Kallias voia să păstreze pentru el comoara persanului, trebuia să mă înlăture pe mine, martor unic, cât mai repede posibil. De aceea s-a strecurat până la cortul hetairelor, unde Melissa se ocupa de mine, cu multă dăruire. Atunci el a slobozit săgeata ucigătoare - probabil că vedea umbrele noastre proiectate pe peretele cortului sau poate că a urmărit vocile noastre - şi a nimerit-o pe Melissa. Când Temistocle l-a întâlnit noaptea pe preot la Marathon, Kallias voia să pună la adăpost comoara barbarului. Ce altceva să caute preotul Demetrei acolo? Totuşi, zeii l-au pedepsit pe nelegiuit.

- Hetaira minte! s-a auzit din public. Vorbeşte ca un cititor în vise aflat pe treptele templului.

Această istorie le păru atenienilor atât de neobişnuită, încât aceştia strângeau pumnii şi dădeau frâu liber mâniei.

Totuşi, Daphne încercă să se facă auzită:

- Este, desigur, o teorie, dar ea nu este mai puţin probabilă decât acuzarea. Vouă, arhonţilor, vă lipseşte dovada, ca şi mie. Doar dacă...

- Doar dacă? Arhontele-eponim o privi întrebător pe Daphne.

- Veţi da crezare vorbelor mele dacă am să vă conduc la locul unde se află îngropat aurul persan?

Arhontele căută aprobarea celor din jur, dar judecătorii păreau nehotărâţi.

- Bătălia de la Marathon a avut loc cu aproape opt veri în urmă. Chiar crezi că vom găsi comoara barbarului?

- Eu cred! Dacă aş fi fost spioană, puteţi fi siguri că barbarii mi s-ar fi adresat pentru a reintra în posesia prăzii de război.

Judecătorii aprobară.

Atunci Daphne ridică braţele către cer şi spuse:

- Oh, voi, zei ai Olimpului, daţi un semn vizibil adevărului şi faceţi ca eu să regăsesc aurul barbarilor!

În afara Miletului, departe, acolo unde câmpia costieră se transformă în dealuri de culoare ocru, persanii organizaseră o uriaşă tabără militară. Cât vedeai cu ochii, corturile întunecate ale barbarilor acopereau orizontul muntos. Sute de mii de soldaţi, de cai şi de care se îngrămădeau unii în alţii şi deasupra tuturor plutea mirosul greu al focurilor alimentate cu gunoi de grajd uscat.

Două care cu cai urcau în goană dinspre Milet, stârnind în urma lor câte un nor de praf roşu-brun, către un loc amenajat într-o râpă. Tabăra era înconjurată de care cu roţi înalte şi schele de grinzi, regele persan Xerxes ţinându-şi curtea aici. În primul car, condus de şeful spionajului, Terillos, se aflau mai mulţi funcţionari ai curţii, uşor de recunoscut după mantourile de purpură cu ulii albi pe umeri. Al doilea car oferea o privelişte vrednică de milă. O duzină de siluete chinuite şi vlăguite, cu capetele sângerânde de lovituri şi vânătăi dureroase pe spinare, atârnau, stăteau întinse ori îngenuncheate în carul care sălta sălbatic, condamnaţi la moarte aduşi regelui spre a confirma sentinţa. Printre ei se afla şi Aiakides.

Creierul său nu mai funcţiona de mult. Loviturile, biciuirile şi ţipetele celorlalţi deţinuţi chinuiţi aproape că îi distruseseră memoria. Aproape indiferent, Aiakides moţăia cu mâinile legate, aşteptându-şi moartea. Bărbia i se lovea de piept la fiecare hop al drumului de piatră, iar părul îmbibat de sânge şi de sudoare îi cădea pe faţă, aşa că nu putea recunoaşte nimic din această ameninţătoare maşină de război a barbarilor. Era bine aşa.

De aceea Aiakides nu văzu nici impunătoarele pietre de moară care aşteptau în colţul din spate al taberei să-l zdrobească pe fiecare dintre ei, cu ajutorul taurilor mânaţi în cerc. Când, în cele din urmă, carele se opriră, însoţitorii săriră jos şi îi traseră pe condamnaţi din car, unii dintre ei căzând în cap, lipsiţi de vlagă, incapabili să se ţină pe picioare. Bărbosul se clătină câţiva paşi, fu pe cale să-şi piardă echilibrul şi rămase rezemat de o roată, într-o stare de somnolenţă indiferentă.

Pe o porţiune pământul era acoperit cu covoare de mari dimensiuni, ornamentate filigranat în roşu şi albastru. Ele decorau accesul către un cort ca un palat, cu cupole şi foişoare, al cărui hol de la intrare, ieşit în afară, avea un baldachin împodobit cu steaguri şi un podium lat, roşu. Pe acest podium acoperit cu ţesături grele, şedea Xerxes, temutul rege al barbarilor, stăpân al asiaticilor, crud şi imprevizibil.

Marele rege purta pe cap un gen de potcap cilindric, înfăşurat cu o bandă alb-albastră. De sub acesta se revărsa părul bogat, negru, cu bucle mici. Barba ondulată, de forma unei lopeţi, îi atârna până pe piept. O pelerină de purpură cu broderii din aur repetând acelaşi motiv, şoimul şi uliul, îi acoperea umerii, coborând până la şold. De sub haină lungă, uşor

drapată în partea din faţă, i se iveau pantofii de culoarea şofranului, cu tocuri înalte. Pe fiecare dintre degetele mâinilor, chiar şi pe degetul mare, era câte un inel cu pietre mari, divers colorate. Xerxes ţinea în mâna dreaptă un sceptru de aur, iar în stânga un vas în formă de lotus, ambele piese fiind pradă din cea mai nouă cucerire, imperiul faraonilor.

Înconjurat de demnitarii desculţi ai imperiului său mondial, cu mişcările sale lălâi, aducea cu un copil mare deghizat. Îi succedase tatălui său, Darius, într-o vreme în care acesta se înarma pentru o campanie de răzbunare împotriva grecilor, dar murise pe neaşteptate. Acum, urmaşul lui era chinuit de îndoieli. Neliniştit, sări din tronul de aur dotat cu mânere pentru ca lacheii să îl poată purta pretutindeni, făcu câţiva paşi ca de dans, servitorii se repeziră după el cu tronul, apoi se aşeză din nou.

- Nu ştiu, nu ştiu, fonfăi Xerxes, dacă este voia bunului Ahura Mazda să ne îndreptăm împotriva Eladei. Chiar de ar fi grecii slabi şi fricoşi ca iepurii din câmpiile ţării noastre, zeii lor sunt mari şi puternici şi poate că sunt aliaţi cu Ahriman cel rău.

Atunci păşi înaintea marelui rege Mardonios, un văr al lui Xerxes, care spuse:

- Viteaz al vitejilor ahemenizi, este nedrept ca atenienii, care le-au produs perşilor cea mai mare umilinţă din istoria lor, să rămână nepedepsiţi. De când Kyros l-a înlăturat pe Astiages şi noi am preluat conducerea, nu am avut nici un insucces. Doar Datis şi Artaferne au fost învinşi pe câmpia de la Marathon. Kyros, Cambise şi tatăl tău, Darius, au subjugat popor după popor. De ce vrei să pui stavilă de bunăvoie puterii tale? Europa este o ţară frumoasă şi în ea cresc diverşi pomi fructiferi.

- Pomi fructiferi? Marele rege deveni atent. Pomii purtători de fructe erau cea mai mare plăcere a lui.

Mardonios îl asigură cu tărie că acolo sunt fructe ce nu există pe pământ asiatic, gustoase şi dulci ca mierea.

- Dulci ca mierea? Xerxes dădu energic din cap şi rosti pateticele cuvinte: Eu, Xerxes, din neamul ahemenizilor, voi trece Helespontul şi voi conduce o armată împotriva Europei, cum lumea încă nu a mai văzut. Tatălui meu, Darius, nu i-a fost dat să răzbune ruşinea înfrângerii; dar eu nu voi avea linişte până când nu voi cuceri Atena şi nu o voi face una cu pământul. Apoi voi face ţara perşilor vecină cu cerul lui Zeus!

Şi, în timp ce mai-marii imperiului aplaudau de zor, Xerxes chicoti către Mardonios.

- Ce spuneai, fructe dulci ca mierea?

- Dulci ca mierea! întări vărul său.

Xerxes gesticulă cu sceptrul.

- Vicleanule, îmi promiţi fructe dulci, dar de fapt vrei doar să fii guvernator al noii provincii!

Mardonios râse şi nici măcar nu încercă să-l contrazică pe marele rege; pentru că toată lumea din imperiu ştia că această funcţie era a strategului. De aceea îl flată pe stăpân cât putu:

- Stăpân şi rege al regilor, tu eşti nu numai cel mai mare dintre perşii în viaţă, dar şi dintre cei care se vor naşte. I-am supus pe indieni, etiopieni, asirieni şi multe alte popoare viteze, fără ca acestea să ne fi făcut vreo nedreptate. Dar pe greci, care ne-au înjosit nespus, vrei să-i

cruţi? Te întreb: de ce te temi de ei? Nu i-am învins noi rapid pe ionieni, dorieni şi eolieni, cu toţii greci de pe coastele Asiei?

Marele rege chicoti, apucă un pocal de aur cu suc de gutui dulce-acrişor şi bău în timp ce privea în jur neliniştit. Artabanos, înţeleptul său unchi, un bătrân slab, cu barbă lungă, albă, pieptănată în valuri, interveni avertizând:

- Xerxes, eu l-am avertizat şi pe tatăl tău să nu se ridice împotriva sciţilor de la marea dinspre nord, împotriva oamenilor care nici măcar nu locuiesc în oraşe; şi Darius s-a întors acasă cu lucrurile neterminate, dar bogat în pierderi. Acum tu, rege al regilor, vrei să porneşti împotriva unui popor ai cărui bărbaţi sunt şi mai viteji decât sciţii. Vrei să treci Helespontul cu o armată de milioane de oameni şi să pătrunzi în Europa. Dar eu te întreb pe tine şi pe toţi cei aflaţi aici: ce se va întâmpla cu soldaţii noştri dacă o furtună distruge podul de vase sau dacă duşmanul reuşeşte să îl scufunde? Iar tu, Mardonios, fereşte-te să vorbeşti de sus despre poporul elen. Gândeşte-te la înfrângerea suferită de noi la Marathon!

Xerxes se încruntă şi prin pielea albă se ivi deasupra rădăcinii nasului o venă albăstruie.

- Artabanos! strigă marele rege extrem de nervos. Tu eşti fratele tatălui meu şi numai acest lucru îţi salvează viaţa de la pedeapsă meritată pentru aceste cuvinte. Dar eu sunt Xerxes, fiul lui Darius, şi am să-i pedepsesc pe atenieni, bărbaţi, femei şi copii!

Privirea îi căzu pe prizonierii însângeraţi care moţăiau în faţa pavilionului.

- Ce este cu aceştia?

Un funcţionar regal ieşi în faţă, căzu la pământ dinaintea stăpânului şi îi sărută picioarele.

- Stăpâne, cu toţii îşi merită moartea!

- Acela de acolo! spuse Xerxes şi arătă la primul din rând, un tânăr fără barbă, care avea în jurul şoldului o pânză zdrenţuită, şi care sângera pe gură şi pe nas.

- A fost prins jefuind în tabără! explică funcţionarul.

- La pietrele de moară cu el! tună Xerxes şi arătă apoi către bărbatul cu barbă neagră. Dar acela?

- Un negustor de pânzeturi din Magnesia. A fost trimis ca spion persan. În realitate este un informator al grecilor.

- La pietrele de moară! Abia dădu marele rege sentinţa că se şi răzgândi şi ceru: Stai! Adu-l pe spion la mine!

Puseră mâna pe Aiakides, îl traseră în faţa lui Xerxes şi îl împinseră la pământ ca să-i sărute picioarele regelui.

- Deci tu eşti un spion în slujba grecilor! începu Xerxes. Cine te-a instruit?

- Temistocle, atenianul, răspunse Aiakides fără puteri.

- Un atenian, repetă regele. Şi după o clipă de ezitare vorbi, uluindu-i pe demnitarii imperiului, care ascultau discuţia cu atenţie: am să-ţi dăruiesc libertatea, te las să pleci pentru a le da de ştire atenienilor cât de înarmat este Xerxes, pentru a-l răzbuna pe tatăl său, Darius. Legaţi-l de car şi mânaţi caii prin tabără, de la nord la sud, de la vest la est. Apoi

arătaţi-i flota persană de la Halicarnas şi daţi-i o corabie pe care să o conducă în Elada şi să răspândească spaima în întreaga ţară.

Doi sclavi îl legară pe Aiakides, care era epuizat de moarte, de capra carului, iar Terillos porni atelajul lovind din bici şi înconjură uriaşa tabără.

- Priveşte peste tot! strigă Terillos în timp ce conducea caii prin terenul supraaglomerat cu corturi şi grajduri pentru animale. Şi ţine minte bine ce îţi spun!

Ca printr-un voal ajungeau la Aiakides imaginile forţei persane. Bărbosul percepea ca de la mare depărtare enumerările şefului spionajului. Acesta vorbea de un număr de o sută şaptezeci înmulţit cu zece mii de soldaţi pedeştri, opt înmulţit cu zece mii călăreţi şi doi înmulţit cu zece mii arabi şi libieni. Încă o dată pe atât era numărul servitorilor, al sclavilor, al eunucilor, al concubinelor şi al brutăreselor. Pe lângă aceştia, animale de povară şi de tracţiune, bivoli şi cămile, opt sute de armăsari şi de şaisprezece ori o mie iepe, câini indieni în acelaşi număr, în aşa fel încât patru sate mari erau eliberate de orice dări numai pentru a asigura hrana câinilor.

Când Terillos remarcă faptul că bărbosul atârna de capră fără a mai fi capabil să reţină ceva, opri, scoase dintr-un jgheab al unei fântâni apă şi o aruncă grecului în faţă. Aiakides tresări, privi cu ochii larg deschişi hoardele persane şi Terillos continuă furtunosul tur.

În partea de sud a taberei, persanul luă drumul Halicarnasului. Dinspre vest, unde se afla marea, vântul stârnea nori de praf înaintea lor şi Terillos încerca prin puterea vocii sale să acopere zgomotul produs de deplasarea carului cu cai:

- Cască ochii, bătrâne, nu lăsa să-ţi scape nimic. Ţi-am arătat forţa de uscat a perşilor, acum va trebui să vezi şi flota noastră: douăsprezece mii de corăbii a câte două sute de oameni, de douăsprezece ori o sută de vase a câte treizeci de oameni, şi de treizeci de ori o sută de vase a câte optzeci de oameni. Ţine minte cifrele, bătrâne, ţine-le minte exact şi comunică atenienilor ceea ce ai văzut aici!

Aiakides nu mai avea putere nici să ridice capul. Fiecare piatră, fiecare ridicătură de pământ care făcea atelajul să salte îi producea o lovitură în ceafă, capul îi recădea la loc şi magnesianul începu să se îndoiască de faptul că va supravieţui acestui drum infernal până la golful Halicarnas, că va mai ajunge vreodată la Atena şi că l-ar mai revedea vreodată pe fiul său, Medon.

Daphne îi conduse pe arhonţii Areopagului, pe martori şi o mulţime de curioşi, care nu s-au dat în lături de la un drum de la Atena la Marathon, către locul în care îşi amintea că s-ar afla îngropată comoara barbarilor. Locul era uşor de găsit, căci trei chiparoşi negri, înalţi marcau drumul.

Părea a fi sigură pe ceea ce face, dar în sinea ei hetaira tremura şi trimitea rugi mute către cer ca aurul perşilor să se mai afle în acelaşi loc. Daphne evitase până acum să facă cunoscut acest secret, căci ar fi trădat motivul lui Kallias, de sinceritatea căruia atenienii oricum s-ar fi îndoit, de când acesta murise într-un mod atât de misterios. Se temuse să nu fie amestecată în aşa ceva şi tăcuse statornic. Dar tocmai această comoară a

barbarilor trebuia să fie ultima ei salvare, trebuia să susţină adevărul spuselor ei şi să o scoată de sub grava bănuială.

- Aici, spuse ea, da, aici trebuie să fie!

Arhontele Eponimos dădu din cap, ceilalţi arhonţi făcură cerc în jurul locului şi doi sclavi începură să sape.

Temistocle, din partea opusă a cercului, o cerceta cu privirea pe hetairă: blufa ori era sigură? Această femeie arogantă, dăruită de zei cu mai multă inteligenţă decât majoritatea bărbaţilor cu rang din polisul atenian, era capabilă de orice. Să fi născocit ea această poveste fantastică numai pentru a se salva de la condamnare? Totuşi, trebuie să fi avut în vedere că arhonţii îi vor verifica spusele. Daphne nu îl învrednici pe Temistocle nici măcar cu o privire.

Solul de la marginea smârcurilor mirosea a putred şi după numai câteva lovituri de hârleţ fură scoase la iveală săgeţi frânte şi vârfuri rupte de lance, martore ale unei lupte purtate de atenieni cu o angajare totală. După extragerea rădăcinilor deveni clar că aici nu se săpa pentru prima dată. Atunci sclavii se opriră, arhontele-eponim se apropie şi examină cu privirea groapa.

- Priveşte, stăpâne!

Unul dintre sclavi arătă către scheletul unei mâini umane, curăţă atent locul şi scoase la iveală un braţ întreg. Cei doi reuşiră în cele din urmă să scoată din pământ scheletul unui om. Neliniştea crescu.

Cu siguranţă că în câmpia de la Marathon se mai aflau încă multe leşuri de barbari; dar faptul că exact în locul indicat de hetairă a fost găsit un schelet nu putea fi o întâmplare! Pe Zeus, ori Daphne era o iubită a zeilor, ori ea spusese adevărul.

Atunci unul dintre arhonţi arătă către grămada de pământ scoasă de sclavi; printre bolovanii de pământ murdar şi urât mirositor sclipeau plăcuţe de aur rotunde. Eponimul se duse acolo, trase atent de un lanţ şi ridică bijuteria murdară sus, ca să o vadă cu toţii.

Între timp sclavii descoperiseră şi alte piese valoroase: o cană împodobită cu pietre preţioase roşii, farfurii şi castroane, brăţări şi geme. Fiecare lovitură de hârleţ scotea la lumină noi piese, iar pe faţa lui Daphne se strecură un zâmbet şovăielnic.

Cu o voce puternică, Temistocle ceru să vorbească:

- Arhonţi, bărbaţi ai Atenei, ascultaţi ce am să vă spun! Eu, Temistocle, fiul lui Neokles din Phile Leontis, mi-am asumat o grea vină. Am acuzat-o pe Daphne, fiica lui Artemidos din Mitilene, de spionaj, aşa cum o cer legile lui Solon pentru că aparenţele o învinuiau. Acum, când nevinovăţia hetairei este evidentă, aş putea, şi asta mi-ar fi uşor, să afirm că am acţionat din grijă pentru stat, şi cu toţii veţi fi de acord cu mine, numindu-mă atenian demn de cinstire. De aceea vreau să vă fac o mărturisire.

Aceste cuvinte neaşteptate din partea strategului făcură ca pentru o clipă căutarea comorii să fie dată uitării. Arhonţii îl priveau pe vorbitor aşteptând.

Temistocle continuă:

- Nu grija de patrie, nu teamă de trădare m-a mânat să o acuz pe această femeie, ci vanitatea mea bolnavă. În faţa voastră, aici, recunosc

că Daphne m-a respins, deşi cea mai mare dorinţă a mea a fost de a-i intra în graţii. Uitaţi-vă şi voi, nu este ea frumoasă ca Afrodita? Amintiţi-vă, nu a dovedit ea în faţa Areopagului un comportament plin de demnitate, chiar dacă poziţia ei era proastă? Voi, bărbaţi ai Atenei, vă întreb, puteţi înţelege dacă un bărbat uită de patrie la vederea ei?

Din toate părţile se auziră aprobări pentru strateg, iar bătrânii arhonţi dădură aprobator din cap. Daphne urmări cuvântul strategului cu privirea plecată. Transformarea lui Temistocle i se părea misterioasă: acest luptător lipsit de scrupule, turbat, care părea să nu aibă în cap altceva decât politica puterii, dovedea brusc sentimente. Şi pentru prima dată hetaira începu să se întrebe care este adevăratul eu al strategului.

Temistocle încheie cu cuvintele:

- Nu este puritate faptul că hetaira i-a dat spionului barbar amuleta ei pentru a face lumină asupra sorţii tatălui ei? De aceea trebuie să o achitaţi pe Daphne, vă implor, onorabili arhonţi!

În ziua următoare la Areopag se înghesuiau mii de atenieni: bărbaţi distinşi însoţiţi de sclavii lor, care le deschideau drum, frumuseţi cunoscute în oraş, cu amanţii lor, şi vânzătoare de peşte zdrenţăroase, care comentau în gura mare fiecare întorsătură neaşteptată a procesului.

După ce cei cincizeci de arhonţi au luat loc, eponimul a ţinut o scurtă cuvântare. Spuse că în cariera să nu i s-a mai întâmplat ca acuzatorul să se transforme la sfârşit în apărător. În acest caz, acuzatorul a rostit cel mai bun discurs de apărare. Judecătorul îmbrăcat în roşu ceru preşedintelui să se treacă la vot.

Fiecare judecător avea la dispoziţie câte o piatră de vot neagră şi una albă. Negru însemna vinovat, alb însemna nevinovat. Într-un şir lung, bătrânii arhonţi trecură prin faţa unui urcior de pământ care era utilizat ca urnă de vot. Majoritatea simplă a voturilor era suficientă pentru ca un acuzat să fie declarat vinovat ori nevinovat.

Doi *demosioi* aduseră în final urciorul la masa judecătorilor şi deşertară pietrele de vot în faţa arhontelui Eponimos. În public se scanda pentru achitare: pe masa judecătorului se aflau doar pietre albe. Daphne era liberă.

Hetaira se ridică, şi atunci Temistocle se îndreptă către ea, îi căzu la picioare şi îi cuprinse genunchii cu braţele. Strategul plângea cu suspine.

- Pentru ce ai făcut toate astea? îl întrebă Daphne.

Temistocle nu îndrăzni să ridice privirea.

- Pentru că te iubesc!

Daphne vru să-l ridice pe strateg, dar Temistocle îngenunche în faţa ei şi încercă să îşi ascundă faţa în faldurile chitonului ei, de atenienii care priveau cu gura căscată.

- Trebuie să mă ierţi, o imploră strategul, nu am fost stăpân pe mine. De când te-am întâlnit în Olimpia, nu ştiu ce mi se întâmplă. Toate gândurile mele se îndreaptă către tine, fie cu dragoste, fie cu ură. Bolnav de durere, ridic în zadar rugi către zei să mă asculte. Ce este viaţa, dacă Afrodita stă deoparte? Pedepseşte-mă cu biciul sau altfel, dar nu prin respingere sau dispreţ.

După aceste cuvinte, Temistocle se ridică şi o privi pe Daphne în ochi. Privirea lui implora iertarea.

- Afrodita, spuse hetaira cu un zâmbet timid, ţi-a zdruncinat judecata precum Boreas stejarii din Thessalia. Să aşteptăm până se potoleşte furtuna, apoi vom înlătura împreună pagubele.

CAPITOLUL 9

Când bărbosul a ajuns cu vasul său la Phaleron nu îi venea să creadă. Pe jumătate mort, cu răni provocate de lovituri şi cicatrice pe întreg corpul povesti cum a scăpat de pietrele de moară ale barbarilor şi ceru să stea de vorbă cu Temistocle. Acesta tocmai vorbea în adunarea poporului, aşa că doi sclavi îl conduseră la *ekklesia,* unde înainte de toate se interesă de situaţia fiului său, Medon.

- Îi merge bine, fu răspunsul lui Temistocle, va veni la sfârşit pentru că a doua zi are proces. El şi-a îndeplinit misiunea?

- Oh stăpâne, răspunse bărbosul, mai întâi priveşte-mă, pe urmă mă vei crede că am procedat aşa cum mi-ai poruncit.

- Te-au descoperit?

- *Doi* spioni le dăduseră deja barbarilor dimensiunile corecte! Eu am fost torturat, condamnat la moarte şi dus în faţa marelui rege.

- În faţa marelui rege? Temistocle păli.

- Am văzut cu ochii mei! Xerxes se află cu o uriaşă armată în faţa Miletului şi flota este ancorată în golful Halicarnas. Stăpâne, cred că barbarii sunt numeroşi ca firele de nisip pe malul mării. Am văzut de cinci ori o mie de corăbii duşmane, de opt ori câte zece mii de călăreţi, iar numărul soldaţilor pedeştri este mai mare decât cel al locuitorilor Eladei şi al tuturor coloniilor.

În adunarea poporului se iscă disperarea.

- Vin perşii!

- Voi, zei ai Greciei, apăraţi-ne de barbari!

Unii bărbaţi plângeau în pumni, scânceau precum copiii, ridicau către cer pumnii, Zeus nu poate lăsa Grecia să dispară. Alţii se rugau în genunchi, mulţi împietriseră de groază: barbarii se apropie! Nimic pe această lume nu îi putea provoca unui atenian mai multă frică decât această exclamaţie. Fiecare se temea de răzbunarea marelui rege pentru ruşinea de la Marathon. Bărbaţi ca Temistocle avertizaseră că perşii vor reveni, că nu vor înghiţi înfrângerea, şi de fapt toţi îl crezuseră, dar nu se aşteptaseră ca aceasta să se întâmple atât de repede.

Strategul Aristide îşi reveni primul. Hotărât, se urcă pe scena oratorilor şi strigă cât de tare îi permitea vocea sa slabă:

- Voi, bărbaţi ai Atenei, ce sunteţi voi, cetăţeni de vază ai acestui stat ori sclavi paflagonici? Când vă aud lamentările, mă cuprinde îndoiala că aţi fi urmaşii unui Solon sau ai unui Clistene. Unde este mândria trecutului vostru glorios? Oare este suficient ca un însoţitor asiatic de catâri să-şi bată scutul cu sabia, pentru ca voi să o luaţi la sănătoasa tremurând din toate mădularele? Ce laşi! Voi credeţi că viteaza armată a atenienilor i-a împins în mare pe barbari, la Marathon, cu lacrimi şi cu pumni strânşi? Atunci, ca şi acum, ne vedeam faţă în faţă cu o armată de barbari ce părea de neînvins, oameni şi arme cât cuprindeai cu privirea, iar în strâmtoarea Eubeei era o pădure de corăbii inamice! Dar nu ne-am lăsat intimidaţi şi ne-am spus că, dacă suntem pe jumătate atât de mulţi ca ei, trebuie să luptăm cu de două ori mai multă vitejie.

Dacă suntem de zece ori mai puţini, spiritul nostru războinic să fie de zece ori mai mare! Aşa i-am învins pe barbari!

Cu astfel de vorbe atenienii erau uşor de convins.

- Ura! strigară primii. Să-i întâmpinăm pe barbari!

Un bătrân jubila:

- Înainte! De ce să ne temem?

- Lăsaţi-mă să vorbesc! îi somă Aristide. I-am învins pe barbari într-un loc unde superioritatea lor nu se putea desfăşura şi în lupta om la om am dovedit că noi suntem cei mai viteji. Acestei tactici perşii nu-i pot opune nimic nici acum. De aceea eu nu mă tem, fiţi bărbaţi şi rugaţi-vă lui Zeus ca să-l punem pe fugă pe inamic!

- Vom învinge!

- Aristide este conducătorul nostru!

- Jos cu adunătura barbară!

Aceiaşi atenieni care tocmai plânseseră, tremuraseră şi se văitaseră ca din gură de şarpe, după aceste vorbe, se simţeau puternici că urşii traci. Temistocle asculta poporul jubilând. Cunoştea slăbiciunea atenienilor pentru idoli. Era urmat acela care le făcea suficiente promisiuni. Sosise clipa. Ce trebuia el, Temistocle, să le ofere? Aristide zădărnicise planurile lui de a-i lovi pe barbari pe mare. Odată ce avea masele în spatele său, totul era inutil, Temistocle pierdea.

Cu o săritură, Temistocle ajunse pe postamentul oratorilor, desfăcu braţele şi încercă să îi liniştească pe atenieni.

- Ascultaţi ceea ce am să vă spun eu! strigă el, şi vocea îi fu repetată ca un ecou de stâncile Pnyxului.

Imediat se făcu linişte. Toţi bănuiau că Temistocle va condamna planurile adversarului său. Totuşi, ce le va opune?

Oratorul îşi încrucişă braţele pe piept şi zâmbi caustic:

- Ce cetăţeni de bună-credinţă sunteţi! Este suficient ca unul dintre voi să iasă în faţă şi să afirme că o să-i bată pe perşi, că voi şi daţi tonul imnului victoriei, de parcă aţi şi câştigat. Eu întreb pentru ce zeii v-au dat înţelepciune şi luciditate, dacă voi nu vă purtaţi altfel decât cele mai sălbatice hoarde de barbari din câmpiile fără nici un Dumnezeu ale Asiei? Aristide are dreptate când spune că superiorităţii numerice a duşmanilor perşi trebuie să le opunem o mai mare vitejie. Nici eu nu mă îndoiesc că fiecare dintre voi este mai curajos decât un strateg barbar. Dar chiar credeţi că perşii se vor lăsa pentru a doua oară traşi pe sfoară de către noi? Am putea să-i ademenim pentru a doua oară în câmpia Marathonului, ca să nu îşi poată utiliza cavaleria şi puternica lor flotă? În numărul lor nesfârşit barbarii pot fi proşti, dar conducătorii lor sunt tot atât de pricepuţi ca şi noi. A doua oară nu ne vor mai cădea în capcană.

Neliniştea se răspândi printre ascultători.

- Spune adevărul! strigă un bătrân cu părul alb ca zăpada.

Iar un negustor de seamă neobişnuit de obez îl susţinu:

- Fiul lui Neokles vorbeşte mai înţelept decât Aristide!

Pe loc se trecu la discuţii aprinse şi se formară două partide: unii se simţeau bruscaţi de cuvintele lui Temistocle şi îl favorizau pe Aristide, celorlalţi argumentele lui Temistocle li se păreau mai realiste.

- Barbarii, continuă Temistocle, au spionat noua noastră flotă, aţi auzit. Deci le este teamă de ea şi vor face orice pentru a o distruge. Până acum, nici un inamic nu i-a învins pe perşi pe mare. Ceea ce înseamnă că marele rege are încredere în supremaţia sa pe mare, în timp cel de la ultima înfrângere îşi priveşte cu suspiciune armata de uscat. Iar informaţiile aduse de Aiakides din Milet par să confirme acest lucru: Xerxes şi-a mărit forţele de uscat în aşa măsură încât acestora nu li se poate opune nici o putere din lume. Pentru că în locul fiecărui barbar ucis sunt zece gata să îi ia locul.

- Ce propui, ce trebuie să facem noi? strigă bătrânul şi reîncepură strigătele şi lamentările.

- Majoritatea bărbaţilor noştri trebuie să se îmbarce, restul va reprezenta forţa noastră de uscat împreună cu aliaţii, dar femeile şi copiii trebuie să părăsească oraşul. Îi vom duce undeva în Peloponez, unde sunt în siguranţă faţă de hoardele asiatice. Când barbarii se vor apropia, Atena

trebuie să se golească, de parcă ar fi izbucnit ciuma. De-abia atunci va exista perspectiva evitării distrugerii de către duşmani. Căci ura marelui rege se îndreaptă înainte de toate către noi, atenienii. Noi am fost aceia care le-am administrat perşilor prima înfrângere. Iar Xerxes, a cărui cruzime este vestită, va ucide orice atenian pe care îl va întâlni!

Atena să fie predată duşmanului? Nimeni nu luase în calcul aşa ceva. Bărbaţii se priveau nedumeriţi, unii se gândeau la trădare, alţii se alăturau vorbitorului; însă nimeni nu îndrăznea să ia vreo poziţie împotriva ambilor strategi.

Atunci îşi luă inima în dinţi Anakreon, veşnic beatul poet al dragostei, care se căţără cu greutate pe podiumul oratorilor şi spuse:

- Ce vă învăluie norii întunecaţi ai tristeţii? Mirosul jertfelor hecatombelor festive încă se mai înalţă către cer cu iz dulceag. Fericiţii zei încă mai sunt de partea noastră, gata să suporte mâhnirea fiecărei lupte. Pentru bărbatul obosit încă, vinul este întăritorul energizant. Atunci pentru ce mâhnirea voastră, chiar înainte ca vreun barbar să fi pus piciorul pe pământul Eladei? Doi încercaţi bărbaţi din rândurile voastre, obişnuiţi cu sângele şi cu praful războiului v-au prezentat câte un plan de întâmpinare a duşmanului: unul în genul strămoşilor noştri, celălalt viclean ca răbdătorul Odiseus; într-adevăr, nu este o alegere uşoară. Aşa că ascultaţi sfatul meu, ţineţi-vă departe de discordia aducătoare de nenorocire şi juraţi lui Apollo să-i jertfiţi o hecatombă de miei albi nou-născuţi, pentru că el ar putea să vă transmită prin oracol ce au de făcut grecii.

- Prin gura chefliului vorbeşte limba sublimului stăpân al fulgerelor şi a frumoasei sale fiice, Pallas Atena. Aristide găsi că propunerea de a întreba oracolul de la Delphi era bună, lucru cu care fu de acord şi Temistocle. Să decidă zeii.

Daphne îl primi pe Temistocle într-un chiton subţire, alb, care mângâia rotunjimile delicate ale corpului ei, precum briza serii magnoliile de pe povârnişul Acropolelor. Stângaci ca un efeb aflat în drum fără profesorul său de casă, strategul îi oferi hetairei o ramură de oleandru trandafirie.

- Bărbosul s-a întors, spuse fără nici o introducere Temistocle.

Daphne îl privea răbdătoare.

- Nu, nu a adus nici o ştire despre tatăl tău, barbarii l-au prins şi l-au bătut aproape să-l omoare.

Hetaira îşi acoperi faţa cu mâinile.

- A fost ultima mea speranţă. Mă îndoiesc că a spus adevărul şi că l-a văzut pe tatăl meu.

- Îndoiala ta este neîntemeiată, ripostă Temistocle. De unde ar fi putut bărbosul să îţi cunoască soarta? Vestea frumuseţii tale este posibil să fi ajuns până în Ionia, dar de unde să fi ştiut Aiakides povestea tatălui tău? Şi mai ales, ce ar fi câştigat dacă afirma că tatăl tău este în viaţă?

- Am să trimit soli la Magnesia, cu corăbii. Ca să-mi aducă certitudinea.

Temistocle scoase amuleta, o puse pe masa albă şi dădu din cap.

- Nu acum, Daphne, nu acum!

- De ce nu?

- Barbarii au pornit spre Grecia. Bărbosul ne-a adus informaţia.

Daphne se opri îngrozită. Dimensiunea veştii primite era greu de înţeles.

Perşii o vor căuta şi o vor urmări pe ea, prizoniera evadată. La Atena era cunoscută precum statuile de pe monumentul tiranicizilor.

Temistocle parcă îi ghici gândurile.

- Trebuie să dispari. Te duci în Arcadia sau în Messenia. Acolo, în munţi, vei fi în siguranţă. Marele rege se va răzbuna cumplit, crede-mă!

Cuvintele sunau ca o rugăminte fierbinte.

- Tu ai grijă mea? întrebă Daphne cu o surprindere jucată. Unde se află barbarii?

- În faţa Miletului. Poate să dureze o vară, dar ar putea şi să treacă Helespontul în câteva săptămâni, iar flota are nevoie de mai puţin de cinci zile pentru a trece Marea Egee. Am sfătuit adunarea poporului ca femeile şi copiii să fie duşi în Peloponez; dar încuiaţii vor mai întâi să consulte oracolul.

- Este bine aşa, fu de părere Daphne, zeii olimpieni nu vor permite perşilor să ne invadeze ţara înainte ca ei să-şi fi făcut cunoscută voinţa. Şi dacă Pythia de la Delphi îţi respinge planul?

- Atunci Aristide îi va întâmpina pe barbari cu mica noastră armată!

Daphne îşi împreună mâinile.

- O să piară din prima zi! Perşii nu se vor mai lăsa atraşi încă o dată în cursa de la Marathon.

- Sunt cuvintele mele! spuse strategul. Pe barbari trebuie să îi atacăm *pe mare,* cu vasele noastre rapide, mobile. Oh, de-ar fi zeii înţelegători!

Hetaira îl privi pe Temistocle lung şi cercetător. Acesta ţinea, disperat, privirea în podea.

- Ceea ce am urât de la început la tine a fost caracterul, spuse ea şovăind, dar ţi-am admirat isteţimea şi perspicacitatea. Treptat, încep să-ţi apreciez şi caracterul.

Temistocle se făcu însă că nu aude şi repetă:

- Trebuie să fugi, cu cât mai repede, cu atât mai bine. Angajează un vas cu întreg echipajul şi navighează spre sud, înainte de a fi prea târziu. În curând, nu vei mai putea obţine la Phaleron nici o corabie, şi pentru cele mai vechi bărci se vor pretinde sume pe care nimeni nu le va putea plăti.

Atunci Daphne îşi duse braţele după umerii strategului, care tresări ca sub o lovitură de bici, şi spuse:

- Temistocle, eşti bun cu mine; dar te-ai aşteptat cu adevărat ca eu cu cameristele şi cu servitorii mei să ocup un vas care ar putea să îmbarce o sută ori mai mulţi bătrâni, femei şi copii? Dacă barbarii pătrund în Elada, fiecare loc pe o navă înseamnă o viaţă salvată.

Ca şi odinioară, în Olimpia, Temistocle simţi căldura pe care o emana această femeie. O apucă atent de talie, dar nu avu curajul să o tragă spre el. Prea se temea să nu fie din nou refuzat. Nu ştia nici măcar de ce voia să o expedieze neapărat pe Daphne, undeva unde avea să dispară de sub vederea sa, ştia doar că acestei hetaire precum Afrodita nu trebuia să i se întâmple nimic.

- Vorbeşte, strategule! Ce vezi tu în viaţa mea? Te scoate din minţi doar plăcerea şi senzualitatea, ca pe toţi ceilalţi atenieni, situaţie în care, cu regret, vei renunţa să mă contempli! Hetaire sunt multe în Atena, unele sunt vestite pentru posteriorul lor frumos, în timp ce altele sunt renumite pentru sâni. Toate ştiu să cânte la ţiteră şi la flaut şi cunosc şi filozofie. Deci nu există nici un motiv să te încăpăţânezi să ai una dintre aceste femei scumpe.

Impetuos, aproape furios, Temistocle izbucni:

- De ce mă provoci, făptură dorită? Te-am ţinut în braţe, ţi-am căzut la picioare şi nu ai răspuns nici la cel mai neînsemnat sentiment al meu, dimpotrivă, simt mai curând ură...

Pe nesimţite, hetaira se desprinse de după gâtul strategului, alunecă cu palmele pe pieptul acestuia, se lăsă în genunchi în faţa lui şi îşi lipi obrazul stâng de şoldul lui Temistocle. Încet, abia auzit, începu să vorbească:

- Filozofii noştri susţin că iubirea respinsă se transformă în ură. Mai spun că ura şi iubirea ar fi adevăratele forţe ale acestei lumi. Temistocle, de când te-am văzut, mă apăr cu deznădejde de propriile simţăminte. Cu aceste cuvinte se lipi atât de strâns de strateg, de parcă ar fi vrut să-i audă sângele zvâcnind în vene. Daphne închise ochii şi strigă disperată: sunt hetairă, mă auzi, şi hetairele au voie orice, dar numai să se îndrăgostească nu au voie!

Rece şi irevocabilă ca o condamnare la moarte în Areopag răsună în încăpere mărturisirea lui Daphne. Temistocle înălţă capul spre tavan, ca lacrimile ce-i apăruseră în ochi să nu se reverse pe faţă. Se lupta să scoată cuvintele din gâtul sugrumat:

- Te-ai culcat cu nenumăraţi bărbaţi, i-ai fericit pe nenumăraţi cu vorbirea ta inteligentă, de ce trebuie ca tocmai eu să plătesc pentru toate astea?

- Asta este diferenţa, răspunse Daphne, nici unul dintre cei care s-au aflat plini de plăceri între coapsele mele nu a putut să stârnească o adiere de iubire. Pentru că mi-a displăcut de fiecare dată, au plătit şi au fost mulţumiţi. Cu tine este altfel!

- Altfel?

- Sentimentele mele îţi aparţin, indiferent cum le numeşti, dragoste sau ură. Dacă m-aş fi dat ţie o singură dată, ai fi fost unul dintre mulţi şi sentimentele mele ar fi murit încetul cu încetul.

Temistocle se lăsă pe podea, în genunchi, astfel că stăteau acum faţă în faţă. Se priviră tăcuţi, până când strategul îndrăzni să-i atingă mâinile.

- Am venit ca să te salvez, spuse el dus pe gânduri, dar acum doresc că împreună cu tine să-l înfrunt pe marele rege, ca să mor.

Daphne sări în picioare şi ochii îi fulgerară plini de mânie.

- Ţi-ai pierdut minţile, strategule! Vrei să-i condamni pe eleni la pieire sigură, din dragoste pentru o femeie? Nu, Temistocle, strateg victorios al atenienilor, îi vei înfrunta pe barbari cu toate posibilităţile cu care te-au dotat nemuritorii zei. Vei lupta şi vei învinge pentru că eu o doresc. Atena are nevoie de tine!

Strategul o privi neîncrezător pe hetairă, care continuă:

- Nu am să fug din faţa duşmanilor. Te voi însoţi în lupta cu barbarii, precum au făcut odată Melissa şi celelalte hetaire. Iar tu vei fi mai viteaz ca niciodată până acum, marele meu strateg!

Barbarii trecuseră de Hermos şi traversau câmpiile rodnice ale Lidiei pe drumuri comerciale largi, către nord. O mie de călăreţi cu pelerine negre şi cai săltăreţi alcătuiau avangarda expediţiei militare a barbarilor, urmaţi de o mie de suliţaşi. În urma lor venea un car sfânt cu statuia lui Ahura Mazda, tras de zece cai bălani din câmpia nisaică. Cel care îi mâna mergea pe jos ţinând hăţurile, căci nici unui muritor nu îi era permis să urce în atelaj.

În carul următor, în ale cărui roţi străluceau cercuri de aur, stătea Xerxes, îmbrăcat cu odăjdii festive de purpură şi arunca priviri curioase afară din spatele perdelelor grele ce se balansau. Şi Patiramfes, vizitiul marelui rege, păşea pe lângă car. Din când în când, Xerxes scotea capul pe fereastră şi privea cu mândrie înapoi, unde, cât vedeai cu ochii, prin văi şi peste dealuri, se scurgeau călăreţii, lăncierii şi soldaţii pedeştri persani. Atunci i s-a trezit dorinţa de a vedea întreaga sa armată adunată la *un loc.*

La răsărit de muntele Kane, marelui rege îi ieşi în cale un bogat negustor lidian. Trântit la pământ de *chiliarchos,* şeful gărzilor de corp, lidianul a trebuit să stea cu capul în praf, când a trecut marele rege prin dreptul lui.

Xerxes s-a interesat ce voia acesta, iar garda i-a răspuns că numele lidianului era Pythios, fiu al lui Atys, unul dintre cei mai bogaţi bărbaţi din ţară. Lui Darius, acesta îi dăduse în dar un platan din aur şi un butuc de vie din smaralde. Acum voia să contribuie cu averea lui la război.

Asta îi plăcu marelui rege. Opri şi îl întrebă pe bogatul lidian cât de mare este averea lui. Pythios răspunse că, după ultima evaluare, posedă de două ori câte o mie de talanţi în argint şi patru milioane de *dareiken* în aur. Pe care voia să îi dăruiască lui Xerxes. Sclavii şi moşiile îi ofereau suficient pentru a se întreţine. Avea doar o rugăminte, pe care regele nu i-o putea refuza.

Xerxes i-o reteză scurt şi îi ceru să spună ce doreşte.

Bătrânul lidian scânci că are cinci fii, pe patru dintre ei îi dădea marelui rege cu plăcere pentru război, pe cel de al cincilea ruga să îl reţină pentru a se ocupa de el şi de avere.

Nici nu termină bogatul lidian de rostit rugămintea, că marele rege, clocotind de furie, sări din luxosul car, gesticulând violent, şi urlă cu voce stridentă că Pythios este un nenorocit. El însuşi îşi trimite împotriva elenilor la război fiii, fraţii şi rudele şi sacul acesta cu bani voia să creeze breşe în ordinea de bătaie, reţinându-şi un fiu. Dar unde este acest laş blestemat?

Chiliarchos-ul răspunse că se află printre lăncierii din spate, şi Xerxes îi porunci să îl aducă în faţa lui pe câinele acela mârşav. Între timp, tremurând de furie, marele rege ocoli carul cugetând cum să facă din acest incident un avertisment pentru toţi soldaţii perşi. Când fiul lidianului fu târât şi aruncat în ţărână înaintea lui Xerxes, marele rege ordonă *chiliarchos*-ului să-l spintece cu spada în două pe laşul soldat şi fiecare

jumătate să fie aşezată pe câte o parte a drumului, pentru ca întreaga oştire să treacă printre aceste jumătăţi şi să vadă cum procedează el cu laşii.

Izbucniră vaiete, plânsete şi jeluiri teribile. Fiul se târa pe jos, aproape leşinat de frică, şi strigă după ajutorul tatălui său; acesta îngenunchease înspăimântat la marginea drumului şi tremura din tot corpul. Chiar cei din gardă deplângeau duritatea atât de mare a stăpânului lor. Apoi *chiliarchos*-ul trecu la fapte, ridică spada cu ambele mâini deasupra capului şi o coborî vâjâind asupra fiului lidianului, cu toată forţa pe care o putea extrage din corpul său viguros. Un puhoi de sânge de culoare deschisă se revărsă pe marginea drumului, iar membrii gărzii aflaţi aproape, stropiţi de şiroaiele de sânge, se întoarseră scârbiţi. De trei ori, de patru ori trebui *chiliarchos-ul* să lovească pentru a-şi definitiva teribila operă. Cu un gest poruncitor, ceru celor din gardă să proptească jumătăţile în stânga şi în dreapta drumului. Tatăl îşi pierdu cunoştinţa la vederea acestei execuţii şi se prăbuşi în iarbă, rămânând nemişcat. Xerxes dădu semnalul de plecare.

Ţelul perşilor era Abydos, o veche colonie a Miletului pe îngustul Helespont. Acolo, unde pe o lăţime de numai şapte stadii, marea despărţea Asia de Europa, plănuia marele rege să facă trecerea. În acest scop adusese specialişti din Fenicia şi din Egipt. Unii aduseseră cu ei fibre lungi şi albe de in, sute de care, ceilalţi aduseseră din Byblos funii groase cât braţul. Cu ajutorul acestora, conform planului lui Xerxes, trebuiau să fie construite două poduri de vase. Predecesorii lui, Cirus şi Darius, acumulaseră deja experienţă cu construcţii asemănătoare. Cirus împotriva masageţilor, când traversase Araxes, iar Darius împotriva sălbaticilor sciţi, când trecuse exact prin acest loc în Europa.

Pe o înălţime din faţa Abydosului se construise pentru regele regilor un tron de marmură şi, în fiecare dimineaţă, când soarele primăverii scălda coasta în lumina sa, Xerxes punea să fie cărat din tabără pe vârful muntelui, pentru ca însoţit de cei şapte strategi ai săi şi de mai marii imperiului să evalueze progresele lucrărilor.

- Priveşte, Artabanos, cădea în extaz regele tuturor ţărilor, mai lipsesc doar câteva vase şi Europa îmi aparţine. Totuşi, o să îmi aparţină mie?

Unchiul, care îşi însoţise nepotul până aici şi acum era predestinat să conducă imperiul în absenţa lui Xerxes, răspunse supus:

- Desigur, mare rege, şi acest ţinut îţi va sta la picioare, ca toate celelalte din întreaga lume!

- Hei, tu, egipteanule, câte vase ai legat pentru fiecare dintre poduri? strigă Xerxes.

- De trei ori câte o sută şaizeci, răspunse bărbatul măsliniu, imediat ce vom atinge celălalt mal, vom pune deasupra scânduri groase, iar peste ele vom împrăştia pământ şi drumul nu se va deosebi de cel pe care armata ta a mers până acum.

Marele rege chicoti, ca şi cum nu ar mai fi avut răbdare să aştepte traversarea.

- Trebuie să pui câte un gard din rogojini de fiecare parte a drumului oscilant, spuse el deodată. Când fu privit întrebător, continuă: pentru ca în mijlocul mării animalele să nu se sperie, iar soldaţii să nu se teamă!

Egipteanul trimise imediat un sol cu porunca.

În timp ce preoţii regali ardeau mirodenii şi ofereau dintr-o cupă de aur băutură pentru libaţie, Xerxes îşi exprimă dorinţa de a-şi vedea armata de uscat şi flota. I se adresă lui Hydarnes, comandantul celor zece mii de nemuritori, trupele sale de elită:

- Puteam să organizăm o mică luptă?

Hydarnes salută şi plecă în grabă ca să organizeze spectacolul. Şi, înainte ca soarele să fi ajuns la zenit, la picioarele regelui persan începu o defilare nesfârşită. În sunet de trompete şi bătăi înverşunate de timpane, trupele persane, ale mezilor şi ale celor din Elam, urmate de garda regală a nemuritorilor defilau pe malul mării. Ele erau coloana vertebrală a trupelor de uscat, bine antrenate, în uniformă şi pregătite tactic. Măgari sălbatici trăgeau carele de luptă ale indienilor, care aveau împletite în jurul capului pânzeturi cu luciu de mătase de un roşu aprins. Ei urmau călăreţilor de cămile arabi şi neamului de călăreţi sagartieni, ale căror temute arme erau curelele din piele lungi de zece coţi, pe care le înfăşurau ca un bici în jurul trupului duşmanului, târându-l până acesta murea.

Xerxes sări extaziat în picioare când apărură dravidienii cu păr negru, figuri exotice care nu cunoşteau nici coiful şi nici scutul. În loc de coif purtau un cap de cal cu urechile ridicate şi cu coama fluturând în vânt. Drept scut, foloseau o piele de cocor netedă. De asemenea, tracii apărură cu o blană de vulpe pe cap. Etiopienii, ale căror corpuri pe jumătate descoperite erau colorate cu cretă, preferau blana de leu sau de panteră. Arcurile lor, de cinci coţi lungime, făcute din lemn de palmier, erau temute datorită elasticităţii lor, şi pe suliţele lor erau coarne ascuţite de antilopă. Jumătate trăgeau după ei măciuci grele, o privelişte înspăimântătoare.

- Şi aceştia, de unde vin aceştia? Xerxes arătă către un grup de soldaţi voluntari şi află de la Artabanos că era vorba de sciţii saci.

Bărbaţii purtau pantaloni şi faşe roşii peste pulpe. Capetele le erau ascunse sub turbane înalte, ascuţite şi armamentul consta din arcuri, pumnale şi baltaguri. În urma lor, caspieni în haine din aba, sarangi în pelerine multicolore şi cu încălţămintea până la genunchi, paflagoni purtând pe cap coifuri din nuiele de salcie.

Xerxes îndepărtă braţele şi, în timp ce se delecta cu defilarea trupelor sale, strigă:

- Oh zeule Ahura Mazda, cine să mă învingă vreodată!

Mai-marii imperiului aflaţi în jurul regelui regilor căzură la picioarele acestuia, sărutară pământul şi Artabanos răspunse din praf:

- Xerxes, fiu al fratelui meu Darius, tu vei învinge orice ţară în care îţi pui piciorul, iar conducătorii eleni vor muri sau vor săruta marginile hainei tale!

Ca şi cum Ahura Mazda ar fi auzit strigătul regelui perşilor, trimise de pe mare un vânt ca o furtună, care umflă corturile barbarilor şi făcu baldachinele să pârâie. Cu pânzele larg întinse, vasele persane veniră

dinspre vest, în strâmtoare, până în apropierea podurilor spre a le finaliza. Pânzele fenicienilor erau roşii, ale egiptenilor şi cipriotţilor erau albe, multicolore cele ioniene, doar pânzele triremelor persane erau negre. Într-o clipă Helespontul se umplu de trireme mândre, cutere impunătoare şi vase de transport vopsite strident, şi, după o scurtă luptă simulată, flota se retrase la mal pentru a se adăposti de furtuna ce se anunţa.

Xerxes părea prăbuşit pe tronul său. Primul care văzu fu Artabanos: regele plângea.

- Ce înseamnă lacrimile tale? întrebă unchiul. Nu erai fericit adineauri?

- Ah, m-a cuprins exact în clipa de fericire: ce scurtă este viaţa noastră! Nici unul dintre aceşti frumoşi oameni nu va apuca o sută de ani de viaţă, nici tu, Artabanos, şi nici eu.

Bătrânul dădu din cap.

- Acesta este cursul lucrurilor. Numai acela pe care Ahura Mazda îl lasă să guste din dulceaţa vieţii va fi invidiat de toţi ceilalţi.

- Eu, Xerxes, fiul lui Darius, voi fi invidiat?

- Desigur, oh, rege al regilor, şi totuşi nu aş face schimb cu tine.

- Mi se pare că încă te temi de eleni.

- Nu mă tem de ei, răspunse Artabanos, mă gândesc doar că superioritatea armatei tale de uscat şi marele număr de vase al flotei tale au doi duşmani naturali: uscatul şi marea. Flota este atât de mare, încât nici un port nu o poate adăposti când furia furtunii se zbuciumă. Uscatul îţi va fi cu atât mai duşman, cu cât te îndepărtezi mai mult în urmărirea inamicului. Foametea şi nevoia te vor urmări permanent.

Atunci Xerxes îşi astupă urechile cu degete mari pentru a nu mai auzi cuvintele unchiului său şi spuse cu ironie muşcătoare:

- Înainte de a pleca, ascultă ce îţi spun: dacă cei care au fost regi înaintea mea ar fi gândit că tine, imperiul persan ar fi fost astăzi o ţară micuţă, ca aceea a elenilor, iar noi nu ne-am fi aflat aici, în Helespont!

În acest timp, furtuna devenea tot mai puternică. Soarele se întunecă, vasele căutau adăpost pe lângă coastă, iar soldaţii se retrăgeau în corturile lor. Xerxes îşi ţinea cu o mână coroana şi cu cealaltă se agăţase de tron. Demnitarii se opuneau îndârjiţi vijeliei, dar nici unul dintre ei nu cuteza să se retragă.

- Oh Ahriman, tu cel care le aduci oamenilor toate nenorocirile, strigă Xerxes peste urletul vântului, nu vei reuşi să mă îngenunchezi. Ahura Mazda este de partea mea. Ahura Mazda...

Marea, până de curând încă o oglindă cu sclipiri prietenoase, ameninţa să distrugă cu gheare spumegânde podurile ce oscilau. Ancorate cu greutate în frânghii, vasele se cabrau sub presiunea valurilor puternice, pentru ca în clipa următoare să fie azvârlite în hăul căscat între talazuri. Precum ramurile subţiri în luna de toamnă *pyanopsion,* se rupeau scândurile şi se roteau la suprafaţă, până când frânghiile podului de vase de la sud cedară cu zgomot. Masele clocotitoare de apă împinseră vasele eliberate în spumă valurilor către celălalt pod, care nu făcu faţă mult timp acestui asalt şi se rupse de la mijloc.

- Ahura Mazda! urlă în furtună marele rege. Ahura Mazda, unde eşti? Doar abia ţi-am jertfit o mie de vite şi de daruri preţioase!

Totuşi, se părea că pe zeu nu îl interesau toate acestea. Biciuia marea, care amenința să năvălească peste maluri. În timp ce soldaţii îşi ancorau corturile, carele şi animalele, ca nimic să nu fie împins în mare, primele vase se loveau de coasta stâncoasă, altele erau trase în mijlocul Helespontului care fierbea şi se scufundau la scurt timp. Mândra operă a inginerilor fenicieni şi egipteni fu distrusă sub ochii marelui rege, ca şi cum ar fi fost o jucărie.

Când furtuna se mai domoli, Xerxes spumega pe deal ca un armăsar neîmblânzit care adulmecă pentru prima dată libertatea:

- Ucideţi, ucideţi! striga întruna şi alerga încoace şi încolo. Pe toţi să îi aruncaţi între pietrele de moară!

Chiliarchos-ul se interesă cine era condamnat la moarte şi află că maiştrii egipteni şi fenicieni trebuiau să moară. Nu existau alţii mai buni? Artabanos făcu referire la un maistru din insula Samos, despre care se spunea că s-ar pricepe foarte bine.

- Să înceapă mâine construcţia noilor poduri! strigă Xerxes. Dar zeul mărilor, care este grec, să fie pus în lanţuri. Ieşiţi chiar astăzi în Helespont şi aruncaţi în apă două legături solide pentru prins picioarele. Câţiva sclavi să biciuiască toată ziua apa mării şi învăţaţii ionieni să spună în greceşte: „Tu, apă murdară şi sărată, stăpânul nostru îţi aplică această pedeapsă pentru că l-ai jignit. Xerxes, regele regilor, va trece de tine, fie că vrei, fie că nu vrei!“

În timp ce rostea aceste cuvinte, apărură magii îmbrăcaţi în haine lungi şi negre, cu scufii ascuţite pe cap, marele rege cărând după el o mulţime de asemenea vrăjitori. În faţa tronului se aruncară la pământ unul după altul, şi primul dintre ei începu să vorbească:

- Stăpâne, mare rege, zeii trimit semne importante. O iapă dintre caii sfinţi a fătat un iepure, în loc de un mânz.

- Un iepure? Cum poate o iapă să aducă pe lume un iepure?

Xerxes şi mai-marii imperiului îi fixau cu privirea pe magi şi cereau explicaţii.

Totuşi, magul în negru se apără spunând că nici unul dintre înţelepţi nu mai auzise de un asemenea caz, aşa că nici una dintre cărţile-oracol nu dădea vreo explicaţie. Dar un lucru era sigur: perşilor li se va întâmpla ceva de necrezut.

Noaptea se lăsase peste Delphi. Luna atârna ca un disc alb deasupra văii Pleistos. De pe versanţii stâncoşi ai Fedriadelor, apa plină de spume se prăbuşea zgomotos în adâncuri. Doar uneori liniştea lugubră de pe povârnişuri pline de crăpături ale văii stâncoase era tulburată de răgetul unui măgar sau de fornăitul unui cal de la hanurile din jurul sfântului loc.

Când sanctuarul de la marginea defileului îşi deschidea porţile după absenţa din timpul iernii a zeului Apollo din ţara primăverii veşnice, aici soseau oameni din întreaga lume. Se întâmpla în a şaptea zi a lunii *bysios* când aici erau ademeniţi mii de oameni, care îşi uitau grijile şi nevoile, căutau sfaturi în probleme de afaceri şi de dragoste, dar erau şi solii din toate ţările, care primeau sfaturi asupra războiului şi a păcii.

În spatele înaltelor ferestre ale clădirii preoţilor de la marginea sfântului loc, lumina ardea pâlpâit. Pe bănci din piatră, ordonate în formă de potcoavă, şedeau şaisprezece preoţi-oracol, cu chitonuri aspre şi îl fixau cu privirea pe un sclav cu păr cârlionţat aflat în mijlocul lor. La capătul şirului se aşezase Perialla, preoteasa-şefă a pitiilor. Doi preoţi se ridicară ca la o comandă secretă, scoaseră la iveală cuţite sclipitoare, se apropiară de sclav şi începură să-i taie părul în smocuri. Un al treilea îi rase capul sclavului la final. Atunci ceilalţi deveniră agitaţi, se ridicară de pe locurile lor şi formară un cerc în jurul individului demn de compătimire. Da, acum era clar: pielea capului sclavului era plină de tatuaje minuscule, pe Apollo, erau semne grafice greceşti!

- De unde vii, străine? strigă brusc Şedios, şeful preoţilor.

Sclavul nu reacţionă. Privea fix înainte. Nici *nu putea* să răspundă, pentru că era surdo-mut. Şedios se uită satisfăcut împrejur, iar ceilalţi sfinţi bărbaţi zâmbiră. Şedios apucă apoi capul sclavului şi Perialla se apropie cu lumina pâlpâindă a unei lămpi cu ulei. Şedios citi poticnit:

> Xerxes a pornit. De o mie de ori câte o mie soldaţi. De cincizeci de ori câte o sută vase. Atena va fi distrusă. Delphi cruţat. Apollo să vă aibă în grijă.

Scribul transcrise mesajul pe o tăbliţă de ceară. Apoi marelui preot îi fu adus un cleşte lung, în al cărui cap dogorea o piatră incandescentă. În timp ce doi preoţi îl imobilizau pe sclav, Şedios apăsa piatra incandescentă pe tigva mutului. Acesta zvâcni, scoase un urlet şi se prăbuşi fără cunoştinţă. După o clipă, orice urmă a veştii fu înlăturată de pe pielea capului chinuitului; Şedios făcu un semn şi sclavul fu scos. Nici unul dintre cei prezenţi nu păru tulburat; era ceva cotidian la Delphi.

- Grecia va pieri, spuse fără nici o intonaţie Perialla.

Ceilalţi confirmară.

Şedios, înalt ca un stejar thessalian şi cu o mină impenetrabilă, spuse pe deplin calm:

- Nu putem să ne implicăm de partea ateniană, căci ar însemna şi sfârşitul nostru.

Perialla, care părea mai impresionată decât ceilalţi de aceste cuvinte, sări în picioare, făcu neliniştită câţiva paşi încoace şi încolo şi începu să vorbească emoţionată:

- Oracolul de la Delphi este mai puternic decât orice armată de barbari. Să asistăm la distrugerea Greciei de către perşi fără să facem nimic? Apollo să trăiască pe o insulă, în mijlocul barbarilor demni de tot dispreţul? Trebuie să negociem!

Marele preot ripostă:

- Vorbele tale sunt în aceeaşi măsură înţelepte şi nechibzuite. Apollo pythianul a decis în fapt războaie şi a obţinut victorii, fără a ridica sabia, doar printr-o sentinţă înţeleaptă. Dar îi stă în puteri să o facă numai dacă beligeranţii solicită sfatul oracolului. În cazul acesta, barbarii se înfruntă cu grecii şi, atâta timp cât Xerxes nu cere sfatul oracolului, nu avem nici o influenţă asupra a ceea ce se întâmplă.

- Din câte am auzit, la Delphi se află o solie atenianã. Perialla, disperată, îşi duse la frunte mâinile împreunate. Vă puteţi închipui ce vor să ştie de la Apollo.

Şedios râse amar.

- Nu le vom promite o victorie! Singurul sfat pe care l-am putea da, ar fi: fugiţi, fugiţi cât mai aveţi timp!

- Şi unde să fugă atenienii? În Peloponez, în insule? Barbarii nu îi vor cruţa niciunde!

- Nu este sarcina zeilor să le indice atenienilor o cale sigură de fugă, spuse răstit Şedios.

Perialla gândi cu voce tare:

- Atenienii, după victoria de la Marathon, ne-au construit un tezaur din marmură de Paros şi l-au umplut până în tavan cu daruri preţioase din aur şi argint.

- Victoria lui Miltiade a fost un capriciu al zeilor. Nici un om raţional nu poate să creadă că ţânţarul îl va pune încă o dată pe fugă pe elefant. Atenienilor le lipsesc nu numai corăbiile şi soldaţii, ei nu au nici măcar un conducător capabil să se opună barbarilor. Iar Xerxes are forţa unui taur, dublată de îndărătnicia unei pisici. Nu, atenienii trebuie să fugă, cel mai bine până la capătul pământului!

La primii zori ai dimineţii, când foarte tânăra Pythia, ascunsă de ochii tuturor, era condusă de către Perialla la izvorul castalic, pentru a se scălda goală în apa rece ca gheaţa, în spatele coloanelor templului lui Apollo se strecurau două siluete travestite. Era încă linişte, încă sfânta pace a binecuvântatului defileu se întindea asupra templelor şi a monumentelor. Şarlatanii, clarvăzătorii şi vânzătorii de amintiri încă nu îşi începuseră ziua de lucru. Lumina ardea numai în câteva case, unde femeile coceau *pelanos* proaspăt, o prăjitură cu miere ce trebuia dată ca jertfă de fiecare client al oracolului.

Fără să se fi uscat, Pythia păşi goală şi tremurând pe pietrele negre ale drumului sfânt. Din izvorul Kassotis, din apropierea templului, luă un pocal de apă sfântă, dătătoare de spasme, înainte de a se aşeza pe scaunul înalt, cu trei picioare, pentru ca mestecând frunze de laur să cadă în transă.

Abia dispăru Aristonike, căci aşa se numea tânăra Pythia, în spatele înaltului portal cu coloane al templului, pentru a coborî în *manteion,* în sanctuar, că viaţa se reluă în faţa clădirii. În jurul altarului din faţa templului se adunau primii amatori de sfaturi, oameni veniţi de la mari depărtări, care nu beneficiau de *promantie,* dreptul de a pune întrebările înaintea tuturor celorlalţi. Aceşti oameni obişnuiţi aşteptau deseori zile la rând până să le vină rândul, după clienţii preferenţiali. Această procedură putea fi ocolită numai mituind şi dând întrebarea pentru oracol unui locuitor din Delphi, dintre cei mulţi care hoinăreau prin preajmă şi îşi ofereau serviciile.

Cele două siluete travestite se amestecară printre cei care aşteptau în faţa altarului şi se interesară de locul unde putea fi găsit Timon, fiul lui Androbulos. Conform răspunsului primit de la un vânzător de *pelanos,* acesta venea în fiecare dimineaţă aici, trebuia doar să fie aşteptat. Timon trecea drept unul dintre locuitorii din Delphi cu cea mai mare trecere,

spunându-se despre el că ar fi putut chiar să influenţeze răspunsurile oracolului.

Dacă vânzătorul i-ar fi privit mai de aproape pe cei doi, ar fi observat că una din siluete era a unei femei îmbrăcate în haine bărbăteşti: era Daphne, fiica lui Artemidos din Mitilene. Femeilor le era interzis accesul în templu şi deci şi adresarea de întrebări oracolului. Daphne străbătuse dificilul drum de la Atena însoţită de Sikinnos, profesorul de casă al lui Temistocle. Hetaira era convinsă că planurile de război ale iubitului strateg reprezentau singura posibilitate de a-i contracara pe barbari; totuşi, ea se temea că oracolul ar putea hotărî în defavoarea lui Temistocle la întrebarea pusă de solia oficială atenian㠄. De aceea purta la piept un săculeţ cu aur, socotind totodată că în acest fel feminitatea ei nu putea fi trădată.

- Nu ar fi mai bine să îl căutăm pe Timon acasă? se adresă ea însoţitorului.

Sikinnos clătină din cap.

- Ar fi mult prea periculos! Suntem mai în siguranţă aici, printre străini, unde nimeni nu îl cunoaşte pe celălalt. Nu numai prezenţa ta trebuie să rămână ascunsă, căci, dacă eu, sclavul lui Temistocle, sunt recunoscut, nu ne este mai puţin fatal!

Aşa că rămaseră în spatele barajului, observându-i pe *demoisioi-i* atenieni care şedeau pe vine pe treptele templului, aşteptând să intre. În sfârşit veni Timon, un bărbat mai în vârstă, cu o cunună de păr alb şi barbişon pufos. După ce îi şoptiră dorinţa lor la ureche, acesta îi trase în spatele unei ieşituri a zidului, văitându-se cât de greu, aproape imposibil este să mituieşti oracolul, deşi părerea lui este că în fond orice om poate fi mituit, chiar şi marele rege persan.

- Cât? întrebă scurt Daphne.

- Ce înseamnă „cât“?

-Vreau să spun, cât costă dacă tu influenţezi oracolul conform dorinţei noastre?

- Depinde de dorinţa voastră. Spuneţi-mi ce vreţi!

- Ascultă, bătrâne! spuse Daphne şi îi puse lui Timon mâna pe umăr. O delegaţie a atenienilor se află pe treptele templului şi aşteaptă răspuns la o întrebare ce a fost prezentată ieri. Este vorba despre felul în care trebuie acţionat în cazul unui atac iminent al barbarilor. Strategul Aristide crede că trebuie să pornească în întâmpinarea perşilor şi să-i zdrobească pe câmpul de luptă. Adversarul său, Temistocle, vrea să-l lovească pe duşman pe mare, vrea să-l atragă pe inamic în strâmtoarea Salamina, unde să-l înfrângă cu ajutorul vaselor sale noi, mobile.

- Şi pentru cine trebuie să hotărască oracolul?

- Pentru Temistocle.

- Nu este o treabă uşoară, mârâi Timon, este o decizie grea. Şi brusc adăugă: tu nu eşti efeb, eşti femeie.

Sikinnos puse mâna pe spadă.

Speriată, Daphne duse arătătorul la gură şi îl imploră din priviri să nu o trădeze. Apoi lăsă ochii în jos şi confirmă cu o mişcare a capului.

- Îl iubeşti pe acest Temistocle? întrebă bătrânul Timon.

- Da, răspunse Daphne, dar nu despre asta este vorba. Argumentele lui Temistocle sunt cele mai bune. Dacă cineva trebuie să-i lovească pe barbari, el este acela.

- Şi el? Timon arătă cu degetul către Sikinnos.

- Profesorul de casă al lui Temistocle, servitor şi prieten. M-a însoţit aici.

Interveni o pauză. Timon părea că se gândeşte. Dură mult, mult prea mult pentru Daphne. Pripită, luă de la gât punga de piele, scoase câteva monede de aur şi i le întinse bătrânului.

Timon făcu ochii mari.

- Treizeci de mine, o jumătate de talant? întrebă el neîncrezător.

Daphne îi răspunse:

- Jumătate acum, restul mai târziu.

- Aşa să fie, pe Hermes, care ne însoţeşte toate negocierile. Timon râse. Ne întâlnim mâine, la prânz, aici. Şi nu mă urmăriţi pas cu pas, pentru a nu trezi suspiciuni.

Bătrânul dispăru, iar Daphne şi Sikinnos se duseră la altarul lui Apollo, unde înghesuiala crescuse între timp.

- Cincizeci de drahme pentru *promantie!*

Afaceriştii din Delphi îşi ofereau serviciile pe faţă. Un clarvăzător orb căuta cu toiagul prin faţa templului oracolului şi strigă cu o voce chinuită:

- Zeus mi-a luat lumina ochilor, dar Apollo mi-a dăruit darul clarviziunii. Zece drahme pentru clarvăzătorul Spitamenes, zece drahme! Lovi cu toiagul în treptele templului şi lovitura răsună ca biciul unui vizitiu. Câte unul, descurajat de aşteptarea zadarnică îi punea în mână bătrânului o piesă de zece drahme şi dispărea cu acesta în spatele templului.

- Au plecat! Sikinnos arăta cu braţul întins către treptele templului, acolo unde cu puţin timp în urmă se aflase delegaţia atenianã.

Daphne îl privea pe însoţitorul ei şi rămase îngrozită pe loc.

- Sikinnos, şopti hetaira, este prea târziu. În ochi îi apărură lacrimile mâniei neputincioase şi Sikinnos nici nu îndrăzni să o mai consoleze.

Pe neaşteptate, Timon ieşi din sala coloanelor. Discuta cu voce tare cu cei doi *demosioi* ai atenienilor, agita sălbatic braţele şi arăta din nou şi din nou către tăbliţa oracolului, pe care unul din ei o ţinea în mână. Cei doi atenieni păreau disperaţi, cel tânăr îşi smulgea părul, iar celuilalt i se prelingeau lacrimi pe faţă.

Ca de obicei, se formă imediat un cerc de curioşi participanţi la fericirea sau nefericirea celui care adresase întrebarea. Timon era supărat:

- Oh, ce v-a făcut Apollo! Dacă apăreţi la Atena cu această veste proastă, vi se va tăia capul ca la barbarii duşmani. Vă vor despica în patru şi vă vor arde în public, pentru că l-aţi hulit pe Apollo; pentru că numai nelegiuiţilor li se prezice un asemenea dezastru.

Apoi luă tăbliţa şi citi textul clătinând din cap:

> Voi, sărmanilor, încă mai sunteţi aici?
> Treziţi-vă şi fugiţi până la capătul pământului.
> Repede, părăsiţi-vă casele, oraşul rotund cu stânci abrupte
> Nu vă lipsiţi de corpul vostru, nu de capul înspăimântătoarei

distrugeri!

Să plecăm din sanctuar! Şi aşteaptă-te la un groaznic dezastru.

Unul din *demosioi* se lamenta cu voce tare:

- Ce am făcut, ca Apollo să ne pedepsească atât de teribil? Am jertfit, conform tradiţiei, un ied, iar fumul alb s-a ridicat perpendicular la cer, ca semn al bunăvoinţei zeilor.

- Atunci mai faceţi o jertfă zeului, duceţi în templu ramuri de măslini şi întrebaţi din nou cum să-i întâmpine atenienii pe barbari.

Timpul presa, totuşi trimişii atenieni hotărâră să întrebe oracolul a doua oară şi să nu plece din sanctuar până când Apollo nu le va promite ceva mai bun prin gura Pythiei.

Daphne şi Sikinnos şi-au petrecut noaptea într-unul din aglomeratele hanuri din Delphi, Daphne fără să doarmă, cu frica permanentă de a nu fi descoperită. Când în ziua următoare s-au întâlnit cu Timon la zidul din spatele altarului jertfelor, acesta avea o figură serioasă.

- M-a costat întregul meu talent oratoric ca să smulg preoţilor oracolului o nouă previziune. Totuşi, cu ajutorul aurului...

Daphne aruncă bătrânului punga de piele cu restul sumei convenite şi, în timp ce examină conţinutul, acesta spuse:

- Nici nu ştiu dacă noul răspuns al oracolului îţi va fi de folos.

- Atenienii vor face ceea ce spune oracolul. Dacă le cere să fugă, vor fugi. Dacă îi sfătuieşte să dea bătălia pe uscat, asta vor face. Dacă se crede într-o victorie pe mare, nici un atenian nu va ezita să se îmbarce pe trireme. Deci, care este răspunsul Pythiei?

Timon îi dădu hetairei o tăbliţă, nu cu mult mai mare decât podul palmei şi Daphne citi scrisul scrijelit la repezeală:

Tot ce stă vertical în capitală va fi doborât
Doar zidurile de lemn le va lăsa Zeus fiicei sale Atena.

O clipă, Daphne se gândi la sensul mesajului. Ziduri de lemn? Apoi se lumină la faţă şi i-ar fi sărit de gât lui Timon, dacă nu şi-ar fi amintit de hainele ei bărbăteşti.

- Bine făcut, bătrâne, strigă ea entuziasmată, unde sunt trimişii Atenei?

- Au plecat, răspunse Timon.

Atunci Daphne se adresă lui Sikinnos:

- Repede, caii noştri!

CAPITOLUL 10

Daphne îl însoţea pe Temistocle pe drumul către adunarea poporului. Zvonul că Pythia din Delphi prezisese atenienilor un viitor întunecat scosese mii de oameni pe drumul către Ekklesia. Pe drum Temistocle se opri brusc, o luă de braţ pe Daphne şi spuse:

- Gândeşte-te, încă mai ai timp. Poţi să închiriezi un vas şi să fugi pe o insulă unde nu te cunoaşte nimeni şi eşti ferită de barbari. În momentul în care atenienii vor afla răspunsul oracolului, în capitală se va instala haosul.

- Cuvântul meu valorează mai puţin decât al tău, doar pentru că eu sunt hetairă?

Ochii lui Daphne scăpărară de mânie.

- Nu o spun că să te supăr, răspunse strategul, grija pentru tine mă îndeamnă să o fac.

Daphne se îndepărtă de Temistocle.

- M-am hotărât şi aşa rămâne!

Temistocle ar fi preferat să-şi strângă iubita în braţe, dar nu se cuvenea în public. De aceea îi strânse mâna din mers atât de tare că Daphne simţi durere, o durere pătrunzătoare, binefăcătoare, care ţinu până când se despărţiră la intrarea în Ekklesia, unde şase *lexiarchoi* împărţeau tăbliţe pentru vot.

După o jertfă şi rugăciuni introductive, la tribuna oratorilor se urcă primul pritan, care strigă:

- Bărbaţi ai Atenei, cetăţeni liberi ai acestui oraş! Patria este în primejdie. După decizia luată de popor, am consultat oracolul de la Delphi asupra modului în care trebuie să-i întâmpinăm pe barbari şi am primit următorul răspuns.

Pe Pnyx se făcu o linişte ca pe malurile fluviului morţilor Aheron. Pritanul citi mesajul zeului de la Delphi:

> Tot ce stă vertical în capitală va fi doborât
> Doar zidurile din lemn le va lăsa Zeus fiicei sale Atena.

La început, atenienii tăcură şi se părea că fiecare dintre participanţii la adunarea poporului repeta mesajul pentru a-i înţelege teribilul conţinut. Primii căzură în genunchi, ridicară braţele către cer, începură să plângă, strigau şi reclamau vehement că fiica lui Zeus, protectoarea Atenei pe timp de război şi de pace, uitase de acest oraş. Că voia să predea barbarilor sfântul templu de pe Acropole, împreună cu statuia ei cu coif şi

cu suliţă. Că salvatoarea eroilor din războiul giganţilor se temea de hoardele asiatice. Şi unii blestemau, spunând că o zeiţă protectoare care nu putea să-şi apere propriul oraş de nenorocire, nu merită nici măcar jertfa unui porumbel la Panatenee.

În timp ce atenienii se jeluiau, blestemau şi se certau asupra a ce era de făcut, Aristide urcă la tribună oratorilor şi încercă să se facă auzit.

- Bărbaţi ai Atenei, ascultaţi-mă! În aceste ceasuri grele nu ne ajută văicăreala şi ţipetele, nici măcar reproşurile aduse lui Pallas Atena. Trebuie să acţionăm, şi încă repede!

- Spune ce trebuie să facem, dreptule! strigă un atenian rotofei, stârnind râsete ironice; căci porecla de „drept“, acordată la început strategului de către atenieni ca o recunoaştere a ţinutei sale corecte, le devenise multora suspectă de când acesta luase multe decizii în funcţia sa de arhonte, fără să mai consulte tribunalul.

Aristide nu dădu atenţie interpelării şi continuă:

- Mesajul Pythiei din Delphi este clar şi nu are nevoie de interpretarea *crestomologoi*-lor: trebuie să ne apărăm de barbari întărindu-ne zidurile cu metereze din lemn şi mărind numărul hopliţilor, pentru a purta de pe ziduri lupta cu perşii.

Din popor se auziră murmure ezitante şi oratorul fu asaltat de strigăte:

- Cât timp trebuie să rezistăm?

- Nu ai să-i învingi niciodată pe barbari ascuns în spatele zidurilor!

Kimon, fiul lui Miltiade şi conducător al aristocraţilor susţinători ai apropierii de Sparta, le ceru să se gândească dacă prin ziduri de lemn s-ar fi sugerat metereze din scânduri, ceea ce stârni o mare confuzie printre auditori. Pe Zeus, de fapt ce voia oracolul?

Acropolele erau înconjurate de când lumea de un gard viu din spini, de netrecut, deci tot un gard de lemn. Ar trebui ca atenienii să se apere din spatele spinilor de pe Acropole? Se auziră strigăte prin care se cerea consultarea interpreţilor oracolelor.

Sosise clipa pe care o aşteptase Temistocle, dorită ca şi „da“-ul preferatei sale, probabil clipa cea mai importantă din cariera sa politică. Daphne desluşise sensul zidurilor de lemn şi i-l destăinuise. De el depindea acum câştigarea atenienilor de partea planurilor sale.

- Concetăţeni, iluştri bărbaţi ai Atenei, îşi începu el discursul, zeul din Delphi ne-a trimis un răspuns care stârneşte tristeţea, frica şi groază. Nici un bărbat nu poate, fără a avea lacrimi în ochi, să suporte mesajul că barbarii îi vor face oraşul una cu pământul, şi nici mie nu îmi este ruşine de lacrimile mele. Priviţi acest templu, aceste hale şi aceste monumente! Mai priviţi-vă o dată oraşul, Atena. Păstraţi-l în ochii şi în inimile voastre; pentru că, dacă este voia zeilor, ca acestea toate să fie distruse, într-o zi noi vom reconstrui acest oraş, mai frumos şi mai bogat decât oricând!

- Să trăieşti, Temistocle, tu eşti conducătorul nostru. Spune, ce să facem? strigară atenienii.

- Dreptul, continuă Temistocle, a vorbit fără să chibzuiască când a cerut ca zidurile oraşului nostru să fie întărite cu lemn. Căci, dacă Apollo, prin gura Pythiei, a prezis că oraşul nostru va fi oricum înfrânt, atunci de ce să îl mai apărăm, să facem lucrări inutile de fortificare şi să vărsăm

sângele bărbaţilor noştri? Nu, Pythia, care vorbeşte cu plăcere în parabole, ne sfătuieşte să predăm oraşul fără luptă barbarilor şi să ducem lupta în afara lui, de pe corăbii. Nu am construit noi, cu banii de la Laurion, de două ori câte o sută de vase uşor manevrabile, mândre trireme, fiecare cu câte doi pinteni şi cu bordurile din lemn adus din Creta? Vase! Acesta era secretul zidurilor din lemn!

- Temistocle este conducătorul nostru!

- Jos cu Aristide!

- Dreptul să fie exilat!

- Îndepărtaţi-l pe acest criminal!

Temistocle se îngrozi. Aristide era duşmanul său, adversarul său politic, potrivnicul său personal. Dar acum, când mânia poporului îl judeca atât de aspru, i-ar fi luat apărarea. Erau tot mai puternice strigătele, şi brusc atenienii începură să scandeze în cor:

- Ostrakismos! Ostrakismos! Ostrakismos!

Fiecare participant la adunarea poporului primise la intrare câte un ciob de lut, o piatră de vot, pe care putea să scrijelească numele bărbatului a cărui politică nu o aprobă. Majoritatea simplă era de ajuns pentru ca un conducător al poporului care nu mai era iubit să fie trimis în exil, fără a-şi pierde însă averea şi nici drepturile cetăţeneşti.

Îl urâse, îl blestemase şi nu rareori îl dispreţuise, dar totuşi acum, când tribunalul cioburilor de lut îl trimitea în exil, Temistocle îl compătimea. Era poate autocompătimire, pentru că îşi pierdea adversarul care îl stimulase deseori la fapte mari. Mai mult de şase mii de cetăţeni votară pentru exil, astfel că soarta lui Aristide era pecetluită.

O lungă clipă cei doi se priviră fără ură, o clipă ce trebuia să fie ultima pentru un deceniu.

- Ai câştigat! părea că spune Aristide. Nu ai fost cel mai bun, dar în orice caz ai fost cel mai abil.

Privirea lui Temistocle trăda o tristeţe adâncă, s-ar fi putut spune că cerea iertare.

Doi *demosioi* îl încadrară pe Aristide şi îl conduseră prin mulţimea de oameni tăcuţi. După ce acesta părăsi Ekklesia, fură reluate ovaţiile la adresa lui Temistocle:

- Să vorbească Temistocle!

- Temistocle este conducătorul nostru!

Oamenii se îngrămădiră, îl ridicară şi îl duseră pe podiumul oratorilor, iar strategul le răspunse cu cuvinte mişcătoare:

- Concetăţenii mei, bărbaţi ai Atenei! Tatăl meu, Neokles, de ar mai fi fost în viaţă, ar fi vărsat lacrimi de bucurie în această zi, în care cu toţii mi-aţi încredinţat soarta voastră, mie, un simplu cetăţean din Demos Phrearrioi. Oh, dacă ursita zeilor ne-ar fi fost mai favorabilă, fumul a zece hecatombe s-ar fi înălţat către cer, precum norii de furtună deasupra munţilor cretani. Totuşi, olimpicii au dispreţuit jertfele noastre şi templele lor aurii sunt ameninţate cu devastarea de către barbari. Nu avem vreme de plâns şi de jelit.

Ascultaţi planurile mele despre cum îl vom primi pe marele rege. Votaţi-le şi scrieţi deciziile în piatră, pentru a fi expuse în toate locurile publice şi pentru ca fiecare să ia cunoştinţă de ele.

Eu, Temistocle, fiu al lui Neokles, propun ca toţi copiii şi toate femeile să fie strămutaţi. Bătrânii şi averea noastră vor fi duşi pe insula Salamina. Toţi ceilalţi atenieni se vor îmbarca şi împreună cu spartanii, corintienii şi cei din Egina vor lupta împotriva barbarilor. Consiliul oraşului şi toţi strategii vor echipa cele două sute de trireme, după ce vom ridica o jertfă de împăcare către atotputernicul Zeus, către fiica sa aducătoare de victorii Atena şi către protectorul Poseidon.

Jumătate dintre vasele noastre, adică o sută, vor ancora la Capul Artemision, în nord-estul insulei Eubeea, celelalte vor pleca în strâmtoarea Salamina. Acolo îi vom aştepta pe barbari.

- Aşa să fie! strigară atenienii.

Alţii întrebară:

- Dar pe soţiile şi pe copiii noştri unde vrei să îi duci?

De aici s-a iscat ceartă, pentru că nici unul nu era capabil să spună unde ar fi cel mai sigur loc.

Temistocle propuse Argolida, aflată la o zi distanţă, în sudul Greciei, în Peloponez. Acolo, în estul peninsulei, se afla Troizen, un oraş prieten cu Atena. Locuitorii lui acceptaseră să participe la flota de război împotriva barbarilor. Se spunea că Tezeu, eroul atenian care a omorât monstrul cretan din palatul de la Cnossos, s-ar fi născut aici.

- Troizen! strigau atenienii. Troizen să le ofere patrie copiilor şi femeilor noastre!

În mijlocul adunării, oamenii se înghesuiau în jurul unui bărbat bătrân, slab, care, printre mişcări spasmodice, bâiguia cuvinte de neînţeles.

- Linişte! Lysistratos are o revelaţie!

Lysistratos era un clarvăzător de seamă al Atenei. Doi bărbaţi îl ţineau bine pe bătrânul cuprins de spasme ca să nu cadă la pământ. Fascinaţi, toţi îi urmăreau cu privirea buzele ce rosteau cuvinte fără legătură între ele:

- Femei, Kolias, vâsle, orz! Femei, Kolias, vâsle, orz! repeta Lysistratos permanent.

Temistocle pătrunse în mulţime, îl apucă de umeri pe bătrânul al cărui cap era lăsat pe spate şi îl scutură ca şi cu ar fi vrut să-i smulgă mesajul.

- Vorbeşte, Lysistratos! Ce este cu femeile din Kolias, vorbeşte!

Kolias era o limbă de pământ în apropiere de Phaleron.

- Femeile din Kolias! bolborosi clarvăzătorul şi corpul său vlăguit tremura sub fiori extatici.

- Ce este cu femeile din Kolias? repetă ameninţător Temistocle.

- Femeile din Kolias... cu vâslele...

- Ce vor face ele cu vâslele? Vorbeşte, Lysistratos, spune!

- Femeile din Kolias vor prăji orzul cu vâslele! reuşi bătrânul să scoată din el, apoi se prăbuşi în sine ca după un efort supraomenesc.

Plini de evlavie, atenienii se frământau cu privire la sensul cuvintelor lui.

Coloana ce se mişca pe drumul litoral spre Corint părea fără sfârşit. Femei şi copii care nu au mai găsit loc pe nici un vas, plecaseră către

Argolida pe jos, în care fragile sau pe catâri. Epuizaţi, plângând, cu o soartă nesigură în faţa ochilor, târau după ei într-o legătură ce aveau mai de preţ.

În portul Phaleron, unde bătrânii, slăbiţi şi fără dorinţa de a mai trăi transbordau avutul tinerilor, aveau loc scene de nedescris. Cum era încărcată până la refuz, fiecare barcă pleca din port, iar câinii, pentru care nu existau locuri, plonjau în apă, pentru a-şi urma stăpânii. Dar înainte ca vasul să fi ajuns în larg, epuizaţi, erau înghiţiţi de valuri.

Aceia care luaseră drumul oraşului Troizen întâlniră pe drum mica armată a spartanilor, care mărşăluia către trecătoarea Termopile, un loc îngust între mare şi uscat, la graniţa dintre Macedonia şi Thessalia, care trebuia traversată de barbari în drumul lor către Grecia. Leonida, unul din cei doi regi spartani, comanda către nord armata în fruntea căreia se afla o unitate de elită de trei sute de spartani.

Leonida şi oamenii lui erau consideraţi nu numai deosebit de viteji, ci le mersese vestea de a fi de o frumuseţe deosebită. Antrenaţi ca atleţii de pe stadionul din Olimpia, goi, începeau fiecare dimineaţă cu exerciţii fizice dificile şi îşi ondulau părul. Iar cântecele care îi stimulau în timpul marşului, nu lăsau nici o îndoială asupra faptului că pentru ei lupta nu însemna obligaţie, ci cea mai mare plăcere.

Temistocle, cu o parte a flotei, cam o sută de trireme, înconjură capul Sunion, luă curs către nord şi străbătu strâmtoarea dintre Attica şi insula Eubeea, pentru a arunca ancora în apropierea capului Artemision. Una dintre corăbii, acţionată de o sută şaptezeci de vâslaşi şi care în exterior nu se deosebea de vasele de luptă, avea la bord treizeci de hetaire. Printre ele se afla şi Daphne.

Koalemos, prostănacul, şedea în primul rând de vâslaşi şi nu o pierdea din ochi pe stăpâna lui. Ea îl trata bine şi nu o interesa înfăţişarea lui de idiot, iar puternicul Koalemos îi mulţumea printr-un mare devotament. Cine se încumeta să se apropie de ea la mai puţin de o lungime de braţ, făcea cunoştinţă cu pumnii de fiară ai prostănacului.

Se apropia vara şi zăpuşeala nopţii nu era tulburată nici de cea mai uşoară adiere de vânt. Marea era liniştită, doar izolat clipocea câte o urmă de spumă în bordaj. Vâslaşii moţăiau ori sforăiau pe băncile lor, în timp ce hetairele zăboveau izolate pe pupa înaltă a vasului. O linişte destinsă plutea deasupra apei, pe care, la adăpostul întunericului se încrucişau doar bărci mici: curieri cu mesaje pentru diverse compartimente ale flotei. Când vor ataca barbarii? Când se vor ivi pânzele lor negre de după capul Sepias?

Megara, care îşi găsise un loc lângă Daphne şi privea visătoare la stele, şopti uşor:

- Pst! Daphne! Dormi?

- Cum să mă cuprindă somnul în această noapte, care poate va fi ultima noastră noapte?

- Îţi este frică?

- Da, îmi este frică de barbari. Dacă mă gândesc la ce s-a întâmplat cu zece veri în urmă...

- Atunci i-am învins pe perşi!

- Tocmai. Marele rege nu conduce de data asta o expediţie de cuceriri, ci una de răzbunare. El va face totul ca să ne plătească înfrângerea de la Marathon.

Dinspre largul mării se auziră apropiindu-se zgomotele făcute de vâslele unei bărci-curier. Daphne se ridică, se aplecă peste balustradă şi şopti în întuneric:

- Hei, de unde veniţi?

Vocea de femeie din întuneric îl făcu curios pe barcagiu şi ambarcaţiunea se îndreptă către navă.

- Sunteţi vasul hetairelor? se auzi întrebarea de jos.

- Da, sunt hetaira Daphne! Acum distinse jos doi bărbaţi, care după îmbrăcăminte păreau a fi spartani. Aduceţi veşti bune?

- Nici bune, nici rele, răspunse unul din bărbaţi, trebuie să se arate. Leonida a ocupat Termopile. Dacă marele rege vrea să pătrundă în Grecia, trebuie ca mai întâi să-i înfrângă pe spartani. Temistocle, comandantul flotei voastre, căruia i-am adus ştirea, a fost de părere că, atâta timp cât Termopile se află în mâinile noastre, nici un elen nu trebuie să se teamă.

- Dar sunteţi siguri de voi!

- Bineînţeles. Spartanii, cu arcuri şi lănci, sunt postaţi pe stâncile mai înalte, iar barbarii pot să treacă doar printr-un pas îngust, nu mai lat decât două care de luptă puse unul lângă altul. Şi imediat ce unul dintre ei se va aventura în defileul stâncos va fi străpuns de suliţe.

- Viteji bărbaţi! spuse cu admiraţie Daphne. Nu există o altă cale pentru barbari?

- Nu, răspunse spartanul, adică, se opri pentru câteva secunde, apoi continuă, o potecă de munte străbate masivul Kallidromos peste pereţii stâncoşi trahinici; dar acest drum este cunoscut doar de localnici, care sunt o populaţie puţin numeroasă şi cu totul de partea noastră.

- Trahinieni spui?

- Aşa se numeşte populaţia de la ieşirea din pasul Asopos! Cu siguranţă că nu ai mai auzit de ei până acum.

- Te înşeli, spartane, răspunse Daphne agitată, teama mă paralizează dacă mă gândesc la un tânăr din acest neam. El îi urăşte pe spartani şi de mult aşteaptă o ocazie pentru a se răzbuna pe ei.

- Te exprimi enigmatic, hetairă! spuse vocea de jos.

Daphne continuă:

- Ia-mă pe mine şi pe sclavul meu în barca voastră, ca să vă însoţesc la Termopile.

Şi, fără să aştepte răspunsul, îl strigă pe Koalemos. Acesta coborî în barca spartanilor, urmat de hetairă.

- Puneţi mâna pe vâsle, şopti Daphne, altfel Grecia este pierdută. Am să vă explic totul!

Megara, rezemată de balustradă, văzu silueta bărcii dispărând în întuneric, dar nu ştia ce însemna aceasta.

În acel timp, Xerxes, marele rege persan, adunase curtea în cortul său fastuos, pe care barbarii îl amplasaseră în centrul taberei lor aflate între râurile Melas şi Asopos. Înconjurat de principii suitei sale, şedea plictisit pe tron şi privea dansul frivol executat de două gemene asiatice,

nu mai în vârstă de zece veri şi goale ca mieii nou-născuţi, care le demonstrau comandanţilor militari înveşmântaţi exotic cum femeile se învaţă dragostea una pe alta. Un sclav ştergea sudoarea de pe fruntea regelui şi un al doilea îl răcorea făcându-i vânt cu un evantai din pene de struţ. În timp ce micuţele respirau precipitat şi scoteau strigăte orgasmice stridente, Xerxes găsea plăceri mult mai mari la minunata femeie care zăcea extaziată în dreapta lui, pe covor. Ea se numea Artemisia din Halicarnas şi deţinea tutela asupra fiului ei şi comanda cinci vase din flota barbarilor. Părul negru îi era legat pe ceafă şi cădea în valuri strălucitoare pe covor, precum coada lungă a unei iepe nisaice. Artemisia era îmbrăcată ca o indiană, coapsele-i proeminente erau înfăşurate în mătase până la glezne, iar peste pieptul bogat nu avea altceva decât o pânză transparentă, înnodată la spate. Singura ei podoabă o reprezentau doi şerpi de aur care îi înconjurau partea de sus a braţelor în nenumărate unduiri.

Deşi Xerxes ducea după el cel puţin trei sute de femei în harem, mai-marii imperiului nu puteau să nu observe că regele regilor pusese ochii pe Artemisia. Totuşi, aceasta se purta ca şi cum nu ar fi remarcat simpatia evidentă a marelui rege, îşi mişca bazinul lat în ritmul gemenelor căzute în extaz şi respira greu, ceea ce nu putea să scape urechilor ahemenidului pofticios.

Regele, revoltat, făcu semne cu mâinile ca fetele să dispară imediat şi sorbi suc gros, gălbui, de gutui, dintr-un pocal sclipitor.

- Ce ai împotriva jocului de dragoste al fetelor? întrebă Artemisia şi se înălţă în faţa marelui rege. În imperiul meu, bărbaţilor le face cea mai mare plăcere să urmărească femeile făcând dragoste între ele. Mezii preferă bărbaţii tineri?

- Taci! strigă Xerxes, care se simţi provocat de vorbele Artemisiei de faţă cu mai-marii imperiului. Nu am traversat jumătate din Asia ca să privim fete goale la poalele Olimpului. Eu, Xerxes, fiul lui Darius, sunt aici pentru a şterge umilinţa la care a fost supus tatăl meu!

Pe măsură ce vorbea, vocea îi lua tonuri din ce în ce mai ridicate şi marele rege, întărâtat ca un copil, începu să bată cu piciorul în pământ.

De la furtuna care distrusese podurile de vase de peste Bosfor, starea de spirit de la curtea marelui rege era deosebit de tensionată. După traversarea reuşită, perşii au trebuit să suporte o nouă lovitură a sorţii. Un vânt din nord, cu totul neobişnuit în timp de vară, se năpustise asupra Mării Egee şi distrusese o sută de trireme persane în faţa coastelor Thessaliei. Furtuna durase patru zile şi nici chiar magii mezi, prin cântecele lor pline de vrăji, nu au fost în stare să potolească vântul. Abia când unul dintre ei - ce sacrilegiu - a fost jertfit nimfei elene a mării, Thetis, furtuna a încetat în cea de a patra zi. De atunci, Xerxes se îndoia de atotputernicia zeilor asiatici.

- Până când nu trecem de Termopile, era de părere strategul Mardonios, flota noastră să nu se aventureze mai departe, spre sud. Pentru că navele noastre au nevoie de acoperire de pe uscat şi, la rândul ei, armata de uscat este vulnerabilă fără flotă.

Xerxes pocni din degete.

- Voi, conducători de popoare străine, şi voi, mai-mari ai imperiului, ascultaţi cuvintele generalului şi spuneţi-vă liber părerile. Sprijiniţi-l pe regele vostru prin sfaturi înţelepte în legătură cu ce ar fi de făcut împotriva căpoşilor de eleni.

Tetramnestos, sidonianul, afirmă că grecii deţineau o poziţie mai bună, dar nici ei nu puteau face prea multe tocmai din cauza trecătorii înguste. Deci perşii trebuiau să susţină atac după atac, până când grecii asediaţi vor fi nimiciţi.

- Ce raportează spionii noştri? se interesă Xerxes. Cât este de mare armata grecilor care ocupă pasul Termopile?

Mardonios ridică din umeri.

- Doi dintre cei mai buni oameni ai noştri nu s-au mai întors. Probabil că au fost ademeniţi într-o cursă în terenul impracticabil al inamicului. Dar cu siguranţă că elenii nu şi-au poziţionat toţi hopliţii la Termopile. Umil, oh, rege al tuturor ţărilor, mă înclin în praf în faţa ta şi nu îţi pot oferi informaţii mai bune.

- Există doar o cale, trebuie să îi întrecem pe greci în viclenie, începu Merbalos, aradianul. Ori ne retragem pentru ca ei să-şi părăsească poziţiile, sau căutăm soluţia pe mare. Mai întâi vom distruge flota elenă, apoi vasele noastre vor putea lua la bord suficienţi soldaţi pentru a depăşi pe mare pasul Termopile, după care îi debarcăm din nou pe uscat. Grecii nu vor putea ţine piept la un atac din ambele părţi.

Cele spuse de aradian se bucurară de aprobarea celorlalţi, doar Artemisia protestă cu voce tare:

- Cruţă-ţi vasele şi evită o luptă pe mare! Nu ai fost prevenit asupra rapidităţii vaselor greceşti, care la o singură vâslire schimbă direcţia de navigaţie? Eu am luptat în faţa Eubeei şi nimeni nu-mi poate reproşa laşitatea. De aceea îmi permit să-ţi dau acest avertisment. Ţelul campaniei tale, rege al regilor, se cheamă Atena. De ce vrei să-ţi asumi un risc încă de aici, din Thessalia? Grecii sunt mai viteji decât majoritatea dintre noi, dar mijloacele lor sunt limitate. Nu ne pot face faţă mult timp. Este posibil ca ei să fie mai curajoşi, dar timpul este de partea noastră!

Xerxes dădu din cap satisfăcut. Aprobă vorbele Artemisiei. Îşi frecă mulţumit mâinile şi chicoti. Sigur de victorie, întoarse pocalul şi ceilalţi comandanţi ai armatei făcură la fel.

- Vei învinge, rege al regilor, strigară cu toţii în cor, iar imperiul tău va dăinui veşnic!

Daphne, Koalemos şi cei doi spartani ajunseră în masivul Kallidromos în zori. În tabăra grecilor, amenajată la intrarea în pas, se odihneau cam şase mii de hopliţi, în afară de spartani, soldaţi din Tegea şi Mantinea, din Micene şi Corint, tespieni şi arcadieni. Leonida avea chiar şi un contingent teban în rândurile sale, lucru de mirare căci Teba trecea drept un oraş prieten al perşilor.

La ieşirea dinspre nord din Termopile, se afla tabăra barbarilor, ca o baricadă din care, treizeci de stadii pătrate. Dar corturile din exterior ale perşilor, destinate aprovizionării, se întindeau până în ţinutul trahinienilor.

Leonida o primi pe Daphne în cortul său, simplu şi modest, cum te puteai aştepta la un spartan: patru pereţi verticali şi deasupra lor un tavan

de pânză. Dinspre stâncile din partea de sud se auzea trilul strident a mii de cicade.

- Faima frumuseţii tale a ajuns în Sparta, începu Leonida şi, cu o mişcare a mâinii, o invită pe Daphne să se aşeze, dar faptul că îţi iubeşti ţara mai mult decât propria viaţă am aflat abia acum.

- Să nu mai lungim vorba, insistă Daphne, trahinianul Ephialtes a fost lipsit de victorie la olimpiada a şaptezeci şi treia de către un spartan, prin înşelăciune.

- Vrei să spui că Philles...

- Da, Philles.

- Aduceţi-l pe Philles aici! strigă Leonida turbat de furie şi faţa lui îngustă se înroşi ca purpura.

- Este aici? întrebă surprinsă Daphne.

- Face parte din prima linie de luptători.

- Nu îl informa. Ar putea crea tulburare printre oamenii tăi.

Leonida îşi dădea toată osteneala pentru a pune frâu mâniei.

- Un spartan necinstit! strigă el dezgustat şi cu oroare în voce. Nu merită să lupte în prima linie!

Daphne încercă să îl calmeze pe strateg.

- Au trecut câteva veri de când Philles mi-a mărturisit fapta sa. În timpul cursei i-a aruncat un pumn de nisip în ochi concurentului său. A câştigat şi Ephialtes a pierdut. Dar trahinianul a jurat să se răzbune pe spartani. Când am auzit că barbarii trebuie să fie blocaţi aici de voi şi că unicul drum ocolitor este prin ţinutul trahinienilor, m-am gândit că...

- Pe Ares! strigă Leonida mergând nehotărât încoace şi încolo. Trahinienii nu trebuie să ne trădeze. Nu au voie să o facă, altfel Grecia este pierdută!

Teribilele cuvinte ale viteazului bărbat o impresionară puternic pe Daphne. Tocmai pentru că Leonida trecea drept dur şi de neînvins, această exclamaţie avu un efect deosebit. Revoltat, strategul îşi încrucişă braţele pe piept, cu pumnii strânşi, pentru a se gândi ce era de făcut în această situaţie.

- Poate că, spuse şovăitoare Daphne, poate că trahinianul a uitat înfrângerea.

Leonida râse ironic.

- Un bărbat uită orice, soţia, prietenul, fericirea şi suferinţa; dar o înfrângere nu o uită niciodată!

- Ce vrei să faci, strategule?

Leonida trase adânc aer în piept.

- N-ar avea nici un sens să ocupăm drumul peste masivul Kallidromos. Numai pentru lucrul acesta am avea nevoie de trei ori mai mulţi hopliţi decât avem la dispoziţie, şi Termopile ar rămâne neapărat. Ne rămâne doar speranţa şi ruga către zeii din Olimp ca trahinianul să nu trădeze drumul ocolitor.

- Nici un război nu se câştigă cu speranţe şi cu rugi evlavioase! strigă îndârjită Daphne. Asta, rege Leonida al Spartei, ţi-o spune Daphne, hetaira. Eu sunt femeie, şi acestea nu sunt niciodată trimise de voi la război; totuşi, nu pot să privesc, fără să fac nimic, cum grecii îşi lasă soarta la voia întâmplării.

Leonida, un bărbat cu luciditatea unui filozof atenian, vru să spună ceva, dar hetaira nu îi dădu timp: fără nici un salut, ea se întoarse, îi făcu semn sclavului Koalemos şi părăsi cortul spartanului.

Cei din tabăra grecilor tocmai se treziseră, domnea agitaţia, bucătari, cei care duceau masa, cantinieri, se grăbeau cu vase mari de la un cort la altul, sacagiii umpleau putinele spălătoarelor comune, dincolo erau lustruite spadele şi scuturile, alături erau reparate roţi de care. Într-o tabără grecească nu existau femei, aşa că musculosul protector mergea în faţa stăpânei sale şi luă o atitudine ameninţătoare de câte ori se apropia cineva.

Neînarmaţi şi doar cu sandale de piele în picioare, cei doi luară drumul Anopeei, care trecând peste munţii de la Termopile ajungea la trecătoarea Asopos din teritoriul trahinienilor. Daphne nu voia să spună nimic, dar ceva o mâna pe această cărare montană către trahinieni, către Ephialtes.

Ce îl putea determina pe acest trahinian să nu trădeze? Să îl câştige cu aur, să treacă la ameninţări masive sau ambele?

Prostănacul mergea apăsat înainte, trăgând cu urechea la câte un tufiş, şi îi oferea mâna hetairei când trebuia trecută o stâncă, un trunchi noduros sau o haldă de pietriş. Dificilă ascensiune în dogoarea dimineţii de vară scotea transpiraţia prin toţi porii. Curelele sandalelor tăiau în carne. Respiraţia lui Daphne se accelera mereu, doar Koalemos păşea hotărât şi netulburat, aparent fără nici un efort, fără să scoată un cuvânt.

Să fi fost către prânz, căci soarele ardea aproape perpendicular cărarea, când Daphne se prăbuşi între două trunchiuri, pe pământul acoperit cu muşchi, trăgând cu putere aer în piept.

- Koalemos, trebuie să fac un popas, sunt la capătul puterilor!

Epuizată, privea în pământ, cu bărbia sprijinită în genunchi; atunci simţi mâna sclavului pe braţul ei.

- Stăpână! Stăpână!

Hetaira îl privi întrebătoare pe Koalemos. Acesta arăta către coama dealului, către ieşitura stâncoasă din apropierea lor, către cotitura potecii pe care tocmai veniseră. Daphne se simţi ca paralizată. Vru să strige, dar gâtul nu o mai ascultă. Oriunde se uita, din toate părţile erau îndreptate spre ei săgeţi şi suliţe.

De zile întregi flotele inamice stăteau faţă în faţă, la limita vizibilităţii. Barbarii trecuseră prin strâmtoarea Skiatos şi ancoraseră în faţa coastelor de sud ale Magnesiei. Ţelul lor părea clar: flota persană căuta ca prin strâmtoarea Eubeei, ţinând legătura de vizibilitate cu trupele terestre, să ajungă în Attica. Dar flota grecilor le stătea în cale. Sub sanctuarul lui Artemis, erau ancoraţi Temistocle cu flota Atticei şi spartanul Brasidas cu vasele celorlalte popoare greceşti. Echipaţi de luptă, pândeau ziua şi noaptea.

Temistocle stătea în prora triremei sale, vâslaşii moţăiau pe băncile lor, nimeni nu putea să doarmă în arşiţa zilei ce se sfârşea. Privind fără ţintă în zare, era frământat de gândurile legate de dispariţia lui Daphne, neobservată nici măcar de comandantul corabiei cu hetaire. Acesta nu era în stare să ofere nici cel mai mic amănunt.

Atunci, pe neaşteptate, în faţa prorei vasului, suprafaţa apei fu străpunsă de o fiinţă goală, asemănătoare unui zeu al mării. Plescăitul fu auzit şi de vâslaşi, care priviră fascinaţi adâncul. Precum Poseidon din adâncurile mării, în faţa lor apăru un bărbos, care ridică mâna în semn de salut şi strigă scuipând apă:

- *Chairete!* Sunteţi eleni?

În loc de răspuns, Temistocle ordonă ca vizitatorul din imperiul lui Poseidon să fie ajutat să iasă din apă. Trăgând adânc aer în piept, îl aşezară pe bărbatul epuizat pe punte. Temistocle se apropie de el şi îl întrebă cu mirare:

- Cine eşti? De unde vii?

Respirând cu greutate şi poticnindu-se, străinul spuse că este Skyllias din Skione, din peninsula Halkidiki.

- Skyllias, vestitul scufundător? strigară vâslaşii.

Acesta confirmă. Povesti că barbarii i-au silit pe el şi pe conaţionalii lui să se alăture armatei lor. Ce îi mai rămânea de făcut decât să urle cu lupii!? Scosese comori de nepreţuit din corăbiile barbarilor scufundate la Pelion; dar refuza să lupte împotriva grecilor. De aceea părăsise vasul barbarilor şi traversase strâmtoarea jumătate înotând la suprafaţă, jumătate scufundându-se.

- Pe Poseidon, se miră Temistocle, dar sunt optzeci de stadii!

Scufundătorul dădu din cap.

- În definitiv sunt Skyllias!

- Câte vase ale barbarilor stau la ancoră în dreptul muntelui Pelion?

- Greu de spus, în orice caz atât de multe încât nu le poţi număra, o mie, două mii...

- Şi câte corăbii a distrus vântul din nord?

- Trei, patru sute. Trebuie să fi fost vase importante, vase de comandă, nave rapide cu vâsle şi câteva vase-tezaur. Se spune că regele Persiei l-a blestemat pe zeul lor, Ahura Mazda, şi s-a rugat la zeii noştri ca să potolească furtuna. De atunci, conducătorii militari ai barbarilor nu sunt siguri dacă zeii sunt de partea lor şi sunt cam confuzi.

Temistocle râse.

- Şi pe la noi este cam tot aşa. În urmă cu câteva zile, o ariergardă persană de cincisprezece vase a venit drept spre noi. Nici nu ne credeam ochilor. Nefericiţii, la ocolirea capului Sepias, au crezut că vasele noastre sunt ale lor. I-am lăsat să se apropie şi i-am scufundat cu căţel şi cu purcel!

- Barbarii au observat asta şi l-au plâns pe unul dintre cei mai viteji bărbaţi ai lor, bătrânul Sandokes din Kyme, în Eolia. A fost judecător şi cu mulţi ani în urmă a fost acuzat de mituire. Barbarii îi jupoaie pe judecătorii cumpăraţi şi scaunele succesorilor lor sunt îmbrăcate cu pielea vinovatului. Sandokes a fost ţintuit pe cruce. Când încă se afla acolo, marele rege l-a iertat pentru că nu era sigur că este vinovat şi l-a făcut guvernator în Kyme!

Între timp se întunecase şi pe vasele din jur fură aprinse lămpi cu ulei camuflate să nu fie văzute de inamic. Sclavii îi aduseră înotătorului epuizat terci gras şi fructe pentru a se reface.

- Tu ce crezi, se interesă Temistocle în timp ce Skyllias mânca lacom, când va ataca flota barbarilor?

- Nu mâine şi nu în următoarea zi, răspunse Skyllias cu gura plină. Până când armata de uscat nu va trece de Termopile, flotei i s-a impus reţinere. Sigur că asta nu exclude acţiuni izolate ale trupelor de şoc.

- Contra cui?

- Contra Eubeei, de exemplu. În urmă cu câteva zile, două sute de trireme au luat cursul spre nord. Se părea că se îndreaptă către Helespont. Dar de fapt urmau să ocolească insula Skiatos şi, ieşind din zona de observaţie a grecilor, să cotească spre sud şi să înconjoare Eubeea.

-Bine gândit, Xerxes! strigă Temistocle în noapte. Trebuie să îl cunoşti pe Temistocle, fiul lui Neokles!

Cu mâinile şi picioarele legate şi atârnată de o bară, ca o sălbăticiune ucisă, Daphne era dusă de către barbari în tabăra lor de la capătul pasului Asopos. Frânghiile îi intrau în carne şi îi provocau răni dureroase. Koalemos, care înainte de a fi imobilizat omorâse cel puţin patru soldaţi inamici, dintre care pe unul îl apucase de picioare şi îl învârtise prin aer ca pe o ghioagă, urla la mică distanţă că un animal pe moarte, iar bara cu care era cărat se curba ameninţător ca o stinghie.

Urletele teribile ale prostănacului îngroziră toată tabăra şi barbarii veneau în fugă de peste tot, formând o uliţă până la cortul marelui rege. Hetaira lua cunoştinţă de rânjetele soldaţilor împuţiţi care îi atingeau corpul şi o ciupeau scoţând sunete guturale neinteligibile, doar ca nişte umbre cu capul în jos. În scurtele şi groaznicele clipe în care îşi recăpăta cunoştinţa, ar fi vrut să zgârie faţa fiecăruia din această hoardă, dar, din cauza furiei, recădea de fiecare dată într-o stare de inconştienţă.

Se trezi abia în faţa cortului doldora de aur, când soldaţii o lăsară jos şi scoaseră bara de care erau fixate mâinile şi picioarele. Un barbar, a cărui figură buhăită abia i-o desluşea prin barbă creaţă şi părul capului, îi desfăcu legătura de la picioare şi, urmat de Koalemos care la fiecare atingere scotea un urlet pătrunzător, o împinse în anticamera cortului. Daphne abia se mai ţinea pe picioare, părul îi atârna şuviţe peste faţă, prins în sudoarea lipicioasă, gleznele i se învineţiseră, iar sângele închegat desena cerculeţe închise la culoare în jurul încheieturilor jupuite ale mâinilor.

Chiliarchos-ul îi prinse braţul într-o mână de fier şi o împinse pe Daphne dincolo de draperia grea, roşie, ce despărţea anticamera de cortul propriu-zis. Dar înainte de a apuca să desluşească ceva în lumina difuză din interior, grecoaica fu trântită din nou la pământ, unde rămase cu faţa în jos, cu braţul întins protector sub ea. Fără să ştie şi fără să vrea, hetaira îl omagia din această poziţie pe regele barbar Xerxes şi ar mai fi rămas încă mult timp aşa, dacă şeful gărzii personale nu ar fi ridicat-o şi nu ar fi condus-o în faţa regelui.

Acesta chicoti când văzu fiinţa buimăcită şi amărâtă din faţa sa. O ocoli pe Daphne şi privirea lui batjocoritoare o examină din cap, pe rochia zdrenţuită, până la picioare şi înapoi, apoi făcu un semn către interpret.

- De când, începu el rânjind şi veni foarte aproape de faţa lui Daphne, de când folosesc grecii femeile ca spioane?

Fata îi aruncă marelui rege răspunsul în faţă cu toată mânia de care mai era în stare:

- Nu sunt o spioană, sunt Daphne, hetaira! Iar laşii tăi de soldaţi m-au prins fără nici un drept. Sau acum barbarii luptă împotriva femeilor?

Xerxes îl întrebă pe traducător care este înţelesul cuvântului *hetairă.* Acesta, ionian după vorbă, îi explică termenul şi pe faţa marelui rege se strecură un zâmbet amuzat.

- Ce te poartă pe tine, hetairă, în aceste vremuri de război, peste munţi? o cercetă în continuare Xerxes.

- Eram în drum către trahinieni; ei sunt un neam grec.

- Ştiu asta, răspunse regele. Sunt un neam grec. Şi ce căutai tu la trahinieni?

Daphne se opri îngrozită, simţind cum inima îi spărgea pieptul. Ce să-i spună? Ce voia de la ea regele barbar? Pe Zeus, nu găsi în acea clipă altă ieşire decât să spună:

- Mă duceam la Ephialtes, un trahinian pe care îl cunosc de mult...

- Ephialtes?

- Da, aşa se numeşte trahinianul.

Marele rege se uită cu subînţeles la *chiliarch;* apoi i se adresă lui Daphne:

- Acest Ephialtes este un prieten al perşilor.

Încet, treptat, hetaira se dumirea: Ephialtes le era cunoscut perşilor. Evident că deja îi trădase pe greci, şi totul era inutil. Daphne respira cu greutate.

Dar mai înainte ca ea să poată spune ceva, marele rege zise:

- Ne-a pus la curent cu chestiunea drumului peste munte! Sări de pe un picior pe altul, bucurându-se ca un copil mic. Peste munte, înţelegi?

Daphne văzu negru în faţa ochilor, modelul roşu-albastru al covorului greu începu să se rotească, cutele aurii ale stindardelor şi fanioanelor păreau că se prăbuşesc pe ea şi în capul ei răsuna numai „Acum Grecia este pierdută!“

Ca de la o mare distanţă, Daphne auzi vocea stridentă a marelui rege, care îi comunică plin de mândrie:

- Bineînţeles că nu ne-a trădat drumul degeaba! Totul are un preţ. A cerut aur şi i-am dat o cupă de aur.

Hetaira îşi recăpătă cunoştinţa complet abia când Xerxes spuse:

- Cu siguranţă că vrei să îl vezi pe Ephialtes, vino, te conduc la el!

Furia turbată ce o stăpânea făuri într-o secundă un plan de acţiune: să-i sară la gât lui Ephialtes - nu, mai bine să smulgă o sabie şi să i-o înfigă în piept trădătorului.

Simţi cu scârbă mâinile barbarului, ca nişte bureţi, pe umerii ei, când o conducea către ieşirea din cort, în timp ce Koalemos, la un semn făcut de ea cu capul, rămase pe loc. Flancat de o duzină de lăncieri cu armele plecate, marele rege păşea, împreună cu Daphne, prin faţa corturilor şi carelor, până la un loc aflat în mijlocul taberei. Daphne privea absentă în timp ce mergea.

Brusc, Xerxes se opri.

- Aici este prietenul tău, Ephialtes.

Daphne ridică privirea. În faţa ei era înfiptă în pământ o cruce. Pe ea se afla un bărbat, mort. La picioarele lui, bătut în lemn cu cuie - un pocal de aur.

- Nu îi preţuiesc pe trădătorii care vor doar să se îmbogăţească, vorbi răguşit marele rege. Ephialtes şi-a primit răsplata, cea cerută de el şi cea pe care i-am rezervat-o eu.

Spartanii împrejmuiseră în tabăra lor o pistă de alergări provizorie, cu lungimea de un stadiu. Într-o cuşcă făcută din crengi de salcie proaspăt tăiate, se afla un berbec sălbatic. Cinci spartani goi, cu suliţele ridicate, aşteptau cu nerăbdare să fie deschisă uşa cuştii şi animalul să se năpustească afară îngrozit de moarte.

La o comandă, lăncierii începură urmărirea, încercând să se apropie cât mai mult de coarnele aplecate ale berbecului şi primul care ajunse animalul furios îi înfipse suliţa în spate, animalul căzu, se răsturnă şi începu să se zbată. Spartanii de pe ambele părţi ale pistei băteau din palme şi un preot începu să tranşeze berbecul muribund.

Ciudata ceremonie se repeta an de an, în cinstea zeului fertilităţii, Carneios, în timpul căreia lupta armată era interzisă. Şi aici, departe de păşunile Spartei, Leonida le promisese oamenilor lui zile paşnice. În timpul acestei sărbători a spartanilor apăru un sol de la Termopile anunţând:

- Barbarii atacă!

Zi şi noapte, trei sute de spartani şi şapte sute de tespieni supravegheaseră trecătoarea stâncoasă, dar acum Leonida îşi trimise toţi oamenii înainte, pe povârnişurile de stânci, împărţindu-i în detaşamente. Dacă barbarii vor străpunge falangele spartane aflate în faţă, vor fi pregătite celelalte să-i înfrunte.

Prima zi se scurse fără că succesul să fie de partea uneia ori alteia dintre părţi. În zorii zilei următoare, barbarii declanşară un nou atac şi au trebuit să suporte pierderi grele. Ulterior situaţia se schimbă, când un curier aduse groaznica veste că barbarii vin peste munte. Unui război pe două fronturi grecii nu îi puteau face faţă.

- Fugiţi, cât mai aveţi timp! Fugiţi! Fugiţi! Fugiţi!

Strigătele de spaimă ale soldaţilor eleni erau reflectate de pereţii stâncoşi de la Termopile. În urmă mai rămăseseră numai spartanii şi tespienii.

Când suliţele lor se rupseră în luptă, atacară cu spadele, când şi acestea se sfărâmară, se apărară cu pumnalele.

Împotriva periculoaselor săgeţi ale barbarilor, oamenii din jurul lui Leonida luptau de la bun început în dezavantaj; dar au luptat până la ultimul om, respectând legea sfântă a spartanilor care spunea că nimic nu este mai onorabil decât a muri pentru patrie.

Mai târziu, grecii au ridicat în pustietatea de la Termopile un monument dedicat vitejilor războinici, pe care scria: „Călătorule, dacă te duci în Sparta, spune că ne-ai văzut aici aşa cum legea a cerut“.

Însă barbarii aveau cale liberă către Grecia.

CAPITOLUL 11

Bucăţi de pânză galbene, roşii şi verzi, întinse pe o reţea de frânghii, apărau tribunele de soarele dogorâtor. În faţa cortului aurit, marele rege aşezat pe tronul său, lua plictisit la cunoştinţă de veştile privind victoriile generalilor săi. În dreapta sa stătea Artemisia, într-o rochie lungă, roşie, deschisă în faţă, susţinută de agrafe strălucitoare. Alături, Daphne, într-un veşmânt galben specific persan, o rochie lungă, strâmtă, cu partea superioară bogată, cutată, atârnând de umeri. Mai-marii imperiului, aşezaţi în stânga lui Xerxes, se arătau iritaţi de tratamentul special de care se bucura hetaira grecoaică, şi Mardonios, strategul, ridica indignat din sprâncene când le privea dintr-o parte pe cele două femei.

Pentru Xerxes ambele frumuseţi din dreapta lui reprezentau ceva deosebit: Artemisia, femeia admirabilă, cu ochi misterioşi înconjuraţi de farduri închise la culoare, după moda egipteană, era suverană în Halicarnas, Kos, Nisiros şi Kalidna şi comanda în haine bărbăteşti cinci corăbii ale flotei. Daphne, dimpotrivă, hetairă din Elada, la cei douăzeci şi patru de ani ai ei având exact jumătate din vârsta celeilalte, reprezenta pentru Xerxes un fel de exponat, o pradă de război renumită, cu care el, aşa cum lăsa să se ştie, putea să facă tot ce îi trecea prin cap.

La curtea marelui rege se ştia foarte sigur că Daphne avea legături la cele mai înalte niveluri şi Xerxes privea capturarea ei ca pe un triumf personal.

Mezii şi elamiţii, care se distinseseră prin curaj deosebit în lupta de la Termopile, defilau prin faţa tribunei cu lăncile plecate, cu privirea îndreptată spre pământ, în semn de veneraţie. Îi urmau tebanii conduşi de Leontiades, cu braţele întinse, semn că se supuseseră.

- Un popor nesigur, din câmpiile Beoţiei, remarcă Mardonios şi, la întrebarea pusă de marele rege, îi spuse că aceştia trimiseseră pământ şi apă, dar fuseseră obligaţi apoi de către ceilalţi eleni să lupte împotriva perşilor, dar la Termopile se predaseră.

- Marchează-i cu fierul roşu, strigă Xerxes şi sări de pe tron.

Din spatele tribunei apărură sclavi raşi în cap, ale căror corpuri negre, goale, erau împodobite cu curele late din piele. Aceştia cărau cleşti lungi, la capetele cărora se aflau şoimi de mărimea unei palme, înroşiţi în foc. Leontiades se prezentă curajos primul pentru a fi însemnat pe piept: un şuierat scurt şi un fum urât mirositor se răspândi în jur. Grecul strânse din dinţi atât de tare, că faţa lui se sluţi; apoi pe pieptul lui apăru în toată splendoarea, roşu ca focul, însemnul marelui stăpân persan.

Daphne închise ochii, pentru a nu privi cum fiecare grec, gârbovit de frică, tremurând din toate mădularele, era însemnat cu durerosul semn. Nu văzu sudoarea fricii de pe grumazul lor, privirile buimace ale concetăţenilor ei care aproape leşinaţi stăteau la rând pentru a se supune, fără să protesteze, barbarei proceduri urât mirositoare.

- Viteji bărbaţi! îi şopti la ureche Mardonios marelui rege, care dădu din cap fără a-şi lua privirea de la sclavii cu cleştii incandescenţi.

- Cred, spuse Xerxes în treacăt, că nici unul dintre oamenii tăi, nici chiar dintre nemuritori, nu ar suporta însemnarea cu focul cu atâta vitejie.

- Şi tebanii nu trec drept cei mai viteji dintre greci.

Când Daphne deschise ochii, tebanii părăsiseră zona tribunei şi acum prin faţa regelui şi a marilor demnitari defila în ritmul înfundat al timpanelor un detaşament al înalţilor nemuritori. Hetaira încercă să inspire adânc, dar mirosul muşcător, puturos, de sub baldachin parcă o strangula. În ochii ei se citea oroarea şi ea îşi fixă privirea asupra unui stindard ciudat purtat de un nemuritor, un cap înfipt într-o bară înaltă. Când acesta se mai apropie, băgă de seamă că era capul tăiat al unui om, probabil grec, şi când detaşamentul se opri în faţa marelui rege, Daphne îl recunoscu: era capul lui Leonida. Căzu într-un leşin profund.

Când îşi reveni, în faţa ochilor avea cupola cortului regal, ale cărei prelate aurii, în lumina soarelui, făceau să apară pe plafon un cer cu stele scânteietoare şi sub privirea ei apăru figura triumfătoare a marelui rege.

- Credeam că femeile grecilor ar fi la fel de curajoase ca bărbaţii lor, remarcă batjocoritor Xerxes, sau Leonida era unul dintre cei foarte apropiaţi ţie?

Daphne se ridică de pe perna rotundă şi privi figura rânjind răutăcioasă a Artemisiei. Apucă lacomă pocalul ce i-l întinsese marele rege şi bău fără să se mai controleze amestecul dulce-acrişor, lăptos.

- Nu este o spartană! observă Artemisia, întinsă la picioarele marelui rege şi cu aproape toate agrafele rochiei desfăcute. Dar oricum nu este utilizabilă decât pentru un singur lucru, nu?

Artemisia o privea pe Daphne ca şi cum ar fi aşteptat un răspuns; totuşi Daphne continua să tacă. Femeia din Halicarnas o apucă de marginea rochiei, pe care o ridică până la coapse şi îi spuse lui Xerxes:

- Hai, încearc-o, vezi dacă este demnă de faimă care i-a mers!

Abia atunci Daphne şuieră plină de ură:

- Ia-ţi degetele tale murdare de pe mine, şarpe veninos!

- Nu admit aşa ceva! strigă Artemisia revoltată. Nu de la o prostituată ca asta!

- Prostituată? izbucni Daphne. Asta iese dintre buzele tale cu care tu îl tratezi pe marele rege ca o şleampătă ieftină din port? Eu sunt hetairă şi nu m-am dat încă nici unui bărbat care nu mi-a câştigat simpatia. Dar tu, pentru putere şi influenţă, te uiţi pe tine şi uiţi de mândria ta, încercând să îl atragi pe marele rege de partea ta, oferindu-i-te precum fac precupeţele din piaţă cu carnea iepelor decedate.

Nici nu termină Daphne că Artemisia se năpusti asupra ei, o luă de gât şi, gâfâind, o trânti la pământ. Dar, cu o răsucire rapidă a corpului, grecoaica scăpă din strânsoarea care o înăbuşea şi îi vârî Artemisiei

genunchiul în burtă, această ţipă strident şi se prăvăli furioasă cu tot trupul ei asupra firavei fete.

Se părea că lupta îi plăcea marelui rege; acesta se învârtea în jurul celor două, le aţâţa prin gesturi şi striga când uneia, când alteia:

- Aşa, este bine aşa! Ia arată-i ei!

Îi ceru interpretului să traducă fiecare încurajare de a sa.

Daphne nu observă că vorbele marelui rege îi erau adresate *ei.* În această clipă şi-ar fi dorit că sclavul ei Koalemos să fi fost aici, să o fi apucat pe această femeiuşcă turbată şi să o fi învârtit prin aer. Dar hetaira era singură şi se apăra deznădăjduită de o Artemisie puternică precum o ursoaică; aceasta îi răsucise mâna dreaptă la spate şi, cu o mişcare dibace, o trăsese în sus, ca şi cum ar fi vrut să-i rupă toate oasele din trup.

„Acesta este sfârşitul“, gândi Daphne. O clipă, crezu că femeia din Halicarnas era ursită să o omoare, spre satisfacţia marelui rege. Cu cât se încorda mai mult sub apucătura dură a Artemisiei şi cu cât lovea în jur orbeşte cu picioarele, cu atât cealaltă o strângea mai tare şi îi presa gâtlejul cu cotul. „Acesta este sfârşitul“, gândi Daphne.

Atunci se auzi vocea stridentă a lui Xerxes:

- Las-o, Atremisia, o omori!

Femeia din Halicarnas îi dădu drumul, ca şi cum i-ar fi cerut-o arbitrul unei partide de lupte cu pumnii. Artemisia, care gemând îşi puse genunchiul în pieptul lui Daphne, îşi îndepărtă de pe faţă şuviţele de păr şi se ridică şuierând în aşa fel ca regele să nu o audă:

- Tu sau eu, una din noi va trebui să dispară!

Xerxes arătă spre ieşire şi Artemisia dispăru în spatele draperiei roşii, adunându-şi cu greu rochia zdrenţuită.

- I se spune leoaica din Halicarnas, spuse regele blând, şi cred că are mai multă putere decât oricare din generalii mei. Să nu te temi, face exact ce îi spun!

După care puse mâna lui buretoasă pe pieptul lui Daphne, dezgolit în timpul luptei cu leoaica.

Hetaira se dădu înapoi, atât de neplăcută îi fu atingerea barbarului. Xerxes remarcă reacţia, ochii îi fulgerară furioşi şi strigă:

- Nu face mofturi ca o căprioară sperioasă, care fuge în desiş de cerbul în călduri! Sau asta face parte din şcoala unei hetaire, care mai întâi respinge toate tentativele de apropiere, pentru a mări dorinţa bărbaţilor? Aşteaptă atunci, animalule, am să-ţi arăt forţa unui frâu persan! Ridică mantia lungă şi se îndreptă către ea.

Daphne păru că nu se teme deloc de atacul marelui rege, îl privi doar întrebătoare pe Xerxes, ca şi cum ar fi vrut să spună:

„Asta vrei să faci, tu, Xerxes, rege al tuturor ţărilor?“ Şi în acelaşi timp spuse sfidătoare:

- Nu cred că îndrăzneşti să-mi aplici forţa. Nu tu!

Regele se opri brusc şi Daphne spuse calmă:

- Tu eşti un argat care ia cu forţa de la o vânzătoare puturoasă de peşte ceea ce prostituatele din port îi promit pentru un *obolos?* Sau eşti stăpânul lumii, căruia femeile din toate ţările îi sărută picioarele, însufleţite doar de gândul de a ţi se dărui umile? Nu sunt de trei ori câte o

sută dintre ele alese de tine spre a te însoţi în campania contra Greciei, pline de dorinţa de a-ţi fi de folos o singură dată, ca apoi să fie aruncate ca un măr muşcat? Şi acest suveran vrea să ia cu forţa o hetairă?

Xerxes, care urmărise cu uimire spusele grecoaicei, îşi lăsă marginile mantiei să cadă la pământ, dar nu îi răspunse. Atunci Daphne continuă şi vocea îi răsuna sigură şi puternică:

- Aşadar, ia-ţi prin forţă ceea ce eu nu îţi dau de bunăvoie. Dar să ştii că la fel de bine ai putea să-ţi freci falusul de marmura rece a unei statui greceşti ori de aurul unei Afrodite de la Delphi. Dacă pentru tine înseamnă plăcere şi faimă să supui o statuie, atunci fă-o!

După ce rosti aceste cuvinte, hetaira se întinse la picioarele regelui. Cu braţele lipite de corp, Daphne închise ochii, ca şi cum s-ar fi împăcat cu soarta ei.

Mai întâi, nu se întâmplă nimic. Regele perşilor privea ezitant draperia în spatele căreia dispăruse Artemisia. Prin pereţii cortului se auzeau strigătele stridente ale îngrijitorilor de cai, uruitul carelor trecând în viteză, iar din depărtare paşii înfundaţi ai coloanelor în marş. Vârtejul sonor al războiului fu întrerupt de vocea în falset a marelui rege:

- Scoateţi-o afară! strigă, ieşindu-şi din fire de mânie şi gesticulând agitat cu mâinile. Nu vreau să o mai văd pe femeia asta! Afară!

Din spatele draperiei apărură două gărzi de corp, o ridicară pe Daphne de la podea şi purtând-o deasupra capetelor o scoaseră din cort.

- Ce să facem cu ea? întrebă prevăzător *chiliarch-ul.*

Faptul de a fi stârnit nemulţumirea marelui rege trecea la barbari drept o crimă pedepsită cu moartea, aşa că viaţa hetairei nu mai valora nici măcar un *obolos.*

- Duceţi-o în cortul Artemisiei! Cele două se urăsc atât de tare încât se vor sfâşia reciproc.

Chiliarch-ul se îngrozi. Plecă adânc capul în faţa stăpânului şi spuse:

- Rege al regilor, stăpân a tot ceea ce trăieşte, Artemisia este femeia care nu suportă nici o altă femeie în apropierea ei, ştii doar. Pentru hetairă cortul certăreţei din Halicarnas înseamnă moarte!

- Tocmai! rânji Xerxes şi repetă cu plăcere: tocmai!

Flota grecilor era ancorată de şapte zile în faţa Salaminei, o insulă stâncoasă de pe coasta Atticii. Armata terestră era încartiruită pe istmul Corint, şi încă nu exista o unitate de vederi despre cum şi unde să fie aşteptaţi barbarii când, în cea de a opta zi, apărură nori de fum şi de praf în est. Cetatea Atena era asaltată de barbari, şi de coastă se apropie o navă greacă rapidă, cu vâslaşi.

Temistocle îl trimisese drept cercetaş pe prietenul său, Sikinnos, şi acum strategul elenilor aştepta cu îngrijorare vestea căderii Atenei.

- Oraşul lui Pallas Atena nu mai există! strigă Sikinnos gârbovit de durere ca un bompres în vârful ambarcaţiunii. Cu lovituri rapide de vâsle, nava suplă se apropie de mâl şi cercetaşul sări pe uscat. Înconjurat de strategii seminţiilor greceşti, care îl asediau pe nou-venit cu întrebări nenumărate, Sikinnos se străduia să ajungă la cortul stăpânului său.

Temistocle apăru împreună cu Euribiades la intrarea în cortul strategilor. Ştia că Sikinnos putea să aducă doar ştiri proaste de pe

continent; totuşi, în acest moment îl interesa o singură problemă: descoperise Sikinnos vreun semn de viaţă de la Daphne? Privea insistent către prietenul său şi ochii îi cerşeau un răspuns. Şi Sikinnos cunoştea presanta problemă a stăpânului său; dar cum ar putea să-i explice acestuia în faţa tuturor acelor oameni că urma hetairei se pierdea undeva la Termopile şi că înşişi barbarii nu cunoşteau locul unde se afla?

Sikinnos ridică mâna în semn de salut când ajunse în faţa strategului şi, în timp ce acesta îl privea mut, cu o figură serioasă, dădu din cap imperceptibil pentru cei din jur. Temistocle înţelese. Lăsă capul în jos şi undeva în gâtlejul său se opri un strigăt de durere şi de deznădejde, înainte de a putea ajunge la gură. Când Sikinnos începu să raporteze, Temistocle percepu cuvintele prietenului său ca venind de la o mare depărtare.

În zori, acesta se aventurase împreună cu cinci bărbaţi pe drumul sfânt până la câteva stadii de oraş unde, ascunşi de ramurile protectoare ale unui pin, urmăriseră năvala barbarilor asupra strălucitoarei capitale, Atena. Le apăruseră lacrimi în ochi când văzuseră luptătorii spărgând zidurile şi aruncându-se asupra oraşului, precum corbii asupra unui animal rănit. Casele şi halele oraşului de jos, gol, erau distruse şi jefuite, casele din lemn din spatele agorei erau în flăcări şi năvala perşilor distrugători nu se oprise nici în faţa monumentelor şi sanctuarelor grecilor. Cei câţiva preoţi, administratori ai templelor şi săraci, care se baricadaseră în Acropole, fuseseră scoşi de foc din ascunzători după ce li se epuizaseră blocurile de piatră pe care le rostogoleau asupra duşmanilor. Săgeţile cu câlţi aprinşi ale barbarilor distruseseră fortificaţiile din lemn, astfel că drumul către sanctuarele din oraşul superior era liber, în flăcări. La vederea năvălitorilor inamici, unii dintre ei îşi căutaseră moartea aruncându-se de pe zidurile înalte din vest, alţii se refugiaseră în Erehteion, pentru a fi sub protecţia Atenei şi a lui Poseidon. Dar barbarii, care nu cruţau nici zeii şi nici oamenii, îi măcelăriseră până la ultimul.

La auzul acestora, Licomedes, comandantul unei trireme ateniene, căzu în genunchi, îşi împreună disperat mâinile şi strigă cu vocea sugrumată de lacrimi:

- Oh Zeus, care ai predat hoardelor de barbari oraşul fiicei tale cu ochi strălucitori, Atena, noi pentru ce să mai luptăm?

- Pentru ce? Pentru ce? strigă surescitat Adeimantos, comandantul flotei din Corint. Elada nu se compune doar din Atena şi Attica. Noi, corintienii, nu suntem greci, dar locuitorii din Egina, din Megara, din Chalkis, din Epidauros, din Ciclade, şi în fine, spartanii, nu sunt toţi aceştia greci?

Temistocle interveni împăciuitor.

- Voi, bărbaţi ai Greciei, nu ascultaţi strigătul de jale al tovarăşului nostru de arme, Likomedes, atins în inimă de o suliţă ca un fulger la auzul pierderii iubitului lui oraş natal. Nici pentru mine vestea nu este mai puţin dureroasă, dar ea îmi trezeşte hotărârea fermă de a ataca gloata persană cu forţa de luptă a rapidelor noastre corăbii.

- Să atacăm! strigă corintianul Adeimantos ca străpuns de o săgeată barbară. Chiar crezi, atenianule, că am putea cuteza un atac cu cele de trei ori câte o sută de vase ale noastre, împotriva a de zece ori mai multe

vase ale barbarilor? Cine îţi dă de fapt ţie dreptul de a vorbi aici? Barbarii ţi-au ocupat oraşul, acum eşti un apatrid, nu mai eşti grec!

Cu o săritură, Temistocle se repezi la corintian, care căzu pe spate la pământ, şi îl prinse de gât cu o mână de fier. Ceilalţi strategi îi despărţiră cu greutate pe combatanţi şi Euribiades, spartanul, începu să vorbească:

- Voi, strategi ai Greciei, m-aţi ales comandant al flotei voastre, deşi noi, spartanii, avem doar şaisprezece nave, mai puţine decât corintienii, decât eginienii, decât cei din Megara, să nu mai vorbim de atenieni. Ceea ce v-a determinat să faceţi acest pas a fost experienţa vârstei mele şi strălucitul renume al conducerii armatei spartane; sunt mândru de această numire. Dar, dacă aţi început să vă sfâşiaţi voi între voi, pretind de la fiecare dintre voi reţinere şi supunere absolută!

Cuvintele spartanului stârniră murmure printre strategi şi doar puţini dintre ei îl aprobară. Însă acesta continuă imperturbabil:

- Suntem cu toţii greci, vorbim o singură limbă şi zeii noştri sunt aceiaşi, indiferent dacă veniţi din Lokris, din Isthmos sau din Cicladele înconjurate de mare. Ceea ce ne deosebeşte înainte de toate de hoardele Asiei sunt *arete* şi *sophrosyne,* virtutea şi chibzuinţa. Noi nu suntem barbari, care urmează orbeşte chemarea marelui lor rege arzând de dorinţa de a lupta şi de a da ochii cu moartea doar pentru că stăpânul de la Susa şi din Ecbatana face un semn. Noi îl alegem pe cel care trebuie să ne conducă, nu ne priveşte originea, descendenţa lui, ci experienţa şi vitejia. Dar pentru că mi-aţi conferit puterea de a dispune de vasele grecilor, pretind de la fiecare dintre voi supunere deplină. Pentru că înţelepciunea înseamnă respect faţă de experienţă. Nu este înţelept să vă opuneţi planurilor de atac ale lui Temistocle înainte ca acesta să-şi fi motivat intenţia. Spun asta deşi eu însumi nu sunt de părerea lui. Ne deosebim de barbari tocmai pentru că fiecare îşi poate spune opinia. Temistocle mi se subordonează, deşi mai mult de jumătate dintre vase sunt ale atenienilor şi doar puţine sunt ale spartanilor. Totuşi, el riscă, mergând pe experienţa mea în luptă; ceea ce este dovadă de înţelepciune. Vreţi să-i închideţi gura unui înţelept?

După aceste cuvinte, nici un strateg elen nu îndrăzni să riposteze şi Temistocle luă cuvântul:

- Ascultaţi-mă, viteji bărbaţi ai Greciei. Sikinnos, pe care eu îl numesc prieten, v-a informat cum şi-au manifestat mezii, distrugători de oraşe, furia în capitala sfântă a lui Pallas Atena. Lăncierii violenţi nu ne-au cruţat nici templele zeilor şi nici bătrânii pentru care fuga era prea grea. Şi nici o putere armată nu a fost în stare să oprească asaltul asiatic, nici săgeţile iuţi ale spartanilor, nici tumultul de luptători al atenienilor. Singura speranţă pe care Ares, fiul mânuitor de arc al lui Zeus şi zeu al războiului, o dă grecilor, este atacul pe mare; dar nu acolo unde marea învolburată le permite barbarilor să-şi arate superioritatea, ci aici, în strâmtoarea Salamina, unde vasele noastre rapide, cu prora înaltă, pot să scufunde triremele barbare cu ajutorul dublilor lor pinteni şi unde noi putem lupta de la navă la navă şi de la om la om. De aceea vom porni la luptă!

- Dragul meu Temistocle, spuse corintianul Adeimantos, la jocurile olimpice, toţi cei care pleacă înainte de a se da semnalul de start sunt bătuţi cu varga!

- Este adevărat, ripostă atenianul, dar cel care rămâne fixat în locul de start nu va primi niciodată cununa de lauri! Adresându-se lui Euribiades, Temistocle continuă: De tine depinde să salvezi Grecia, dacă lupţi aici, în strâmtoarea Salamina. Dar dacă îţi retragi vasele lângă istmul Corint, unde marea este deschisă la est, sud şi vest, atunci mica noastră flotă va lupta fără şansă cu supremaţia inamicului din toate părţile şi Salamina, Megara şi Egina vor fi pierdute înainte să fi întâlnit flota persană.

Euribiades se încruntă şi trecu apoi cu mâna peste barba tunsă scurt. După aceea vorbi cu o figură îngrijorată:

- Niciodată nu am luat o decizie atât de copleşit de griji că astăzi, căci barbarii au hotărât pieirea Greciei. Dacă urmăm planurile atenianului şi dacă reuşim să învingem flota persană, Temistocle va fi un erou. Dacă în urma atacului suntem învinşi, eu voi fi tras la răspundere, în măsura în care scap cu viaţă din luptă. De aceea, părerea mea este că nu trebuie să ne forţăm norocul şi să aşteptăm până când ne atacă barbarii.

Dintr-un altar construit din blocuri dreptunghiulare de piatră, dâre de fum înţepător pătrundeau către adunarea strategilor greci. De zile întregi ardeau focuri-jertfă prin care preoţii căutau să obţină îndurarea zeilor, totuşi zăpuşeala lunii de toamnă *metageitnion* nu permitea fumului gros să se ridice de la pământ - un semn nefavorabil pentru o bătălie.

Cu mare gălăgie, vâslaşii târâră în faţa strategilor trei barbari îmbrăcaţi cu lucruri scumpe, dar pestriţe, şi Sikinnos explică faptul că îi luase în timpul întoarcerii de la postul de observaţie de pe sfânta stradă. Pus în situaţia de a alege între a-i ucide sau a-i lua prizonieri, se decisese pentru varianta din urmă.

Barbarii gesticulau energic cu braţele împodobite cu brăţări de aur şi spuneau cuvinte de neînţeles.

- Ce zic? îl întrebă Temistocle pe Sikinnos.

Acesta ridică din umeri.

- Pretind că sunt de la curtea Ahemenidului. Mama lor ar fi Sandake, o soră a marelui rege!

În această clipă, din altarul pentru jertfe se înălţă către cer o flamă înaltă. Şuiera şi clocotea, şi pentru câteva secunde ţâşniră flăcări de parcă preotul ar fi turnat peste animalul jertfit o amforă cu ulei negru, beoţian.

- Cum explici acest semn? îl întrebă Euribiades pe preotul Eufrantides.

- Barbarii le sunt pe plac zeilor! Ar trebui să îi jertfim, după care zeii ne vor fi favorabili.

- Barbarii să fie puşi pe altar! strigară strategii greci. Daţi-i lui Poseidon!

Temistocle se îngrozi. Se ridică şi strigă:

- Bărbaţi ai Greciei! Cu ce vă deosebiţi, de fapt, de barbari, când chiar acum oferiţi jertfe umane lui Poseidon? Grecii nu au mai oferit de generaţii zeilor oameni ca jertfă pentru că filozofii noştri ne-au învăţat că omul este măsura tuturor lucrurilor. Vreţi să recădeţi în barbarie? Teama

v-a paralizat în aşa hal raţiunea? Şi nici nu găsesc că ar fi înţelept să îi omorâm pe cei trei barbari. Dacă sunt cu adevărat nepoţii marelui rege, ne aflăm în posesia unui zălog de nepreţuită valoare contra lui Xerxes.

Aprobarea dată atenianului fu generală. Mai târziu, pe corabia sa, Temistocle îl întrebă insistent pe prietenul său Sikinnos dacă nu cumva barbarii erau în posesia unui semn de viaţă în privinţa lui Daphne. Ei relataseră că regele a pornit contra Greciei cu trei sute de femei şi ei ar fi trebuit să o cunoască pe fiecare dintre ele după nume.

Temistocle tăcu. Dacă barbarii îi luaseră iubita, trebuia să-şi păstreze măcar patria. Îl prinse pe prietenul său de umeri.

- Sikinnos, trebuie să te duci a doua oară la barbari, în cuşca leului. De data asta vei fi recunoscut de bunăvoie. încearcă să ajungi la marele rege şi dă-i lui Xerxes un mesaj de la Temistocle, strategul atenienilor.

- Stăpâne, mă vor omorî înainte de a putea ajunge în tabăra barbarilor!

- Nu se vor atinge nici măcar de un fir de păr de-al tău. Le vei spune tuturor celor care te vor înfrunta că grecii îi vor ucide pe cei trei nepoţi ai marelui rege dacă până la asfinţit nu te întorci în tabăra elenilor de la Salamina.

- Şi ce mesaj trebuie să îi transmit marelui rege?

- Anunţă-l pe rege că Temistocle este de partea asiaticilor şi că doreşte ca Xerxes să fie celebrat ca învingător. Dar lucrul acesta ar fi posibil numai dacă atacă imediat. Grecii se pregătesc să se disperseze împreună cu vasele lor şi mai târziu fiecare flotă a elenilor va trebui învinsă separat în luptă...

Sikinnos îl privea neîncrezător pe strateg; dar acesta râse.

- Nu, nu, prietene! Temistocle nu a trecut la barbari. Este doar un şiretlic, unicul prin care ceilalţi eleni vor fi siliţi să poarte bătălia în strâmtoarea Salamina. Dacă mai stăm aici fără a face nimic, frica de barbari se va amplifica şi un strateg după altul se va retrage cu navele lui în Isthmos. Atunci Grecia va fi cu siguranţă învinsă.

Abia terminase Temistocle de vorbit, că îşi dădu seama ce pretenţii uriaşe avea de la Sikinnos şi nu cuteză să-şi privească prietenul în ochi. Acesta din urmă păru că citise gândurile strategului, îndoiala chinuitoare şi speranţa plină de teamă.

- Nu trebuie să o faci! spuse Temistocle şovăielnic, dar în tonul vocii sale era implorator de fapt el voia să spună: *„ Trebuie* să o faci, Sikinnos, este ultima posibilitate de salvare!“ Privind către Attica continentală, aştepta răspunsul.

- Te-ai îndoit, spuse Sikinnos, că mi-aş îndeplini misiunea?

- Nu este o misiune! îl întrerupse Temistocle. Este o rugăminte, o implorare deznădăjduită...

- Numeşte-o cum vrei. Voi porni la drum mâine, la primii zori, către tabăra barbarilor. Trebuie să fie acolo, pe colinele de la Egaleos, de unde se ridică nori de fum şi de praf.

Abia acum îndrăzni Temistocle să-şi privească prietenul; se îmbrăţişară reciproc.

- Zeii te vor avea în pază! spuse încet strategul, de parcă s-ar fi îndoit de propriile cuvinte.

Vasul grecesc din strâmtoarea Salamina îi alarmă cumplit pe barbari. Ritmul neobişnuit în care elenii biciuiau cu vâslele marea leneşă era cu mult mai rapid decât cel al vâslaşilor persani şi dădea un prim indiciu asupra mobilităţii vaselor greceşti. La proră, steagul alb anunţa că rapidul vas avea un sol la bord.

- Oriunde ar fi marele rege, strigă Sikinnos încă înainte de a sări pe pământ, el îi aduce o veste de la atenieni. Soldaţii persani arătară către o înălţime de pe Egaleos, unde era templul lui Hercule, acum o ruină fumegândă. O ceată de barbari înarmaţi cu suliţe îl luară pe sol în mijlocul lor şi îl conduseră pe o potecă îngustă, către tabăra marelui rege.

Xerxes îşi ridicase luxosul cort pe o ieşitură stâncoasă a terenului deluros şi încă de departe era vizibil în toată splendoarea tronul lui mobil ce abunda în aur, cu un baldachin în faţă pentru că din această poziţie putea supraveghea mult aşteptata bătălie. Era înconjurat de mai-marii imperiului, sclavi egipteni îi făceau vânt cu mari evantaie din pene de struţ, iar cântăreţi la ţiteră ionieni, aşezaţi de ambele părţi ale baldachinului, smulgeau instrumentelor lor acorduri ademenitoare.

Solul elen merse drept până în faţa marelui rege şi se aruncă la pământ încă înainte ca *chiliarhos-ul* să-l oblige la asta, aşa cum cerea protocolul persan. Când se ridică, privirea îi căzu pe femeia din dreapta lui şi încremeni: era Daphne. Daphne alături de marele rege!

Acum îl recunoscu şi hetaira. Privirea ei i-o întâlni pe a lui şi Daphne păru că-l imploră: „Sikinnos, scoate-mă de aici!“ Dar nici unul din ei nu scoase un cuvânt, se priveau doar în tăcere, neajutoraţi. Cum, pe toţi zeii, ar putea să o ajute pe Daphne?

Vocea înaltă a regelui răvăşi liniştea plină de aşteptare:

- Cine te trimite, străine, vorbeşte!

Sikinnos îl privi pe Xerxes şi spuse cu ton ferm:

- Stăpân şi rege al tuturor ţărilor! Sunt sol al lui Temistocle, principalul strateg al atenienilor. El este de partea ta şi doreşte ca victoria să fie a voastră. De aceea vă sfătuieşte să atacaţi imediat pentru că grecii sunt pe punctul să se risipească în toate direcţiile.

- Vorbeşti limba persană ca unul de ai noştri, replică marele rege, fără să bage în seamă cuvântul solului.

Sikinnos spuse că tatăl lui fusese ionian. El, Sikinnos, fusese luat prizonier după lupta de la Marathon şi fusese vândut ca sclav. Temistocle, stăpânul lui, îi dăruise în cele din urmă libertatea.

- Atunci eşti de-ai noştri! începu să ţipe Xerxes. Nici un grec nu ridică mâna nepedepsit asupra unuia dintre noi!

- Eu sunt grec, spuse calm Sikinnos, sunt grec şi sunt de partea elenilor.

- Ştii ce au făcut elenii cu solii noştri când marele rege le-a cerut pământ şi apă ca semn al supunerii lor?

Sikinnos dădu din cap.

- I-au aruncat pe soli în fântână! strigă marele rege. El sări de pe tron şi veni foarte aproape de Sikinnos. Nu îţi este teamă că te aşteaptă aceeaşi soartă?

Sikinnos nu ştia de unde avea atâta curaj în această clipă. Gândirea i-o luă înainte şi în creierul său se contură un plan ce aproape îl făcu să uite de situaţia sa disperată.

- Stăpân şi rege al tuturor ţărilor, spuse Sikinnos calm, eu sunt sol al atenienilor, iar atenienii i-au capturat pe fiii surorii tale, Sandake. Trebuie să fiu la Salamina la apusul soarelui, altmineri viaţa nepoţilor tăi va fi curmată.

Cuvintele clare ale solului îl surprinseră pe rege, ca şi pe mai-marii imperiului.

Sikinnos scoase la iveală o brăţară de-a nepoţilor şi-o întinse regelui. Acesta o examină scurt şi se recunoscu învins:

- Isteţi oameni, atenienii aceştia! Isteţi oameni! repetă el şi dădu din cap.

Pentru Sikinnos sosise clipa să joace cartea cea mare. Trebuia să pună în practică gândul care îi venise de când dăduse cu ochii de Daphne.

- Fidelitatea atenianului, începu el ceremonios, va fi pentru tine, rege, un avantaj de nepreţuit; dar bineînţeles că această fidelitate are preţul ei.

Mai-marii imperiului priveau răbdători şi Xerxes se prăbuşi în tronul său, ca şi cum s-ar fi aşteptat la o pretenţie inacceptabilă.

- Atena, continuă solul, deţine mai mult de jumătate din flota greacă, cavaleria sa este temută pentru mobilitatea ei, iar hopliţii atenieni au fost cei care au alungat armată persană prin smârcurile de la Marathon, până la vase. Dacă vrei fidelitatea lui, strategul Temistocle are doar *o* pretenţie: această femeie! Sikinnos întinse mâna şi o arătă pe Daphne.

Hetaira fu cuprinsă de groază, inima bătea să-i spargă pieptul şi ochii îi fulgerau neliniştiţi în timp ce se uita când la Xerxes, când la solul de la Salamina. Cum va reacţiona marele rege, ale cărui accese de furie le cunoştea deja? Îi va reda libertatea? Cu preţul unei lupte câştigate? O luptă din care oricum ar fi ieşit învingător?

Xerxes era imprevizibil; Daphne ştia asta. Când se enerva la culme, buclele bărbii sale negre începeau să tremure ca frunzele laurilor în vântul toamnei. Totuşi, în această clipă marele rege nu dădea nici un semn de furie. Artemisia, care era întinsă pe o pernă de cealaltă parte a tronului, îşi ridică răbdătoare sprâncenele negre. I se părea că pauza dura mult prea mult. Ezita marele rege, într-adevăr? Chiar avea scrupule în a o elibera pe această prostituată a elenilor în schimbul păstrării Greciei?

Regele tăcea în continuare. Grav, îşi trecea mâna dreaptă peste îmbrăcămintea ce părea din aur, de sus până jos, ca şi cum ar fi încercat să câştige timp. Mardonios, care cunoştea gândirea marelui rege, luă în fine cuvântul şi se adresă lui Sikinnos:

- Hetaira este atât de valoroasă pentru strategul atenienilor, încât să sacrifice întreaga flotă pentru ea?

Sikinnos ridică din umeri.

- O iubeşte.

- Pe hetairă? Hetairele nu sunt femei pe care le poate avea oricine plăteşte?

- Nu, răspunse Sikinnos. Favoarea unei hetaire este un noroc, pe care Afrodita nu îl dă fiecăruia.

- Taci! interveni Xerxes. Ce ne privesc pe noi obiceiurile străine ale grecilor! Şi adresându-se solului: Comunică-i stăpânului tău, strategul atenienilor că nu am nevoie de fidelitatea lui. Nu cu acest preţ! Temistocle să se predea necondiţionat sau vasele mele îi vor trimite flota pe fundul mării; iar eu nu îmi voi găsi liniştea până când capul lui nu va fi înfipt într-un păr, aici, în faţa mea, ca al lui Leonida la Termopile.

Marele rege făcu un gest de dezgust şi Sikinnos trebui să se îndepărteze. În timp ce suliţaşii îl conduceau grăbiţi pe poteca către malul mării, pe Sikinnos îl cuprinse îndoiala că şi-ar fi îndeplinit misiunea în folosul grecilor. Desigur, lui Temistocle putea să-i ducă vestea îmbucurătoare că Daphne trăia. Dar nu i-ar amplifica durerea strategului când i-ar spune că Xerxes nu o eliberează pe hetairă? Sikinnos părea sigur doar de un singur lucru: atacul perşilor era o problemă de ore.

Xerxes şi demnitarii imperiului urmăreau cum rapidul vas al grecilor se îndrepta către strâmtoare. Artemisia spuse plină de amărăciune, fără a-l privi pe marele rege:

- Să faci cadou victoria sigură, în schimbul unei prostituate grecoaice înseamnă hulirea zeilor.

Dar Xerxes îi răspunse foarte calm:

- Obţinem victoria şi fără fidelitatea atenianului. Oraşul li l-am ras de pe faţa pământului, mâine le nimicesc toţi bărbaţii.

Atunci Daphne îşi cuprinse capul cu mâinile şi începu să suspine de îi tremura tot corpul ei delicat. Artemisia o privi nepăsătoare şi îşi dădu seama cât de îndrăgostit era marele rege de hetairă.

La primii zori ai dimineţii apărură în est pânzele negre ale barbarilor, într-un lanţ nesfârşit, anunţând o ameninţătoare catastrofă. De săptămâni grecii o aşteptaseră febrili, temători, tremurând. Dar acum, faţă în faţă cu masivă desfăşurare de forţe, răsună de la triremă la triremă strigătul de luptă al grecilor:

- *Aiai! Aiai! Aiai!*

Euribiades dădu tonul la *paian,* cântecul de luptă viguros care îi cerea lui Phoibos Apollo victoria:

> Grăbiţi-vă la vasele scânteietoare,
> să răzbunăm mânia lui Pallas Atena.
> Consolaţi-vă şi alungaţi gândul morţii;
> vasele încinse cu bronz din Elada sunt predestinate
> să distrugă furtunoasa flotă a barbarilor.

Atacul persan nu i-a găsit pe greci nepregătiţi, căci noaptea Aristide se întorsese din exilul în insula Egina. El era de părere că fiecare bărbat era de folos patriei. Aristide observase marşul flotei persane şi îi încunoştinţase pe eleni. O strângere de mână tăcută pusese capăt vechii duşmănii dintre Temistocle şi Aristide.

Acum, vâslaşii grecilor biciuiau apele strâmtorii cu lovituri zgomotoase, iar Temistocle, la prora înălţată a vasului său, se rugă cu

voce tare lui Zeus, aruncătorul de trăsnete, să le conducă inima şi mâna fiilor elenilor în lupta cu barbarii necredincioşi.

Flota barbarilor se apropia dinspre Phaleron, avându-i în frunte pe fenicieni, cu trei sute de vase, ale căror scuturi sclipitoare erau atârnate peste borduri, plasate strâns în dreptul celor trei rânduri de vâslaşi. Le protejau capetele acoperite până la obraji de coifuri asemănătoare până la confuzie cu cele ale grecilor. În spatele fenicienilor apărură cipriotii, conduşi de comandanţi înalţi care, cu capetele înfăşurate în năframe purpurii, agitau suliţe din bronz la prora vaselor. Îi urmau cilicienii, fiecare dintre ei echipat cu două lănci şi o spadă, pamphilienii cu armură grecească, licienii cu piei de capră peste umeri, dorienii asiatici, carienii cu seceri şi pumnale, ionienii cu arcuri şi săgeţi, eolienii îmbrăcaţi în alb şi helesponticii înarmaţi cu suliţe. Cu toţii aveau la bord luptători perşi, mezi şi sciţi, cam o duzină bună pe fiecare corabie, blindaţi până în dinţi cu bucăţi de piele şi plăcuţe de bronz.

În centrul lor se afla Artemisia, femeia din Halicarnas, cu cele cinci vase ale ei, împopoţonată ca un animal pregătit de jertfă, cu lauri pe coiful din aur, cu o platoşă din piele peste piept, o haină din pânză aspră cu nimic deosebită de cea a bărbaţilor, cu sandale ale căror curele late urcau până la genunchii goi. Ridică spada strălucitoare şi despica cu ea aerul comandând ritmul vâslaşilor şi scoţând strigăte ascuţite.

Xerxes urmărea spectacolul matinal de pe înălţimea Egaleos. În dreapta să se afla Daphne, palidă, cu părul buclat strâns, încercând să se orienteze printre numărul mare al vaselor, dar fără succes. Acolo undeva, la orizont, într-o coajă de nucă ce se balansa, trebuia să fie el, Temistocle! Şi, pe măsură ce ambele flote se apropiau una de alta, inima îi bătea tot mai tare şi mai tare şi speranţele i se năruiau. Vasele barbarilor erau atât de multe, încât nu puteau fi numărate, erau de câteva ori mai multe decât cele ale grecilor.

Bătălia ce urma să aibă loc îi producea marelui rege atât de multă plăcere, încât la intervale scurte se ridica brusc, bătea din palme ca un copil şi striga agitat:

- Pe focul lui Ahura Mazda, că voi învinge! Apoi îi privea pe rând pe mai-marii imperiului, îmbrăcaţi în roşu, şi gusta mişcările de cap aprobatoare ale acestora.

În stânga sa, un scrib nota fiecare gând, fiecare laudă şi fiecare dojană când una dintre navele persane era deviată de curent, un al doilea scrib anunţa numele vasului, de unde provenea şi cine îl comanda. Când veni şi rândul Artemisiei, Xerxes făcu un gest dispreţuitor:

- Toată forţa ei se află între coapse. O bătălie navală are nevoie de bărbaţi, de bărbaţi adevăraţi!

O privi pe hetairă, ca şi cum ar fi vrut ca Daphne să îl aplaude pentru această remarcă; dar grecoaica nu reacţionă. Urmărea fascinată cum se apropiau unele de altele vasele grecilor şi ale barbarilor. Distanţa dintre ele era acum mai mică de două stadii.

Vasele grecilor dansau, îşi înălţau prova şi o afundau din nou când vâslaşii, în ordine, biciuiau apa. Deja de o parte se auzeau comenzile date cu voce tare de partea cealaltă. Săgeţi cu pene în coadă şuierau prin aer, producând găuri în pânze; atunci grecii se opintiră cu ultimele forţe, încă o

dată, avântându-şi rapidele vase, pentru a da forţă şi mai mare pintenilor ascuţiţi. Cârmacii schimbară brusc direcţia, pentru a-i cădea inamicului în flanc.

Valurile de la prora foşneau şi oamenii de la vâsle fixaţi bine în bănci trăgeau cu urechea aşteptând primul trosnet, despicarea, pătrunderea prin pereţii vasului. Care corabie va fi prima?

Atenienii şi corintienii şi-au ales ca adversari pe fenicieni şi pe ciprioţi. În spatele scutului curbat, Temistocle recunoscu ochii focoşi ai adversarului său, Ariabignes, fratele marelui rege. Îşi cumpănea spada lungă cu mişcări uşoare, ghemuit ca un leu pregătit de salt, în timp ce grecul, drept şi cu picioarele depărtate, ca să nu fie surprins de manevrele rapide ale vasului, îi privea fără frică pe barbari în faţă.

Ştia că în această clipă Daphne era alături de marele rege, ştia că ea privea cum plecaseră să se înfrunte grecii şi barbarii şi ştia că există doar *o* posibilitate de a o elibera pe hetairă din ghearele monstrului: trebuia să îl învingă pe Xerxes. Dar era o luptă a celui rănit cu răpitorul feroce, a piticului împotriva uriaşului, fără speranţă dacă zeii olimpici nu făceau o minune.

- Sus, fii ai elenilor! strigă grecul cu curajul disperării. Eliberaţi-vă patria şi căminul zeilor şi trimiteţi-le vasele pe fundul mării!

- *Aiaiai!* se auzi repetat de mii de ori de pe vasele grecilor. *Aiaiai!*

Atunci pintenul unei trireme greceşti împunse peretele unui vas al barbarilor. Vâslaşii elenilor loviră cu frenezie apa în direcţie inversă, pentru a se desprinde de duşman; totuşi, stâlpii, coastele corăbiilor şi scândurile groase se întrepătrunseseră unele în altele fără nici o speranţă. Fără a mai fi manevrabile, vasele angajate se roteau în cerc. La o comandă, grecii lăsară vâslele, puseră mâna pe lănci şi spade şi săriră asupra inamicului, la luptă corp la corp.

Pretutindeni vasele se ciocneau, mândre trireme se făceau zob şi se scufundau spumegând cu iuţeala vântului, în strigătele de moarte ale echipajelor, unele corăbii se înclinau pe o parte în valuri, constituind piedici pentru cele care le urmau.

Perşii şi-au dispus triremele pe trei rânduri, grecii abia reuşiseră să umple un singur rând. Presupusul dezavantaj se dovedea a fi un avantaj neaşteptat: dacă elenilor le era uşor să efectueze schimbări de direcţie, chiar şi manevre de întoarcere, barbarii se împiedicau unii pe alţii. Triremele persane lovite blocau cel de al doilea şi cel de al treilea val de vase şi superioritatea numerică nu se mai putea pune în practică. Dinspre sud, începu să bată un vânt uşor.

Temutele săgeţi barbare întunecau cerul ca nişte stoluri nesfârşite de păsări şi cântul lor sinistru când se înfigeau zbârnâind în lemn îi făcea pe vitejii bărbaţi ai Eladei să tremure. Strigătele răniţilor se ridicau către cer ca nişte rugi disperate. Pe Zeus, dacă odată zeii olimpieni nu i-ar fi învins pe titani într-o luptă, ce a durat zece ani, grecii şi-ar fi întors vasele şi ar fi fugit la capătul lumii în faţa acestei puteri barbare reunite; dar zeii olimpieni au fost dintotdeauna de partea celor slabi, şi acum vântul dinspre sud deveni mai puternic, aşa că triremele greoaie ale barbarilor trebuiau să depună toate eforturile pentru a-şi menţine cursul. Multe dintre ele se întoarseră, oferind grecilor părţile laterale mai vulnerabile.

Brusc, prora înaltă a vasului-amiral apăru în faţa lui Temistocle şi grecul se simţi ca Odiseu în faţa uriaşului Polifem, mic şi neajutorat. Să aştepte până când provele ce oscilau în sus şi în jos se vor ciocni şi Ariabignes va sări cu spada ridicată în spatele scutului ca un uriaş animal de pradă? Temistocle apucă suliţa fără să se uite, îl fixă cu privirea pe persan şi aşteptă ocazia; dar fratele marelui rege nu îşi expuse nici un punct slab. Cu un zgomot puternic, o săgeată barbară lovi scutul grecului, se frânse şi căzu în mare. Temistocle nici nu o văzu. Unde era acel mic punct vulnerabil al lui Ariabignes?

Capul acoperit de coif al barbarului pândea de după scutul rotund. Cu mâna stângă, Temistocle îi făcu un semn cârmaciului să treacă pe lângă trirema persană. Trebuia să o facă repede, înainte că barbarii să poată reacţiona printr-o manevră! În acel moment Poseidon veni în ajutorul grecului, o rafală de vânt lovi vasul inamic şi îl puse transversal. Ariabagnes se întoarse şi corijă cursul prin câteva gesturi energice cu mâna, adresate cârmaciului. Această clipă scurtă fu suficientă: Temistocle văzu umărul stâng al barbarului ieşit de sub scut. Nu şovăi, ridică braţul şi aruncă suliţa spre persan.

Se auzi cum suliţa se înfipse în barbar, trosnind. Ariabignes dădu drumul scutului, se chirci ca un câine bătut, îşi trase capul între umeri, încercând să-şi extragă suliţa din corp. Atunci, pe deasupra lui Temistocle ţâşni o săgeată către barbar, care îl nimeri exact la rădăcina nasului, făcând să ţâşnească sângele. Forţa cu care îl lovi săgeata fu atât de mare încât Ariabignes îşi pierdu echilibrul, se lăsă încet, nesfârşit de încet într-o parte şi, fără să scoată un sunet, se prăbuşi în mare, unde rămăsese plutind printre grinzi şi scânduri sfărâmate.

Între timp, vasul atenienilor ajunse în dreptul părţii laterale a corăbiei inamice. O ultimă lovitură puternică de vâsle şi pintenul grecilor pătrunse adânc în trirema barbară. Fulgerător, grecii se eliberară din curelele cu care erau fixaţi de bănci şi săriră pe vasul barbar înarmaţi cu spade, lănci, săgeţi şi arcuri.

Persanii, paralizaţi de frică după groaznica moarte a amiralului lor, se întinseră jos ca nişte miei fără apărare în faţa altarului pentru jertfe, pe care arde focul.

- *Aiaiai!* se auzeau strigătele elenilor înaripaţi de exemplul lui Temistocle, care se năpusteau spre inamic, îmbătaţi de vederea sângelui.

Acum şi celelalte vase greceşti încercau să aplice aceeaşi tactică. Ajutaţi de vânt, încercau să se apropie de duşman şi să-i lovească pe barbari printr-o manevră rapidă de schimbare a direcţiei.

Pe triera greacă mai rămăseseră doar Temistocle şi cârmaciul. Cel din urmă încerca, prin mişcări puternice, disperate ale cârmei, să se depărteze de nava inamică. Căci grecii o incendiaseră. Mai întâi, în lumina puternică a soarelui se văzu doar fum, apoi flacăra devoratoare cuprinse întreg tachelajul, pânzele şi băncile vâslaşilor. Speriaţi, grecii se îmbulzeau să sară înapoi şi să-i vină în ajutor cârmaciului, dar ambele vase erau atât de încleştate, încât pieirea împreună părea a fi voinţa zeilor olimpici.

Bompresul vasului grec se fixase sub balustrada triremei barbare şi împiedica separarea celor două corăbii. Temistocle sesiză situaţia şi, în

ploaia de săgeţi a barbarilor, sări pe trirema inamică incendiată. Atenienilor li se opri respiraţia când strategul dispăru în spatele peretelui de foc şi puternicele strigăte de luptă încetară.

Flăcările i se înfăşurau pe pulpe, un odgon arzând îl lovi în umăr, dar Temistocle nu simţi nici o durere, trebuia să salveze vasul atenian şi echipajul lui! O vâslă crăpată rămăsese prinsă în ghidajul din lemn. Strategul se propti cu toată forţa în ea, o rupse din suport şi o folosi ca o pârghie sub bompresul imobilizat al navei.

Prima încercare de a elibera trirema cu ajutorul vâslei eşuă. Temistocle potrivi pentru a doua oară vâsla, se lăsă peste ea în capătul opus, iar bompresul se ridică, se auzi un trosnet şi vasul grecilor se desprinse din încleştarea mortală.

Când atenienii văzură că Temistocle rămăsese neajutorat pe nava duşmană, cârmaciul se decise pentru o manevră temerară. Îi biciui pe vâslaşi ca să se îndrepte cu toată forţa către vasul avariat, schimbă direcţia în ultimul moment în aşa fel încât cele două trireme să treacă una pe lângă alta la distanţă de trei coţi, şi Temistocle, cu o săritură înaltă, părăsi vasul incendiat.

- *Aiaiaiai!* strigă cârmaciul şi vâslaşii răspunseră în cor.

Între timp, grecii incendiaseră alte vase barbare. Soldaţii persani strigau disperaţi căci, spre deosebire de eleni, cei mai mulţi dintre ei nu ştiau să înoate. Titanica luptă dură până la prânz, fără ca soarta să fi decis în favoarea vreuneia din părţi. Pentru că în locul fiecărei corăbii barbare scufundate apărea una nouă, şi acest circuit părea că nu are sfârşit.

Xerxes gusta din nişte struguri negri, grei, scuipând sâmburii în cerc în jurul său.

- Uite, uite! sărea în sus regele. Una dintre corăbiile noastre se retrage! Cine a ordonat asta, cine a permis aşa ceva? Arătă către o triremă feniciană, care în vârtejul luptei îşi pierduse evident direcţia. Cine este acela?

- Fenicianul Mnasidikos, răspunse unul dintre demnitari.

Xerxes îi dictă scribului:

- Mnasidikos, să i se taie capul!

Corăbiile barbare se luptau acum din răsputeri împotriva vântului dinspre sud şi, cu cât se apropiau mai mult de coastă, cu atât mai mult se încurcau una pe alta, înghesuindu-se.

- Priveşte, stăpâne şi rege, strigă unul dintre mai-marii imperiului, Artemisia a scufundat un vas elen!

Marele rege nu păru mulţumit.

- Cred că bărbaţii noştri s-au transformat în femei, reflectă el, iar femeile noastre luptă ca bărbaţii.

Spunând aceste cuvinte o privi pe Daphne, care, mută, îşi strângea palmele între genunchi. Tăcerea hetairei îl înfurie pe marele rege, care o atacă:

- Ştiu pentru cine bate inima ta, grecoaico, dar rugile tale sunt inutile!

În colţul gurii lui Daphne apăru un zâmbet ironic şi ochii ei sclipeau într-o furie neputincioasă:

- S-ar putea ca tu să supravieţuieşti zilei de astăzi, rege al regilor, dar pentru oamenii tăi de acolo, de pe vase, nu există scăpare. Grecii îi vor învinge. Ei luptă pentru o cauză dreaptă şi zeii din Olimp nu vor permite că barbarii să le dărâme templele şi să le răstoarne statuile.

- Taci, hetairă! Altfel pun să fii biciuită ca o sclavă care nu mai este bună de nimic!

Vorbele marelui rege nu o intimidară pe Daphne. În ochi îi apărură lacrimi când ripostă:

- Da, loveşte, ridică biciul! Aşa fac barbarii, ei obţin prin violenţă ceea ce nu le permite inteligenţa.

Daphne se opri îngrozită. Cum de i-a putut scăpa această frază!

Ochii tuturor se îndreptară către regele Xerxes. Acesta o privi uluit pe Daphne, barba neagră începu să îi tremure şi, penibil, ciupea cu degetele sale nasturii hainei. Apoi, după o pauză ce păru fără sfârşit, îl strigă pe *chiliarchos,* deşi acesta stătea chiar lângă el. Xerxes gâfâi, înălţă capul în aşa fel încât barba îi stătea aproape orizontal şi strigă arătând către Daphne:

- Loveşte-o peste faţă, desfigureaz-o, vreau să văd cum o loveşti până când îi va da sângele!

Chiliarchos-ul, un uriaş îmbrăcat în piele, cu capul tuns chilug, cu braţe păroase, puternic, cu aspect invincibil, o ridică pe Daphne de la pământ ca pe un animal. Daphne îl privi deschis, aparent fără teamă, şi privirea asta îl încurcă pe *chiliarchos.* El cunoştea doar frica şi groază, niciodată cineva nu îl privise în ochi cu atâta lipsă de teamă, cu atâta graţie. Nici nu putea să-şi amintească să fi avut vreodată un sentiment de compătimire pentru cineva căruia îi înfigea spada în piept sau îi reteză capul de pe umeri. Dar tocmai asta era, trebuia să o lovească pe fată cu mâna, să o pedepsească, să o facă să sufere. Era blocat. Deşi o privea nemişcat pe Daphne, uriaşul simţea privirea marelui rege îndreptată către el, chinuitoare ca un sfredel pentru aprins focul rotindu-se în piatra scobită. Ridică mâna şi lovi. Capul hetairei zbură într-o parte ca un ghem de aţă scăpat din mână de ţesătoare. Pleoapele îi tremurară, totuşi Daphne îl privi cu curaj pe *chiliarchos.*

- Am zis să loveşti! strigă Xerxes, enervat la culme. Trebuie să-i zdrobeşti faţa!

Uriaşul ezită, apoi ridică mâna a doua oară şi o lovi brutal în faţă pe fată cu dosul palmei lui osoase. Daphne se clătină şi întinse nesigură braţele pentru a nu-şi pierde echilibrul. Din nas îi curgea sânge de culoare deschisă, peste buze, prelingându-se prin colţul din dreapta al gurii pe bărbie. Hetaira îşi simţea sângele cald pe piele, dar înainte de a-şi reveni pe deplin primi o nouă lovitură a *chiliarchos-ului.* Forţa acestuia fu atât de mare, încât se poticni, căzu şi rămase întinsă pe covorul auriu.

În strâmtoarea Salamina evenimentele luaseră între timp o altă turnură. Grecii împingeau înapoi vasele barbare, cu ajutorul vântului pornit de Poseidon. Acum se dovedea cât de periculoşi erau berbecii dubli ai rapidelor corăbii greceşti. În plină viteză, perforau triremele persane şi apoi se retrăgeau din zona periculoasă cu câteva lovituri rapide şi puternice de vâsle. Manevrabilitatea navelor lor le conferea grecilor avantajul că rafalele perşilor îşi ratau de cele mai multe ori ţelul, în timp

ce arcaşilor atenieni le era mult mai uşor să îi nimerească pe cârmacii persani şi pe oştenii de pe nave. Iar în lupta corp la corp, elenii erau fără discuţie mai viteji.

În strâmtoare, lumina începuse să slăbească. Apele atât de paşnice de obicei, în care se oglindea albastrul de cerneală al cerului Eladei, erau acum roşii de la sângele soldaţilor ucişi. Cei care ajungeau în apă se agăţau de orice le era la îndemână, dar nici ei nu erau ocoliţi de săgeţile grecilor.

Barbarii abandonaseră deja lupta marină. La est, către Phaleron, primele nave inamice încercau să scape cu fuga; totuşi, Euribiades îi trimise după ele pe spartani, care le loveau nemilos în coastă şi le trimiteau pe cele mai multe pe fundul mării.

Când realiză că bătălia era pierdută, Xerxes începu să ţipe:

- Oh Ahura Mazda, de ce ţi-ai întors faţa ta binevoitoare de la mine? Nu ţi-am jertfit eu turme întregi de vite cu coarne albe, îndreptate spre cer? Adversarul tău, Ahriman, este mai puternic decât tine? Eu, Xerxes, rege al regilor, te întreb, Ahura Mazda, de ce mi-ai întors spatele?

Îşi ridică braţele către cer şi îşi rotea ochii în cap implorând. Apărură şi preoţii, îmbrăcaţi cu pelerine negre, largi, agitând vase fumegânde şi mormăind tărăgănat rugăciuni neinteligibile. Mai-marii imperiului, cu mâinile la frunte, dădeau din cap şi se rugau pe mai multe voci.

- Am să astup strâmtoarea, urla marele rege, pentru ca trupele mele să treacă cu piciorul de Salamina şi nimeni să nu mai poată spune că flota ahemenizilor a fost scufundată în strâmtoarea Salamina. Să nu mai existe nici o strâmtoare, mă înţelegeţi?

Un trimis anunţă sosirea lui Mardonios, care comanda armata de uscat. Mardonios, un tip scund, subţire, cu ochi vicleni, salută cu un strigăt de luptă vehement. Ochii îi căzură pe fata fără cunoştinţă de pe jos. Xerxes remarcă privirea lui întrebătoare şi spuse supărat:

- A trebuit să o pedepsesc. A îndrăznit să mă insulte.

Mardonios se ghemui, luă mâna mânjită cu sânge a lui Daphne şi o lăsă apoi să cadă la loc, pe pământ. O întoarse pe fată cu faţa în sus, astfel încât figura însângerată să se poată vedea, îşi puse urechea pe pieptul ei şi îi spuse unui servitor:

- Du-o în harem. Ne va mai fi de folos! După care se adresă marelui rege: Pe tatăl meu, Gobrias, în viaţa mea nu am mai văzut o bătălie atât de devastatoare. Flota noastră a fost redusă la de două ori o sută de vase. Dar asta nu trebuie să te să te întristeze, rege al regilor! Pentru că victoria finală va fi hotărâtă nu de vâsle şi de pânze, ci de călăreţi şi de cai. Eu, Mardonios, nepot, ginere şi cumnat al marelui Darius, îi voi pedepsi pe eleni pentru această faptă.

- Nu, nu, nu! interveni Xerxes. Zeii elenilor sunt atotputernici. Ei îl înfruntă chiar pe marele Ahura Mazda.

- Oh rege al tuturor ţărilor, stăpân al tuturor popoarelor, nu perşii au pierdut această bătălie, nu, ci laşii de fenicieni, greoii egipteni, cipriotii buni de nimic, cilicienii cei fricoşi sunt vinovaţi de înfrângerea noastră. Lasă-mă ca, împreună cu armata ta, cu mezii, neînfricaţii asiatici, să-i atacăm pe greci şi am să-i nimicesc precum capitala lor, Atena!

Vorbele strategului plăcură marelui rege. Voia să mai cugete asupra propunerii până a doua zi. Apoi îl luă pe Mardonios deoparte.

- Strategule, tu până acum nu ai suferit nici o înfrângere, eşti cel mai viteaz. Vrei să îmi aperi viaţa?

Pe faţa regelui barbarilor se citea frica. El, cel temut de mezi, bactriani, indieni, ei înşişi temuţi pentru cruzimea lor, el tremura în faţa vitejiei poporului grec.

- Stăpâne, spuse Mardonios, am depus faţă de tine jurământul sacru de a-mi da viaţa pentru patrie. Patria eşti tu, rege, şi eu am să te apăr cu preţul vieţii mele.

Xerxes se apropie şi mai mult de el, ca şi cum i-ar fi fost ruşine în faţa mai-marilor imperiului de vorbele ce avea să le spună:

- Ascultă, Mardonios, eu mă tem mai mult de zeii grecilor decât mă încred în ai noştri. Dacă elenii i-au mituit pe zeii noştri...

- Zeii nu pot fi mituiţi, stăpâne!

- Dar cum ar fi putut grecii să lovească atât de distrugător flota noastră? Ştii ce jertfe a primit Ahura Mazda de la mine!

- Ştiu, rege al regilor, cirezi întregi de vite şi-au pierdut viaţa!

- Dar dacă elenii se îndreaptă cu triremele lor rapide către Helespont şi ne distrug podurile de vase, vom rămâne prizonieri în această ţară, fără scăpare.

- Mare rege, de asta nu trebuie să te temi căci toate vasele care ne-au rămas s-au retras la capul Sunion. Flota elenilor se află la Salamina. Pentru a ajunge în Helespont, ar trebui să evite capul. Vom ştii să împiedicăm una ca asta.

- Bine, răspunse regele Xerxes, vreau să te cred. Însoţeşte-mă la cortul meu, tu, cel mai viteaz dintre oamenii mei, doresc să plâng.

La un semn, sclavii ridicară tronul şi îl purtară pe marele rege cortul său, în faţa căruia ardea un foc puternic.

Deasupra strâmtorii Salamina apăruseră stelele, de parcă nimic nu se întâmplase. De pe insulă licăreau focurile grecilor, pe înălţimile de la Egaleos se vedeau focurile barbarilor şi între ele, pe mare, încă mai pluteau rămăşiţele încă arzând ale flotei persane, scânduri ce ardeau mocnit, altă lemnărie încă roşie de la foc, deasupra cărora sufla vântul răcoros dinspre sud, dinspre Attica continentală. Din când în când, câte o triremă în flăcări se înălţa, ca un animal rănit care cu ultimele puteri se repede la călăul ei, ca apoi să se scufunde sfârâind şi clocotind în valuri.

Nenumărate fragmente de lemn, vâsle persane şi greceşti rupte erau aruncate în această noapte lugubră pe coastele de la Kolias, de unde mai târziu grecii le culegeau pentru foc. Astfel, oracolul clarvăzătorului Lisistratos din Atena se adeverise. Grecii nu îi înţeleseseră iniţial prezicerea:

- Femeile din Kolias vor prăji orzul cu vâsle.

CAPITOLUL 12

Ca în fiecare dimineaţă, Daphne deschise ochii şi crezu că visează: cortul mare ca un stadion grecesc, cu nişe, colţuri şi o mie de baldachine, canapele şi perne, izolat cu draperii multicolore şi pereţi despărţitori, transforma haremul marelui rege într-o lume de basm.

O armată de eunuci se îngrijea de fericirea frumoaselor alese. Când instrumentele cu coarde anunţau ca o dezmierdare începutul zilei, ei le ofereau străchini cu apă de trandafir cu miros dulceag, şervete înmuiate în mentă şi se interesau de dorinţele vestimentare pentru acea zi.

De când intrase în haremul marelui rege persan, Daphne se simţea prizonieră ca o pasăre într-o colivie de aur. Nu îi lipsea aproape nimic, cu excepţia libertăţii. Celelalte fete abia se interesau de noua grecoaică; în orice caz nu exista rivalitate. O fată în plus sau în minus între trei sute de frumoase nu însemna nimic.

Un bărbat îşi putea pierde minţile în cortul haremului regelui persan, atâta frumuseţe, nuditate şi dorinţă era expusă aici, doar că prea puţini aveau această ocazie. Haremul îi aparţinea exclusiv lui Xerxes şi era o dovadă cu totul deosebită de prietenie când ahemenidul deschidea unui favorit uşa acestui cort al plăcerii.

În această opulentă grădină, nici măcar părul blond, buclat, al lui Daphne nu reprezenta ceva special. Hititele cu picioare lungi şi sâni grei şi nordicele de la Marea Neagră aveau păr auriu ca şi ea. Egiptence negre ca păcura corupeau prin figura lor fermecătoare şi prin arta machiajului feţei. Fenicienele aveau cele mai frumoase haine, majoritatea aveau părul roşu,

ca şi fetele drăguţe din Elam. Piele ca de alabastru aveau copilăroasele femei din Ciclade, care nici nu se jenau când două dintre ele se dedicau iubirii sub privirile tuturor. Mai erau nubiene cu pielea neagră, cu luciu nobil ca al lemnului de abanos, cu păr creţ şi buzele groase, senzuale, care ştiau să îşi mişte pieptul moale în ritmul muzicii.

Supraveghetorul acestui harem ce îţi zăpăcea simţurile era Hermontimos din Pedasan, respectatul şef al unei armate de eunuci. Negustorii de sclavi ai marelui rege îl cumpăraseră în piaţa din Sardes. Pe vremea aceea, Hermontimos avea douăzeci şi cinci de ani şi fusese castrat de stăpânul lui crud, un negustor din insula Chios. Ceea ce l-a predestinat ca eunuc.

Daphne avusese de la început încredere în Hermontimos, deoarece o întâmpinase cu respect. Chiar încercase să o consoleze într-un fel pentru pierderea patriei, explicându-i că patria întotdeauna este acolo unde te simţi bine.

- Poate că ai dreptate, îi răspunsese Daphne, nu vreau să spun că fiind protejată de tine îmi merge rău, dar nu pot să afirm că mă simt grozav!

Hermontimos nu o înţelegea pe fată.

- Spune, Daphne, îţi lipsesc hainele frumoase? Vrei să ai la dispoziţie propria sclavă? Să te însoţesc la o plimbare prin pădurile Thessaliei?

- Nu este vorba despre asta, Hermontimos! Daphne clătină din cap şi trase pe ea chitonul de culoarea şofranului pe care i-l adusese eunucul. Sunt prizonieră în propria ţară. La fiecare câteva zile sunt înghesuită împreună cu alte fete într-un car cu uşile zăvorâte şi sunt transportată într-un alt loc, ca o vită într-o campanie, până când ajunge pe mâna măcelarului.

- Daphne! ripostă eunucul cu vocea lui mătăsoasă. Suntem în vreme de război! Chiar dacă noi amândoi suntem de neam elen, suntem de partea barbarilor, iar marele rege se retrage!

Fata se aşează pe pernele moi din nişa ei, îşi sprijini capul în mâini şi, cu un oftat, spuse:

- Ştiu, dragă Hermontimos, dar eu sunt o grecoaică liberă şi sunt obişnuită să merg acolo unde vreau. Niciodată nu am putut să mă regăsesc în traiul retras al femeii elene care se dăruieşte unui bărbat şi dispare pentru toată viaţa în spatele zidurilor casei. De aceea am devenit hetairă. Dar şi ca hetairă sunt obişnuită să îmi aleg bărbatul care îmi place, şi nu să simulez plăcerea simţurilor la comandă regală.

- Pst, nu aşa de tare! o avertiză Hermontimos. Cortul are o sută de urechi.

Daphne nu se lăsă intimidată.

- Oricine poate auzi ce am de spus. Marele rege ştie cum gândesc.

- Arta ta de a face dragoste este vestită. Faima ţi-a trecut peste graniţele ţării, a ajuns până la curtea ahemenizilor. Se spune că un crescător de cai ţi-a dăruit moşia lui doar pentru un zâmbet.

- Nimic nu rezistă mai mult decât un zvon, râse Daphne, crescătorul de cai despre care vorbeşti m-a trecut în testamentul lui, n-a contat dacă i-am zâmbit sau nu.

- Şi Temistocle, strategul Atenei?

Daphne privi fix în faţa ei şi nu spuse nimic.

Hermontimos clătină din cap.

- Se spune că ar fi prieten al barbarilor. Dar marele rege se îndoieşte. Temistocle a trimis un sol cu oferta de a schimba trei nepoţi ai lui Xerxes pentru tine.

- Ştiu. De ce nu a acceptat marele rege?

- Xerxes este bucuros că a scăpat de fiii surorii lui! Îi este teamă că oricare din familia lui poate pretinde poziţia pe care o are. De aceea nu te va elibera niciodată!

Hetaira cugeta în tăcere asupra sorţii ce o aştepta, când de după draperie apăru *chiliarchos-ul,* care ridică mâna în semn de salut şi îi comunică lui Hermontimos:

- Ordin al marelui rege. Majestatea Sa, Xerxes, rege al ţărilor, pleacă mâine, pe mare, de la Eion înapoi către Asia. Trupele conduse de Mardonios trebuie să ierneze în Thessalia. Marele rege doreşte că şaizeci dintre femeile haremului său să îl însoţească, câte una din fiecare neam - şi hetaira grecoaică.

Hermontimos dădu din cap, îşi lovi pieptul cu pumnul şi dispăru. Daphne privea în jos, dar simţea privirea *chiliarchos-ului* îndreptată către ea. Şeful gărzilor regelui începu să vorbească jenat:

- Nu am făcut-o cu plăcere.

- M-ai lovit în faţă, ca pe un sclav care a atentat la averea stăpânului său.

- Am făcut-o din ordinul regelui. Dacă nu l-aş fi ascultat, mi-aş fi pierdut capul. Pe Ahura Mazda, îmi pare rău!

- Îţi pare rău?

Daphne îl privi pe *chiliarchos.* Pur şi simplu nu voia să creadă că această gardă de corp a regelui, lipsită de inimă, pentru care moartea ţinea de cotidian, putea rosti asemenea cuvinte.

- Până acum nu a trebuit niciodată să pedepsesc o femeie, îmi pare rău, repetă *chiliarchos-ul* şi după un timp adăugă:

- Este o nebunie să te ridici împotriva marelui rege. În mâna lui se află puterea lumii. La un semn al lui poţi fi zdrobită de pietre de moară.

Bărbatul observă cum la aceste cuvinte Daphne tresări şi încercă să mai reducă din efectul lor:

- Tu ai putea să duci o viaţă asemănătoare cu cea a zeilor!

- Da, asemănătoare cu cea a zeilor, răspunse cu amărăciune hetaira, dându-mă unui bărbat pe care îl urăsc din răsputeri, pe care îl dispreţuiesc şi care îmi repugnă ca un crescător de raţe puturos din Messenia!

- Taci, hetairă! strigă *chiliarchos*-ul care se temea că discuţia lor era ascultată.

Totuşi Daphne ripostă:

- Atunci loveşte-mă, *chiliarchos* al regelui regilor, ai motivaţie suficientă!

Uriaşul o apucă de braţe pe delicata fată şi spuse:

- Crede-mă că îţi vreau binele!

Deasupra Atenei sau, mai bine zis, a ceea ce mai rămăsese din oraş în urma barbarilor, încă mai plutea fumul înţepător. Templele zeilor, halele poporului, monumentele şi altarele erau dărâmate, jefuite şi incendiate, iar în pieţe, unde înainte domnea agitaţia pestriţă, sonoră a negustorilor împătimiţi şi a cumpărătorilor puşi pe tocmit, pisici şi câini părăsiţi vânau şobolani negri cu cozi groaznic de chele. Trunchiuri de coloane retezate dădeau pretutindeni de ştire că barbarii distruseseră oraşul atenienilor, însă acesta nu fusese ras de pe faţa pământului. Pe Acropole, deasupra oraşului, acolo unde câţiva pereţi ai templelor mai erau în picioare, atenienii începură imediat reconstrucţia.

Întregi rămăseseră şi tribunele de pe Pnyx, unde se desfăşurau adunările poporului. Acolo se întâlneau bărbaţii atenieni pentru a se sfătui asupra viitorului oraşului. Temistocle, eroul de la Salamina, slăvit cu fiecare ocazie imaginabilă, reclama indiferenţa atenienilor faţă de eroi:

- Nu vă cer aur pentru victoria obţinută de mine, dar aţi putea să acordaţi strategului vostru cinstirea de care am avut parte de la spartanii aliaţi. Ei mi-au înmânat coroniţa din ramuri de măslin ca recunoaştere a înţelepciunii şi a abilităţii mele, şi mi-au dăruit cel mai frumos car de luptă pe care l-au putut găsi în întreaga Spartă.

Timodemos, un tânăr parvenit, sări în picioare şi strigă:

- Temistocle, tu nu crezi că noi, cu toţii, am obţinut victoria de la Salamina? În aceeaşi măsură hopliţii, vâslaşii, arcaşii şi lăncierii?

Când atenienii îl aplaudară cu putere pe tânăr, strategul interveni:

- Mi se pare că pentru voi eu nu sunt altceva decât un platan sub care vă adăpostiţi de vremea rea, căruia când furtuna trece îi rupeţi ramurile şi frunzele.

Afirmaţia îi înfurie pe atenieni la culme. Timodemos fu de părere că Temistocle nu îşi datorează faima lui însuşi, ci patriei. Şi că s-ar zvoni că el şi-a cumpărat funcţia de comandant al armatei cu bani.

- Temistocle face parte dintre acei bărbaţi care rezistă în faţa fierului, dar nu şi în faţa aurului, încheie Timodemos.

Izbucni zarvă. Atenienii îl ameninţau pe strateg cu pumnii şi Temistocle reuşi doar cu greutate să-i potolească pe concetăţenii săi:

- Voi, bărbaţi ai Atenei, pe mine scoateţi-mă din discuţie, dar nu uitaţi gloriosul oraş al lui Pallas Atena. Trebuie să ştiţi că, prin victoria de la Salamina, pericolul persan nu a fost încă înlăturat. Barbarii şi-au stabilit tabăra în Thessalia. Vor reveni şi vor ataca din nou, de aceea trebuie să întărim oraşul. Trebuie să avem ziduri care să reziste duşmanului, şi avem nevoie şi de un port fortificat. De aceea vă implor pe voi, atenieni, luaţi pietrele mortuare ale strămoşilor voştri, fundaţiile monumentelor noastre şi construiţi cu ele ziduri ce să ajungă de la Atena la Pireu!

- Temistocle huleşte zeii!

- Vrea să-şi ridice singur un monument!

- Să fie judecat Temistocle!

Participanţii la adunarea poporului strigau sălbatic, în dezordine. Likomedes, care cu trirema sa scufundase la Salamina prima navă barbară, făcu apel la luciditate:

- Înainte de a azvârli cu pietre în Temistocle, examinaţi-i cu atenţie planurile! Amintiţi-vă de oracolul adus nouă de la Delphi. Atunci erau

multe păreri asupra sensului cuvintelor spuse de Apollo prin Pythia. Doar Temistocle a avut perspicacitatea necesară explicării corecte a oracolului. Să-şi fi pierdut acum Temistocle înţelepciunea?

Xanthippos, fiul lui Ariphron, exilat cu ani în urmă de atenieni, dar rechemat înaintea bătăliei de la Salamina, unde se distinsese prin eroism în faţa tuturor, se adresă şi el atenienilor avertizându-i:

- Vă cam grăbiţi cu scrijelitul pe cioburile de vot al numelor celor care vă trezesc neîncrederea. De prea multe ori această neîncredere este rezultatul invidiei unor incapabili. Nu trebuie să devină un obicei ca oameni drepţi, a căror gândire este mai rapidă decât a celorlalţi, să se aleagă cu exilul. Am trăit pe propria piele ce înseamnă să asişti neputincios, departe de patrie, la cât de nemiloşi sunt aceia care trimit pe cineva în exil sub pretextul că patria ar fi în pericol. Dacă veţi continua astfel şi veţi face mereu apel la ostracizare când unul din mijlocul vostru vine cu idei noi, în curând cei mai buni bărbaţi ai statului vor fi exilaţi pe insule.

Cuvântul lui Xanthippos le dădu de gândit acelora dintre atenieni care tocmai ceruseră judecata cu cioburi scrijelite. Căci fiul lui Ariphron din Demos Cholargos luptase la Salamina cu atâta îndârjire, încât mulţi ceruseră să fie promovat strateg.

Aşa s-a ajuns la aprobarea planurilor, şi atenienii, chiar şi cei care ceruseră exilul lui Temistocle, hotărâră cu mare majoritate construirea imediată de ziduri şi fortificarea portului Pireu. Şi făgăduiră solemn că pentru construirea zidurilor să nu-şi cruţe nici propriile case, nici monumentele oraşului şi nici pietrele funerare ale strămoşilor.

Un sol anunţă sosirea regelui Macedoniei, cu un mesaj.

Alexandru, fiul lui Amintas? Ce să însemne asta?

Atenienii îl urmăriră cu privirea, plini de neîncredere, pe vecinul din nordul muntos care, îmbrăcat ca un drumeţ grec şi însoţit de şase trimişi neînarmaţi, se îndrepta spre tribuna vorbitorilor. De fapt, macedoneanul nu era un inamic al atenienilor, chiar dacă barbarii îl siliseră să lupte de partea lor.

Când Alexandru începu să vorbească, în adunare se lăsă o tăcere mormântală:

- Bărbaţi ai Atenei, sunt trimis de Mardonios, strategul barbarilor. El vă face următoarea propunere de pace: să fie uitat tot ce ambele popoare au făcut unul altuia! Veţi fi liberi, ca şi până acum, şi întreaga ţară a Eladei vă va fi restituită, ba chiar vă puteţi alege şi un alt teritoriu din posesia marelui rege. Perşii se oferă şi să vă reconstruiască toate sanctuarele distruse. Nu gândiţi împotriva marelui rege şi nu continuaţi războiul cu el; aţi văzut cât este de mare forţa armată a barbarilor. Aţi învins o armată, în locul ei va veni o altă mult mai mare. De aceea, eu, Mardonios, denumit şi „prieten al grecilor“, îi sfătuiesc pe bărbaţii atenieni să încheie pace cu Xerxes, în viitor duşmanii perşilor fiind şi duşmanii voştri.

După ce Alexandru termină de vorbit, continuă să fie linişte. Propunerea de pace venise absolut pe neaşteptate şi majoritatea vedea în spatele ei un şiretlic al barbarilor. Oamenii începură să şoptească, să murmure şi treptat se ajunse la o larmă generală, fiecare având ceva de spus. O ceată de atenieni violenţi puse stăpânire pe tribună, îi înconjură

pe Alexandru şi pe însoţitorii lui şi se pregătea să-l aresteze pe macedonean.

- Aruncaţi-i pe trădători în fântână! strigau ei în cor şi tot mai mulţi se alăturau strigătelor.

Un tânăr cu păr lung, blond, clocotind de mânie, îşi făcu drum către podium şi încercă, strigând, să se facă auzit:

- Voi, bărbaţi ai Atenei, nu fiţi nechibzuiţi! Doar pentru că aţi câştigat o bătălie, cu ajutorul zeilor Olimpului, credeţi că îi veţi putea veşnic învinge pe barbari? Există o singură cale pentru ca ţara să nu ne fie distrusă: acceptaţi oferta macedoneanului.

Likidas vru să continue, dar din cauza protestelor atenienilor nu reuşi. De undeva, din mulţime, zburară pietre, dar Likidas nu se lăsă impresionat.

- Omorâţi-l! se auzi din mulţime.

- Exilaţi-l pe Likidas la perşi!

Plouă cu cioburi de lut cu care atenienii ar fi trebuit să voteze. Unul dintre acestea îl lovi pe Likidas în frunte şi sângele începu să-i curgă pe faţă. Vorbitorul căzu fără un cuvânt la podea şi, ca la o comandă, sute de pietre de mărimea unui pumn se îndreptară asupra corpului fără viaţă. Atenienii îi urau pe perşi de moarte, iar Likidas, care vorbise ca un barbar, apăru mulţimii aţâţate ca o personificare a tot ce reprezenta Persia.

Alexandru şi trimişii macedoneni urmăriră cu răsuflarea tăiată neaşteptata justiţie sângeroasă a bărbaţilor atenieni. Strigătele disperate ale strategului Temistocle, care, pentru a se apăra de ploaia de pietre, căutase adăpost în spatele unei coloane, nu găsiră ascultare.

- Persan! Med! Barbar!

Fiecare piatră era însoţită de un asemenea strigăt. Dacă Temistocle s-ar fi expus în această clipă vulgului furios, ar fi fost lapidat la fel ca Likidas. Strategului îi era ruşine în faţa macedonenilor care fuseseră nevoiţi să asiste la felul macabru al atenienilor de a judeca tot ce era barbar.

La fel de brusc precum începuse, ploaia de pietre încetă. Câţiva tineri escaladară tribuna, ridicară corpul neînsufleţit al lui Likidas pe umeri şi îşi croiră cu greutate drum printre participanţii la adunarea poporului. Alexandru privea înmărmurit în urma lor. Acesta să fie poporul respectabil al elenilor?

Temistocle, care părea că ghicise gândurile macedoneanului, ridică mâinile în semn de calmare şi luă cuvântul:

- Voi, bărbaţi din nord! După acest incident mai este nevoie de un răspuns? Aţi văzut cu propriii ochi cât de mult iubesc atenienii libertatea. Fie barbarii cât de puternici, atâta timp cât soarele îşi urmează drumul, grecii tot nu se vor supune dictatului barbar.

Atenienii începură să urle şi să strige de-a valma:

- Răzbunare pentru locuinţele distruse ale zeilor noştri! Jos cu adunăturile barbare!

Luară pietre de pe jos şi le aruncară către macedoneni.

Cu greu reuşi Temistocle să se facă ascultat:

- Opriţi-vă, atenieni! Aceştia sunt prietenii noştri, pe care îi cunoaşteţi de mulţi ani. Vă doresc doar binele!

- Binele? Să ne supunem barbarilor?

- Daţi-i afară din oraş!

- Lapidaţi-i!

Temistocle răsuflă uşurat abia când reuşi să îi scoată teferi din adunarea poporului pe Alexandru şi pe însoţitorii lui. Aceştia erau atenienii dintre care se ridicase un Solon?

Trirema feniciană care trebuia să îl ducă pe marele rege la Efes, dansa ca o coajă de nucă pe valurile agitate ale Mării Egee. Oricât se străduiau vâslaşii să se opună biciuitoarei furtuni nordice, ei nu reuşeau să schimbe direcţia vasului.

Xerxes se agăţa înfricoşat de tronul de aur legat cu lanţuri de catarg şi zbiera la cârmaciul care se lupta din răsputeri cu vâsla folosită drept cârmă:

- Tu, fiu de prostituată feniciană! Vrei să-ţi sacrifici regele valurilor?

Un val puternic se sparse pe punte şi, de sub ea, unde Daphne împreună cu alte femei din harem se ghemuiseră claie peste grămadă, se auziră ţipete de spaimă. Hermontimos încerca să le liniştească pe frumoasele femei cu voce tare, când un talaz trecu peste vas aruncând apa sărată în pântecele triremei. Daphne se ruga în gând lui Poseidon.

Hermontimos se strecură cu dificultate prin structura încâlcită din lemn a interiorului vasului către bocaport, de unde strigă afară:

- Ne înecăm dacă nu scoatem apa!

Cârmaciul nu îl înţelese şi duse o mână la ureche, când un val îi smulse cârma din cealaltă mână; se poticni, căzu pe spate şi se lovi cu capul de balustradă. O clipă rămase întins buimac, apoi scutură capul cu putere şi se puse pe picioare. Hermontimos, care ieşise prin bocaport, arăta disperat în jos. Cârmaciul pricepu şi îi ordonă unui vâslaş să organizeze un şir de oameni care să scoată apa cu nişte hârdaie din lemn.

Xerxes nu avea curajul să se ridice de pe tronul lui. Stofele grele din care era croit veşmântul său luaseră consistenţa unui blindaj din cauza umezelii şi îi împiedicau mişcările.

- Salvează-ţi regele! îi strigă el plângăreţ cârmaciului. Cuvintele îi fură înăbuşite de un talaz cât o casă, care îi imprimă vasului o mişcare de rotaţie ce ameninţa să îl răstoarne.

Cu picioarele depărtate, ţinându-se cu o mână de balustradă, cârmaciul se pregătea să lucreze la catarg, care gemea în locul de ancorare.

- Corabia este supraîncărcată! strigă fenicianul încercând să acopere urletul mării. V-am avertizat la plecarea din Elada!

- Salvează-ţi regele! urlă din nou Xerxes. Te voi răsplăti cu aur!

Cârmaciul se agăţase cu ambele mâini de tron şi se străduia să se ţină pe picioare, în ciuda mişcărilor vasului.

- Ca să te salvez, rege, ar trebui să scăpăm de jumătate dintre pasageri! îi strigă la ureche lui Xerxes.

- Eşti sigur, fenicianule?

Acesta ridică din umeri.

- Pescajul este prea mare, vasul este supraîncărcat.

Între timp, vâslaşii renunţaseră să mai scoată apa. Părea inutil. Dar înainte ca fenicienii să se lege din nou în curele pe băncile lor, cârmaciul dădu ordin ca toţi vâslaşii să se adune pe punte.

- Femeile, de asemenea! strigă marele rege.

Acestea ţipau strident şi plângeau lovind înnebunite în dreapta şi în stânga. Eunucul le împingea una după alta pe punte. Daphne căzu, rămase întinsă şi se agăţa cu mâinile goale de punte pentru a nu fi măturată de ape, de talazurile puternice care loveau trirema. Deşi era ziuă, norii erau atât de negri şi de grei, încât bompresul vasului uneori nici nu se mai putea vedea.

Puntea părea un câmp de bătălie. Ca şi cum s-ar fi împăcat cu destinul inevitabil, aşteptându-şi lovitura de graţie, femei şi bărbaţi se agăţau unii de alţii pe scândurile alunecoase. La fiecare lovitură a valurilor, trirema feniciană se împotrivea vehement, urca şi cădea apoi ca într-o prăpastie fără de sfârşit. Femeile ţipau ascuţit de parcă le-ar fi aşteptat zdrobirea între pietrele de moară.

Ţeapăn şi drept ca o statuie arhaică, marele rege se lupta să acopere urletul mării cu vocea sa:

- Ne vom scufunda cu toţii, pentru că Ahriman, zeul răului, o doreşte. Dar voi aţi putea să mă salvaţi pe mine, regele vostru, dacă fiecare a doua persoană va sări în mare; pentru că vasul nostru este supraîncărcat.

Abia termină Xerxes de vorbit, că vâslaşii fenicieni se şi înşirară unul după altul şi, trecând încet pe lângă tronul marelui rege, îi sărutară pentru ultima oară picioarele, după care se aruncară cu un strigăt puternic în puhoiul de apă aducător de moarte. Regele privea cu satisfacţie jertfa acestora.

- De câţi vâslaşi ai nevoie ca să ajungi la coastă fără pânze?

- De douăzeci cel puţin! strigă cârmaciul.

Atunci Xerxes ridică mâna şi strigă:

- Ajunge, bărbaţi viteji. Acum femeile din harem!

Dar nu se întâmplă nimic. Regele se îndreptă în tronul lui şi urlă:

- Ahriman să vă ia pe toate, adunătură inutilă de femei!

De după catarg apăru *chiliarchos-ul.* În mână ţinea o frânghie udă. Xerxes arătă cu o mişcare a mâinii către femeile care scânceau.

Garda de corp a regelui ridică frânghia şi o lăsă să cadă asupra trupurilor înfiorate.

Daphne se crispă, neîndrăznind nici să respire. Protejându-şi capul cu braţul drept, aşteptă prima lovitură groaznică. Împietrită de frică, auzea lângă ea loviturile nemiloase ale frânghiei, zgomotul făcut pe corpurile goale şi strigătele îngrozite. Ce chin în faţa morţii!

Ce era de făcut? Fiecare talaz care se prăbuşea peste punte şi le lovea pe femei cu o forţă uriaşă, acţiona ca o lovitură dureroasă dată de *chiliarchos.* Sub masele de apă, ele ţipau strident şi tremurau ca nişte animale biciuite. Frânghia udă a *chiliarchos-ului* atinse gâtul unei fete al cărei păr negru îi înconjura în şuviţe umede capul, şi în aceeaşi clipă sângele ţâşni şi îi coloră într-un roşu aprins rochia şi podeaua întunecată.

În capul lui Daphne se amestecau gânduri confuze. Să sară la garda de corp, să-i smulgă frânghia din mână şi să-l lovească pe marele rege

până când acesta nu va mai dă nici un semn de viaţă sau să sară pur şi simplu peste bord şi, ca jertfă lui Poseidon, să pună capăt acestei vieţi teribile.

Viaţa? Fulgerător îi trecură prin faţa ochilor cei douăzeci şi cinci de ani ai vieţii ei. Copilăria la Lesbos, răpirea de către perşi, pierderea tatălui ei, Artemidos, întâmplarea fatală de la Marathon, perioada petrecută ca hetairă, scurtul episod de bunăstare şi noroc, apoi Temistocle care dăduse un nou conţinut vieţii ei. Temistocle!

Barbarii îi răpiseră tatăl, îi furaseră iubitul şi acum voiau să îi ia şi viaţa. La toate acestea trebuia să asiste fără să facă nimic?

Mânia, furia şi ura începeau să clocotească în ea, în timp ce era întinsă fără apărare pe punte. Nu observă cum, la un semn al regelui, vâslaşii rămaşi împingeau peste bord fetele una după alta. Un strigăt, apoi erau înghiţite de valuri.

- Şi aurul din pântecele vasului? întrebă cârmaciul fenician.

Xerxes gesticulă cu mâna prin aer.

- Mai bine aruncaţi toate femeile!

Daphne fu apucată brusc şi ridicată brutal.

- Nu pe asta! strigă regele.

Daphne nu auzi. Se zbătea ca un animal cu frica morţii şi reuşi să se elibereze din braţele vâslaşilor. Atunci o ajunse frânghia *chiliarchos-ului,* i se înfăşură dureros peste piept şi îi blocă respiraţia. Vâslaşii se retraseră îngroziţi. Daphne sări ca o leoaică la gâtlejul uriaşului, îşi înfipse unghiile în el şi îl scuturã cu toată puterea de care era în stare.

Chiliarchos-ul urlă, încercă să se elibereze din îndârjita încleştare şi o azvârli în aer pe hetairă. Când observă că în acest fel nu putea să scape din strânsoarea disperată a feţei, se târî până la balustradă şi o împinse pe Daphne cu coloana vertebrală în parapet. Fata scoase un strigăt pătrunzător, cauzat nu de forţa loviturii gărzii de corp a regelui, ci de un val greu care o smulse şi, în clipa următoare, o trase în adâncuri. Gâfâind, *chiliarchos-ul* se agăţă de balustradă şi privi în abisul ce se căscase lângă corabie.

- După ea! strigă marele rege, care urmărise speriat incidentul. O vreau pe hetairă!

Coama unui talaz scoase la iveală chitonul galben al lui Daphne, îl răsuci sălbatic în jurul propriei axe, apoi acesta dispăru într-un hău negru, la fel de rapid cum apăruse. Nici unul dintre bărbaţii de pe punte nu se simţi vizat de ordinul nebunesc al regelui. Dar dacă mai exista o urmă de speranţă pentru salvarea hetairei, trebuia acţionat imediat.

Hermontimos, eunucul, ezită un moment lângă balustradă, se întoarse, aruncă o privire întrebătoare spre marele rege, apoi se aruncă în infernul înspumat.

Valurile turbate ale lui Poseidon o purtau pe Daphne ca pe o frunză în vânt, era răsucită, suptă în hăuri fără fund, până când, străduindu-se din răsputeri să inspire o gură de aer, îşi pierdu cunoştinţa şi, lipsită de voinţă, se încredinţă sorţii.

Îşi reveni simţind valurile lovindu-i tălpile la intervale neregulate, simţind cum apa dispărea în nisipul cald de sub trupul ei. Pe cer încă se

mai fugăreau nori grei, totuşi la orizont, spre vest, o geană argintie făcea apa să strălucească.

Daphne se ridică şi privi în jur. Din chitonul ei mai rămăseseră numai zdrenţe. Pe piept şi pe pântece avea jupuituri, pe coapse pielea era întinsă. Ca după un cumplit coşmar, Daphne încerca să respire adânc, dar simţi dureri într-o parte. Se lăsă jos pe spate, se sprijini pe coate şi încercă să revadă cu ochii închişi ceea ce i se întâmplase.

Poseidon o depusese la mal, ca odinioară pe resemnatul Odiseu. Dar unde se afla? Deschise obosită ochii şi distinse un peisaj deluros, deasupra căruia se lăsa înserarea. Erau coastele Lidiei, Kariei ori vreo insulă a Sporadelor unde o purtase furtuna?

- Oh Poseidon, fiu al lui Cronos şi al Rheei, care porunceşti furtunile cu tridentul tău, tu m-ai salvat. Daphne îşi mişca insesizabil buzele repetând mereu şi mereu această frază, de parcă ar fi vrut să se convingă că mai încă era în viaţă. Apoi se rostogoli pe o parte, pentru a se îndepărta de spuma adusă la mal de valuri. Avea dureri.

Se opri îngrozită: în nisipul ud se vedea urma lăsată de piciorul unui om, mai încolo se vedea o alta. Una dintre urme ducea de-a curmezişul plajei şi se pierdea undeva în întuneric.

Inima lui Daphne bătea să-i spargă pieptul. Ascultă cu atenţie. Dar se auzea doar foşnetul mării, nici un ciripit de pasăre, nici un greier, nimic. Nu se ţinea bine pe picioare şi se târî clătinându-se în direcţia urmelor de picior ce se pierdeau în întuneric. După vreo cincizeci de paşi, nisipul se transformă în pietriş şi bolovani, şi urmele de paşi dispărură. Începu să îi fie frig. Zdrenţele de pe ea mai mult îi ţineau rece decât o încălzeau şi ea se descotorosi de ele.

Goală, hetaira se strecură prin noapte, ridică o creangă ruptă şi căută să ajungă pe o înălţime, pentru a se orienta. Ghimpii de porumbar îi zgâriau obrajii. Tălpile o dureau din cauza pietrelor. Daphne gâfâia.

Treptat, ochii i se obişnuiră cu întunericul şi dădu de o cărare ce suia printre copaci cu coroana bogată şi printre bucăţi de stâncă masivă ce păreau cărate aici de către Polifem, fiul lui Poseidon, în dragostea lui disperată pentru frumoasa Galateea.

Hetaira se opri. Undeva, mai sus, se desprinsese o piatră şi se prăbuşise în vale cu sărituri ample. Îşi continuă drumul, înlăturând crengile care îi barau calea şi ajunse în sfârşit pe culmea dealului împădurit. Făcu ochii mari, pentru a putea scruta întunericul, dar nu putu să distingă decât trunchiuri noduroase de arbori diformi, ce îi aminteau de nişte moşnegi gârboviţi de tristeţi.

Deşi nu putea să vadă nimic şi nu auzea nici un zgomot suspect, Daphne se simţea urmărită de ochi curioşi. O cuprinse o teamă de nedescris. Daphne apucă cu ambele mâini scurtătura de lemn. Abia dacă mai avea curaj să respire. Aici, foarte aproape de ea, auzi frângându-se vreascuri uscate; apoi se făcu din nou linişte, o linişte sinistră.

Cu gura întredeschisă examină din priviri contururile fiecărui trunchi, încercând să observe dacă mişca. Acolo! Nu cumva acel trunchi se mişcase? Dar după ce îl privi fără pauză, constată că nu se mişca nimic.

Cu mare atenţie, fără să piardă din ochi trunchiul, Daphne se retrăgea. Era pe punctul de a ţipa. Voia doar să fugă; dar o împiedica

întunericul. Făcând pas după pas înapoi, privea înainte plină de teamă şi aştepta să se întâmple ceva, nici ea nu ştia ce.

Pădurea întunecoasă, bătrânii arbori noduroşi căpătară brusc mii de ochi care îi sorbeau lacomi corpul gol. Pofticioase, ramurile pomilor se îndreptau către ea, îi mângâiau picioarele. Daphne continua să se retragă. Ca prin vis, hetaira simţi un braţ puternic care o cuprinse brusc de după talie, presând-o de un trup. A două mână îi trecu încet prin păr, îi mângâie aproape cu gingăşie obrajii şi îi astupă gura deschisă.

Prea neaşteptat, prea liniştit şi prea ca de la sine înţeles se petrecuse totul, pentru ca Daphne să fi putut să ţipe. Abia când încercă cu greutate să tragă aer în piept, deveni conştientă că nu visa.

- Stai liniştită! îi ceru o voce. Sunt eu, Hermontimos.

În zori, trirema feniciană cu marele rege la bord ajunse pe coastele Asiei Mici. Fumul negru împrăştiat de focurile pentru jertfe scălda într-un întuneric misterios portul Efes.

Tachelajul corabiei se bălăbănea pe catarg ca după o luptă pierdută. Bucăţi din pânza mare atârnau zdrenţuite. Vârful catargului era rupt, bompresul pierdut. Corpul triremei era mult scufundat în apă, aşa că vâslaşii rămaşi îşi dădeau toată osteneala să facă nava să înainteze.

- Slavă ţie, bunule zeu Ahura Mazda! strigau oamenii de pe chei. Slavă ţie şi mulţumiri pentru salvarea regelui regilor!

Mai-marii imperiului, care ajunseseră nevătămaţi, îl aşteptau pe rege în formaţie completă, îmbrăcaţi în cele mai scumpe veşminte. În mijlocul lor, Artemisia, care împreună cu doi fii ai lui Xerxes îşi condusese propriul vas peste Marea Egee.

Când ahemenidul coborî de la bord, *chiliarhos-ul* ridică iataganul şi strigă:

- Jos în faţa regelui regilor!

Toţi căzură la picioarele lui Xerxes şi sărutară pământul.

Abia acum senilul stăpân, care în timpul furtunii de pe mare îşi cam luase adio de la viaţă, îşi reveni, ridică braţele plin de bunăvoinţă şi le cuvântă:

- Mă vedeţi aici pentru că zeii persani sunt mai puternici decât marea elenă! Am să pun să fie biciuită şi acoperită cu dărâmăturile din Elada!

Mai-marii imperiului zâmbiră, liniştindu-l. Doi servitori aduseră haine noi şi Xerxes, fără a se jena de ceilalţi, începu să le scoată pe cele ude de pe el.

- Voi, demnitari ai imperiului, spuse în timp ce îşi punea pe el veşmintele aurite, să ştiţi că acela care mi-a salvat viaţa a fost cârmaciul fenician. De aceea, aduceţi-mi o cunună de lauri din aur pur ca să i-o aşez pe cap!

Slujitorii dădură din cap şi dispărură cu plecăciuni adânci.

- De ce sunteţi atât de surprinşi? se interesă marele rege când observă figurile demnitarilor săi.

- Stăpâne! răspunse Artemisia. Din Elada vin veşti rele.

- Veşti rele? A pierdut flota mea încă o bătălie? Ageamii ăştia! Destrăbălaţii ăştia de marinari! se enervă Xerxes.

Dar Artemisia îl întrerupse:

- Nu este vorba despre flotă, stăpâne!

- Mardonios?

Artemisia confirmă cu o mişcare a capului.

Xerxes o luă de la început.

- Căpetenia asta fără experienţă, parvenitul acesta dintre rude... Ce este cu el?

- A căzut la Plateea, în Beoţia, în luptă cu cavaleria greacă.

- Mardonios a murit?

- Ca şi Makistios, căpetenia cavaleriei noastre.

- Nu i-am interzis să intre în bătălie pe cal bălan. Cu siguranţă că lupta pe un cal bălan!

Artemisia ridică din umeri şi spuse:

- Hopliţii greci sunt mai viteji decât toţi bărbaţii din lume. Luptă înverşunaţi până cad. Chiar şi pe moarte tot aruncă în inamic cu lancea.

- Cum îl cheamă pe conducătorul lor? Temistocle?

- Nu, Pausanias. Un spartan.

- Şi vitejii mei soldaţi?

Artemisia nu îndrăzni să îi răspundă. Abia după ce regele o privi întrebător, spuse:

- Vitejii tăi soldaţi, rege al regilor, au fost exterminaţi ca nişte animale de jertfă. Doar puţini dintre ei au mai putut să se salveze pe corăbii şi să ajungă pe pământ asiatic. Grecii au atacat tabăra persană şi au capturat totul, arme preţioase, care, veselă, bijuteriile tale şi toate veşmintele scumpe.

O venă roşie ca sângele se umflă vertical pe fruntea marelui rege. Îşi apucă veşmântul de piept, cu ambele mâini şi începu să îl sfâşie, ca semn al durerii. Demnitarii îi urmară exemplul, plângând.

Fu adusă coroniţa din aur.

- Să iasă în faţă cârmaciul fenician! strigă Xerxes.

Acesta veni în faţa marelui rege, îngenunche şi aşteptă ca stăpânul său să îi pună pe cap cununa.

- Pentru că ai salvat viaţa marelui rege, strigă Xerxes şi ridică coroniţa, îţi dăruiesc această bijuterie din tezaurul meu! Şi îi aşează coroniţa pe cap. Când fenicianul vru să se ridice, marele rege îl împinse la podea şi continuă: Dar pentru că ai lăsat să moară atât de multe dintre femeile mele şi atâţia bărbaţi viteji, să ţi se taie capul!

Un strigăt de oroare se ridică din popor. Şi în timp ce Xerxes încă îl mai ţintuia pe jos pe cârmaci, apăru *chiliarchos-ul* cu iataganul său, îl ridică cu ambele braţe şi cu un şuierat îl coborî asupra gâtului bietului cârmaci.

Bărbaţii înghiţiră în sec, femeile ţipară şi îşi acoperiră feţele cu mâinile când capul se rostogoli pe pavajul portului, ca o căpăţână de varză din roaba unui ţăran beoţian.

Merseră vreo două ore pe cărarea pietroasă a dealului pe versanţii căruia înfloreau arborii de fistic. Soarele se lupta în est cu ceaţa şi Hermontimos fu de părere că fuseseră aruncaţi pe pământul Asiei Mici, prin Ionia. În faţa lor, pe colina înverzită, apărură coloanele unui sanctuar,

la nici cinci stadii distanţă, şi Daphne căzu în braţele eunucului, care părea că nici nu ia în seamă nuditatea ei.

- Este un templu grecesc! jubilă Daphne. Acum totul va fi bine.

Hermontimos îşi acceleră mersul. Nu spuse nimic şi examină sanctuarul cu atenţie, uitându-se după un preot. Dar, pe măsură ce se apropiau, liniştea funestă care îi înconjura părea tot mai înspăimântătoare.

- Pe Zeus şi pe toţi zeii din Olimp, strigă Hermontimos în faţa portalului de la intrare, nu este nimeni aici?

Împinse cu grijă uşa grea, de un verde strălucitor, şi păşi în întunericul misterios urmat de hetaira care avea frisoane. Ochii li se obişnuiră cu greu cu întunericul; o colecţie complicată de nimfe şi muze locuitoare ale munţilor, de palmieri şi demoni ai pământului sub formă de şerpi lăsa să se presupună că era vorba despre un templu dedicat lui Apollo.

Daphne se sperie când una dintre nenumăratele statui prinse brusc viaţă, îşi mişcă braţele, se ridică de la pământ, veni în întâmpinarea vizitatorilor şi spuse cu o voce cavernoasă:

- Vreţi să îl huliţi pe Apollo în propria casă?

Cu aceste cuvinte îşi aţinti privirea asupra hetairei goale.

Hermontimos se lupta să găsească cuvinte, voia ca în acelaşi timp să întrebe, să explice, să se justifice. În fine, spuse:

- Furtuna ne-a aruncat în acest ţinut, înalt preot al lui Apollo, suntem greci, ca şi tine.

Preotul, în chitonul lui alb, plin de falduri, redeveni statuie. Nu făcea nici o mişcare, pe faţa lui nu se putea citi nimic şi, abia după o pauză ce păru fără de sfârşit, de pe buzele lui apăru răspunsul:

- Aceasta este casa lui Apollo Phanaios, şi eu o apăr ca pe lumina ochilor mei. Cine o pângăreşte, acela va avea de-a face cu sabia mea ca şarpele lui Python.

Fulgerător, preotul ridică de jos o sabie, o întinse în faţă şi, cu paşi grei, se apropie de hetairă. Dar în loc să fugă, Daphne se aruncă la pământ, îşi lipi fruntea de marmură albă şi strigă:

- Nimic mai departe de mine decât să-l hulesc pe Apollo. Îl implor pe zeul tău să îmi acorde azil între zidurile templului.

Atunci preotul dispăru fără un cuvânt în partea din spate a templului şi reveni cu un chiton bărbătesc, pe care i-l aruncă lui Daphne. Şi, în timp ce fata şi-l trăgea pe ea, Hermontimos întrebă:

- Unde ne aflăm, preotule?

Treptat, neîncrederea din privirea preotului lui Apollo scăzu şi el răspunse:

- Chios, insula fericiţilor este azilul vostru.

- Chios! strigă eunucul. Ai auzit, Daphne, suntem în Chios, pe pământ grecesc!

- Pe pământ barbar! îl corectă preotul.

- Da, pe toţi zeii, barbarii îl ţin sub ocupaţie; dar rămâne totuşi pământ grecesc.

- Sunteţi singuri? se interesă preotul. Adică, nu mai sunt alţi supravieţuitori?

Hermontimos cugetă dacă să-i spună celuilalt întregul adevăr, dar nu ştia cum ar reacţiona acesta la vestea că înaintea lui se aflau o femeie din haremul marelui rege şi şeful eunucilor acestuia. Deci îi spuse că se îmbarcaseră pe un vas comercial în Eion, la gura râului Strymon, pentru a merge la Efes. Vasul se sfărâmase şi, mulţumită lui Poseidon, valurile mării îi aruncaseră aici. Nu, nu credeau că mai supravieţuiseră şi alţii naufragiului.

Cuvintele eunucului îl liniştiră pe preot şi acesta îi conduse pe cei doi în afara templului. Acolo îi întâmpinară lumina strălucitoare a începutului de ziuă. Arătă către hainele jerpelite ale lui Hermontimos şi zise:

- Am să-ţi aduc un chiton nou, grecule, dar cu siguranţă că vă este foame şi sete.

Daphne confirmă şi preotul dispăru.

- Chios, repetă eunucul şi privi peste ţinutul deluros şi fertil.

Şi, în timp ce stăteau pe treptele templului, amândoi avură acelaşi gând: fuga!

Daphne fu prima care îl exprimă în cuvinte:

- Hermontimos, începu ea şovăielnic.

- Poftim? întrebă eunucul fără a o privi.

- Dacă zeii tot au vrut să ajungem pe pământ grecesc, vrerea lor nu ar putea fi să nu ne mai întoarcem la barbari? Tu ce zici?

Hermontimos nu răspunse şi Daphne îl privi rugătoare. Îl cunoştea prea puţin pe eunuc pentru a putea fi sigură de reacţia acestuia.

Preotul aduse un al doilea chiton, îl lăsă pe trepte alături de Hermontimos şi dispăru.

- Vrei să te întorci în Grecia? întrebă eunucul. Acolo unde nu mai este piatră pe piatră?

Daphne confirmă cu o mişcare a capului. Hermontimos continuă:

- Nu îţi va merge rău la curtea marelui rege, cu siguranţă.

- Se poate, dar unei grecoaice îi merge bine numai acolo unde există libertate. Barbarilor le este străin cuvântul libertate şi de aceea pentru o grecoaică ei vor rămâne întotdeauna străini.

Hermontimos tăcu. Şi în timp ce privirea le zbură peste insula verde, îi cuprinse îndoiala că tot ce tocmai discutaseră reprezenta convingerea lor. Ceea ce pe ea, o ioniană, o ademenea în Grecia nu era oare mai curând acel bărbat din Attica? Încă mai ardea în ea acea scânteie micuţă de speranţă că tatăl ei, Artemidos, ar mai fi în viaţă; poate că într-adevăr trăia la curtea satrapului din Magnesia, la doar o zi de drum de aici, în imperiul barbarilor, desigur.

Dar mai puternică decât dragostea pentru tatăl ei părea a fi dorinţa de a-l revedea pe Temistocle. Privirea lui dură, atingerea lui liniştitoare, fericirea subjugantă a apropierii lui, toate acestea încorporau toate simţămintele pe care hetaira le cunoscuse până acum. Pe Afrodita şi pe toţi zeii Olimpului, de ce o hetairă nu avea voie să se îndrăgostească?

Pe figura lui Daphne apăru, aproape insesizabil, un zâmbet strengar. Până acum, în viaţa ei, bărbaţii nu însemnaseră prea mult. Pentru ea fuseseră jucării, mijloace ce serveau unui scop. Că erau de neam înalt,

suflete mari, mari spirite, cu averi nemăsurate - cu toţii sfârşiseră la fel, între coapsele ei.

Nu că i-ar fi repugnat, pe Afrodita, nu! Dar acest simţământ de dăruire şi de siguranţă pe care îl trăise numai cu el, acest simţământ era mai puternic decât oricare altul.

Preotul se întoarse cu două urcioare cu toarte, unul cu apă, celălalt cu vin. Într-un coş avea lipii şi brânză fărâmicioasă de oaie.

- Vă vor întări şi vă vor face bine!

Daphne şi Hermontimos mâncară cu poftă. Nu mâncaseră nimic de trei zile. Iar vinul negru era dulce ca mierea şi nici nu putea fi băut fără apă. Îl băură ca nişte cai însetaţi după o tură prin munţi.

- Singur păzeşti templul lui Apollo? se interesă eunucul şi îşi şterse gura cu mâna.

- Suntem trei, ceilalţi doi au plecat în capitală, peste munţi, la trei zile de aici. Sunt vremuri grele pentru zeii Olimpului. Înainte de venirea barbarilor, aici trăiau treizeci de cucernici bărbaţi, dar acum... Trebuie să ne bucurăm că nu au dărâmat casa zeului şi că nu au jefuit-o. Izolarea sanctuarului le-a mai înmuiat inimile. Totuşi, pe cei mai voinici preoţi i-au luat cu ei. Eu sunt bătrân şi neputincios, poate că asta mi-a salvat viaţa.

- Încotro i-au dus? întrebă Daphne.

Bătrânul ridică din umeri.

- În capitală este un negustor de sclavi. Numele lui este Panionios...

- Taci! strigă eunucul.

Dar bătrânul nu îl înţelese şi continuă:

- Trăieşte din cumpărarea de tineri frumoşi, sclavi, de la stăpânii lor şi îi castrează. Îi revinde pe bani grei în pieţele din Sardes şi Efes, ca eunuci pentru haremurile barbarilor.

Daphne văzu mai întâi tremuratul din colţul gurii lui Hermontimos, care strângea pleoapele de parcă şi-ar fi răsucit un pumnal în piept. Brusc, pe obrajii eunucului începură să se prelingă lacrimi. Îşi ascunse faţa între genunchi.

Preotul o privi pe hetairă de parcă voia să o întrebe: am spus ceva greşit?

Daphne îl mângâie delicat pe spate pe eunuc.

- Şi el a avut aceeaşi soartă, spuse ea privindu-l pe preot.

Bătrânul se sperie. Nu voise să îl rănească pe oaspete. Dar acum, văzând ce provocase, suferea alături de el şi îl rugă:

- Scuză-mi lipsa de tact.

Hermontimos rămase aplecat şi îşi şterse lacrimile cu genunchii.

- Nu aveai cum să ştii, preotule, spuse el fără nici o intonaţie, eu sunt din Karia şi am nimerit în cursa acestui om lipsit de orice credinţă când era la Halicarnas. Mâncam o pâine bună la un stăpân onest. Dar a murit peste noapte de o boală ciudată şi aşa i-am fost vândut...

- Cum pot să te ajut?

- Să mă ajuţi? Eunucul râse amar. Dintr-un bărbat m-a făcut un nimic, înţelegi, un nimic. Şi tu mă întrebi cum mă poţi ajuta. Da, mă poţi ajuta, poţi să-mi spui unde trăieşte acest Panionios.

- Are cea mai frumoasă casă din port, mare ca un palat, cu o poartă înaltă cât acest templu.

Daphne îl întrerupse pe preot:

- Dacă într-adevăr vrei să ne ajuţi, spune-ne cum putem ajunge de pe această insulă la Atena. Spune!

Preotul miji ochii spre soarele care se ridicase bine pe cer şi spuse:

- Portul este supravegheat de barbari, deci de acolo nu este posibil să plecaţi. Dar majoritatea locuitorilor din Chios îi urăşte pe barbari... Bătrânul făcu o pauză. Este un pescar, Philakos, trăieşte în vestul muntos. Vasul lui este vechi şi leneş, dar până acum a rezistat tuturor furtunilor lui Poseidon. Deseori rămâne zile de-a rândul pe mare, când năvoadele sunt goale.

- Crezi că Phylakos ar cuteza să traverseze Marea Egee?

- Are de hrănit şapte guri înfometate, aşa că puţin argint şi aur l-ar face ascultător.

- Dar de unde să luăm noi argint şi aur? spuse hetaira dezamăgită.

Preotul se ridică şi le dădu de înţeles celor doi să îl urmeze. În spatele templului era o scară îngustă, cu trepte de piatră, ca acelea care coboară într-o fântână. Dar uşa grea, ferecată în bronz te făcea să bănuieşti altceva.

- Când au venit barbarii, intrarea era acoperită cu pământ, explică preotul lui Apollo şi împinse uşa.

În lumina slabă care pătrundea prin crăpătura uşii se vedeau unelte, urcioare, cazane şi castroane scumpe, pocale din aur şi carafe din sticlă. Bătrânul deschise unul dintr-o jumătate de duzină de sipete din lemn negru de abanos, care stăteau grămadă.

- Iată, luaţi! spuse el şi băgă mâna în comoara conţinând monede de aur şi de argint. Pentru aşa ceva pescarul vă duce până la coloanele lui Hercule!

Hermontimos mai primi un pumnal şi Daphne promise că, după reuşita traversării, va restitui aurul lui Apollo din Delphi.

Pescarul era un bărbat tăcut, care îşi câştiga pâinea sărăcăcioasă pe coasta stâncoasă din vest, Daphne şi Hermontimos nu i-au câştigat uşor încrederea. Abia când hetaira aminti că preotul de la templul lui Apollo le împrumutase aurul pentru traversare, pescarul fu dispus să discute cu ei.

- Trebuie să ştiţi, spuse el în timp ce strecura o suveică albă din lemn prin ochiurile unui năvod, că pe insulă mişună spionii de când adunătura asta de barbari se află aici. Eu vă întreb: cât timp vrea Zeus să mai asiste la nebunia asta păcătoasă?

- Olimpienii folosesc deseori căi încurcate, răspunse Daphne, dar fii sigur că nu au să permită dispariţia Greciei. Zeii noştri sunt mai puternici decât idolii barbarilor.

Phylakos lăsă deoparte năvodul şi întrebă direct:

- Bine, cât plătiţi?

Eunucul băgă mâna în faldurile veşmântului său şi lăsă apoi să se rostogolească dintr-o mână în cealaltă zece monede de aur.

- O sută de drahme pe loc şi încă o sută după ce ajungem în Attica.

- Două sute de drahme? Pescarul păru că îşi iese din minţi. Pe Zeus şi pe fratele lui care dă spumă mării, Poseidon, două sute de drahme nu

am văzut niciodată la un loc, cu atât mai puţin nu am avut aşa ceva! Dacă vă mulţumeşte şalupa mea veche, când plecăm?

- Imediat ce se poate, răspunse Daphne.

Pescarul avea nevoie de o zi şi de o noapte pentru a pregăti vasul pentru traversare, iar între timp cei doi se adăpostiră în cabină.

Scândurile tari ale cabinei erau ca o tabără de odihnă comodă în comparaţie cu nesiguranţa din sălbăticia în care îşi petrecuseră nopţile trecute. Barca se clătina uşor şi suspina, şi gemea ca un sclav eliberat, pus să muncească. Pe cerul din Chios atârnau stelele sudului şi lumina lunii desena în cabină umbre neclare.

Deşi îşi simţea membrele ca de plumb, Daphne nu putea să adoarmă; eunucul, alături, respira scurt şi neregulat, de parcă avea pe piept o piatră grea. Oare ce gânduri îl chinuiau? La curtea regelui persan fusese un om de vază şi, deşi sclav, era iubit şi invidiat datorită încrederii de care se bucura prin poziţia lui. De Xerxes era primit oricând. Renunţa la toate acestea dacă mergea cu ea în Attica. La Atena ar fi fost considerat sclav. Nu era pe punctul de a schimba o robie cu alta?

- Hermontimos? întrebă Daphne în întuneric.

- Da, Daphne! veni răspunsul.

Cu braţele sub cap, hetaira privea plafonul cabinei, unde lumina lunii reflectată în apă desena linii jucăuşe.

- Mai vrei să mergi cu mine în Attica? Mă gândesc că acolo nu este patria ta, tu vii de pe coasta ioniană. Hermontimos tăcu şi Daphne simţi că îndoiala ei se confirmă. Trebuie să decizi tu singur şi, dacă spui că vrei să te întorci în Asia, plec singură. Ce vrei să faci, Hermontimos?

Eunucul nu răspunse nici acum; dar respiraţia lui neliniştită îi trăda lupta interioară. Ce se petrecea oare în mintea lui?

Deodată Hermontimos se ridică. În întuneric Daphne distinse cum eunucul căuta în faldurile veşmântului său. Puse monedele pe podea, câteva dintre ele se rostogoliră, şi spuse:

- Iată banii, Daphne. În cazul în care nu mă întorc până în zorii zilei următoare, pune-l pe pescar să ridice pânzele. Dar, pe Zeus, voi fi aici!

Înainte ca Daphne să răspundă, înainte de a apuca să-i pună o întrebare, eunucul dispăru. Ea îl auzi sărind pe ţărm şi-i auzi paşii îndepărtându-se în direcţia colinelor. Apoi liniştea se aşternu din nou; doar vasul gemea în valuri.

- Totul este cârpăceală! spuse nemulţumit Temistocle care, împreună cu prietenul lui Sikinnos, colinda prin Acropole, unde sute de meşteşugari lucrau la reconstrucţia sanctuarelor distruse. Lui Pallas Atena ar trebui să i se construiască un templu nou atât de mare, atât de măreţ, încât prin el însuşi să inspire barbarilor necredincioşi respect, la fel că templul lui Artemis din Efes.

- Stăpâne, spuse Sikinnos, care încă i se adresa lui Temistocle cu adânc respect, atenienii deja îţi spun „Cârtiţa“, pentru că scormoneşti pământul peste tot. Asta nu îţi creează numai prieteni.

Temistocle se opri şi îl apucă pe Sikinnos de braţ.

- Ce vrei să spui cu asta, prietene?

- Ei, da, nu este nici un secret că aristocraţia este împotriva ta. Nobilimea oraşului se simte neglijată, marginalizată şi ameninţată de influenţa poporului, ce devine tot mai puternică. Înainte, marii latifundiari se bucurau de cea mai mare stimă, acum cei care se bucură de ea sunt arhitecţii şi proprietarii de nave. Atena stă să explodeze. Dar cui spun eu asta!

Temistocle întinse braţul şi arătă marea, către orizontul sudic.

- Acolo se află viitorul Atenei, Sikinnos. Şi nu voi înceta niciodată să îi bat la cap pe atenieni cu asta. Ar trebui să orientăm tribuna oratorilor din adunarea poporului astfel încât de acolo să vadă marea. Poate că aşa vor pricepe în cele din urmă politica mea!

Sikinnos scutură din cap.

- Nu este misiunea unui sclav eliberat să îi impună moderaţie stăpânului său, aşa că ia-l ca pe un sfat prietenesc: ţi-ai creat suficienţi duşmani când ai construit în faţa casei tale acel templu al lui Artemis, pe care ai prins o plăcuţă cu inscripţia „Ca mulţumire pentru sfatul tău bun“. Atenienii urăsc infailibilitatea.

- Ştiu, lucrul acesta îl simt peste tot. Acum au amenajat lângă sanctuar un loc unde călăii azvârlă cadavrele executaţilor, precum şi hainele, şi frânghia sinucigaşilor.

Prietenul strategului tăcu şi privi către sud, unde noile ziduri duceau drept către portul Pireu. Fortificarea puternică a oraşului le conferea atenienilor o senzaţie nouă de siguranţă. De la dubla victorie asupra barbarilor, pe apă şi pe uscat, fiecare se socotea un erou. Cum altfel s-ar fi putut explica înfrângerea perşilor, care treceau drept invincibili?

Bineînţeles că Temistocle ştia că steaua lui apunea, ceea ce îl întrista. Era o slabă consolare că atenienii, de când lumea, îi izgoniseră pe cei mai buni dintre bărbaţii lor. Acum îl ameninţa aceeaşi soartă ca pe Alcibiade, Miltiade, Aristide. Vor merge atenienii până la a-l exila?

Masele aveau deja un nou idol, Kimon, fiul lui Miltiade. Permanent acesta mergea prin oraş în mijlocul unui grup de tineri bine îmbrăcaţi şi, când întâlneau un sărman zdrenţuit, unul dintre ei schimba hainele cu acesta. El desfiinţase gardurile moşiilor sale şi permitea oricui să se oprească pe plantaţiile lui de fructe. În casa sa din oraş amenajase chiar o sală de mese pentru săraci şi nevoiaşi. Aşa îşi cucerea adepţii.

Avea grijă ca la un vin să anunţe că nu învăţase să cânte din gură ori la liră, dar se pricepea să facă un oraş mare şi prosper. Viclean, îi câştigase de partea sa pe lângă oamenii obişnuiţi, şi pe aristocraţii prieteni ai spartanilor, cărora Temistocle, parvenitul, le stătea ca un ghimpe în ochi. Nu, în faţa lui Kimon, Temistocle nu avea nici o şansă.

În aceste zile de nelinişte, Temistocle îşi aminti de contactele cu barbarii din timpul bătăliei de la Salamina.

- Crezi, îl întrebă el pe prietenul său Sikinnos în timp ce coborau treptele abrupte de la Acropole spre agora, că marele rege a sesizat vicleşugul din spatele mesajului tău?

Sikinnos făcu o grimasă şi ridică umărul drept.

- Nu prea pentru că şi astăzi numai noi doi cunoaştem acest secret.

Temistocle se gândea. Când traversau marea scară exterioară a nou-construitului *bouleuterion,* strategul se opri brusc.

- Sikinnos, prietene, te-ai mai duce încă o dată la barbari ca să-i transmiţi marelui rege un mesaj?

Sikinnos privi îngrijorat în jur, că nu cumva discuţia lor să fie auzită de cineva.

- Este vorba de hetairă? întrebă în cele din urmă. Şi fără a mai aştepta răspunsul, se îndreptară către Poarta Sfântă. Femeia asta nu îţi iese din minte, continuă Sikinnos, măcar de ai putea să pricepi că ea este pierdută pentru tine! Presupunând că a supravieţuit retragerii barbarilor, atunci ea împodobeşte haremul marelui rege, şi numai un război ar putea să o elibereze.

Se părea însă că Temistocle nici nu îl auzea, ca şi cum ar fi pus la cale mult un plan. Dintr-odată spuse:

- Vei pleca la Efes cu un mesaj pentru Xerxes. Dar nimeni nu trebuie să afle despre asta.

- Şi cum se va petrece totul, stăpâne?

- Foarte simplu. Vei merge cu o corabie la Delos, cu un mesaj fără importanţă pentru tezaurul alianţei ateniene. Trimiţi înapoi corabia şi puţin după aceasta te îmbarci pe o alta în direcţia Efes.

- Şi ce mesaj trebuie să îi predau marelui rege?

- Vino! spuse Temistocle şi se îndreptară către casa din faţa zidurilor oraşului.

Către seară, Hermontimos ajunse în capitala insulei Chios. Arcaşi şi lăncieri barbari păzeau portul, unde comercianţii mişunau printre vasele încărcate cu mărfuri. Hermontimos intră într-una din cele două cârciumi care încadrau intrarea în port şi îl întrebă pe cârciumar, un burduhănos chel, dacă l-a văzut pe Panionios, neguţătorul de sclavi.

Cârciumarul fu de părere că acesta ar putea fi acasă, deoarece carul său este în părculeţ şi Panionios nu umblă niciodată pe jos.

- Dar are ceva sclavi de vânzare?

Burduhănosul arătă spre o colibă construită din grinzi de lemn aflată lângă zidul exterior al părculeţului. De obicei, aceasta era plină de sclavi. În vremuri grele, cum erau cele de acum, exista o supraofertă de sclavi. Dar el de unde venea?

- De dincolo, spuse absent Hermontimos şi arătă către munţii din vest.

Cârciumarul îl privi neîncrezător şi eunucul plecă fără să mai salute. Se îndreptă către intrarea pompoasei vile şi, când crezu că se află în afara razei de vizibilitate, o luă de-a lungul zidului, spre coliba în care erau ţinuţi sclavii. Ascuns lângă un platan cu coroana joasă, observă părculeţul şi casa. În interiorul ei ardea lumina, dar coliba era înconjurată de întuneric. Hermontimos sări peste zid.

- Pst! Hei!

Eunucul se afla lângă grilajul din fier în spatele căruia moţăiau o duzină de sclavi. Dar nici unul nu îl băgă în seamă pe vizitatorul întârziat. Abia când Hermontimos îşi făcu de lucru cu pumnalul la lacătul greu, se produse nelinişte. Nu dură mult până când lacătul cedă. Hermontimos deschise uşa cu gratii şi se strecură înăuntru.

- Nu vă temeţi, sunt unul ca şi voi, mă numesc Hermontimos, şopti eunucul. Vocea străinului le inspiră încredere sclavilor.

- Ce vrei să faci?

- Ascultaţi-mă! Şi eu am suferit ca şi voi. Panionios, acest ticălos al ticăloşilor, m-a cumpărat şi m-a castrat, făcând din mine un schilod. Sunt zece ani de atunci. Atunci m-am legat prin jurământ, pentru mine parcă a fost ieri, să îi fac acelaşi lucru acestei fiare atunci când îmi va cădea în mână. Şi a sosit acea zi.

- Pe Zeus, tu vrei...

- Vreau să fac din acest bărbat exact acelaşi nimic, în care ne-a transformat pe noi. Iar voi va trebui să mă ajutaţi.

Hermontimos reuşi cu multă greutate să facă linişte în coliba sclavilor.

- Care este de partea mea? întrebă el în cele din urmă.

Eunucul crezuse că toţi sclavii îl vor susţine, dar cei mai mulţi şovăiau.

- Vă vor tăia capul, dacă vă vor prinde!

- Pentru că plătim dinte pentru dinte?

- Noi suntem sclavi, el este stăpân.

Trei dintre sclavi trecură de partea eunucului, care le promise că după reuşita acţiunii îi va duce cu un vas în Attica.

- Cunoaşteţi interiorul casei? întrebă Hermontimos în timp ce se strecurau în umbra tufişurilor şi a plantelor frumos mirositoare.

Lampon, un frigian din Asia Mică şi cel mai în vârstă dintre ei, confirmă:

- Eu sunt aici deja de aproape nouă luni şi am îndeplinit în acest răstimp toate serviciile din casă ce nu sunt demne de un stăpân. Un bărbat de vârsta mea nu se vinde aşa uşor, ştii.

Hermontimos se opri. De la distanţă sigură îl observă pe sclavul care asigura paza. Acesta şedea plictisit pe treptele de la intrare şi privea în gol.

- El este singurul paznic? vru să ştie eunucul.

- Nu, răspunse Lampon, noaptea intrarea din spate este păzită de un alt sclav.

- Intrarea din spate unde dă?

- În depozit, apoi în bucătărie şi în holul de la intrare.

- Bine. Atunci tu te ocupi de *unul,* iar celălalt îmi revine mie. Voi vă ocupaţi de paznicul din spate, noi de cel de aici.

- Ce o să se întâmple cu ei? se lamentă unul dintre sclavi. Sunt sclavi ca şi noi.

- Măi gură-cască, nu trebuie să îi omorâţi, ci numai să-i scoateţi din circulaţie. Legaţi-i, puneţi-le căluş, lăsaţi-i fără cunoştinţă! şuieră Hermontimos.

- Depozitul, spuse Lampon, are un mic beci în care se păstrează amforele şi craterele cu vin, asigurat cu o uşă grea, din lemn. Acolo îi vom închide pe paznici.

- Bine, şopti Hermontimos. Deci, la treabă! Şi - nici un zgomot!

Lampon dispăru cu încă un sclav. Hermontimos se strecură împreună cu al doilea către scara exterioară.

- Pe Zeus, acesta doarme!

Hermontimos chicoti. Din câţiva paşi rapizi, Hermontimos fu pe scări şi, din spate, îl strânse de gât pe paznic. Înlemnit, fără să scoată un sunet, se lăsă târât în spatele casei, unde ceilalţi doi îşi îndepliniseră şi ei misiunea.

La etajul casei ardea lumina. Hermontimos scoase pumnalul şi o luă înainte. Sclavii păşeau pe vârfuri. În spatele strălucitoarei draperii care despărţea marele hol de o încăpere mică, intimă, era o canapea amplă. Pe aceasta, o femeie îmbrăcată foarte lejer se mişca precum în ritmurile neauzite ale unui flaut. Când eunucul se aplecă în faţă, recunoscu capul cu păr creţ al neguţătorului de sclavi îngenuncheat în faţa patului şi încercând să sărute picioarele femeii. Ea se prefăcea că se apără, îşi retrăgea picioarele albe şi torcea ca o pisică. Râsul ei uşor îi părea neguţătorului deosebit de excitant căci se repezea mereu, ca un câine, după picioarele ei, la care frumoasa răspundea din nou cu un acces de râs.

Jocul cochet al celor doi trezea în sclavi simţăminte chinuitoare. Acel bărbat, care se deda atât de candid simţurilor, ucisese cu brutalitate tocmai acel simţ în fiecare dintre ei. Desigur, ei erau sclavi, nu aveau în faţa lor o viaţă măreaţă, dar cine dă dreptul acestui om să le răpească unicul lucru pe care îl posedau şi prin care nu se diferenţiau de stăpânul lor?

Niciodată în viaţa lor să nu mai iubească o femeie, să nu se aprindă în pasiunea pentru o hetairă nobilă, un bărbat trebuia măcar o dată să fie astfel mulţumit! Fiecare dintre ei gustase aşa ceva; nici unul nu putea să uite cine le provocase această umilinţă: Panionios, desfrânatul acesta respingător! Era destul de lipsit de scrupule pentru a face afaceri pe seama sorţii lor demne de compătimire. Sclavi erau destui, dar un sclav care garantat nu se putea atinge de femeia din casă şi care le putea servi şi pe preotesele lui Artemis şi Cibile reprezintă o mulţime de bani, chiar şi acum.

Sclavii priveau cu scârbă cum Panionios îi dădea înainte cu sărutatul picioarelor, cum o dezbrăca pe femeie de minusculul peplu, cum se desfăta la vederea goliciunii ei.

- Ia-mă! imploră frumoasa şi se cabră sub atingerea scârboşeniei.

Mermontimos nu mai rezistă.

Cu pumnalul ridicat, se năpusti în cameră, urmat de ceilalţi trei. Prima care observă atacul fu femeia. Ea scoase un ţipăt, îl aruncă pe bărbat de pe ea exact spre Hermontimos, care îi vârî neguţătorului de sclavi arma scânteietoare sub nas.

- Nici un sunet! spuse ameninţător eunucul şi, în timp ce Panionios părea că se face tot mai mic, adăugă: nu mă cunoşti, monstrule? Am să te ajut eu. Sunt zece ani de când mi-ai răpit bărbăţia. Ca şi lui, şi lui, şi celuilalt de acolo. Poate că mi-ai uitat chipul, dar figura ta scârboasă nu m-a părăsit niciodată.

Foarte încet, Hermontimos apropie pumnalul de rădăcina nasului neguţătorului. Acesta bâigui:

- Ce vrei? Aur? Femeia mea?

- Nu avem ce face nici cu una, nici cu alta, râse batjocoritor eunucul şi vorbi apăsat şi rar: nu vrem să fim nici impertinenţi. Vrem doar să îţi luăm ceea ce tu ne-ai răpit nouă.

Panionios înţelese. Îl apucă tremuratul din tot corpul.

- Nu poţi face aşa ceva! şopti el. Auzi, nu poţi! Nu puteţi să faceţi asta!

- Dar tu ne-ai făcut-o atât de uşor, tu, negustor de vază din Chios! E aşa de rău să căutăm să ne ridicăm la nivelul nobilului şi respectatului Panionios?

Lampon o apucă pe femeia goală de încheietura mâinii, o ridică şi o împinse pe un fotoliu de lângă pat. Cu un şnur desprins din tapiseria peretelui o legă de scaun.

- Nu o să ţi se întâmple nimic, spuse el fără cea mai mică emoţie, atâta timp cât nu ţipi. Dacă ţipi, te sugrum.

Fără a-l pierde din ochi pe negustorul de sclavi care tremura, Hermontimos apucă peplul subţire al femeii, îl făcu ghem cu mâna stângă şi îl vârî lui Panionios în gură. Ceilalţi doi sclavi se aşezară de o parte şi de alta a patului şi îl fixară de mâini şi de picioare pe bărbatul care se zvârcolea puternic.

Liniştit, ca şi cum ar fi repetat în minte de sute de ori teribila operaţie, Hermontimos îşi îndeplini răzbunarea. Pumnalul scânteie, patul se coloră în roşu sângeriu şi Panionios ţipă înfundat, ţipăt înăbuşit de un sclav care îi astupă gura cu ambele mâini. Femeia atârna în scaun de parcă şi-ar fi pierdut cunoştinţa şi acum chiar neguţătorul stătea liniştit.

- Veniţi!

Hermontimos era din nou stăpân pe el.

- Încotro? întrebă Lampon.

- Spre vest, peste munţi! Acolo ne aşteaptă o barcă pescărească.

Când Daphne îi văzu venind pe cei patru, crezu mai întâi că Hermontimos fusese capturat. Dar, de după coama dealului apăru un al doilea grup, care evident îi urmărea pe cei patru. Gânduri sălbatice îi frământau mintea cu privire la ceea ce se întâmplase în noaptea trecută. Bineînţeles că hetaira bănui că eunucul s-a răzbunat pe acel neguţător de sclavi lipsit de scrupule. Dar ce era cu ceilalţi?

Pescarul, a cărui barcă era pregătită de plecare, duse mâna la ochi şi privi suspicios către dealuri.

- Ceva nu este în regulă! repeta el mereu şi nu îşi găsea locul. Dacă sunt ocupanţi barbari, eu nu vă cunosc. Nici pe tine şi nici pe eunuc, înţelegi?

Hetaira crezu că acum îl putea distinge pe Hermontimos între cei patru membri ai primului grup. Aceştia căutau să se ascundă sub un perete de stâncă abrupt. Urmăritorii, vreo doisprezece la număr, erau înarmaţi cu arcuri şi cu lănci, dar pentru moment îi scăpaseră din vedere pe urmăriţi şi pândeau cu armele pregătite.

- Pe toţi zeii, se lamenta pescarul, suntem pierduţi! Priveşte, sunt barbari!

Acum le vedea şi Daphne coifurile ascuţite, negre şi căzu în genunchi. Speranţa că vor scăpa de urâţii barbari, că se vor întoarce în

Grecia şi vor începe o nouă viaţă durase doar o zi şi o noapte. Totul se sfârşise. Vru să ţipe, să îi strige lui Hermontimos să se predea, dar vocea o trădă.

Văzu cum unul dintre cei patru cutezase să se strecoare în spatele colţului de stâncă şi, ghemuit, agita vegetaţia luxuriantă către grupul urmăritor. Pentru o clipă arcaşii îl zăriră şi această clipă fu de ajuns: o săgeată îl nimeri în cap, şi Daphne crezu că vede sângele ţâşnind. Acesta tresări, ridică braţele ca şi cum ar fi vrut să apuce un inamic invizibil şi se prăbuşi fără un sunet.

Atunci, hetaira sări de pe vas, porni în goană prin hăţiş către versant şi încercă să atragă atenţia asupra ei prin strigăte şi gesturi:

- Predă-te, Hermontimos, nu are nici un sens. Sunteţi înconjuraţi!

Se opri şi ascultă. Nimic. Respirând greu, se căţără mai departe.

Îi era indiferent dacă îşi punea în joc propria viaţă, nu putea să se uite cum îi omorau unul câte unul pe cei care se ascunseseră sub stâncă. Ei trebuiau să-şi îndrepte săgeţile către ea. Mai bine o moarte rapidă decât una prelungită într-o temniţă întunecoasă sau vegetarea dezolantă în haremul marelui rege.

Acum, când îi pierduse din ochi pe Hermontimos şi pe însoţitorii lui, vedea feţele întunecate ale barbarilor, care ieşeau cu rândul de după colţul de stâncă. Într-o pornire de furie neputincioasă şi de groaznică frică a morţii, îşi sfâşie chitonul, le oferi soldaţilor priveliştea sânilor goi şi strigă cu vocea înecată în lacrimi:

- Aici, trageţi aici, ticăloşilor! Sunt Daphne, hetaira din haremul marelui rege!

Cu ochii larg deschişi, hetaira aşteptă săgeata fatală. Intervalul dintre bătăile inimii deveni o eternitate. De fiecare dată când auzea puternică bătaie ştia că încă mai trăia.

Mai întâi din spatele stâncilor apăru un barbar, apoi un al doilea, pentru ca apoi să apară toţi, unul după altul. Comportarea curajoasă a hetairei îi surprinsese atât de mult, încât lăsară armele în jos. Şi Hermontimos, şi însoţitorii lui se târâră afară din ascunzătoarea lor. Fără să îi pese de soldaţii persani, Daphne se îndreptă către eunuci. Cu privirea fixată pe Hermontimos, rămase mută. Totuşi, mina ei trăda ura, lipsa de înţelegere cu care îl întâmpina pe eunuc, ca şi cum ar fi vrut să spună:

- Ţi-ai satisfăcut acum plăcerea primitivă de răzbunare? Eşti mulţumit de revanşa josnică?

Ochii îi scânteiau mânioşi. Poate că îi aruncase eunucului şi o sudalmă, „Nebun prost!“ ori simplu „Barbarule!“ Dar nu. Aproape că trecuse păşind peste cadavrul fugarului, pe al cărui sânge năvăliseră deja muştele.

Gura lui Daphne se îngustă ca o linie şi pe frunte se formară riduri verticale când se uită la capul crăpat şi desfigurat al bărbatului. Săgeata îi pătrunsese lateral, prin tâmplă, trecuse prin craniu şi ieşise prin partea opusă. Daphne se înecă şi îşi întoarse îngrozită privirea; dar în clipa aceea simţi o lovitură teribilă.

Nu era lovitura seacă a unei măciuci, nici tăietura fină a sabiei, nu, capul îi fu lovit de un fulger invizibil, care îi trecu prin tot corpul până în vârful degetelor de la picioare, şi, ca şi cum s-ar fi aflat sub puterea unui

mag, deveni ţeapănă ca o statuie veche, incapabilă să mai mişte braţele, picioarele său capul. Într-o fracţiune de secundă, creierul ei încercă să confirme ceea ce ochii tocmai văzuseră: capul spart al fugarului, mânjit de sânge, fragmente de oase, muşte, păr încurcat. Dar mai jos, pe piept, se afla, fără nici o îndoială, amuleta cu porumbiţa, amuleta ei, acea amuletă din care tatăl ei făcuse două exemplare identice, când ea împlinise zece ani. „Porumbiţa mea“, aşa îi spusese atunci fiicei sale.

Hetaira duse mâna la piept, apucă cu forţă amuleta ei şi şi-o smulse de la gât. Se întoarse, lăsă privirea să mângâie corpul mortului din cap până în picioare, ca şi cum ar fi încercat să identifice fiecare petic al acestui trup. Privirea i se opri pe amuletă şi Daphne îngenunche lângă el. Încet îşi deschise pumnul îngust. Cu mare grijă, ca şi cum ar fi încercat să nu distrugă un covor de flori, puse amuleta ei lângă cea a mortului. Din ochii lui Daphne nu picură nici o lacrimă.

CAPITOLUL 13

Cu mâinile şi picioarele încătuşate, Daphne şi eunucul fură duşi la Sardes, unde marele rege şi armata să îşi aveau cartierul general. Caii alergau cu carul greu pe străzile prăfuite, nepavate, şi fiecare piatră, fiecare groapă peste care treceau roţile întărite cu fier dureau ca lovitura nemiloasă a unui călău.

Daphne stătea ghemuită, sprijinită de peretele carului, pe podeaua vehiculului ce se clătina, cu braţele sprijinite pe genunchi; Hermontimos stătea ca şi ea. Prin deschizătura ferestrei, a cărei perdea fusese trasă, hetaira recunoştea zidurile de necucerit ale capitalei lidiene, îmbinate în piatră roşie şi albă, consolidate cu staniu şi apărate de arcaşi vestiţi. Turnuri suple, porţi înalte, fără coloane ca în Grecia, şi o mare fără de sfârşit de case lipsite de podoabe deosebeau oraşul de cele greceşti.

Rânduri strânse de care de luptă formau un cordon de netrecut în jurul oraşului şi, printre nenumăratele corturi rotunde, cu acoperişuri ascuţite, fumegau sute de focuri. La un semn secret, porţile oraşului fură deschise carului nou-sosit şi paznicii cu armuri negre îşi poziţionară lăncile vertical.

Daphne percepea agitaţia gălăgioasă, variată, din mulţimea uliţelor oraşului lidian, ca printr-un văl care îi înceţoşa privirea.

Pe case, pe străzi şi pe palmieri se depusese stratul cenuşiu şi gros de praf al unei veri fierbinţi, tânjind după ploile de toamnă, care fuseseră absente în ultimii doi ani. Ea îşi încheiase socotelile cu viaţa. Îi era indiferent ce avea să se mai întâmple.

Carul opri în faţa luxosului palat al satrapului din Sardes, în care se cazase marele rege pe perioada în care se afla în Lidia. Însoţitorul îi eliberă din cătuşe şi doi soldaţi îi însoţiră pe Daphne şi pe Hermontimos pe sub arcadele înalte ale intrării principale, păzite de sute de soldaţi. Ca şi cum ar fi vrut să arunce o ultimă privire asupra acestei lumi pestriţe, forfotitoare, eunucul se întoarse şi dădu mut din cap înainte de a dispărea în spatele portalului.

Salutând respectuos, soldaţii îi conduseră pe cei doi printr-un labirint ameţitor de săli şi de coridoare unde covoare multicolore absorbeau zgomotele paşilor. Hetaira se opri ca să admire unul dintre candelabrele cu lumânări cu multe braţe care luminau coridoarele. Se aştepta ca în următoarea clipă să fie împinsă înainte de unul dintre soldaţi, dar asta nu se întâmplă. Aceştia zâmbiră politicos, făcură câte o plecăciune şi continuară să salute.

Hermontimos şi Daphne se priviră uluiţi. Îşi puneau aceeaşi întrebare: Pentru ce, pe Zeus, oamenii îi întâmpinau cu atâta politeţe?

Xerxes, înconjurat de satrap, de Artemisia şi de mai-marii imperiului, îi primi sub un baldachin uriaş din pânzeturi divers colorate. Se ridică de pe tron, le întinse ambele braţe spre întâmpinare şi jubilă:

- Oh, copii ai lui Ahura Mazda, bunul zeu v-a salvat. Luaţi loc lângă mine, copii ai marelui zeu! Căci voi mi-aţi salvat viaţa!

Salvarea celor doi naufragiaţi îi părea marelui rege o minune; pentru că în afară de Daphne şi de Hermontimos nu mai supravieţuise nimeni dintre cei aruncaţi peste bord în timpul furtunii.

Xerxes bătu din palme.

- Mâncare şi băutură pentru copiii lui Ahura Mazda!

Servitori în veşminte lungi, cu bonete înalte, roşii, pe cap, împingeau măsuţe rotunde, pline cu tot felul de delicatese orientale. Daphne şi Hermontimos au trebuit să ia loc pe perne aurii.

Eunucul privea pe furiş în jurul său, în timp ce gusta delicatesele. Îl cunoştea foarte bine pe regele perşilor şi mai cunoştea şi nestatornicia potentului. La întrebările regelui răspundea cu teamă şi reţinere. Abia când Xerxes începu să vorbească despre neguţătorul de sclavi pe care îl castrase şi se pocni peste coapse, îi mai trecu neîncrederea.

- Eunucule, ai procedat corect, nici eu nu pot să-l sufăr! Chiar dacă îi datorez cei mai buni apărători ai haremului meu; dar Panionios este un exploatator. Cere cele mai mari preţuri din toată Ionia.

Daphne simţea privirea pătrunzătoare a Artemisiei îndreptată către ea. Nu îndrăzni să ridice privirea şi gusta sfioasă din bunătăţile oferite. Oh, cât de mult o ura pe această femeie, cât ura senzualitatea ei provocatoare şi felul cum îşi oferea nurii regelui! Femei ca ea se găseau la Atena printre prostituatele din port. Nu, în mod hotărât, nu putea să o sufere.

Ca şi cum i-ar fi citit gândurile, ioniana spuse ironică:

- Se spune că pe insula Chios ai sedus un pescar amărât, ca să te ducă în Grecia cu barca. Probabil că voiai să fugi.

- Sunt grecoaică, răspunse Daphne.

- Eşti o sclavă a marelui rege! strigă înfuriată Artemisia. Eşti pradă a regelui şi Xerxes face ce vrea el cu tine. Ai fost educată să fii prostituată, mai mult nu ai învăţat, deci eşti la dispoziţia celor mai viteji soldaţi, ca recompensă.

Daphne fierbea de mânie. Ar fi preferat să îi scoată ochii acestei femei, dar nu trebuia să-şi piardă cumpătul.

- Sunt o hetairă grecoaică, spuse ea calmă, şi onestitatea mea nu este mai prejos de a ta.

- Eşti o curvă, nimic mai mult.

- Curvă este o femeie care se oferă bărbaţilor. Pe Afrodita, eu nu am făcut asta niciodată, spre deosebire de tine, Artemisia.

Atunci ioniana sări de la locul ei, apucă o amforă şi o aruncă spre Daphne. Aceasta se feri, iar amfora îl lovi pe Xerxes în umăr, căzu şi se sparse.

Marele rege începu să se bată cu pumnii în piept, cum făcea de obicei când îl cuprindea furia, şi zbieră:

- Luaţi-o de aici, duceţi-o, nu vreau să o mai văd!

Chiliarchos-ul o apucă pe Artemisia de braţ. Ioniana strigă din mers:

- Nu am luptat pentru tine ca un bărbat? Aceasta este mulţumirea?

Demnitarii priveau consternaţi şi, fără a scoate un cuvânt, se retraseră unul câte unul făcând câte o plecăciune adâncă. Daphne şi eunucul erau acum singuri cu regele.

- Nu eşti doar frumoasă, copila mea, spuse marele rege, eşti şi isteaţă, şi prudentă.

Daphne tăcea cu ochii plecaţi. Urâse dintotdeauna complimentele făcute de Ahemenid.

Apoi Xerxes i se adresă eunucului:

- Nu ar fi ea o demnă „prima“ a haremului meu, ce zici, Hermontimos?

Acesta o privi mai întâi pe Daphne, apoi pe rege, care schiţase un zâmbet silit, şi răspunse:

- Desigur, stăpâne, dacă aceasta este vrerea ta!

- Este vrerea şi porunca mea! Cheamă sclavele de la baie pentru hetairă. Să o spele şi să o ungă, să o îmbrace în cele mai scumpe veşminte şi apoi condu-o aici. Vreau să mă bucur de ea.

Daphne înălţă capul, îl privi cu curaj pe rege în ochi şi zise:

- Stăpân şi rege al tuturor popoarelor. Eu sunt sclava ta, obţinută în urma puternicelor tulburări iscate de război, şi ca sclavă mă poţi folosi cum doreşti. Mă poţi lovi şi biciui, poţi pune să fiu torturată şi să fiu aruncată soldaţilor că recompensă. Tu mă poţi sili să-ţi fac pe voie, dar nu mă poţi sili să îţi arăt măcar un sentiment. Voi fi rece ca o statuie de marmură.

- Cu asta m-ai ameninţat deja în tabăra militară din Elada, ripostă nervos Xerxes.

- Şi de atunci nu s-a schimbat nimic!

- Ba cred că da! Pe faţa regelui trecu un zâmbet viclean. Bătu stângaci din palme, îl chemă pe *chiliarchos* şi îi şopti ceva la ureche. Acesta aruncă o privire dispreţuitoare hetairei şi dispăru.

În sala întunecată pluteau dâre de fum înmiresmat. Prin deschiderile ovale din tavan cădeau raze de lumină orbitoare care marcau pereţii ca sticla pe covoare închise la culoare. Dintr-o rază de lumină apăru brusc, de necrezut ca o apariţie în oracolul morţii de la Efira, silueta lui Sikinnos, fidelul prieten al lui Temistocle.

- Tu, aici?

Daphne se ridică şi făcu câţiva paşi către Sikinnos, ca şi cum ar fi vrut să se asigure că simţurile nu o înşală. Sikinnos zâmbi trist, apoi cei doi se îmbrăţişară.

Desigur că pe buzele lui Daphne plutea o singură întrebare: „Ce face Temistocle?“ Dar hetaira nu îndrăznea să spună nimic. Nu îşi putea explica prezenţa prietenului aici. Era o cursă? Pe Zeus şi pe toţi zeii Olimpului, ce se petrecea aici?

- Văd că vă cunoaşteţi, remarcă răutăcios Xerxes. Sikinnos a venit la Sardes cu un mesaj de la Temistocle. Mă roagă pe mine, regele regilor, să îi acord azil.

- Asta nu o voi crede niciodată! strigă hetaira agitată. Temistocle este elen până în străfundul fiinţei sale. Nu îşi va nega niciodată patria.

Xerxes ridică mâinile în semn de liniştire.

- În faţa morţii, oamenii îşi reneagă zeii, strămoşii şi copiii. Patria nu are nici cea mai mică importanţă.

- Spune că nu este adevărat! se năpusti Daphne asupra lui Sikinnos. Temistocle nu este un trădător de patrie.

Atins, prietenul privi în podea, ca şi cum s-ar fi jenat să spună adevărul.

- L-au exilat prin ostracizare, spuse el cu greu. Atenienii se tem de puterea lui. Am plecat cu el la Argos; dar şi acolo soarta i-a fost potrivnică. În absenţă, spartanii l-au acuzat de înaltă trădare. Leobotes, fiul lui Alkmaion din Agryle, a trădat misiunea mea la marele rege înaintea bătăliei de la Salamina. Temistocle a fost condamnat. Am fugit la Kerkyra

ca să nu fie predat spartanilor de locuitorii din Agos. Marele rege este ultima lui speranţă.

- Ce popor! strigă Daphne cu vocea înăbuşită de lacrimi. Atenienii îşi trimit în exil pe cei mai buni bărbaţi ai lor.

- Ei hetairă, rânji regele, depinde de tine ca rătăcirile lui Temistocle să ia sfârşit.

- De mine?

- Desigur, de tine! Asta înseamnă că este nevoie de acordul meu ca elenul să fie lăsat să intre în ţară şi să nu i se taie capul când pune piciorul pe pământ asiatic. În definitiv, este duşmanul de moarte al ahemenizilor - doar el m-a învins la Salamina -, şi chiar şi acum pe capul lui există un premiu de două sute de talanţi.

Daphne se prăbuşi la podea, cu buclele blonde răvăşite pe covor.

- În genunchi te rog, rege al regilor, acordă-i azil atenianului Temistocle!

Umflat în pene ca un păun, marele rege gusta triumful de a o vedea pe mândra hetairă implorând la picioarele sale. Cu mâna stângă înfiptă în şold, bâţâind din piciorul drept, spuse:

- Dorinţa ta este de a-l revedea pe strategul atenian. Dorinţa mea este să mă culc cu hetaira atenianã. Nu cu o statuie din marmură rece, ci cu o femeie al cărei temperament este tot atât de vestit ca focul soldaţilor greci.

Sikinnos şi Hermontimos o priveau fascinaţi pe femeia aflată la picioarele regelui.

Hetaira se ridică brusc, îşi şterse lacrimile cu palma şi îl privi pe marele rege mult timp, gravă. Încet, mâna ei se duse la umăr şi desfăcu fibula care îi susţinea chitonul. Acesta căzu fără zgomot pe podea. Daphne stătea în faţa regelui goală şi frumoasă ca Afrodita.

Bineînţeles că îl ura încă pe acest monstru. Dacă în această dimineaţă un prezicător i-ar fi spus că, încă înainte de apusul soarelui se va oferi marelui rege, i-ar fi râs acestuia în nas. Acum însă se afla sub o constrângere bizară şi ceea ce în urmă cu doar câteva clipe i se părea de neimaginat îşi pierduse fiorul de oroare. Ba chiar, trăsăturile bărbatului din faţa ei se modificau de la o clipă la alta: sprâncenele stufoase şi negre deveniră rotunjite şi înguste, nasul cărnos deveni mic şi nobil şi buzele late luară forma unei guri tipic greceşti. În faţa ei se afla iubitul ei, Temistocle. Iar ea îngenunche în faţa lui şi-şi desfăcu cataramele mantiei.

După lungi peregrinări, Temistocle ajunse în portul Kyme de pe coasta Asiei, de unde în zilele cu vreme frumoasă se puteau vedea către nord-vest munţii insulei Lesbos. Doar cu strictul necesar într-un sac de călătorie, strategul trecuse din Epir, peste munţi, în Macedonia, înnoptând la vărari şi mâncând prin pieţe. La Pydna, pe coasta de est a Macedoniei, găsise un negustor care pentru o jumătate de talant a fost de acord să îl ia cu el spre Asia.

Temistocle şi prietenul său, Sikinnos, se îmbrăţişară şi nu le fu ruşine de lacrimile lor.

- De trei săptămâni supraveghez fiecare vas care soseşte, fiecare furtună îmi dădea fiori că ţi s-ar fi putut întâmpla ceva...

- Ai auzit ceva despre Daphne? îşi întrerupse Temistocle prietenul.

Sikinnos ştia că aceasta era întrebarea care îl mistuia pe Temistocle. Şi era clar că nu trebuia să-i spună întregul adevăr. Deci zise:

- Daphne trăieşte în haremul marelui rege. Xerxes este bun cu ea.

- În harem?

Sikinnos confirmă dând din cap.

Grecul asimilă doar cu greu informaţia: Daphne într-un harem barbar! Dar trăia! Trăia şi el! Va lupta pentru ea, cu preţul vieţii sale.

- Marele rege a acceptat cererea mea de azil?

- El este nestatornic şi imprevizibil, răspunse Sikinnos, chiar dacă îşi dă cuvântul, nu este de cine ştie ce folos. Xerxes spune azi una şi mâine alta.

Temistocle privi temător în jur, ca să vadă dacă nu îi supraveghea cineva.

- Pe Zeus, atunci nu trebuie să mă recunoască cineva aici?

Sikinnos dădu din cap.

- Se spune că pe capul tău încă este pusă o recompensă de două sute de talanţi. De aceea, trebuie să ajungem la Sardes pe cea mai rapidă cale şi tu însuţi trebuie să-ţi prezinţi cererea lui Xerxes.

Vorbele prietenului său îl durură pe mândrul grec. El, cel care îl învinsese pe marele rege, depinzând de generozitatea barbarilor, trebuia să implore îndurare ca un sclav devenit nedemn a mai trăi.

- Nu vei fi recunoscut, am închiriat un car ca acelea folosite de barbari pentru transportul femeilor lor. Ştii că aici femeile sunt păzite cu stricteţe şi că nici unui ochi străin nu îi este permis să le vadă. De aceea ei folosesc pentru călătorii care din lemn bine asigurate pe toate laturile.

Într-un astfel de car Temistocle reuşi să ajungă cu bine în Sardes, la curtea satrapului unde se afla reşedinţa regelui. Aici se făceau pregătiri de plecare, căci Xerxes se hotărâse să se retragă la Babilon. Aventura grecească se încheiase. Acum, în faţa palatului, se înşirau la nesfârşit care pentru a încărca obiectele de preţ ce înfrumuseţau viaţa ahemenidului în vremuri de război.

Temistocle şi Sikinnos se adresară *chiliarchos*-ului Artabanos pentru a-i introduce la marele rege. Acesta fu de acord, cu condiţia ca grecul să respecte cutumele persane şi să îngenuncheze în faţa lui Xerxes. Strategul promise şi asta. Ce altceva mai putea face?

Auzise multe despre regele Xerxes, numai că, aşa cum îl avea în faţă, exotic, oriental, măreţ, îi apărea lui Temistocle cu totul altfel decât şi-l închipuise: superior, inabordabil, dispreţuitor. Atenianul se ridică şi spuse:

- Stăpân al regilor Asiei, sunt Temistocle din Atena şi îţi cer îndurare, căci am fost exilat şi condamnat ca pretins trădător. Acceptă-mă în nemăsuratul tău imperiu care le oferă spaţiu atâtor oameni. Ştiu, le-am pricinuit rău perşilor, dar mi-am făcut doar datoria faţă de patrie, aşa cum ţi-o faci şi tu pe a ta. Totuşi, le-am adus şi servicii perşilor. Acest sol al meu aici de faţă ţi-a adus la cunoştinţă la Salamina planurile de fugă ale elenilor. Că în cele din urmă lupta a avut un alt sfârşit a fost voia zeilor. Apoi, v-am înlesnit ţie şi soldaţilor tăi retragerea prin Helespont, astfel că ai scăpat de urmărirea grecilor. Soarta m-a învăţat să fiu pregătit pentru

orice. Am venit totuşi să obţin îndurarea unui rege care mie îmi apare binevoitor. Dacă mi-o respingi, va muri un bărbat care a devenit duşman al grecilor.

Sikinnos traduse cuvintele prietenului său şi urmări fiecare schimbare de pe faţa regelui. Acesta ţinea capul lăsat într-o parte, şi strângea din ochi ca şi cum nu l-ar fi crezut pe grec. În final spuse:

- De ce crezi tu, atenianule, că te-aş cruţa pe tine, duşmanul meu de moarte?

- Zeii mi-au dat un semn, rege al regilor.

- Un semn?

- Da, un semn. Pe ţărmul mării, fugind de urmăritori, am avut un vis: un şarpe se încolăcea pe mine până la gât. Când mi-a atins capul, s-a transformat într-un şoim. Acesta şi-a întins protector aripile asupra mea, m-a ridicat în aer şi m-a lăsat jos pe pământ asiatic, unde am regăsit toate bucuriile vieţii.

Marelui rege, care credea în minuni, povestea atenianului îi plăcu şi răspunse că el, Xerxes, îi datora lui Temistocle două sute de talanţi. Şi sub privirile neîncrezătoare ale grecului, regele arătă că pe capul său există încă o recompensă.

Temistocle râse, gheaţa păru să se spargă. Doar Sikinnos care ştia cât de imprevizibil era Ahemenidul, rămase sceptic, bănuind vreun vicleşug drăcesc. De aceea, îi făcea pe ascuns semne prietenului său ca acesta să se declare pentru început mulţumit; dar Temistocle nu îl văzu şi continuă:

- Încă nu am ajuns la capătul rugăminţilor mele. Tu, stăpân al Asiei, o ai în posesie pe Daphne, hetaira, pentru care am o pasiune înflăcărată. Nu pot fi în această ţară, unde ştiu că este prezentă, fără a o avea. Îmi dau viaţa pentru ea.

- Pentru cineva care solicită azil, ceri cam mult, răspunse marele rege aranjându-şi cârlionţii din barbă.

- Dar nu este un obicei persan să-i acorzi unui solicitant de azil îndurarea regală?

- Pe Ahura Mazda, cunoşti bine obiceiurile noastre.

- La Atena se povesteşte că spartanul Demaratos şi-a exprimat dorinţa de a se plimba pe străzile din Sardes purtând pe cap coroana marelui rege.

- Într-adevăr, băiatului îi lipsea creierul pe care trebuia să-l acopere coroana! chicoti Xerxes. Sunt de acord, dorinţa ta este mai bună decât aceea. Va fi îndeplinită. Te va conduce *chiliarchos-ul.*

Temistocle nu ştia ce i se întâmplă. Deodată toate nenorocirile care îl urmăreau fură uitate. Inima îi bătea să-i sară din piept şi în cap îi răsuna un singur cuvânt: Daphne! Daphne! Daphne!

Hetaira îl aştepta pe Temistocle într-un pavilion al palatului, accesibil doar printr-un parc luxuriant. Temistocle păşea ca prin vis prin grădinile înflorite şi trăgea în piept mireasma ameţitoare a primăverii. Credea că plutea, voia să danseze, să sară. Ce zi!

Daphne îl văzu venind pe iubitul ei şi alergă orbeşte către el, el o va prinde, trebuia să o prindă din zbor. Când îi mai despărţeau doar câţiva paşi, întinseră amândoi braţele, ca şi cum ar fi vrut să zboare, ca Icarus.

Daphne se agăţă de gâtul atenianului şi Temistocle se roti, cu ea de gât, râzând şi strigând:

- Daphne, iubito!

Ea se luptă să tragă aer în piept şi strigă:

- Temistocle, iubitul meu!

Când, după nesfârşite rotiri o repuse pe pământ, Daphne îl trase cu ambele mâini pe atenian în pavilionul auriu, îl împinse pe una dintre pernele de culoarea lavandei răspândite pe covoare şi îi întinse o cupă cu vin negru de Samos.

Dar Temistocle nu luă cupa, ci îi cuprinse braţul, o trase către el şi o contemplă calm. Groaznicul, nesfârşitul război nu trecuse nici pe lângă ea fără urme. În jurul ochilor îi apăruseră mici cute care le încadrau strălucirea. Ar fi iubit totul la această femeie, tot ce la altă femeie l-ar fi deranjat. Repeta doar atât:

- Daphne! Daphne!

Abia atunci bău din cupă şi i-o înapoie hetairei.

Şedeau unul lângă celălalt, fără a rosti vreun cuvânt, ca şi cum nu ar fi vrut să tulbure savoarea clipei prin cuvinte. Fiecare îl simţea pe celălalt, deşi nu se atingeau. Îşi ascultau respiraţiile şi Daphne încercă să preia ritmul lui. Ea zâmbea şi închise ochii pe care îi redeschise abia când Temistocle începu să vorbească.

- Ai pătimit mult?

Daphne dădu din cap.

- Dar tu?

Temistocle răspunse şi el negativ.

- Nu ai mai recunoaşte Atena. Praful şi pulberea s-au ales de oraş, la fel şi de casa ta, ca şi de toate celelalte. Dar Atena va fi reconstruită mai frumoasă decât oricând.

Hetaira tăcu şi Temistocle încercă să schimbe subiectul.

- Nici nu aş fi visat să te revăd după toate cele ce s-au întâmplat. Că aceasta s-a întâmplat tocmai aici, în Lidia barbară, nu îmi intră în cap nici acum.

- În capul tău mare şi încăpăţânat, repetă Daphne şi îl bătu pe iubitul ei pe frunte cu arătătorul. Ori te-ai schimbat?

- Schimbat? Temistocle râse şi ridică din umeri. Omul se schimbă zi de zi, chiar în vremuri normale. Cu atât mai mult în război. Tu ai devenit mai frumoasă.

Atent, puse mâna pe coapsa ei şi pentru o clipă simţi răcoarea peplului ei galben ca şofranul, prin care i se transmise imediat căldura cărnii ei.

Cât de des visase Daphne această atingere gingaşă, de câte ori îşi dorise această vibraţie de neexplicat, ce acum se strecura prin ambele trupuri! Şezând, îşi strânse mai mult picioarele pentru că ştia că el o va atinge din nou, tot mai aproape, tot mai intens.

Pierdut în gânduri, parcă meditând la soarta lui, Temistocle întinse palma printre coapsele curbate ale hetairei. Dar această atingere era bine planificată, condusă de dorinţa de a fi cuprins de ea şi de a-i gusta căldura. Daphne reacţionă strângând genunchii, ca o fată care se teme pentru nevinovăţia ei. Această strângere îl excită pe atenian. Mâna sa

pătrunse cu forţa printre coapse şi, când nu mai putu înainta, el îşi lăsă istovit bărbia pe genunchii ei.

Prizonier, Temistocle visa cu ochii deschişi până când simţi degetul arătător al lui Daphne pe buzele sale. El începu imediat să dezmierde vârful rotund al acestuia, să îl mângâie, să îl lingă, şi treptat degetul alunecă în gură, el îl cuprinse între cerul gurii şi limbă şi îl supse cum face un miel cu ţâţa mamei lui.

Hetaira îşi eliberă cu greu degetul, dar nu pentru a îl retrage, nu, ci conştientă îi alătură şi degetul mijlociu, ca şi cum ar fi vrut să dubleze plăcerea. O cuprinse delirul plăcerii.

Daphne simţi mâna stângă a iubitului alunecându-i între sâni. Trase adânc aer în piept, pentru a-i uşura drumul, şi reţinu aerul până când el ajunse la sfârc.

Ca nişte preoţi care murmură rugăciuni îşi mişcau trupurile, şezând, înainte şi înapoi; dar în locul vorbelor pioase, se auzea doar un scâncet pasional. Fiecare asculta impulsurile celuilalt şi astfel se mişcau într-un extaz ce le amorţea simţurile, lumea din jur dispărând în nori calzi şi moi.

Brusc Daphne se lăsă pe o parte, şi pentru că strângea coapsele îl trase şi pe Temistocle uşor, jos. Acesta se lăsă condus şi observă cu plăcere cum hetaira îşi scoase peplul subţire, pe care îl aruncă deoparte cu putere. În genunchi, ea turnă dintr-un crater vin de Samos în pocal, pe care îl duse la buzele iubitului cu o mână, cu cealaltă sprijinindu-i capul.

În timp ce era îngenuncheată deasupra lui, începu să îl dezbrace pe atenian. Dezbrăcat este un cuvânt dur, prozaic, impropriu pentru tandra acţiune. Niciodată în viaţă lui Temistocle nu se scoseseră hainele cu atâta grijă, cu atâta delicateţe. Gusta fiecare mişcare, gândită atent de Daphne ca să nu atingă falusul în erecţie al iubitului. Dar tocmai asta îi stimula mai mult pasiunea. Rugător, îşi întindea trupul către ea. Abia când îi simţi răsuflarea, el lăsă corpul să cadă şi închise ochii.

Dulcele vin de Samos îşi făcea efectul. El îi făcu sângele să fiarbă şi îl făcu să plutească, cea mai uşoară atingere devenind un şoc violent în centrul plăcerii sale.

- Oh Daphne! murmură el, când gura ei îi cuprinse falusul. Dacă o săgeată barbară l-ar fi lovit în acea clipă exact în piept, ar fi simţit-o ca pe o plăcere.

- Hai, hai! imploră Temistocle în culmea extazului şi încerca şovăitor să se elibereze, însă Daphne nu îl slăbea. Atenianul fu cuprins de frisoane şi era pe punctul de a exploda. Pentru a evita acest lucru, se aruncă brusc într-o parte, hetaira se întoarse pe spate, iar Temistocle fulgerător fu deasupra ei, încercând să o penetreze. Rezistenţa se curmă curând şi Daphne îl supse în ea, îl ţinu strâns, îl împinse gingaş, în acelaşi timp trăgându-l înapoi. Oh, cât de mult îl iubea pe acest bărbat! Ar fi vrut să moară împreună cu el în această clipă de extaz suprem. Pe Afrodita cea născută din spuma mării, să poată muri cu el alături.

Dar Temistocle era acum strategul cu sânge fierbinte, luptătorul suveran. Încet, gura lui Daphne se deschise şi din adânc izbucni un strigăt, un strigăt neputincios, supus, apoi un al doilea şi un al treilea. Atenianul interpretă aceste sunete ca pe o explozie de bucurie biciuitoare şi iubi cu toate puterile sale, până la pierderea cunoştinţei, cu curelele unui bici

înfăşurate în jurul trupului său, o dată şi încă o dată, până când stors ca un burete poros din insula Kos, se prăbuşi lângă ea, respirând greu şi fericit ca niciodată în viaţă.

Un timp mai simţi căldura ce o emana corpul ei, îi sorbi parfumul, apoi vinul greu de Samos îi întunecă mintea. Ca şi cum ar fi vrut să îşi reţină iubita, mâna lui dreaptă apucă buclele bogate ale lui Daphne. Temistocle adormi.

Cât să fi dormit? Când se trezi, îşi simţi oasele grele ca plumbul şi, înainte de a fi în stare să deschidă ochii, îi simţi în mână părul şi începu să îl mângâie. Mai întâi auzi un tors fin, care devenea un pufnit tot mai clar pe măsură ce înainta în păr. Temistocle deschise ochii.

În faţa lui, pe perna strălucitoare, stătea întinsă o pisică. Ochii îi scânteiau furioşi, cu botul deschis ameninţător. Gata să sară, animalul îl scuipă pe atenian.

Temistocle privi în jur.

- Daphne? strigă el nehotărât.

Tocmai voia să se ridice, când privirea îi căzu pe un papirus aflat lângă el. Trezit de-a binelea, Temistocle începu să citească:

> Iubitul meu! A fost cea mai frumoasă noapte a vieţii mele. Căci niciodată nu am iubit un om mai mult decât pe tine. Şi totuşi, iubitul meu, această primă noapte a noastră trebuie să fie şi singura. Nu uita, eu sunt hetairă şi nu sunt făcută pentru un bărbat. Înaintea ta au existat mulţi bărbaţi în viaţa mea. Tu spuneai că pentru tine asta nu are nici o importanţă; dar, mai devreme sau mai târziu, va deveni pentru noi o problemă. Adevărata iubire trebuie să rămână întotdeauna neîmplinită. Îţi aminteşti când am discutat despre asta? De aceea iubeşte-mă aşa cum eu te voi iubi mereu. Dar nu mă căuta, nu ar avea rost.
>
> Pentru totdeauna, a ta, Daphne.

Hârtia dispăru în faţa ochilor plini de lacrimi. Ridică privirea şi îl recunoscu în uşă pe Sikinnos. Întinse papirusul către el, parcă pentru a-l întreba: „L-ai văzut?“

Sikinnos dădu din cap.

- Marele rege, spuse el, a plecat azi-noapte împreună cu întreaga curte spre Babilon.

- Şi Daphne?

- Şi ea.

Atenianul zvârli papirusul departe de el, îi dădu pisicii de pe pernă un picior, încât aceasta zbură miorlăind şi tocmai vru să părăsească pavilionul, când văzu în faţa lui, pe pernă, medalionul cu porumbiţa.

Temistocle îl ridică, îl mângâie cu privirea şi îl strânse în pumn ca pe o comoară de nepreţuit.

Temistocle, eroul de la Salamina, a primit de la regele perşilor, ca domeniu, oraşul Magnesia. Acolo a murit în anul 460 î.Hr., în braţele soţiei sale, Archippe care, după un drum plin de aventuri, a ajuns în Asia. Despre Daphne, hetaira, nimeni nu a mai auzit nimic.

clubul cărţii rao

CLUBUL CĂRŢII RAO
are un regulament de funcţionare mai modern,

mai eficient şi mai adaptat nevoilor dumneavoastră,
care este pus la dispoziţia membrilor odată cu fişa
de înscriere. Principala inovaţie o reprezintă
introducerea a TREI TIPURI DE CARDURI
care vă oferă mari reduceri de preţ
în achiziţionarea cărţilor.
Pentru detalii privind acest regulament
vă puteţi informa din broşurile editurii noastre
sau scriindu-ne pe adresa:

CP CE-CP 23, Bucureşti;
e-mail: *club@raobooks.com*

sau accesând site-urile:
www.raobooks.com;
www.rao.ro

Tiparul executat de
R.A. „Monitorul Oficial“
Bucureşti, România